

ΕΤΗΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Για την ετήσια περίοδο 1^η Ιανουαρίου μέχρι 31^η Δεκεμβρίου 2018

Σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν.3556/2007

ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ SUNLIGHT A.B.E.E.

ΑΡ. Μ.Α.Ε: 31055/04/Β/94/157 (2006)

ΑΡ. Γ.Ε.ΜΗ. 001579901000

Ερμού 2 & Νίκης, Αθήνα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1	Δηλώσεις των εκπροσώπων του Διοικητικού Συμβουλίου	4
2	Έκθεση Διαχειρίσεως του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρείας «ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ SUNLIGHT ABEE» επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων για την χρήση 2018	5
	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης.....	23
	Επεξηματική Έκθεση του Δ.Σ. (Σύμφωνα με τις παρ. 7 & 8 του άρθρου 4 του Ν.3556/2007)	36
3	Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή	38
4	Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις.....	45
4.1	Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης της 31/12/2018 (Εταιρική και Ενοποιημένη)	45
4.2	Κατάσταση Αποτελεσμάτων της χρήσης 2018 (Εταιρική και Ενοποιημένη)	46
4.3	Κατάσταση Συνολικών Εσόδων της χρήσης 2018 (Εταιρική και Ενοποιημένη)	47
4.4	Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολής Ιδίων Κεφαλαίων	48
4.5	Εταιρική Κατάσταση Μεταβολής Ιδίων Κεφαλαίων	50
4.6	Κατάσταση Ταμειακών Ροών (Εταιρική και Ενοποιημένη)	51
5	Γενικές πληροφορίες για τον Όμιλο	53
5.1	Αντικείμενο δραστηριοτήτων.....	54
6	Πλαίσιο κατάρτισης χρηματοοικονομικών καταστάσεων	55
6.1	Δήλωση συμμόρφωσης	55
6.2	Νόμισμα παρουσίασης.....	56
6.3	Χρήση εκτιμήσεων.....	56
6.4	Βάση επιμέτρησης	56
6.5	Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές	56
6.6	Συγκριτικά στοιχεία	56
7	Αλλαγές σε Λογιστικές Πολιτικές	57
7.1	Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, Αναθεωρήσεις και Τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία έχουν τεθεί σε ισχύ και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.....	57
7.2	Πρόωρη Υιοθέτηση - ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις»	59
7.3	Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες και Τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ ή δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.....	62
8	Βασικές λογιστικές αρχές	65
8.1	Ενοποίηση.....	65
8.2	Μετατροπή ξένου νομίσματος.....	67
8.3	Ενσώματα πάγια.....	68
8.4	Άυλα στοιχεία του ενεργητικού.....	68
8.5	Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού	69
8.6	Χρηματοοικονομικά μέσα.....	70
8.7	Αποθέματα	73
8.8	Εμπορικές απαιτήσεις.....	73
8.9	Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα.....	73
8.10	Μετοχικό κεφάλαιο	73
8.11	Δανεισμός	74
8.12	Τρέχων και αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος.....	74
8.13	Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	75
8.14	Επιχορηγήσεις	76
8.15	Προβλέψεις	77
8.16	Αναγνώριση εσόδων και εξόδων	77
8.17	Μισθώσεις	78
8.18	Πληροφόρηση κατά Τομέα.....	80
8.19	Διανομή μερισμάτων.....	80
8.20	Λογιστική Πολιτική Συνένωσης Εταιρειών	80
9	Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις της Διοίκησης	82
10	Δομή του Ομίλου	85
10.1	Ενοποιούμενες εταιρείες του Ομίλου κατά την 31/12/2018	85
10.2	Μεταβολές στη δομή του Ομίλου	86

10.3	Θυγατρικές με σημαντικά ποσοστά μη ελεγχουσών συμμετοχών	87
11	Ενσώματα πάγια	87
12	Άυλα στοιχεία του ενεργητικού	92
13	Επενδύσεις σε θυγατρικές	94
14	Επενδύσεις σε συγγενείς	96
15	Επενδυτικό χαρτοφυλάκιο	97
16	Λοιπά μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού	97
17	Αποθέματα	99
18	Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	100
19	Λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού	101
20	Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	102
21	Ίδια κεφάλαια	102
22	Τρέχουσα και αναβαλλόμενη φορολογία	103
23	Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	105
24	Δανειακές υποχρεώσεις	107
25	Συμφωνία μεταβολής υποχρεώσεων από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες	110
26	Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	111
27	Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	112
28	Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	112
29	Προβλέψεις	112
30	Πωλήσεις	113
31	Λειτουργικά έξοδα ανά κατηγορία	113
32	Λοιπά έσοδα / έξοδα εκμετάλλευσης	114
33	Χρηματοοικονομικά έσοδα / έξοδα – Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	115
34	Διακοπές Δραστηριότητες	115
35	Κέρδη ανά Μετοχή	118
36	Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	119
37	Ενδεχόμενες υποχρεώσεις	120
38	Πληροφόρηση κατά τομέα	123
39	Μερίσματα	125
40	Αριθμός προσωπικού	125
41	Φόροι Εισοδήματος	126
42	Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων	127
43	Πολιτικές και διαχείριση κινδύνων	128
44	Καταστροφές από πυρκαγιά και εξελίξεις αναφορικά με την ασφαλιστική αποζημίωση	132
45	Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς των χρηματοοικονομικών καταστάσεων	134
46	Έγκριση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων	135
47	Έκθεση Διάθεσης Αντληθέντων Κεφαλαίων από την έκδοση Κοινού Ομολογιακού Δανείου με καταβολή μετρητών για την περίοδο από 20/06/2017 μέχρι την 31/12/2018	136

1 Δηλώσεις των εκπροσώπων του Διοικητικού Συμβουλίου

Στις κατωτέρω δηλώσεις, οι οποίες λαμβάνουν χώρα σύμφωνα με τα άρθρο 4 παρ. 2 του ν.3556/2007, όπως ισχύει σήμερα, προβαίνουν οι ακόλουθοι εκπρόσωποι του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας και δη οι ακόλουθοι:

1. Βασίλειος Μπίλλης, Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος
2. Δημήτριος Γκούμας, Αντιπρόεδρος
3. Μιχαήλ Μαστοράκης, Οικονομικός Διευθυντής και Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου

Οι κάτωθι υπογράφωντες, υπό την ως άνω ιδιότητά μας, ειδικώς προς τούτο ορισθέντες από το Διοικητικό Συμβούλιο της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ SUNLIGHT ABEE δηλώνουμε και βεβαιώνουμε με την παρούσα ότι εξ' όσων γνωρίζουμε:

- (α) οι συνημμένες ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ SUNLIGHT ABEE για την ετήσια περίοδο 01/01-31/12/2018 οι οποίες καταρτίστηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα, απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού, την καθαρή θέση και τα αποτελέσματα χρήσης της Εταιρείας και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, και
- (β) η συνημμένη έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου απεικονίζει κατά τρόπο αληθή την εξέλιξη, τις επιδόσεις και τη θέση της Εταιρείας, καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζουν.

Αθήνα, 23 Απριλίου 2019

Οι δηλούντες

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ & ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ**

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

**Ο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ
Δ.Σ.**

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Α. ΜΠΙΛΛΗΣ
Α.Δ.Τ. ΑΚ 220063**

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Γ. ΓΚΟΥΜΑΣ
Α.Δ.Τ. ΑΚ 618155**

**ΜΙΧΑΗΛ Κ. ΜΑΣΤΟΡΑΚΗΣ
Α.Δ.Τ. Χ 625227**

2 Έκθεση Διαχείρισεως του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρείας «ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ SUNLIGHT ΑΒΕΕ» επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων για την χρήση 2018

Η παρούσα Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου αφορά στην χρήση 2018, συντάχθηκε δε και είναι εναρμονισμένη με τις σχετικές διατάξεις του νόμου 3556/2007 και τις επ' αυτού εκδοθείσες εκτελεστικές αποφάσεις της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

Στην παρούσα Έκθεση περιγράφονται συνοπτικά, χρηματοοικονομικές και μη πληροφορίες για την χρήση 2018, σημαντικά γεγονότα που διαδραματίστηκαν στην εν λόγω περίοδο (πριν και μετά την ημερομηνία αναφοράς των Οικονομικών Καταστάσεων) ως και οι προοπτικές της Εταιρείας και του Ομίλου. Επίσης γίνεται περιγραφή των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που ενδέχεται να αντιμετωπίσει ο Όμιλος και η Εταιρεία και παρατίθενται οι σημαντικότερες συναλλαγές που διενεργήθηκαν μεταξύ της Εταιρείας και των συνδεδεμένων με αυτήν προσώπων.

1. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ 2018

1.1 Επιδόσεις και οικονομική θέση του Ομίλου

Το 2018, ξεκίνησε με τον καλύτερο τρόπο για την Sunlight, δεδομένων των ευνοϊκών συνθηκών στις διεθνείς αγορές βιομηχανικών μπαταριών που ο Όμιλος δραστηριοποιείται. Δρέποντας τις προσπάθειες ετών για αύξηση της παραγωγικής δυναμικότητας και ανταγωνιστικότητας, την ποιότητα και την εμπορική διείσδυση σε πλήθος χωρών, η Εταιρεία το πρώτο τετράμηνο είχε επιτύχει σημαντική αύξηση του κύκλου εργασιών και της οργανικής της κερδοφορίας.

Η εκτεταμένη πυρκαγιά στο τμήμα παραγωγής βιομηχανικών μπαταριών του εργοστασίου της Ξάνθης, την 1^η Μαΐου, ανέστειλε την παραπάνω πορεία, δεδομένου ότι επηρεάστηκε σημαντικά η ικανότητα παραγωγής βιομηχανικών μπαταριών και σε μικρότερο βαθμό μπαταριών υποβρυχίου. Έκτοτε, η Εταιρεία με την ουσιαστική συνδρομή και του Ομίλου μετόχου Olympra ξεκίνησε το titάνιο έργο της αποκατάστασης των παραγωγικών εγκαταστάσεων, προκειμένου σταδιακά να επανατροφοδοτηθούν οι αγορές στις οποίες η Εταιρεία κατέχει σημαντικά μερίδια αγοράς. Ενάντια σε όλες τις προβλέψεις, η παραγωγή μπαταριών υποβρυχίου επανήλθε τον Σεπτέμβριο, ενώ η παραγωγή βιομηχανικών μπαταριών ξεκίνησε τον Οκτώβριο και βαίνει αυξανόμενη, βάσει της ροής παραλαβής των μηχανημάτων και του λοιπού εξοπλισμού. Έως το τέλος του έτους, είχε αποκατασταθεί περί το 50% της παραγωγικής δυναμικότητας, ενώ η πλήρης αποκατάσταση αναμένεται εντός του προσεχούς Μαΐου. Σε αυτήν την προσπάθεια, η Sunlight έχει συμπαραστάτες το σύνολο σχεδόν των stakeholders (πελάτες, εργαζόμενοι, μέτοχοι, συνεργαζόμενες τράπεζες, προμηθευτές κ.λπ.), διατήρησε δε όλες τις θέσεις εργασίας, αναγνωρίζοντας την συμβολή του προσωπικού της στην επιτυχημένη πορεία των τελευταίων ετών.

Το συνολικό κόστος της ζημίας, αναφορικά με τα κατεστραμμένα από την πυρκαγιά στοιχεία του ενεργητικού (αποθέματα, μηχανήματα και λοιπός εξοπλισμός) ανέρχεται στα 32,7 εκατ. ευρώ (για τα οποία υπάρχει αναλυτική αναφορά στην σημείωση 44 της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης). Έως δε την 31/12, η αξία παγίου εξοπλισμού που έχει αγορασθεί για την αποκατάσταση της παραγωγικής δυναμικότητας του εργοστασίου της Ξάνθης ανέρχεται στα 28 εκατ. ευρώ.

Σημειώνεται ότι η Εταιρεία είναι ασφαλισμένη από consortium πολυεθνικών και μη ασφαλιστικών εταιρειών, τόσο έναντι φωτιάς όσο και για απώλεια κερδών. Τον Δεκέμβριο του 2018, η Εταιρεία συμφώνησε με τους ασφαλιστές της στην λήψη ποσού 66 εκατ. ευρώ ως ασφαλιστική αποζημίωση, έχουν δε ήδη καταβληθεί 33 εκατ. ευρώ (18 εκατ. εντός του 2018 και 15 εκατ. ευρώ εντός της τρέχουσας χρήσης).

Αναλυτικότερα, ο **Κύκλος Εργασιών** του Ομίλου το 2018 ανήλθε σε €108,5 εκ. , έναντι €184,3 εκ. το 2017, ο δε κύκλος εργασιών της Εταιρείας ανήλθε σε €107,5 εκ. , έναντι €212,7 εκ. πέρυσι. Η εν λόγω εξέλιξη αποδίδεται κυρίως στην πυρκαγιά του εργοστασίου της Ξάνθης, που επηρέασε σημαντικά την ικανότητα παραγωγής βιομηχανικών μπαταριών για τους τελευταίους 8 μήνες του έτους αλλά και την μετάθεση παραδόσεων μπαταριών υποβρυχίων για το 2019.

Μικτό κέρδος: Το 2018 το μικτό κέρδος του Ομίλου ανήλθε σε €15,5 εκ. , έναντι €39,5 εκ. πέρυσι (μείωση 61%), γεγονός που οφείλεται στην πτώση της παραγωγής και άρα των πωλήσεων. Σημειώνεται ότι το εργοστάσιο ανακύκλωσης στην Κομοτηνή παρά την βελτίωση των παραγωγικών δεικτών και του μείγματος πρώτων υλών, υπολειτούργησε σε μεγάλο μέρος του 2018, απόρροια της αναγκαστικής αδράνειας του εργοστασίου της Ξάνθης.

Αποτελέσματα προ τόκων, φόρων, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων (EBITDA): Σε επίπεδο Ομίλου, το EBITDA ανήλθε στα €19,7 εκ. (€19,8 εκ. η Εταιρεία) σημειώνοντας μείωση 13% (10% για την Εταιρεία). Σημειώνεται ότι η Sunlight έχει αναγνωρίσει έσοδο για την χρήση του 2018, €58,2 εκ. ευρώ το οποίο προέρχεται από την ασφαλιστική αποζημίωση των 66 εκατ. ευρώ. Το ποσό των €7,8 εκατ. θα αναγνωρισθεί εντός της επόμενης χρήσης.

Προσαρμοσμένα Αποτελέσματα προ τόκων, φόρων, επενδυτικών αποτελεσμάτων αποσβέσεων και απομειώσεων (προσαρμοσμένο EBITDA): Απόρροια της φωτιάς, καταστράφηκαν κτίρια, μηχανήματα, λοιπός εξοπλισμός και αποθέματα ενώ αντίστοιχα αναγνωρίστηκε έσοδο από την ασφαλιστική αποζημίωση για τις ανωτέρω καταστροφές. Το Προσαρμοσμένο EBITDA εξυπηρετεί την ανάλυση των λειτουργικών αποτελεσμάτων της Εταιρείας και του Ομίλου, εξαιρουμένων αφενός της καθαρής λογιστικής ζημιάς από τις συγκεκριμένες καταστροφές και αφετέρου του εσόδου της σχετιζόμενης αποζημίωσης. Το προσαρμοσμένο EBITDA σε ενοποιημένη βάση για το 2018 ανήλθε σε 11,1 εκατ.

Κέρδη/(ζημιές) προ φόρων: Δεδομένων των παραπάνω και σε συνδυασμό με τη μείωση των χρηματοοικονομικών εξόδων, απόρροια της σημαντικής μείωσης του κόστους δανεισμού, ο Όμιλος επέτυχε κέρδη προ φόρων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες €10,1 εκ. , έναντι €8,3 εκ. πέρυσι. Αντίστοιχα για την Εταιρεία, τα κέρδη προ φόρων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες ανήλθαν σε €11,2 εκ. έναντι €8,9 εκ. το 2017.

Ο **καθαρός δανεισμός** του Ομίλου, διαμορφώθηκε στα € 92 εκ. έναντι € 70,1 εκ. την 31/12/2017. Σημειώνεται, ότι ο Όμιλος προέβη σε πρόωρη εφαρμογή των απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» (βλ. σημείωση 7.2 των οικονομικών καταστάσεων), συνεπεία της οποίας, ο δανεισμός εμφανίζεται αυξημένος κατά περαιτέρω € 4,3 εκατ. την 31/12/2018 και κατά € 3 εκατ. την 31/12/2017. Τα ίδια κεφάλαια ανέρχονται πλέον σε €48,7 εκ. έναντι €37,9 εκ. το 2017.

1.2 Επιλεγμένοι Εναλλακτικοί Δείκτες Μέτρησης Απόδοσης («ΕΔΜΑ»)

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί Εναλλακτικούς Δείκτες Μέτρησης Απόδοσης («ΕΔΜΑ») στο πλαίσιο λήψης αποφάσεων σχετικά με τον χρηματοοικονομικό, λειτουργικό και στρατηγικό σχεδιασμό του καθώς και για την αξιολόγηση των επιδόσεών του. Οι εν λόγω δείκτες εξυπηρετούν στην καλύτερη κατανόηση των χρηματοοικονομικών και λειτουργικών αποτελεσμάτων του Ομίλου, της χρηματοοικονομικής του θέσης και της ρευστότητάς του.

Παρακάτω παρατίθεται η εξέλιξη των βασικότερων χρηματοοικονομικών δεικτών, σε επίπεδο Ομίλου:

Χρηματοοικονομικοί δείκτες	31/12/2018	31/12/2017
Γενική Ρευστότητα	134%	124%
Ίδια Κεφάλαια / Σύνολο Υποχρεώσεων	29%	25%
Καθαρός Δανεισμός / EBITDA	4,7	3,1
Καθαρός Δανεισμός / προσαρμοσμένο EBITDA	8,3	
EBITDA / Πωλήσεις	18,1%	12,2%
Προσαρμοσμένο EBITDA / Πωλήσεις	10,2%	

Οι δείκτες της συγκριτικής περιόδου έχουν αναδιατυπωθεί συνεπεία α) της πρόωρης υιοθέτησης του ΔΠΧΑ 16 (βλέπε αναλυτικά σχετική σημείωση 7.2)) και (β) την παρουσίαση των διακοπεισών δραστηριοτήτων (βλέπε αναλυτική σημείωση 34)

Γενική ρευστότητα : Κυκλοφορούντα στοιχεία Ενεργητικού προς Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις. Τα εν λόγω σύνολα προκύπτουν αυτούσια από την Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης.

Καθαρός δανεισμός : Το Καθαρό Χρέος υπολογίζεται ως ο συνολικός δανεισμός (συμπεριλαμβανομένων των «βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων δανείων») όπως παρουσιάζονται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης μείον «Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα μετρητών». Ο σχετικός υπολογισμός παρατίθεται στην ενότητα «Διαχείριση κινδύνου κεφαλαίου» της παρούσης «Διαχείριση Κινδύνου Κεφαλαίου».

EBITDA : Λειτουργικό αποτέλεσμα συν το σύνολο των αποσβέσεων ενσωμάτων παγίων και άυλων στοιχείων του ενεργητικού μείον τις αποσβέσεις επιδοτήσεων. Ο εν λόγω δείκτης χρησιμοποιείται από τη Διοίκηση ως ένας εσωτερικός δείκτης απόδοσης της διαχείρισης των λειτουργικών δραστηριοτήτων του Ομίλου. Όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης τόσο πιο αποτελεσματική είναι η λειτουργία της επιχείρησης. Ο υπολογισμός του δείκτη για τον Όμιλο και την Εταιρεία, παρατίθεται ακολούθως

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Υπολογισμός EBITDA	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Κέρδη χρήσης προ φόρων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	10.115.079	8.316.838	11.173.206	8.949.979
Κέρδη / (ζημιές) από εταιρείες ενοποιούμενες με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	-61.527	-200.208	0	0
Χρηματοοικονομικό αποτέλεσμα	5.142.230	7.948.543	4.693.424	7.912.201
Αποσβέσεις	4.907.787	6.734.394	4.376.511	5.289.248
Αποσβέσεις επιδοτήσεων	-441.034	-247.224	-441.034	-247.224
EBITDA	19.662.535	22.552.344	19.802.106	21.904.204

Προσαρμοσμένο EBITDA: EBITDA πλέον απομειώσεων στοιχείων του ενεργητικού ως αποτέλεσμα της πυρκαγιάς μείον το έσοδο από την ασφαλιστική αποζημίωση για τις ανωτέρω απομειώσεις.

Ο ΟΜΙΛΟΣ	
	31/12/2018
EBITDA	19.662.535
Πλέον:	
Λογιστικής ζημιά κατεστραμμένων στοιχείων του ενεργητικού από την πυρκαγιά στο εργοστάσιο στην Ξάνθη (βλ. σημείωση 44)	32.675.375
Κόστη Επισκευών για ενσώματα πάγια που επηρεάστηκαν από την φωτιά (βλ. σημείωση 44)	1.214.118
Μείον:	
Έσοδο ασφαλιστικής αποζημίωσης για τις συγκεκριμένες καταστροφές (βλ. σημείωση 44)	-38.948.421
Έσοδο από αποσβέσεις επιχορηγήσεων κατεστραμμένων ενσώματων παγίων (βλ. σημείωση 44)	-1.628.513
Καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία των καταστραμμένων αποθεμάτων (βλ. σημείωση 44)	-1.870.847
ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΜΕΝΟ EBITDA	11.104.247

2. ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΤΟΥ 2018

Αναμφίβολα, το 2018 ήταν η δυσχερέστερη περίοδος για την Sunlight. Το περιστατικό της 1^{ης} Μαΐου, ανέστειλε προσωρινά μία μακρά πορεία συνεχούς μεγέθυνσης (παραγωγικής και εμπορικής) αλλά και σημαντικής βελτίωσης των οικονομικών μεγεθών του Ομίλου. Μέσα ωστόσο από αυτήν την εξαιρετικά δύσκολη διαδικασία αναδείχθηκαν οι αξίες της Εταιρείας και του Ομίλου Olympia αλλά και τα χαρακτηριστικά που θέλουμε να μας διακρίνουν. Ειδικότερα, ο σεβασμός προς τους εργαζομένους και η αναγνώριση της συμβολής τους στην πορεία της Sunlight, αλλά και στοιχεία όπως η ευελιξία, η ταχύτητα στην λήψη και εκτέλεση αποφάσεων, η επικέντρωση στην ποιότητα και στην άψογη εξυπηρέτηση της ανά τον κόσμο πελατείας μας.

Παρά ωστόσο την φωτιά, η Διοίκηση της Εταιρείας προχώρησε στον στρατηγικό της σχεδιασμό και εντός του 2018, ολοκλήρωσε δύο κινήσεις εταιρικού μετασχηματισμού, προκειμένου αφ' ενός να εκμεταλλευθεί το μέγιστο των οικονομιών κλίμακας και αφ' ετέρου να απαλλαχθεί από δραστηριότητες μη άμεσα συνδεδεμένες με την κύρια επιχειρηματική δραστηριότητά της. Προς τούτο, προχώρησε στην απόσχιση και πώληση του κλάδου των καταναλωτικών μπαταριών, έναντι συνολικού τιμήματος 5,4 εκατ. ευρώ. Επιπλέον, αφού έλαβε την έγκριση των αρμοδίων αρχών, ολοκληρώθηκε την 30/11/2018, η συγχώνευση της Εταιρείας με την 100% θυγατρική της, Sunlight Recycling AE.

Τον Ιούλιο του 2018 ξεκίνησε και η παραγωγική δραστηριότητα του assembly hub της SUNLIGHT EUROPEAN BATTERY ASSEMBLY Srl, με έδρα στην Βερόνα της Ιταλίας. Αν και επηρεασμένη από την περιορισμένη τροφοδοσία σε ημιέτοιμα προϊόντα από το εργοστάσιο της Ξάνθης, και με κύκλο εργασιών μόλις 1,6 εκατ. ευρώ, είναι πλέον σε πλήρη επιχειρησιακή ετοιμότητα (μηχανήματα, εξοπλισμός και προσωπικό) για να επιτύχει την περαιτέρω ενδυνάμωση του μεριδίου αγοράς της Sunlight στις αγορές της Δυτικής και Βόρειας Ευρώπης. Επιπλέον, την 29η Ιουνίου του 2018, έλαβε χώρα η Γενική Συνέλευση των Ομολογιούχων του δανείου εκδόσεως της Sunlight, κατόπιν σχετικού αιτήματος του Διοικητικού Συμβουλίου αυτής. Σε μία πρωτόγνωρη για τα ελληνικά δεδομένα διαδικασία, δεδομένης της ευρείας διασποράς στην επενδυτική βάση του ομολόγου (άνω των 1.800 ομολογιούχων), παρευρέθηκε και ψήφισε το 60,3% των ομολογιών και με συντριπτική πλειοψηφία ενέκρινε τα θέματα της ημερήσιας διάταξης. Ειδικότερα, το Σώμα των Ομολογιούχων με ποσοστά

άνω του 97%, παρείχε στην Εταιρεία την ευχέρεια κινήσεων, ώστε να επικεντρώσει το σύνολο των δυνάμεων και των πόρων στην κατά το δυνατόν ταχύτερη αποκατάσταση των ζημιών από την πυρκαγιά και την επαναφορά του εργοστασίου στην λειτουργική κανονικότητα.

Τέλος, το 2018, η Εταιρεία σύνηψε δανειακή σύμβαση με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (EIB), ύψους 12,5 εκατ. ευρώ και διάρκειας 7 ετών. Σκοπός του εν λόγω δανείου είναι η χρηματοδότηση των αναγκών της Εταιρείας για επενδύσεις σε κεφαλαιουχικό εξοπλισμό, κεφάλαιο κίνησης αλλά και του προγράμματος έρευνας και ανάπτυξης λύσεων με νέες τεχνολογίες στην αποθήκευση ενέργειας. Έπειτα από μία μακρά και απαιτητική διαδικασία και εν μέσω των δύσκολων συνθηκών της προηγούμενης χρονιάς, η εν λόγω συμφωνία αποτελεί ψήφο εμπιστοσύνης στο επιχειρηματικό μοντέλο και τις προοπτικές της Sunlight.

3. ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Μετά από μία αδιαμφισβήτητη δύσκολη περίοδο, η Εταιρεία προχωράει με ταχύ ρυθμό στην υλοποίηση του στρατηγικού της σχεδιασμού, έχοντας ως σύμμαχο τα υγιή fundamentals στην αγοράς των περονοφόρων και γενικότερα των Ηλεκτρικών Οχημάτων Βιομηχανικής Χρήσης (eIVs, electrical Industrial Vehicles). Με βάση ένα σύγχρονο εργοστάσιο στο οποίο έχουν ενσωματωθεί οι βέλτιστες πρακτικές οργάνωσης παραγωγής, υγιεινής και ασφάλειας, προσδοκούμε να ανακτήσουμε και να διευρύνουμε το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στις διεθνείς αγορές βιομηχανικής μπαταρίας. Ήδη το εργοστάσιο της Ξάνθης λειτουργεί στο 70% της προ φωτιάς παραγωγικής του δυναμικότητας και αναμένεται να επανέλθει στο 100%, εντός του προσεχούς Μαΐου. Σε αυτήν την προσπάθεια, η Εταιρεία έχει την βοήθεια του προσωπικού της και του Ομίλου Olympia, μιας ομάδας υψηλού επιπέδου μελετητών, την τοπική κοινωνία, τους Ομολογιούχους και τις συνεργαζόμενες τράπεζες. Και βέβαια τους ανά τον κόσμο πελάτες της, οι οποίοι σε μία ιδιαίτερα ανταγωνιστική διεθνώς αγορά, εκφράζουν την υποστήριξή τους και την προτίμησή τους στην ποιότητα, την ευελιξία και το υψηλό επίπεδο υπηρεσιών που συνοδεύει το όνομα και την ιστορία της Sunlight.

Πέραν τούτο, ωστόσο, η Εταιρεία έχει λάβει απόφαση για περαιτέρω ενίσχυση της παραγωγικής της δυναμικότητας κατά περίπου 25%. Όλες οι ενδείξεις συγκλίνουν στο συμπέρασμα, ότι η αγορά για μπαταρίες eIVs αλλά και εφεδρικής χρήσης (standby) θα συνεχίσει να αναπτύσσεται και τα επόμενα χρόνια, γεγονός που δημιουργεί σημαντικές ευκαιρίες. Η αντικατάσταση περονοφόρων εσωτερικής καύσης από ηλεκτρικά (electrification), η επέκταση των μεγάλων κέντρων logistics, τα συνεχώς πιο αυστηρά πρότυπα υγιεινής στην εργασία και η περαιτέρω ανάπτυξη της παραγωγής ενέργειας από καθαρές πηγές δημιουργούν ένα περιβάλλον αυξημένης ζήτησης βιομηχανικών μπαταριών.

Επιπλέον, πρόθεση της Sunlight είναι η περαιτέρω διεύρυνση του μεριδίου της σε αγορές πέραν των ευρωπαϊκών. Βάσει των στατιστικών, η διείσδυση των eIVs έχει σημαντικά περιθώρια ανάπτυξης σε περιοχές όπως η Β. Αμερική, η Ινδία και η ΝΑ Ασία και προς τούτο, η Εταιρεία θα επιταχύνει την προσπάθεια για την αξιοποίηση των ανταγωνιστικών της πλεονεκτημάτων στις εν λόγω πολλά υποσχόμενες αγορές.

Τέλος, στρατηγική επιλογή της Διοίκησης της Εταιρείας είναι η περαιτέρω ανάπτυξη λύσεων αποθήκευσης ενέργειας, στηριζόμενες στην τεχνολογία λιθίου. Μέσα στον Απρίλιο, η Sunlight παρουσίασε την νέα προϊόντική σειρά Li.On Force, δηλαδή μπαταριών λιθίου για eIVs. Η σειρά Li.On Force θα αποτελέσει το προϊόντικό όχημα για την διείσδυση της Sunlight σε μία αγορά που αναμένεται να αναπτυχθεί με μέσο ετήσιο ρυθμό άνω του 7% έως το 2030.

Οι μπαταρίες Li.On Force, οι οποίες ενσωματώνουν στοιχεία Internet of Things (IoT), είναι το αποτέλεσμα πολυετών ερευνών στην τεχνολογία λιθίου. Η Εταιρεία αξιοποίησε συσσωρευμένη τεχνογνωσία στον κλάδο

μπαταριών λιθίου για προηγμένες εφαρμογές, προσαρμόζοντάς την ωστόσο στις ιδιαίτερες απαιτήσεις ασφάλειας και λειτουργίας των eIVs.

Ο κόσμος γύρω αλλάζει με ταχείς ρυθμούς και προς τούτο είναι επιτακτική ανάγκη να προσαρμόσουμε τα προϊόντα μας αλλά και τον τρόπο λειτουργίας μας. Η επιτάχυνση της ψηφιοποίησης και της εισαγωγής του IoT σε όλη την αλυσίδα αξίας (value chain), τις παραγωγικές, εμπορικές και διοικητικές λειτουργίες αποτελεί στρατηγική προτεραιότητα της Εταιρείας τα προσεχή χρόνια. Και βέβαια η Εταιρεία θα συνεχίσει να διαθέτει πόρους και να έχει σταθερή στόχευση στην συνεχή ανάπτυξη τεχνολογικά προηγμένων προϊόντων και λύσεων αποθήκευσης ενέργειας, με στόχο την εδραίωση της SUNLIGHT ως έναν από τους πλέον καινοτόμους προμηθευτές μπαταριών, παγκοσμίως.

4. ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΚΑΙ ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΑΣ

Πολιτικές και διαχείριση κινδύνων

Πηγές κινδύνου

Οι δραστηριότητες του Ομίλου δημιουργούν διάφορους χρηματοοικονομικούς κινδύνους, συμπεριλαμβανομένων των κινδύνων συναλλαγματικών ισοτιμιών και επιτοκίων, πιστωτικών κινδύνων και κινδύνων ρευστότητας. Το συνολικό πρόγραμμα διαχείρισης του χρηματοοικονομικού κινδύνου του Ομίλου εστιάζεται στις διακυμάνσεις των αγορών και έχει στόχο να ελαχιστοποιήσει τις δυνητικές δυσμενείς επιπτώσεις αυτών.

Η διαχείριση του κινδύνου πραγματοποιείται από το Τμήμα Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης της Εταιρείας, βάσει πολιτικών εγκεκριμένων από την διοίκηση. Η διαδικασία που ακολουθείται είναι η παρακάτω:

- Αξιολόγηση των κινδύνων που σχετίζονται με τις δραστηριότητες και τις λειτουργίες του Ομίλου,
- Σχεδιασμός της μεθοδολογίας και επιλογή των κατάλληλων χρηματοοικονομικών προϊόντων για την μείωση των κινδύνων.
- Εκτέλεση/εφαρμογή, σύμφωνα με την πολιτική που έχει εγκριθεί από την διοίκηση, της διαδικασίας διαχείρισης κινδύνων.

Το Τμήμα Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης δεν εκτελεί συναλλαγές κερδοσκοπικού χαρακτήρα ή συναλλαγές που δε σχετίζονται με τις εμπορικές, επενδυτικές ή δανειοληπτικές δραστηριότητες του Ομίλου.

Τα χρηματοοικονομικά προϊόντα που χρησιμοποιούνται αποτελούνται κυρίως από καταθέσεις σε τράπεζες, συναλλαγές σε ξένο νόμισμα, συμβόλαια προαγοράς συναλλάγματος και μολύβδου, τραπεζικούς λογαριασμούς υπερανάληψης, λογαριασμούς εισπρακτέους και πληρωτέους, δάνεια, επενδύσεις σε χρεόγραφα και υποχρεώσεις που προκύπτουν από συμβόλαια χρηματοδοτικής μίσθωσης.

Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται σε παγκόσμιο επίπεδο και συνεπώς υφίσταται έκθεση σε συναλλαγματικό κίνδυνο ο οποίος προέρχεται κυρίως από το Δολάριο ΗΠΑ και σε πολύ μικρότερο βαθμό από το Ρουμάνικο RON, ο δε μεγαλύτερος όγκος συναλλαγών πραγματοποιείται στο λειτουργικό νόμισμα του Ομίλου, δηλαδή σε Ευρώ (€). Ο κίνδυνος προκύπτει κυρίως από μελλοντικές εμπορικές συναλλαγές, απαιτήσεις και υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα και καθαρές επενδύσεις σε επιχειρήσεις εξωτερικού (θυγατρική στην Ρουμανία).

Η Εταιρεία φροντίζει οι μελλοντικές εκροές χρημάτων σε ξένο νόμισμα να καλύπτονται από συμβόλαια προαγοράς συναλλάγματος με σκοπό τον περιορισμό του συναλλαγματικού κινδύνου.

Εάν τα ξένα νομίσματα είχαν ανατιμηθεί/υποτιμηθεί κατά 5% έναντι του Ευρώ με όλες τις υπόλοιπες μεταβλητές σταθερές και ο Όμιλος δεν είχε προβεί σε αντίστοιχες ενέργειες αντιστάθμισης συναλλαγματικού

κινδύνου, η επίδραση στα λειτουργικά αποτελέσματα, στα Ίδια Κεφάλαια αλλά και στην καθαρή κερδοφορία του Ομίλου, για την τρέχουσα και την προηγούμενη χρήση θα είχε ως εξής:

Ισοτιμία €/€ (ποσά σε € '000)	2018		2017	
	-5,00%	5,00%	-5,00%	5,00%
Καθαρά αποτελέσματα προ φόρων	-780	780	-1.198	1.198
Καθαρά αποτελέσματα μετά φόρων	-554	554	-851	851
Ίδια Κεφάλαια	-554	554	-851	851

Κίνδυνος τιμών εμπορευμάτων

Οι τιμές των εμπορευμάτων (commodities) που προμηθεύεται ο Όμιλος καθορίζονται στις διεθνείς αγορές από την παγκόσμια ζήτηση και προσφορά και έχουν ως αποτέλεσμα την έκθεση του Ομίλου στην διακύμανση αυτών. Ο Μόλυβδος (Lead) ο οποίος αποτελεί την σημαντικότερη πρώτη ύλη, θεωρείται ένα εκ των βασικών μετάλλων (base metals) και η τιμή του διαπραγματεύεται σε οργανωμένα χρηματιστήρια προεξάρχοντος του London Metal Exchange. Ο Όμιλος είναι άμεσα εκτεθειμένος στη διακύμανση της τιμής του μολύβδου, καθώς αποτελεί το πλέον βασικό συστατικό στοιχείο του κόστους παραγωγής συσσωρευτών/μπαταριών μολύβδου – οξέως. Αναφορικά με τη διακύμανση της τιμής του μολύβδου ο Όμιλος χρησιμοποιεί κατά το δυνατόν φυσική αντιστάθμιση (natural hedging), η οποία πραγματοποιείται με την αντιστοίχιση του τιμοκαταλόγου αγοράς με την τιμή βάσης μολύβδου που χρησιμοποιείται στον τιμοκατάλογο πώλησης μπαταρίας. Στις περιπτώσεις εκείνες που η φυσική αντιστάθμιση του μολύβδου δεν είναι δυνατή, ο Όμιλος χρησιμοποιεί εργαλεία αντιστάθμισης (OTC συμβόλαια), που έως τώρα φαίνεται να καλύπτουν σε σημαντικό βαθμό, τις ανάγκες και να είναι συμβατά με τον τρόπο λειτουργίας του.

Περιβαλλοντικοί κίνδυνοι

Ο σεβασμός και η προστασία του περιβάλλοντος αποτελούν για τον Όμιλο απόλυτα συμβατές επιδιώξεις με την οικονομική και επιχειρηματική ανάπτυξη. Προς τούτο, παρακολουθεί στενά όλες τις αλλαγές στη νομοθεσία για την προστασία του περιβάλλοντος και φροντίζει να λαμβάνει εκ των προτέρων όλα τα απαιτούμενα μέτρα, προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος μη έγκαιρης συμμόρφωσης με τη νομοθεσία αλλά και να ελαχιστοποιήσει το περιβαλλοντικό του αποτύπωμα.

Κίνδυνος επιτοκίου

Τα στοιχεία ενεργητικού του Ομίλου που εκτίθενται σε επιτοκιακές διακυμάνσεις αφορούν κυρίως στα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα. Ωστόσο, στην παρούσα οικονομική συγκυρία πολύ χαμηλών επιτοκίων, και ανάγκης διατήρησης άμεσης ρευστότητας ο εν λόγω κίνδυνος θεωρείται χαμηλός. Επιπρόσθετα, ο Όμιλος με την έκδοση του 5-ετούς ομολογιακού δανείου των €50 εκ., το οποίο φέρει σταθερό επιτόκιο (4,25%), έχει επιλέξει να διατηρεί ένα portfolio δανείων σταθερού και κυμαινόμενου επιτοκίου. Σε κάθε περίπτωση, η πολιτική του Ομίλου είναι να ελαχιστοποιήσει την έκθεση του στο κίνδυνο επιτοκίου.

Την 31η Δεκεμβρίου 2018, ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος στις μεταβολές της αγοράς του επιτοκίου όσον αφορά στον τραπεζικό δανεισμό του και στα ταμειακά διαθέσιμά του και ταμειακά ισοδύναμα τα οποία υπόκεινται σε μεταβλητό ποσοστό επιτοκίου.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την ανάλυση ευαισθησίας του αποτελέσματος καθώς και των ιδίων κεφαλαίων σε μια μεταβολή του επιτοκίου της τάξεως του +/-1%.

Ο ΟΜΙΛΟΣ

	01/01/2018 – 31/12/2018		01/01/2017 – 31/12/2017	
Ποσά σε €	1%	-1%	1%	-1%
Επίδραση στα Αποτελέσματα χρήσης	-413.594	413.594	-674.260	674.260
Επίδραση στην Καθαρή Θέση	-293.652	293.652	-478.725	478.725

Η ΕΤΑΙΡΙΑ

	01/01/2018 – 31/12/2018		01/01/2017 – 31/12/2017	
Ποσά σε €	1%	-1%	1%	-1%
Επίδραση στα Αποτελέσματα χρήσης	-413.594	413.594	-540.913	540.913
Επίδραση στην Καθαρή Θέση	-293.652	293.652	-384.048	384.048

Πιστωτικός κίνδυνος

Η έκθεση του Ομίλου όσον αφορά τον πιστωτικό κίνδυνο περιορίζεται στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία αναλύονται στα κονδύλια της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης, «Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις», «Εμπορικές απαιτήσεις», «Λοιπές απαιτήσεις», και «Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα». Το Τμήμα Πιστωτικού Ελέγχου ελέγχει διαρκώς την πιστοληπτική ικανότητα των πελατών του Ομίλου και τα χαρακτηριστικά αυτών και διαμορφώνει αντίστοιχα την πιστωτική πολιτική. Λόγω της μεγάλης διασποράς της πελατειακής βάσης ο Όμιλος δεν αντιμετωπίζει σημαντικούς πιστωτικούς κινδύνους, κάνει δε συστηματική χρήση ασφάλειας πιστώσεων, factoring και όπου κρίνεται σκόπιμο προκαταβολών και ενέγγυων πιστώσεων. Επιπλέον εφαρμόζει εγκεκριμένες διαδικασίες πιστωτικού ελέγχου αναφορικά με την παροχή πιστώσεων, τα πιστωτικά όρια των πελατών και την διαχείριση της είσπραξης των απαιτήσεων. Οι απαιτήσεις αξιολογούνται συστηματικά ως προς την εισπραξιμότητα τους και αναγνωρίζεται πρόβλεψη επισφάλειας αυτών, όπου απαιτείται.

Η Διοίκηση θεωρεί ότι δεν υπάρχει κανένας ουσιαστικός πιστωτικός κίνδυνος, που να μην καλύπτεται ήδη από κάποια ασφαλιστική κάλυψη ως εγγύηση της πίστωσης ή από σχηματισθείσα πρόβλεψη επισφαλούς απαιτήσεως.

Τα στοιχεία του ενεργητικού τα οποία εκτίθενται σε πιστωτικό κίνδυνο κατά την ημερομηνία αναφοράς της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	13.613.441	19.003.467	12.387.357	17.659.479
Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις	71.495.907	44.584.420	72.651.146	59.272.178
Σύνολο	85.109.347	63.587.887	85.038.503	76.931.657

Τα ποσά που περιλαμβάνονται στην γραμμή «Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις» του ανωτέρω πίνακα δεν αντιστοιχούν στα ποσά της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης καθώς περιλαμβάνουν μόνο χρηματοοικονομικές απαιτήσεις.

Κίνδυνος ρευστότητας

Η ορθή διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας προϋποθέτει την επάρκεια χρηματικών διαθεσίμων και την ύπαρξη των αναγκαίων πηγών χρηματοδότησης. Το Τμήμα Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης του Ομίλου διαχειρίζεται τις ανάγκες ρευστότητας με βάση αναλυτικό ταμειακό προγραμματισμό του συνόλου των

αναμενόμενων εισροών – εκροών, ο οποίος εκτελείται σε καθημερινή βάση, στα πλαίσια της διαρκούς λειτουργίας και απρόσκοπτης χρηματοδότησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Η διαχείριση της ρευστότητας επιτυγχάνεται με την βελτιστοποίηση του λειτουργικού κεφαλαίου κίνησης, καθώς και την ύπαρξη του κατάλληλου συνδυασμού ρευστών διαθέσιμων και εγκεκριμένων τραπεζικών ορίων. Η ληκτότητα των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων την 31/12/2018 και 31/12/2017 για τον Όμιλο αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε €	Ο ΟΜΙΛΟΣ			
	Έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	5 έτη	Σύνολο
Ποσά χρήσης 2018				
Τραπεζικός Δανεισμός	39.119.294	65.773.497	746.172	105.638.962
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	46.509.807			46.509.807
Σύνολο	85.629.100	65.773.497	746.172	152.148.769
Ποσά χρήσης 2017				
Τραπεζικός Δανεισμός	24.750.291	63.640.540	714.987	89.105.818
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	47.158.925			47.158.925
Σύνολο	71.909.216	63.640.540	714.987	136.264.743

Η ληκτότητα των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων την 31/12/2018 και 31/12/2017 για την Εταιρεία αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε €	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
	Έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	5 έτη	Σύνολο
Ποσά χρήσης 2018				
Τραπεζικός Δανεισμός	38.901.326	64.951.217	746.172	104.598.715
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	45.243.183			45.243.183
Σύνολο	84.144.509	64.951.217	746.172	149.841.898
Ποσά χρήσης 2017				
Τραπεζικός Δανεισμός	15.276.529	62.194.713	714.987	78.186.229
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	55.440.980	0		55.440.980
Σύνολο	70.717.509	62.194.713	714.987	133.627.209

Τα ποσά που περιλαμβάνονται στην γραμμή «Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις» των ανωτέρω πινάκων δεν αντιστοιχούν στα ποσά της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης, καθώς περιλαμβάνουν μόνο χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία κατά την 31/12/2018 παρουσιάζουν θετικό κεφάλαιο κίνησης, με τα κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού να υπερβαίνουν τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις κατά €30.781 χιλ. και €30.617 χιλ. αντίστοιχα. Κατά τη προηγούμενη χρήση τόσο ο Όμιλος όσο και η Εταιρεία παρουσίαζαν θετικό κεφάλαιο κίνησης κατά €17.601 χιλ. και €24.018 χιλ. αντίστοιχα.

Περαιτέρω υφίστανται αχρησιμοποίητα χρηματοδοτικά όρια προς την Εταιρεία, που δύνανται να χρησιμοποιηθούν εφόσον κάτι τέτοιο απαιτηθεί.

Διαχείριση κινδύνου κεφαλαίου

Ο πρωταρχικός στόχος της διαχείρισης κεφαλαίου του Ομίλου και της Εταιρείας είναι να εξασφαλιστεί η υψηλή πιστοληπτική του διαβάθμιση, η απρόσκοπτη λειτουργία της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας και η επίτευξη των αναπτυξιακών τους σχεδίων ώστε να υποστηρίζονται και να επεκτείνονται οι δραστηριότητες του Ομίλου και της Εταιρείας και να μεγιστοποιείται η αξία των μετόχων.

Για τον σκοπό διαχείρισης κεφαλαίου ο Όμιλος παρακολουθεί τον δείκτη «Καθαρός δανεισμός προς σύνολο Ιδίων κεφαλαίων». Ως καθαρό δανεισμό ο Όμιλος ορίζει το σύνολο των τοκοφόρων δανειακών υποχρεώσεων μείον το σύνολο των ταμειακών του διαθεσίμων. Ο Όμιλος διαχειρίζεται τους δείκτες με τέτοιο τρόπο ώστε να διασφαλίζει πιστοληπτική ικανότητα συμβατή με την αναπτυξιακή του στρατηγική.

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Χρηματοοικονομικοί Δείκτες	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	66.519.669	64.355.528	65.697.389	62.909.700
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	34.968.153	19.477.664	34.968.153	11.168.310
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις πληρωτέες στην επόμενη χρήση	4.151.140	5.272.627	3.933.173	4.108.219
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	-13.613.441	-19.003.467	-12.387.357	-17.659.479
Καθαρός δανεισμός	92.025.522	70.102.352	92.211.359	60.526.750
Ίδια κεφάλαια	48.690.462	37.890.686	48.087.470	46.115.648
Καθαρός δανεισμός / Σύνολο Ιδίων κεφαλαίων	1,89	1,85	1,92	1,31

Κίνδυνος Προμηθευτών

Οι δύο παραγωγικές μονάδες του Ομίλου έχουν σημαντικό αριθμό προμηθευτών πρώτων υλών, τόσο στην Ελλάδα όσο και στην αλλοδαπή. Στόχος του Ομίλου είναι η διατήρηση στενών και μακροχρόνιων σχέσεων με τους προμηθευτές που θα βασίζονται στα υψηλά ποιοτικά standards, την αξιοπιστία, το άκρως ανταγωνιστικό κόστος, τη διαφάνεια και την ηθική συναλλακτική συμπεριφορά. Ο Όμιλος εφαρμόζει πολιτικές για την διατήρηση εναλλακτικών πηγών προμήθειας, προκειμένου να εξασφαλίζεται η ομαλή πορεία των δραστηριοτήτων του. Ωστόσο, το γεγονός ότι σημαντικό τμήμα των προμηθευτών είναι στην αλλοδαπή, ενδέχεται να δημιουργήσει δυσκολίες στην εφοδιαστική αλυσίδα. Προς τούτο, ο Όμιλος αξιολογεί την επίδοση των προμηθευτών ετησίως και προβαίνει σε διορθωτικές κινήσεις, ενώ στα πλαίσια της ασφάλειας της εφοδιαστικής αλυσίδας (πέραν της μείωσης του περιβαλλοντικού αποτυπώματος), ήταν και η επένδυση στο εργοστάσιο ανακύκλωσης στην Κομοτηνή.

Κίνδυνος για την ασφάλεια των πληροφοριών και των προσωπικών δεδομένων

Στην σημερινή εποχή της νέας βιομηχανικής επανάστασης και του IoT, οι επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν κινδύνους αναφορικά με την ασφάλεια των πληροφοριακών τους συστημάτων και υποδομών, που θα μπορούσαν να επηρεάσουν την ακεραιότητα και την ασφάλεια των πληροφοριών που διαχειρίζονται, όπως εμπιστευτικές εταιρικές πληροφορίες και προσωπικά δεδομένα. Η ασφάλεια των δεδομένων είναι από τις κύριες προτεραιότητες της SUNLIGHT. Επιπλέον, η Εταιρεία συλλέγει, αποθηκεύει και χρησιμοποιεί δεδομένα κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών της και τα προστατεύει με βάση τη νομοθεσία περί προστασίας δεδομένων. Παρόλο που λαμβάνονται προφυλάξεις για την προστασία των δεδομένων, σύμφωνα με τις απαιτήσεις που προβλέπονται από τους ισχύοντες νόμους, τα μέτρα ενδέχεται να αποτύχουν, ως αποτέλεσμα ανθρώπινου σφάλματος ή τεχνολογικής αποτυχίας. Ο Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων περιλαμβάνει εκτεταμένες υποχρεώσεις για τις εταιρείες σε σχέση με διαδικασίες και μηχανισμούς επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων και σε περιπτώσεις παραβίασης επιτρέπει στις εποπτικές Αρχές να επιβάλλουν σημαντικού ύψους πρόστιμα. Ο Κανονισμός για την προστασία των δεδομένων τέθηκε σε ισχύ στις 25 Μαΐου 2018, μετά από μια μεταβατική περίοδο δύο ετών.

Προκειμένου να περιορίσει τους σχετικούς κινδύνους, ο Όμιλος σε συνεργασία με ειδικούς συμβούλους, αναπτύσσει και επικαιροποιεί όλες τις αναγκαίες πολιτικές και διαδικασίες, επιβλέπει την εφαρμογή τους, σχεδιάζει νέα συστήματα και υποδομές ασφάλειας και αξιολογεί την αποτελεσματικότητά τους, μέσω συχνών ελέγχων ασφάλειας σε διάφορα συστήματα (penetration tests).

5. ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

Οι συναλλαγές με τα συνδεδεμένα μέρη αναφέρονται αναλυτικά στη σημείωση 36 των συνημμένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

6. ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

Η Εταιρεία τον Φεβρουάριο 2019 προχώρησε στην σύσταση θυγατρικής εταιρείας στην Βερόνα της Ιταλίας, με την επωνυμία Ecorba (Ecologica collezione e riciclo di batterie) S.r.l., και μετοχικό κεφάλαιο **Ευρώ 50.000**.

Βασικός σκοπός της εν λόγω θυγατρικής είναι η συλλογή και προσωρινή αποθήκευση μπαταριών οξέως μόλυβδου, με στόχο την ευχερέστερη και πιο αποδοτική τροφοδοσία του εργοστασίου ανακύκλωσης της μητρικής στην Κομοτηνή, με α' ύλες.

Τον Ιανουάριο 2019 η Olympia Group A.E. Συμμετοχών, έως τώρα μοναδική μέτοχος της ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ SUNLIGHT ABEE, προέβη στην πώληση του συνόλου των μετοχών που κατείχε στη ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ SUNLIGHT ABEE, ήτοι 15.151.860 μετοχές, ως και των αντίστοιχων δικαιωμάτων ψήφου, στην Olympia Group Ltd. Σημειώνεται ότι η Olympia Group Ltd είναι εταιρεία με έδρα την Κύπρο, κατέχει δε το 100% των μετοχών της Olympia Group A.E. Συμμετοχών.

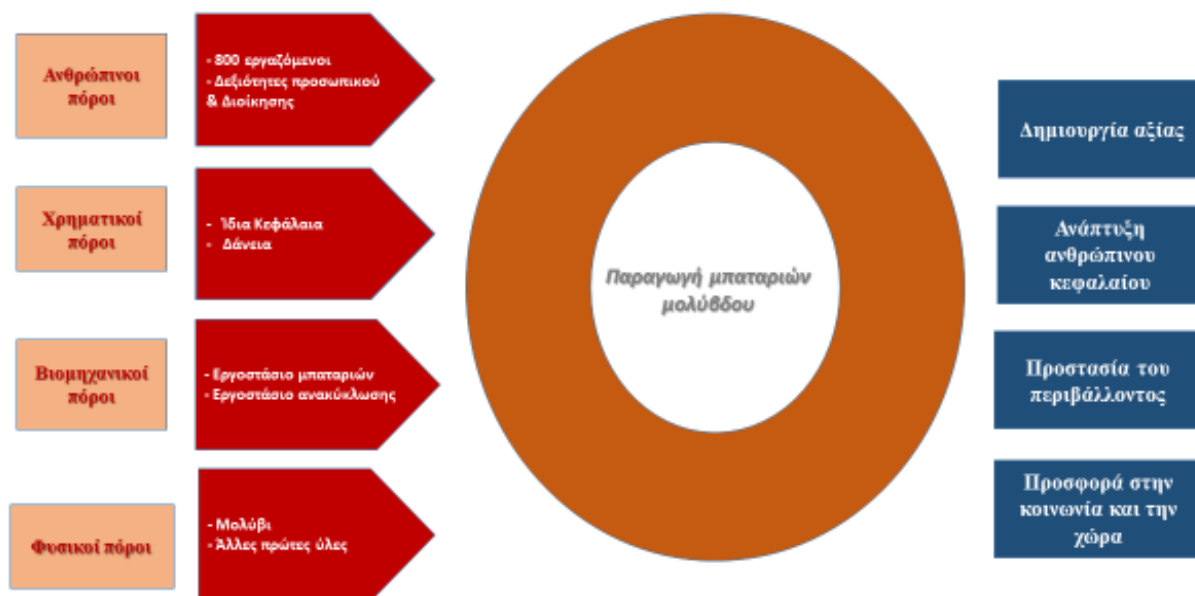
7. ΜΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Επιχειρηματικό Μοντέλο

Το επιχειρηματικό μοντέλο αποτελεί τη βάση της επιχειρηματικής στρατηγικής και λειτουργίας του Ομίλου, ήτοι τον τρόπο με τον οποίο ο Όμιλος καταναλώνει πόρους, δημιουργεί και προσφέρει αξία. Η δραστηριότητα της SUNLIGHT στην παραγωγή και διάθεση μπαταριών μολύβδου και εσχάτως λιθίου για διάφορες εφαρμογές, συνιστά το σύνολο των ενεργειών που απαιτούνται για τη δημιουργία αξίας, την ικανοποίηση των αγορών, τη διατήρηση και δημιουργία σχέσεων με τους πελάτες και την ικανοποίηση των λοιπών ενδιαφερόμενων μερών (stakeholders). Για την πραγματοποίηση των παραπάνω απαιτούνται διάφορων ειδών πόροι όπως χρηματικοί, φυσικοί, βιομηχανικοί και ανθρωπίνους.

Η διοίκηση του Ομίλου εφαρμόζει ένα πλέγμα κανόνων όπως η Εταιρική Διακυβέρνηση, η εταιρική κοινωνική ευθύνη, τα συστήματα διαχείρισης κινδύνων και η μέτρηση και ανάλυση των επιδόσεων. Με τα μέτρα αυτά επιδιώκει την αύξηση της αξίας του Ομίλου, την παραγωγή ανταγωνιστικών προϊόντων και υπηρεσιών, την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, την προστασία του περιβάλλοντος και την κοινωνική προσφορά.

Στο παρακάτω σχήμα παρουσιάζεται το Επιχειρηματικό μοντέλο του Ομίλου:

Έρευνα και Ανάπτυξη

Η καινοτομία αποτελεί έναν από τους βασικούς πυλώνες της εταιρικής στρατηγικής. Ο Όμιλος δραστηριοποιούμενος σε πλήθος αγορών στην αλλοδαπή, έχει αναπτύξει και αναπτύσσει προϊόντα με στόχο την βελτίωση της ποιότητας και των λοιπών τεχνικών χαρακτηριστικών των προσφερόμενων λύσεων, κατά τρόπο ώστε να ελαχιστοποιηθεί το συνολικό κόστος κτήσης (total cost of ownership) του τελικού πελάτη. Οι πόροι για την έρευνα και ανάπτυξη κατευθύνονται αφ' ενός προς την ανάπτυξη προϊόντων με εναλλακτικές τεχνολογίες μπαταριών και αφ' ετέρου προς την σχεδίαση και παραγωγή μπαταριών για εναλλακτικές εφαρμογές ή για την διείσδυση σε νέες γεωγραφικές αγορές με ιδιαίτερες τεχνικές και ποιοτικές προδιαγραφές. Πρόσφατα παραδείγματα αποτελούν η ανάπτυξη και το λανσάρισμα των σειρών Li.On Force και Xtreme Force, δηλαδή μπαταρίες motive (κίνησης), η μεν πρώτη βασισμένη στην τεχνολογία λιθίου για συνεχή χρήση, η δε δεύτερη βασισμένη σε τεχνολογικών προηγμένων εφαρμογών για χρήση σε ακραίες συνθήκες (πχ ψύχος). Επίσης, ο Όμιλος συνεργάζεται με ινστιτούτα περί των ενεργειακών θεμάτων, εκπαιδευτικά ιδρύματα, συμμετέχει δε σε ευρωπαϊκά ερευνητικά προγράμματα, μοχλεύοντας κατ' αυτόν τον τρόπο την αποτελεσματικότητα και την απόδοση των διαθέσιμων χρηματικών και ανθρώπινων πόρων προς την έρευνα και ανάπτυξη. Τέλος, μέρος των προσπάθειών της ομάδας R&D του Ομίλου επικεντρώνεται στην βελτίωση της παραγωγικής διαδικασίας και της χρήσης των πρώτων υλών, με στόχο την κοστολογική υπεροχή (cost leadership).

Περιβαλλοντικά ζητήματα

Στον Όμιλο SUNLIGHT μας χαρακτηρίζει το αίσθημα ευθύνης απέναντι στο περιβάλλον, καθώς αυτό είναι αναπόσπαστο μέρος των δραστηριοτήτων μας.

Στόχος μας είναι να επιτύχουμε ανάπτυξη, η οποία θα ικανοποιεί τις υφιστάμενες ανάγκες, χωρίς να διακυβεύει τις ανάγκες των μελλοντικών γενεών. Στο πλαίσιο αυτό, εφαρμόζεται Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης σύμφωνα με τις απαιτήσεις του προτύπου ISO 14001:2004 για την SUNLIGHT και για τη SUNLIGHT RECYCLING και του Κανονισμού 1221/2009 για την συμμετοχή οργανισμών στο Κοινοτικό Σύστημα Οικολογικής Διαχείρισης και Οικολογικού Ελέγχου (EMAS), με στόχο την προστασία του περιβάλλοντος στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων μας.

Για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή του Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης, αφιετηρία αποτελεί ο εντοπισμός όλων των περιβαλλοντικών πτυχών που ενέχουν οι δραστηριότητές του Ομίλου. Για κάθε μία από τις περιβαλλοντικές πτυχές που αναγνωρίζονται ανά δραστηριότητα, εντοπίζεται και η επίπτωση, που μπορεί να επιφέρει στο περιβάλλον.

Η αναγνώριση και εξέταση των περιβαλλοντικών πτυχών πραγματοποιήθηκε λαμβάνοντας υπόψη όλες τις συνθήκες λειτουργίας, κανονικές και μη, τα έκτακτα περιστατικά καθώς και τις καταστάσεις από άλλες δραστηριότητες. Επίσης, πραγματοποιήθηκε αναγνώριση και προσδιορισμός και των έμμεσων περιβαλλοντικών κινδύνων μέσω των οποίων η λειτουργία της εταιρείας θα μπορούσε να έχει επιπτώσεις στο περιβάλλον. Ως τέτοιοι κίνδυνοι, κρίθηκαν οι παρακάτω:

- Ατμοσφαιρική ρύπανση.
- Ανεξέλεγκτη διάθεση και πιθανότητα διαρροής επικίνδυνων υλικών στο περιβάλλον από απόβλητα πρώτων υλών ή τελικών προϊόντων σε υγρή κατάσταση κατά την αποθήκευση πρώτων υλών και προϊόντων.
- Ρύπανση εδάφους και υπεδάφους, η οποία μπορεί να προκληθεί από την απόρριψη επικίνδυνων αποβλήτων ή σε κατάσταση εκτάκτου ανάγκης.

Για τους ως άνω κινδύνους, έχουν ληφθεί και εξακολουθούν να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα.

Δείκτες ενέργειας και ανακύκλωσης

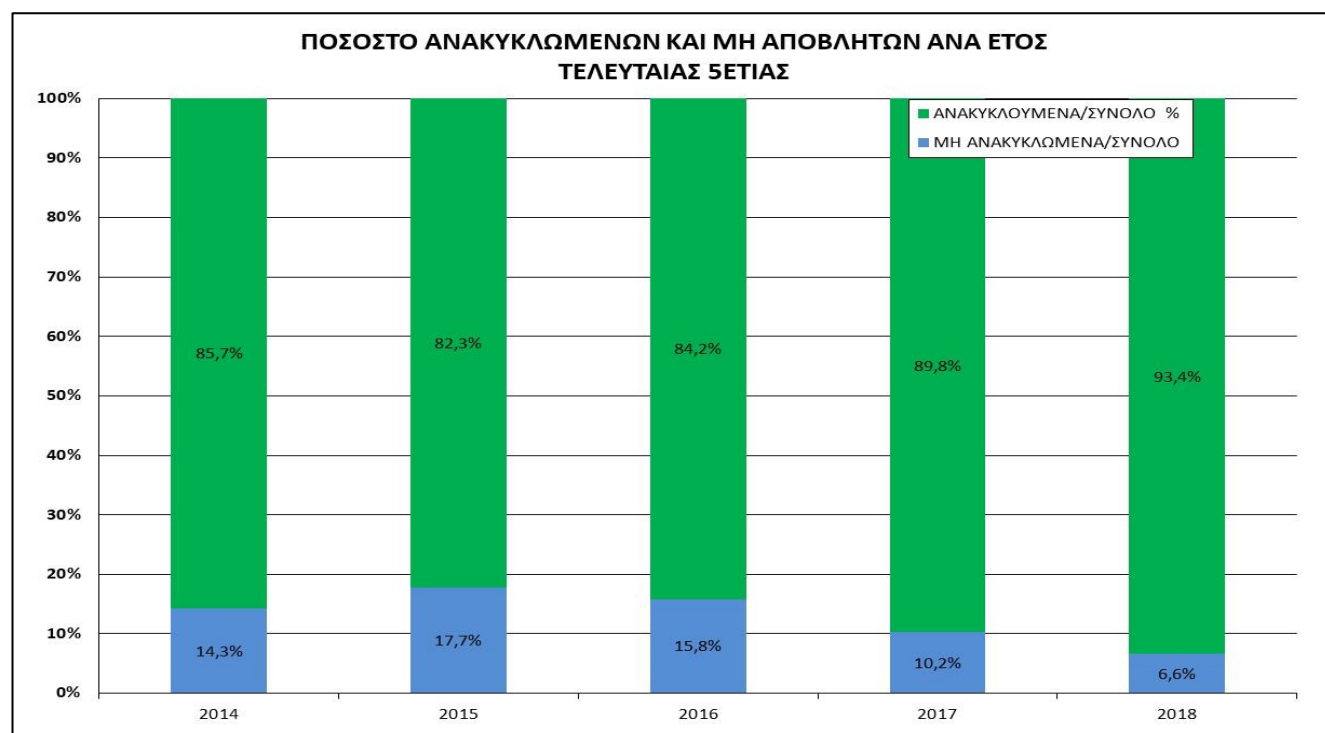
Παρακάτω παρατίθενται οι δείκτες, που παρακολουθεί η Εταιρεία και ο Όμιλος για τη μέτρηση του περιβαλλοντικού του αποτυπώματος, φροντίζοντας να ακολουθεί τις βέλτιστες κατά το δυνατόν πρακτικές. Ενδεικτικά αναφέρεται το κέντρο logistics της μονάδας στην Ξάνθη που ηλεκτροδοτείται σε μεγάλο βαθμό με φωτοβολταϊκά συστήματα. Επίσης, η SUNLIGHT RECYCLING πέρα από την ηλεκτρική ενέργεια που προμηθεύεται, χρησιμοποιεί φυσικό αέριο στην παραγωγική της διαδικασία. Η μονάδα δε, έχει σχεδιαστεί λαμβάνοντας υπόψη θέματα όπως η εξοικονόμηση ενέργειας κυρίως με τη μείωση των απωλειών ενέργειας σε βοηθητικές δραστηριότητες (αξιοποίηση των θερμών καυσαερίων κ.λπ.).

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθενται, με βάση το 2015 (δείκτης 100), η χρήση διαφόρων ενεργειακών πόρων (ηλεκτρική ενέργεια, προπάνιο και φυσικό αέριο) σε σχέση με την παραγόμενη ποσότητα, στις δύο μονάδες του Ομίλου, την τελευταία 4-ετία:

	2015	2016	2017	2018	Παραγωγική μονάδα
Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας GWh/βιομ. στοιχείο	100	99	91	98	Ξάνθης
Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας GWh/τόνο μολύβδου	100	46	41	53	Κομοτηνής
Κατανάλωση προπανίου (τόνοι / στοιχείο)	100	85	67	101	Ξάνθης
Κατανάλωση φυσικού αερίου (Nm ³ / τόνο μολύβδου)	100	53	50	61	Κομοτηνής

Αδιαμφισβήτητα, η παύση των δραστηριοτήτων του εργοστασίου βιομηχανικών μπαταριών της Ξάνθης για σημαντικό χρονικό διάστημα και η συνακόλουθη μη ορθολογική λειτουργία του εργοστασίου της Κομοτηνής επιβάρυνε τους δείκτες κατανάλωσης ενέργειας, γεγονός ωστόσο που θεωρούμε ότι θα αναστραφεί εντός του 2019 με την πλήρη επαναλειτουργία των δύο παραγωγικών εγκαταστάσεων.

Επιπλέον, ο Όμιλος διαχειρίζεται υπεύθυνα τον τελικό όγκο των αποβλήτων, τα οποία προκύπτουν από την παραγωγική του διαδικασία. Σε αυτό το πλαίσιο, φροντίζει να αυξάνει κάθε χρόνο το ποσοστό ανακύκλωσης αποβλήτων, όπως φαίνεται από τον παρακάτω πίνακα, αποδεικνύοντας έμπρακτα το ενδιαφέρον του για την αειφόρο ανάπτυξη. Επίσης, ο Όμιλος συνεργάζεται μόνο με κατάλληλα αδειοδοτημένες εταιρίες για τη μεταφορά, επεξεργασία και διάθεση των αποβλήτων του, τις οποίες ελέγχει συνεχώς, ως προς τη νομιμότητα και την ισχύ των προβλεπόμενων αδειών από την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία.

Ποσότητα στερεών ανακυκλούμενων αποβλήτων (t) μονάδας παραγωγής (Ξάνθη)					
	2014	2015	2016	2017	2018
Πλαστικά	40,2	27,1	9,9	37,2	37,3

Ξύλο	160,3	136,9	128,1	489	384,2
Χαρτί	50,2	68,9	101,9	152,3	66,8
Ίλος γύψου	50	100	745,3	1.911	1.557,3
Χαλκός	2,2	15,1	0,5	9,5	59,7
Σίδηρος	63,5	32,3	89,2	301,3	1.436,4

Περιβαλλοντική πρωτοβουλία GREEN MISSION

Η διοίκηση της SUNLIGHT RECYCLING, παρουσίασε το 2016 την περιβαλλοντική πρωτοβουλία Green Mission, η οποία φιλοδοξεί να ευαισθητοποιήσει το κοινό και τον επιχειρηματικό κόσμο σχετικά με την ορθή ανακύκλωση μπαταριών μολύβδου – οξέος. Οι δράσεις του προγράμματος έχουν ήδη ξεκινήσει και στοχεύουν στην ευαισθητοποίηση και ενημέρωση 14.000 ελληνικών επιχειρήσεων που παράγουν ή/και διαχειρίζονται σημαντικές ποσότητες βιομηχανικών αποβλήτων. Στα δύο χρόνια δράσης, το Green Mission υλοποίησε τα εξής:

- **Ποσότητα ανακύκλωσης:** 1.310.000 kg ανακυκλωμένης μπαταρίας
- **Μείωση ρύπων CO₂:** 2.115,65 Tn (ισοδύναμη με την ετήσια απορρόφηση 96.940 δένδρων CO₂)
- **Εξοικονόμηση Ενέργειας:** 3.589MWh (που ισοδυναμεί με την ετήσια κατανάλωση ενέργειας 218 νοικοκυριών)
- **Μέλη:** 61 Εταιρείες
- **Green Spots:** 62 σε 12 Πόλεις

Εργασιακά ζητήματα

Α. Πολιτική διαφοροποίησης και ίσων ευκαιριών

Ο Κώδικας Επαγγελματικής Δεοντολογίας που υιοθετήθηκε επίσημα το 2015, θέτει την Ακεραιότητα ως βασική αξία για την καθημερινή συμπεριφορά όλων, υπογραμμίζοντας παράλληλα τη δέσμευση της Διοίκησης προς αυτή την κατεύθυνση. Ο Όμιλος έχει υιοθετήσει και εφαρμόζει τις κατάλληλες διαδικασίες, προκειμένου να εντοπίζονται οι ανάγκες κατάρτισης, να δίδονται κίνητρα στους υπαλλήλους, προκειμένου να επιτυγχάνεται η μέγιστη αποδοτικότητα τους, στο πλαίσιο ενός επαγγελματικού περιβάλλοντος χωρίς αποκλεισμούς. Κάθε ένας αναμένεται να επιδεικνύει εντιμότητα στις αλληλεπιδράσεις του/της με τους άλλους εργαζόμενους και εξωτερικούς φορείς, να αναφέρει ανησυχίες που αφορούν σε ίσες ευκαιρίες και να μην ανέχεται καταχρηστικές διακρίσεις οποιασδήποτε μορφής. Εάν υποπέσει στην αντίληψη κάποιου εργαζομένου μεροληπτική δραστηριότητα ή αισθάνεται ο ίδιος ή οποιοσδήποτε άλλος ότι είναι θύμα φυλετικής, θρησκευτικής, σεξουαλικής, ή άλλης παρενόχλησης, καλείται να το αναφέρει στο Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού ή στον Υπεύθυνο Συμμόρφωσης μέσω ηλεκτρονικής διεύθυνσης έγγραφης καταγγελίας (compliance@sunlight.gr). Ο έλεγχος της επίδοσης για θέματα διακρίσεων, και γενικότερα για θέματα που αφορούν στα ανθρώπινα δικαιώματα, δεν πραγματοποιείται μεμονωμένα αλλά υπάγεται στον τμήμα Κανονιστικής Συμμόρφωσης του Ομίλου μας που ξεκίνησε να διενεργείται το 2016.

Κατανομή ανθρώπινου δυναμικού της SYSTEMS SUNLIGHT, κατά φύλο και ηλικία

Ο συνολικός αριθμός εργαζομένων την 31.12.2018 για Systems Sunlight, συμπεριλαμβανομένης της μονάδας ανακύκλωσης, ανέρχεται στα 815 άτομα.

	% των οργάνων διακυβέρνησης	% λοιπών εργαζομένων
Φύλο		
Άντρες	74	90.5
Γυναίκες	26	9.5
Ηλικία		
<30	1	13
30-50	84	68
>50	15	19
Άλλοι Δείκτες Διαφορετικότητας		
Ετερόθρησκοι	-	17

Εξέλιξη συμμετοχής γυναικών στην διοίκηση της SYSTEMS SUNLIGHT

Έτος	Άντρες	Γυναίκες	% γυναικών σε διευθυντικές θέσεις
2014	9	1	11%
2015	8	2	20%
2016	8	4	33%
2017	8	4	33%
2018	9	3	25%

Β. Υγιεινή και ασφάλεια στην εργασία, συστήματα εκπαίδευσης

Ο Όμιλος SUNLIGHT είναι από τους πρωτοπόρους στην Ελλάδα που εφάρμοσαν το 2004 ένα ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Υγιεινής & Ασφάλειας βάσει του προτύπου OHSAS 18001. Το Σύστημα αυτό αποσκοπεί στην υποστήριξη, οργάνωση, υλοποίηση και συνεχή βελτίωση μοντέλων και πρακτικών, ώστε η λειτουργία της εταιρείας να πληροί όλες τις επιταγές της κείμενης ελληνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας και ταυτόχρονα τις υψηλότερες απαιτήσεις ποιότητας, ελαχιστοποιώντας τις πιθανότητες ατυχήματος ή άλλου επιβλαβούς περιστατικού. Παράλληλα, η SUNLIGHT ως μέλος της Eurobat έχει ενεργό συμμετοχή στα σχετικά φόρουμ και παρακολουθεί διαρκώς τις διεθνείς εξελίξεις. Συγκεκριμένα:

- Καταγράφονται συστηματικά τα συμβάντα (ατυχήματα) και παραλίγο συμβάντα στον χώρο εργασίας.
- Εξετάζεται το επίπεδο έκθεσης των εργαζομένων στον μόλυβδο και ενημερώνονται τακτικά οι αρμόδιες αρχές.
- Εξετάζονται συστηματικά οι συνθήκες στους χώρους εργασίας.

Επίσης, για την επίτευξη του καλύτερου δυνατού περιβάλλοντος εργασίας, στον Εσωτερικό Κανονισμό Εργασίας διασφαλίζεται η δίκαιη αξιοποίηση του προσωπικού με έμφαση στην εκπαίδευση και την προσωπική ανέλιξη, περιγράφονται οι κανόνες συμπεριφοράς μεταξύ των εργαζομένων, ενώ αναλύονται και οι Πολιτικές Αμοιβών και Παροχών.

ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΝ*	2014	2015	2016	2017	2018
ΘΕΜΑΤΑ ΥΓΙΕΙΝΗΣ & ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ					
ΜΟΝΑΔΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	18	8	10	13	47
ΜΟΝΑΔΑ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ		3	13	23	10
ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΩΡΩΝ (ΑΩ) ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ Υ&Α					
ΜΟΝΑΔΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	268,5	333	460	500	1.198
ΜΟΝΑΔΑ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ		40,5	36	92	630

*Αφορά στη μονάδα παραγωγής και στη μονάδα ανακύκλωσης

	2014	2015	2016	2017	2018
ΣΥΝΟΛΟ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΠΟΥ ΥΠΟΒΛΗΘΗΚΑΝ ΣΕ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ	376	400	506	589	596
ΣΥΝΟΛΟ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΠΟΥ ΥΠΕΡΒΑΙΝΟΥΝ ΤΟ ΑΝΩΤΑΤΟ ΕΠΙΤΡΕΠΤΟ ΟΡΙΟ ΜΟΛΥΒΔΟΥ ΣΤΟ ΑΙΜΑ	0	0	0	0	0

Τα στοιχεία του παραπάνω πίνακα αφορούν στη μονάδα παραγωγής μόνο

Γ. Σεβασμός των δικαιωμάτων των εργαζομένων και συνδικαλιστική ελευθερία

Ο Όμιλος έχει δεσμευτεί να αναγνωρίζει τα δικαιώματα των εργαζομένων του στην ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι και τις συλλογικές διαπραγματεύσεις. σε αυτό το πλαίσιο όλοι οι εργαζόμενοι έχουν το δικαίωμα να εκλέγουν και να εκλέγονται στην Επιτροπή υγιεινής και Ασφάλειας, στην οποία μπορούν να απευθύνονται και να συζητούν θέματα που τους απασχολούν. Η Επιτροπή αυτή εκπροσωπεί τους εργαζομένους και είναι αρμόδια για την οργάνωση τακτικών συναντήσεων με την ανώτερη διοίκηση του Ομίλου μας με σκοπό να μεταφέρει συγκεντρωτικά και να διαπραγματευτεί ζητήματα που απασχολούν τους εργαζομένους μας. Την περίοδο αναφοράς δεν υπήρξαν πρόστιμα ή περιπτώσεις νομικών υποθέσεων που να αφορούσαν σε θέματα συλλογικών διαπραγματεύσεων και ελευθερίας του συνεταιρίζεσθαι.

Καταπολέμηση της Διαφθοράς

Το όραμα του Ομίλου SUNLIGHT είναι να αποτελεί τον πλέον αξιόπιστο συνεργάτη και την πρώτη επιλογή των πελατών του, λειτουργώντας με ακεραιότητα. Για τον λόγο αυτό, δίδεται ιδιαίτερη σημασία στον έλεγχο των συναλλαγών με τους εξωτερικούς συνεργάτες, καθώς επίσης και στην ακεραιότητα των εργαζομένων του Ομίλου, οικοδομώντας καθημερινά ένα περιβάλλον διαφάνειας και στοχεύοντας στην πρόληψη των φαινομένων διαφθοράς.

Προς αυτή την κατεύθυνση έχουν αναληφθεί μία σειρά από πολύ σημαντικές πρωτοβουλίες και έχουν θεσπισθεί διαδικασίες και πολιτικές, ως ενδεικτικά οι ακόλουθες:

- Πολιτική κατά της Διαφθοράς, οι κανόνες της οποίας εφαρμόζονται και επιδρούν σε κάθε εμπορική και επιχειρησιακή πρακτική της Εταιρείας.
- Ερωτηματολόγια προς όλους τους προμηθευτές και συνεργάτες, με τα οποία δεσμεύονται για τη συμμόρφωσή τους με τους κανόνες καταπολέμησης της διαφθοράς.
- Πολιτική που απαγορεύει ρητά τη Δωροδοκία, η οποία υποστηρίζεται από αυστηρούς εσωτερικούς και λογιστικούς ελέγχους.
- Εκπαιδεύσεις σε διάφορα επίπεδα της οργάνωσης σε τακτά χρονικά διαστήματα.

Επίσης, ο Όμιλός μας δεσμεύεται ως προς τη συμμόρφωση προς τις επιταγές της ελληνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας για την τήρηση των κανόνων του ανταγωνισμού, καθώς και των εθνικών νομοθεσιών ανταγωνισμού των χωρών εντός των οποίων δραστηριοποιείται.

Στο πλαίσιο του νέου Διεθνούς Προτύπου ISO 37001 για την καταπολέμηση της Διαφθοράς, στο οποίο η SUNLIGHT ήταν η πρώτη Εταιρεία στην Ελλάδα που πιστοποιήθηκε, πραγματοποιούνται διαδικασίες αξιολόγησης, εσωτερικοί έλεγχοι και διαχείρισης πιθανών κινδύνων για πιθανούς τομείς διαφθοράς.

Μέριμνα για ένα εργασιακό περιβάλλον απαλλαγμένο από διαφθορά

Ο Όμιλός μας προσβύει την πιστή τήρηση των υποδείξεων των νόμων της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) κατά της διαφθοράς, καθώς και των εθνικών νόμων κατά της Διαφθοράς των κρατών εντός των οποίων δραστηριοποιείται. Ο τελικός στόχος της Πολιτικής κατά της Διαφθοράς του Ομίλου μας είναι η ενημέρωση σχετικά με ζητήματα πιθανής παραβίασης κανόνων κατά της διαφθοράς και η αποφυγή τέτοιων παραβάσεων εκ μέρους του προσωπικού.

Η δέσμευση για την καταπολέμηση της διαφθοράς επικοινωνείται στους εργαζομένους του Ομίλου σε τακτά χρονικά διαστήματα, ενώ πραγματοποιούνται εκπαιδεύσεις για το σύνολο των εργαζομένων με θέμα την καταπολέμηση της διαφθοράς.

Πριν τη σύναψη συμφωνίας με πελάτες, αντιπροσώπους, συνέταιρους σε κοινοπραξία, εργολάβους, διανομείς, μεταπωλητές ή άλλους ενδιαμέσους και τρίτα πρόσωπα ή κάποιον ο οποίος δρα ή θα δρα για λογαριασμό του Ομίλου, εφαρμόζονται ενέργειες Δέουσας Επιμέλειας (due diligence) και εξασφαλίζει από το τρίτο πρόσωπο την πλήρη γνώση και συμφωνία του αναφορικά με την τήρηση της πολιτικής κατά της Διαφθοράς. Ομοίως, οι ανωτέρω δηλώνουν εγγράφως την δέσμευσή τους αναφορικά με τη γνώση και την τήρηση των αντίστοιχων πολιτικών και διαδικασιών του Ομίλου μας.

ΔΗΛΩΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

I. Γενικά

Η Εταιρική Διακυβέρνηση αναφέρεται σε ένα σύνολο αρχών με βάση το οποίο επιδιώκεται η επαρκής οργάνωση, λειτουργία, διοίκηση και έλεγχος μίας επιχείρησης με μακροπρόθεσμο στόχο τη μεγιστοποίηση της αξίας της και τη διαφύλαξη των εννόμων συμφερόντων όλων όσων συνδέονται με αυτήν.

Η παρούσα Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης αποτελεί ειδικό τμήμα της Ετήσιας Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 43β του Κ.Ν. 2190/1920, όπως τροποποιηθείσα ισχύει σήμερα.

II. Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης

Η Εταιρεία έχει αποφασίσει αυτοβούλως να υιοθετήσει τον Ελληνικό Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης για τις Εισηγμένες Εταιρείες (καλούμενος εφεξής «Κώδικας»). Ο Κώδικας αυτός βρίσκεται στον ιστότοπο του ομίλου Ελληνικά Χρηματιστήρια Α.Ε., στην ακόλουθη ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.helex.gr/documents/10180/2227277/ESED+Kodikas+FEB+2015+--+A4+--+FINAL+-+Internet.pdf/a1b406ab-52e4-4d76-a915-9abefd0a9d09>

Η Εταιρεία αποκλίνει από τον Κώδικα και τις Αρχές Εταιρικής Διακυβέρνησης, όπως έχει το δικαίωμα, στα σημεία που αναφέρονται στην ακόλουθη ενότητα.

III. Αποκλίσεις από τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης και αιτιολόγηση αυτών

Η Εταιρεία κατά περίπτωση αποκλίνει ή δεν εφαρμόζει στο σύνολό τους ορισμένες διατάξεις του Κώδικα αναφορικά με τα εξής:

Ρόλος και αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου

Το Διοικητικό Συμβούλιο δεν είχε συστήσει εντός του 2018 ξεχωριστή επιτροπή που να προΐσταται στη διαδικασία υποβολής υποψηφιοτήτων για εκλογή στο Διοικητικό Συμβούλιο και να προετοιμάζει προτάσεις προς το Διοικητικό Συμβούλιο όσον αφορά στις αμοιβές των εκτελεστικών μελών και των βασικών ανώτατων στελεχών, δεδομένου ότι η πολιτική της Εταιρείας σε σχέση με τις αμοιβές αυτές είναι σταθερή και διαμορφωμένη. Ακολουθώντας ωστόσο τις βέλτιστες πρακτικές, η Επιτροπή Αμοιβών και Ανάδειξης Υποψηφιοτήτων μελών Δ.Σ. συστήθηκε εντός των πρώτων μηνών του τρέχοντος έτους.

Μέγεθος και σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου

Βάσει του καταστατικού, ο αριθμός των μελών του ΔΣ το 2018 κυμαινόταν μεταξύ 3-7 μελών, η πλειοψηφία των οποίων είναι μη εκτελεστικά, διαφοροποιούμενο από τον Κώδικα που προβλέπει 7 – 15 μέλη. Στις αρχές του 2019, η Εταιρεία προχώρησε σε τροποποίηση του Καταστατικού της αυξάνοντας τον αριθμό των μελών Δ.Σ. σε 3-11 μέλη. Σήμερα, το Δ.Σ. αποτελείται από 5 εκτελεστικά μέλη, 2 μη εκτελεστικά μέλη και 3 ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη. Με την συγκεκριμένη ισορροπία έχει διασφαλισθεί η αποτελεσματική και παραγωγική λειτουργία του.

Το Διοικητικό Συμβούλιο διορίζει επιπλέον ανεξάρτητο Αντιπρόεδρο, προερχόμενο από τα ανεξάρτητα μέλη του.

Καθήκοντα και συμπεριφορά των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

Δεν υφίσταται υποχρέωση αναλυτικής γνωστοποίησης τυχόν επαγγελματικών δεσμεύσεων των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου (συμπεριλαμβανομένων και σημαντικών μη εκτελεστικών δεσμεύσεων σε εταιρείες και μη κερδοσκοπικά ιδρύματα) πριν από το διορισμό τους στο Διοικητικό Συμβούλιο ούτε περιορισμός στον αριθμό των Διοικητικών Συμβουλίων εισηγμένων εταιρειών στα οποία μπορούν να συμμετέχουν, εφόσον μέχρι στιγμής όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου μπορούν να ανταποκριθούν στα καθήκοντά τους, αφιερώνουν επαρκή χρόνο σε αυτά και ενημερώνονται για τις εξελίξεις στα θέματα που άπτονται των καθηκόντων τους.

Δεν απαιτείται έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου για το διορισμό εκτελεστικού του μέλους σε εταιρεία που δεν είναι θυγατρική ή συνδεδεμένη.

Ανάδειξη υποψήφιων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

Το 2018 δεν υφίσταται επιτροπή ανάδειξης υποψηφιοτήτων για το Διοικητικό Συμβούλιο. Όπως προαναφέρθηκε, συστήθηκε το 2019.

Η θητεία των μελών ΔΣ κατά το καταστατικό ορίζεται 5ετής (και όχι 4ετής), διότι με την συγκεκριμένη πρόβλεψη έχει διασφαλισθεί στην διάρκεια όλων των τελευταίων ετών η σταθερότερη απόδοση και αποτελεσματικότητα του ΔΣ.

Λειτουργία του Διοικητικού Συμβουλίου

Ο Πρόεδρος δεν έχει σε τακτική βάση συναντήσεις με τα μη εκτελεστικά μέλη, χωρίς την παρουσία των εκτελεστικών μελών, για να συζητά την επίδοση και τις αμοιβές των τελευταίων, και άλλα σχετικά ζητήματα καθώς οποιοδήποτε θέμα συζητείται παρουσία όλων των μελών.

Δεν υπάρχουν προγράμματα εισαγωγικής ενημέρωσης που να διασφαλίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο για τα νέα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, ούτε διαρκή επαγγελματική επιμόρφωση για τα υπόλοιπα μέλη καθώς προτείνονται προς εκλογή ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου πρόσωπα που διαθέτουν ικανή και αποδεδειγμένη εμπειρία και οργανωτικές-διοικητικές ικανότητες.

Δεν υπάρχει συγκεκριμένη πρόβλεψη για την παροχή επαρκών πόρων στις επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους, καθώς και για την πρόσληψη εξωτερικών συμβούλων, καθώς οι σχετικοί πόροι εγκρίνονται ανά περίπτωση από την διοίκηση της εταιρείας, με βάση τις εκάστοτε εταιρικές ανάγκες.

Αξιολόγηση του Διοικητικού Συμβουλίου

Δεν υφίσταται θεσμοθετημένη διαδικασία με σκοπό την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του Διοικητικού Συμβουλίου και των επιτροπών του ούτε αξιολογείται η επίδοση του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου.

Η διαδικασία αυτή δεν θεωρείται ως προτεραιότητα δεδομένου του τρόπου λειτουργίας των οργάνων της Εταιρείας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο δεν περιγράφει συνοπτικά στην ετήσια δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης τη διαδικασία αξιολόγησης του ιδίου, καθώς και των επιτροπών του.

Σύστημα εσωτερικού ελέγχου

Στον δεύτερο χρόνο λειτουργίας της Επιτροπής Ελέγχου, το Διοικητικό Συμβούλιο δεν προέβη σε ετήσια αξιολόγηση του συστήματος εσωτερικού ελέγχου. Η Επιτροπή Ελέγχου μελετά και εκφράζει την άποψή της στο Δ.Σ. επί των περιοδικών εκθέσεων του τμήματος εσωτερικού ελέγχου.

Αμοιβές

Οι συμβάσεις των εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου δεν προβλέπουν ότι το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να απαιτήσει την επιστροφή όλου ή μέρους του bonus που έχει απονεμηθεί, λόγω αναθεωρημένων οικονομικών καταστάσεων προηγούμενων χρήσεων ή γενικώς βάσει εσφαλμένων χρηματοοικονομικών στοιχείων, που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό του bonus αυτού.

Δεν υφίσταντο εντός του 2018 επιτροπή αμοιβών, αποτελούμενη αποκλειστικά από μη εκτελεστικά μέλη, ανεξάρτητα στην πλειονότητά τους, η οποία έχει ως αντικείμενο τον καθορισμό των αμοιβών των εκτελεστικών και μη εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και κατά συνέπεια δεν υπάρχουν ρυθμίσεις για τα καθήκοντα της εν λόγω επιτροπής, την συχνότητα συνεδριάσεων της και για άλλα θέματα που αφορούν την λειτουργία της. Η σύσταση της εν λόγω επιτροπής, σύμφωνα με την δομή και λειτουργία της Εταιρείας αξιολογήθηκε ως αναγκαία και συστήθηκε εντός των πρώτων μηνών του 2019.

Η αμοιβή κάθε εκτελεστικού μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου δεν εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο μετά από πρόταση της επιτροπής αμοιβών, χωρίς την παρουσία των εκτελεστικών μελών αυτού, δεδομένου ότι δεν υφίστατο επιτροπή αμοιβών. Οι πάσης φύσης αμοιβές και παροχές προς τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, καθορίζονται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου και σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στον κ.ν. 2190/1920, ως τροποποιηθείς ισχύει σήμερα. Στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι δυνατό να χορηγηθεί αποζημίωση, το ύψος της οποίας ορίζεται με ειδική απόφαση της τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων. Κάθε άλλη αμοιβή ή αποζημίωση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου επιβαρύνει την Εταιρεία αν εγκριθεί με ειδική απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης.

Γενική Συνέλευση

Δεν διατίθενται προς το παρόν μέθοδοι ηλεκτρονικής ψήφου ή/και ψήφου δι' αλληλογραφίας.

IV. Πρακτικές Εταιρικής Διακυβέρνησης Επιπλέον των Προβλέψεων του Νόμου

Η Εταιρεία μέσα στο πλαίσιο εφαρμογής ενός δομημένου και επαρκούς συστήματος εταιρικής διακυβέρνησης έχει εφαρμόσει συγκεκριμένες πρακτικές καλής εταιρικής διακυβέρνησης κάποιες εκ των οποίων είναι επιπλέον των προβλεπόμενων από τους σχετικούς νόμους (Κ.Ν. 2190/1920 ως τροποποιηθείς ισχύει, 3016/2002 και 3693/2008).

Συγκεκριμένα, η Εταιρεία εφαρμόζει τις ακόλουθες επιπλέον πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης, οι οποίες σχετίζονται στο σύνολό τους με το μέγεθος, τη σύνθεση, τα καθήκοντα και την εν γένει λειτουργία του ΔΣ:

- Λόγω της φύσης και του σκοπού της Εταιρείας καθώς και της πολυπλοκότητας των θεμάτων, το ΔΣ - ο αριθμός των μελών του οποίου είναι πλέον δέκα δηλαδή επτά περισσότερα από τον ελάχιστο αριθμό που προβλέπει ο νόμος - για την υποβοήθηση του έργου του έχει συστήσει επιτροπές οι οποίες αποτελούνται από μέλη του με συμβουλευτικές, εποπτικές ή και εγκριτικές αρμοδιότητες. Αυτές οι επιτροπές και η σύνθεσή τους αναφέρονται επιγραμματικά πιο κάτω:
 - Επιτροπή Ελέγχου η οποία αποτελείται από τους
 - Δημήτριος Γκούμας, Πρόεδρος
 - Αλέξανδρος Μάνος, μέλος
 - Στέργιος Νέζης, μέλος
 - Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης η οποία αποτελείται από τους
 - Δημήτριος Γκούμας, Πρόεδρος
 - Ιωάννης Παντολέων, μέλος
 - Σουλτάνα Χαδούλη, μέλος
 - Επιτροπή Αμοιβών και Ανάδειξης Υποψηφιοτήτων μελών Δ.Σ. (από το 2019) η οποία αποτελείται από τους
 - Στέργιος Νέζης, Πρόεδρος
 - Δημήτριος Γκούμας, μέλος
 - Ρουμπέν Μπουρλάς, μέλος
- Από το 2015, η Εταιρεία υιοθέτησε Κώδικα Επαγγελματικής Δεοντολογίας και συνέστησε την Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης, στην οποία έχει ανατεθεί η παρακολούθηση της εφαρμογής του εν λόγω Κώδικα.

V. Κύρια χαρακτηριστικά των Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου σε σχέση με τη Διαδικασία Σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων και Χρηματοοικονομικών Αναφορών

Το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου σε σχέση με τη διαδικασία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων και των χρηματοοικονομικών αναφορών περιλαμβάνει δικλίδες ασφαλείας και ελεγκτικούς μηχανισμούς σε διάφορα επίπεδα του οργανισμού που περιγράφονται στη συνέχεια:

A) Δικλίδες ασφαλείας σε εταιρικό επίπεδο

Αναγνώριση, αξιολόγηση, μέτρηση και διαχείριση κινδύνων:

Το εύρος, το μέγεθος και η πολυπλοκότητα των δραστηριοτήτων του Ομίλου απαιτεί ένα σύνθετο σύστημα μεθοδικής προσέγγισης και αντιμετώπισης των κινδύνων το οποίο εφαρμόζεται από όλες τις εταιρείες του Ομίλου. Η πρόληψη και διαχείριση κινδύνων αποτελεί βασικό πυρήνα της στρατηγικής της Εταιρείας.

Επάρκεια Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου

Το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου απαρτίζεται από τις πολιτικές, τις διαδικασίες και τα καθήκοντα που έχει σχεδιάσει και εφαρμόσει η Διοίκηση και το ανθρώπινο δυναμικό της Εταιρείας με σκοπό την αποτελεσματική

διαχείριση των κινδύνων, την επίτευξη των επιχειρηματικών στόχων, τη διασφάλιση της αξιοπιστίας της χρηματοοικονομικής και διοικητικής πληροφόρησης και τη συμμόρφωση με Νόμους και κανονισμούς.

Το Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου της Εταιρείας καταρτίζει ετήσιο Πλάνο Ελέγχων με βάση την εκτίμηση κινδύνων, με σκοπό να προσδιορίσει τις προτεραιότητες της λειτουργίας του Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου, καθώς και με βάση των θεμάτων που έχουν επισημανθεί από την Επιτροπή Ελέγχου και τη Διοίκηση.

Το Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου της Εταιρείας υποβάλλει τριμηνιαίες αναφορές στην Επιτροπή Ελέγχου, ώστε να είναι εφικτή η συστηματική παρακολούθηση της επάρκειας του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου.

Οι αναφορές της Διοίκησης και του Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου της Εταιρείας, παρέχουν αξιολόγηση των σημαντικών κινδύνων και της αποτελεσματικότητας του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου ως προς τη διαχείρισή τους. Μέσω των αναφορών κοινοποιούνται οι αδυναμίες που τυχόν εντοπίζονται, οι επιπτώσεις που είχαν ή μπορεί να έχουν, καθώς και οι ενέργειες της Διοίκησης για τη διόρθωση αυτών. Τα αποτελέσματα των ελέγχων και η παρακολούθηση της υλοποίησης των συμφωνημένων ενεργειών βελτίωσης λαμβάνονται υπόψη στο Σύστημα Αξιολόγησης Κινδύνων της Εταιρείας.

Προς διασφάλιση της ανεξαρτησίας του Τακτικού Ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας, το ΔΣ ακολουθεί συγκεκριμένη πολιτική για τη διαμόρφωση εισήγησης προς τη Γενική Συνέλευση ως προς την εκλογή Τακτικού Ελεγκτή.

Πρόληψη και καταστολή της χρηματοοικονομικής απάτης

Στο πλαίσιο της διαχείρισης κινδύνων οι περιοχές οι οποίες θεωρούνται υψηλού κινδύνου για χρηματοοικονομική απάτη παρακολουθούνται με τα κατάλληλα Συστήματα Ελέγχου και υφίστανται αναλόγως αυξημένες δικλίδες ασφαλείας. Ενδεικτικά, αναφέρεται η ύπαρξη λεπτομερών οργανογραμμάτων, κανονισμών λειτουργίας λεπτομερών διαδικασιών και εγκριτικών ορίων καθώς και η επιβολή στο σύνολο σχεδόν των δεσμεύσεων της εταιρείας 2 υπογραφών (four eyes principal). Επιπλέον των ελεγκτικών μηχανισμών που εφαρμόζει κάθε Διεύθυνση, όλες οι δραστηριότητες της εταιρείας υπόκεινται σε ελέγχους από το Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου, τα αποτελέσματα των οποίων παρουσιάζονται στην Επιτροπή Ελέγχου και στο ΔΣ της Εταιρείας.

Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας:

Η Εταιρεία έχει συντάξει σχετικό Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας, που είναι εγκεκριμένος από το ΔΣ. Μέσα στο πλαίσιο του Κανονισμού ορίζονται και οι αρμοδιότητες και ευθύνες των βασικών θέσεων εργασίας, προάγοντας έτσι τον επαρκή διαχωρισμό αρμοδιοτήτων εντός της Εταιρείας.

Β) Δικλίδες ασφαλείας στα πληροφοριακά συστήματα

Η Διεύθυνση Πληροφορικής της Εταιρείας φέρει την ευθύνη του καθορισμού της στρατηγικής σε θέματα τεχνολογίας και πληροφορικής και της εκπαίδευσης του προσωπικού για την κάλυψη των όποιων αναγκών μπορεί να υπάρξουν. Επιπροσθέτως, είναι υπεύθυνη για την υποστήριξη των εφαρμογών μέσω της τήρησης και ενημέρωσης των εγχειριδίων χρήσης του λογισμικού, σε συνεργασία, όπου απαιτείται, με εξωτερικούς συνεργάτες.

Η Εταιρεία έχει αναπτύξει ένα επαρκές πλαίσιο παρακολούθησης και ελέγχου των πληροφοριακών συστημάτων της, το οποίο ορίζεται από επιμέρους ελεγκτικούς μηχανισμούς, πολιτικές και διαδικασίες. Επίσης, έχουν καθοριστεί συγκεκριμένα δικαιώματα εισόδου (Access Rights) στα διάφορα πληροφοριακά συστήματα για όλους τους εργαζομένους ανάλογα με τη θέση και το ρόλο που κατέχουν, ενώ τηρείται επίσης και σχετικό αρχείο εισόδου (entry log) στα συστήματα της Εταιρείας.

Γ) Δικλίδες ασφαλείας σύνταξης χρηματοοικονομικών καταστάσεων και χρηματοοικονομικών αναφορών

Ως μέρος των διαδικασιών σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας, υφίστανται και λειτουργούν συγκεκριμένες δικλίδες ασφαλείας, οι οποίες σχετίζονται με τη χρήση εργαλείων και μεθοδολογιών κοινώς αποδεκτών βάσει των διεθνών πρακτικών. Οι βασικότερες περιοχές στις οποίες λειτουργούν δικλίδες ασφαλείας που σχετίζονται με την κατάρτιση των χρηματοοικονομικών αναφορών και οικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας είναι οι εξής:

Διαδικασίες λογιστικής παρακολούθησης και σύνταξης οικονομικών καταστάσεων

Υπαρξη ενιαίων πολιτικών και τρόπου παρακολούθησης της Εταιρείας και των θυγατρικών της.

Διενέργεια επαληθεύσεων μεταξύ των διαφόρων συστημάτων πληροφόρησης, ενώ απαιτείται ειδική έγκριση λογιστικών χειρισμών μη επαναλαμβανόμενων συναλλαγών.

Διαδικασίες διαφύλαξης περιουσιακών στοιχείων

Υπαρξη δικλίδων ασφαλείας για τα πάγια περιουσιακά στοιχεία, τα αποθέματα, τα χρηματικά διαθέσιμα - επιταγές και τα λοιπά περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας, όπως ενδεικτικά η φυσική ασφάλεια ταμείου ή αποθηκών και η απογραφή και σύγκριση των καταμετρημένων ποσοτήτων με αυτές των λογιστικών βιβλίων.

Πρόγραμμα περιοδικών φυσικών απογραφών για την επιβεβαίωση των υπολοίπων των φυσικών και των λογιστικών αποθηκών και ύπαρξη αναλυτικού εγχειριδίου για τη διενέργεια των απογραφών.

Εγκριτικά όρια συναλλαγών

Υπαρξη κανονισμού επιπέδων έγκρισης (Chart of Authorities), στον οποίο απεικονίζονται οι εκχωρηθείσες εξουσίες στα διάφορα στελέχη της Εταιρείας για διενέργεια συγκεκριμένων συναλλαγών ή πράξεων (π.χ. πληρωμές, εισπράξεις, δικαιοπραξίες, κλπ.).

VI. Η Γενική Συνέλευση και τα Δικαιώματα των Μετόχων

Ο ρόλος, οι αρμοδιότητες, η σύγκληση, η συμμετοχή, η συνήθης και εξαιρετική απαρτία και η πλειοψηφία των συμμετεχόντων, το Προεδρείο, η Ημερήσια Διάταξη και η εν γένει λειτουργία της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Εταιρείας περιγράφονται στο Καταστατικό της Εταιρείας, όπως αυτό έχει επικαιροποιηθεί με βάση τις διατάξεις του Κ.Ν. 2190, ως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα.

VII. Σύνθεση και Λειτουργία Διοικητικού Συμβουλίου, Εποπτικών Οργάνων και Επιτροπών της Εταιρείας

Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ)

Γενικά

Η Εταιρεία διοικείται από ΔΣ αποτελούμενο από δέκα (10) μέλη και η θητεία του είναι πενταετής (5ετής) αρχόμενης της θητείας από την εκλογή τους, ήτοι από την 28/01/2019 και παρατεινόμενη αυτόματα μέχρι την πρώτη Τακτική Γενική Συνέλευση μετά τη λήξη της θητείας τους, η οποία δεν μπορεί να ξεπεράσει την εξαετία (δηλαδή την 28/01/2024). Τα μέλη του σημερινού ΔΣ είναι:

1. Βασίλειος Μπίλλης του Αγγέλου, Πρόεδρος Δ.Σ. & Διευθύνων Σύμβουλος, εκτελεστικό μέλος
2. Δημήτριος Γκούμας του Γεωργίου, Αντιπρόεδρος & μέλος Δ.Σ., ανεξάρτητο μέλος
3. Αλέξανδρος Μάνος του Στεφάνου, μέλος Δ.Σ., ανεξάρτητο μέλος
4. Μιχαήλ Μαστοράκης του Κωνσταντίνου, μέλος Δ.Σ., εκτελεστικό μέλος
5. Στέργιος Νέζης του Γεωργίου, μέλος Δ.Σ., ανεξάρτητο μέλος
6. Ιωάννης Παντολέων, μέλος Δ.Σ., μη εκτελεστικό μέλος
7. Ρουμπέν Μπουρλάς, μέλος Δ.Σ., μη εκτελεστικό μέλος
8. Σπυρίδων Κόπολας, μέλος Δ.Σ., εκτελεστικό μέλος
9. Λάμπρος Μπίσαλας, μέλος Δ.Σ., εκτελεστικό μέλος
10. Στέφανος Κανίδης, μέλος Δ.Σ., εκτελεστικό μέλος

Ακολουθώς παρατίθενται πληροφορίες ανά μέλος ΔΣ:

1. Βασίλειος Μπίλλης, Πρόεδρος Δ.Σ & Διευθύνων Σύμβουλος

Ο Βασίλειος Μπίλλης είναι Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος της Εταιρείας ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ SUNIGHT ABEE, μέλος του Ομίλου Olympia Group. Πριν αναλάβει τη θέση του Διευθύνοντος Συμβούλου, ήταν υπεύθυνος για την ανάπτυξη των θυγατρικών κινητής τηλεφωνίας, PLAY Πολωνίας και MTN Κύπρου, του Ομίλου Olympia στο εξωτερικό.

Είναι κάτοχος διπλώματος Master ως Ηλεκτρολόγος Μηχανολόγος από το Πανεπιστήμιο του Southampton καθώς κατέχει και MBA από το INSEAD Business University.

2. Δημήτριος Γκούμας του Γεωργίου, Αντιπρόεδρος & μέλος Δ.Σ., ανεξάρτητο μέλος

Ο Δημήτριος Γκούμας είναι πτυχιούχος Οικονομικών Επιστημών από το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΑΣΟΕΕ). Ξεκίνησε την καριέρα του το 1963 στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος όπου εργάστηκε για 41 έτη σε διάφορα τμήματα και επιτελικές Διευθύνσεις της Διοικήσεως. Από το 1987 έως το 1996 διετέλεσε

Υποδιευθυντής της Διεύθυνσης Επενδύσεων & Κεφαλαιαγοράς της Εθνικής Τράπεζας, ενώ το 1997 έγινε Διευθυντής της ίδιας Διεύθυνσης έως τον Ιανουάριο του 2001, οπότε ανέλαβε Δ/νων Σύμβουλος της Ε.Τ.Ε.Β.Α. Μετά την συγχώνευση της Ε.Τ.Ε.Β.Α. με την Εθνική Τράπεζα το Δεκέμβριο του 2002, έγινε Γενικός Διευθυντής της Εθνικής Τράπεζας με ευθύνη του τομέα Επενδυτικής Τραπεζικής μέχρι το 2004, οπότε και αποχώρησε από την υπηρεσία. Έχει διατελέσει στο παρελθόν μέλος Δ.Σ. πολλών εταιριών μετοχικού ενδιαφέροντος της Εθνικής Τράπεζας.

Σήμερα είναι Αντιπρόεδρος και ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. της ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ SUNLIGHT ΑΒΕΕ. Επιπλέον, είναι ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος του ΔΣ της Olympia Group ΑΕ και πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου. Επίσης διατελεί μέλος της Επιτροπής Ελέγχου της εταιρείας Trastor ΑΕΕΑΠ.

3. Αλέξανδρος Μάνος του Στεφάνου, μέλος Δ.Σ., ανεξάρτητο μέλος

Ο Αλέξανδρος Μάνος ξεκίνησε την επαγγελματική του σταδιοδρομία το 1989 στην εταιρεία British Gas-Midlands Research Centre. Το 1992 ξεκίνησε να εργάζεται στην εταιρία Salomon Brothers ως αναλυτής στο τμήμα Transportation & Infrastructure της Επενδυτικής Τραπεζικής. Εν συνεχεία, αφού εργάστηκε για σύντομο χρονικό διάστημα στο αντίστοιχο τμήμα της Societe Generale, το 1998 επανεντάχθηκε στη Citigroup ως υπεύθυνος της Επενδυτικής Τραπεζικής αρχικά για την Ελλάδα και εν τέλει για την Ελλάδα, Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη και Βόρεια Αφρική.

Τον Μάιο 2007, ανέλαβε τα καθήκοντα του ως εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας Πειραιώς και Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος. Από τον Ιούνιο 2008 έως και το Δεκέμβριο του 2012, διετέλεσε Διευθύνων Σύμβουλος της Τράπεζας Πειραιώς, Πρόεδρος της Πειραιώς Χρηματιστηριακής ΑΕΠΕΥ και συμμετείχε στα διοικητικά συμβούλια θυγατρικών εταιριών του Ομίλου στο εξωτερικό. Από το Δεκέμβριο του 2012 έως και το Δεκέμβριο του 2013 διετέλεσε Διευθύνων Σύμβουλος στη Γενική Τράπεζα, θυγατρική του Ομίλου Πειραιώς. Από το Δεκέμβριο του 2013 έως τον Απρίλιο του 2019 είναι Σύμβουλος Διοίκησης. Σήμερα, κατέχει την θέση του Chief Operations Officer στην Praxia Bank.

Ο κ. Μάνος κατέχει MSc Μηχανολόγου Μηχανικού από το Imperial College of Science, Technology & Medicine και MBA από το INSEAD Business University.

4. Μιχαήλ Μαστοράκης του Κωνσταντίνου, μέλος Δ.Σ., εκτελεστικό μέλος

Ο Μιχαήλ Μαστοράκης, Οικονομικός Διευθυντής της Εταιρείας, είναι πτυχιούχος Οικονομικών Επιστημών και κάτοχος MBA από το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, ενώ έλαβε μεταπτυχιακή εκπαίδευση από το Wharton School του Πανεπιστημίου της Πενσυλβάνια. Έχει επί μακρόν εργασθεί σε εταιρείες του Ομίλου ΒΙΟΧΑΛΚΟ (ΣΩΛΗΝΟΥΡΓΕΙΑ ΚΟΡΙΝΘΟΥ, ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΛΩΔΙΑ, ICME ECAB Romania), ως Οικονομικός Διευθυντής και Βοηθός Γενικός Διευθυντής, ενώ από το 2012 έως το 2016 ως Οικονομικός Διευθυντής στις εισηγμένες εταιρείες CRETA FARMS και ΚΑΡΑΜΟΛΕΓΚΟΣ.

5. Στέργιος Νέζης του Γεωργίου, μέλος Δ.Σ., ανεξάρτητο μέλος

Ο Στέργιος Νέζης υπήρξε Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος και εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. του Ομίλου Chipita από τις αρχές του 2011 έως τον Μάιο του 2018, υπεύθυνος για την παραγωγή, τις προμήθειες, τη Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού (HR) και την ανάπτυξη νέων αγορών. Διετέλεσε COO στον Δ.Ο.Λ Α.Ε.

(2006-2011) και Διευθύνων Σύμβουλος σε 6 θυγατρικές του Ομίλου. Ο κ. Νέζης κατείχε επίσης τη θέση του Διευθύνοντος Συμβούλου στην εταιρεία Delta Ice Cream Group και τη θέση του Αναπληρωτή Διευθύνοντος Συμβούλου στην εταιρεία Delta Holdings S.A (σήμερα Vivartia) (2005-2006). Διετέλεσε Διευθύνων Σύμβουλος της Δ.Ε.Η. Α.Ε. (2000-2005) οδηγώντας την σε επιτυχή εισαγωγή στο Χρηματιστήριο το 2001, η οποία ακολουθήθηκε από 2 επιπλέον δημόσιες προσφορές κατά τα έτη 2002 και 2003. Διετέλεσε Διευθύνων Σύμβουλος της SCA Hygiene Products SA - θυγατρική της σουηδικής πολυεθνικής SCA Group (1989-2000) και της Βιομηχανία Φωσφορικών Λιπασμάτων Α.Ε. (1984-1989). Ο κ. Νέζης ήταν μέλος του Δ.Σ. και Εντεταλμένος Σύμβουλος, υπεύθυνος για τις βιομηχανικές δραστηριότητες της Εμπορικής Τράπεζας της Ελλάδος (1987-1989).

Αποφοίτησε ως Χημικός Μηχανικός από το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο και κατέχει μεταπτυχιακό δίπλωμα στη Διοίκηση Επιχειρήσεων από το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

6. Ιωάννης Παντολέων, μέλος Δ.Σ. , μη εκτελεστικό μέλος

Ο Ιωάννης Παντολέων είναι πτυχιούχος Οικονομικών Επιστημών από το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΑΣΟΕΕ) και κατέχει μεταπτυχιακό τίτλο με εξειδίκευση στα Financial Management και Accounting από το Πανεπιστήμιο του Μάντσεστερ. Διαθέτει πολυετή εμπειρία στα Οικονομικά, τις διεθνείς δραστηριότητες και τις Επενδύσεις. Από το 1999 έως το 2013 διετέλεσε Group Chief Financial Officer στην Intralot, ενώ από το 2014 έως το 2015 εργάστηκε ως Group Chief Operations Officer στην ίδια εταιρεία. Το 2015 ανέλαβε καθήκοντα Group Chief Financial Officer στον Όμιλο Μαρινόπουλου. Από το Φεβρουάριο του 2017 τελεί καθήκοντα Group Chief Financial Officer του Ομίλου Olympia.

7. Ρουμπέν Μπουρλός, μέλος Δ.Σ., μη εκτελεστικό μέλος

Ο Ρουμπέν Μπουρλός κατέχει BSc και MSc από το τμήμα Μηχανολόγων Μηχανικών του Πανεπιστημίου Cornell της Νέα Υόρκης, καθώς και M.B.A. από το Πανεπιστήμιο M.I.T. της Βοστώνης. Ξεκίνησε την καριέρα του το 1999 ως Senior Analyst στη First Manhattan Consulting Group στη Νέα Υόρκη. Το 2003 μετακινήθηκε στο Λονδίνο και το easy Group, του Στέλιου Χατζηγιάννου, από όπου αποχώρησε το 2006 ως Commercial Director. Το 2006 ξεκίνησε τη συνεργασία του με τον Όμιλο Εταιριών Olympia ως Διευθυντής Πωλήσεων της αλυσίδας καταστημάτων Public. Το 2008 αναλαμβάνει Γενικός Διευθυντής της Public και το 2012 Διευθύνων Σύμβουλος της εταιρείας. Το 2015, μετακινείται στη θέση του CEO της εταιρείας Westnet. Το Φεβρουάριο του 2018 ανέλαβε CEO στον Όμιλο Olympia.

8. Σπυρίδων Κόπολας, μέλος Δ.Σ., εκτελεστικό μέλος

Ο Σπυρίδων Κόπολας ξεκίνησε την σταδιοδρομία του από τον ναυτιλιακό χώρο και εν συνεχεία μεταπήδησε στην εταιρεία Γερμανός ABEE ως μηχανικός Πωλήσεων. Εν συνεχεία, εργάστηκε ως επικεφαλής του Τμήματος Ενεργειακών Έργων της Sunlight και μετέπειτα ανέλαβε επικεφαλής της διεθνούς ανάπτυξης εργασιών. Υπήρξε Δ/κό στέλεχος και μέτοχος εταιριών με δραστηριότητα τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ενώ από το 2013 είναι επικεφαλής για την κατασκευή και λειτουργία της μονάδας ανακύκλωσης μπαταριών στην ΒΙΠΕ Κομοτηνής.

9. Λάμπρος Μπίσαλας, μέλος Δ.Σ., εκτελεστικό μέλος

Ο Λάμπρος Μπίσαλας ξεκίνησε την καριέρα του ως Ορκωτός Ελεγκτής στην PricewaterhouseCoopers. Εν συνεχεία μετακινήθηκε ως Εσωτερικός Ελεγκτής στη Marfin Egnatia Bank. Πριν 12 χρόνια, ξεκίνησε την συνεργασία του με την Sunlight, αρχικά ως υπεύθυνος των θυγατρικών του εξωτερικού για να μετακινηθεί στο Εμπορικό Τμήμα, αρχικά ως επικεφαλής του τμήματος μπαταριών έλξης και εν συνεχεία ως Εμπορικός Διευθυντής. Είναι Πτυχιούχος του Παντείου Πανεπιστημίου. Έχει λάβει μετεκπαίδευση από το IMD Business School της Ελβετίας και από το Wharton Business School, University of Pennsylvania.

10. Στέφανος Κανίδης, μέλος Δ.Σ., εκτελεστικό μέλος

Ο Στέφανος Κανίδης είναι ο Τεχνικός Διευθυντής της Εταιρείας. Ξεκίνησε την καριέρα του ως μηχανικός σε διάφορα κατασκευαστικά έργα στην Γερμανία, ενώ με την επιστροφή του στην Ελλάδα ανέλαβε την θέση του Υπεύθυνου Παραγωγής στην Σωληνουργία Κομοτηνής. Το 1999, μετακινήθηκε στην Sunlight αρχικά ως Υπεύθυνος Παραγωγής για να ανελιχθεί στην τωρινή του θέση το 2017.

Ρόλοι και αρμοδιότητες του ΔΣ

Το ΔΣ είναι το ανώτατο διοικητικό όργανο της Εταιρείας και κατά κύριο λόγο διαμορφώνει τη στρατηγική και την πολιτική ανάπτυξης, εποπτεύει και ελέγχει τη διαχείριση της περιουσίας της Εταιρείας. Η σύνθεση και οι ιδιότητες των μελών του ΔΣ καθορίζονται από το Νόμο και το Καταστατικό της Εταιρείας. Πρώτιστη υποχρέωση και καθήκον των μελών του ΔΣ είναι η διαρκής επιδίωξη της ενίσχυσης της μακροχρόνιας οικονομικής αξίας της Εταιρείας και η προάσπιση του γενικού εταιρικού συμφέροντος.

Για την επίτευξη των εταιρικών στόχων και την απρόσκοπτη λειτουργία της Εταιρείας, το ΔΣ μπορεί να εκχωρεί μέρος των αρμοδιοτήτων του, εκτός από αυτές που απαιτούν συλλογική ενέργεια, καθώς και τη διαχείριση, διοίκηση ή διεύθυνση των υποθέσεων, στον Πρόεδρο του ΔΣ και Διευθύνοντα Σύμβουλο, σε ένα ή περισσότερα μέλη, στους Διευθυντές ή σε υπαλλήλους της Εταιρείας. Τα μέλη του ΔΣ και κάθε τρίτο πρόσωπο στο οποίο έχουν ανατεθεί από το ΔΣ αρμοδιότητές του, απαγορεύεται να επιδιώκουν ίδια συμφέροντα που αντιβαίνουν στα συμφέροντα της Εταιρείας. Τα μέλη του ΔΣ και κάθε τρίτος στον οποίο έχουν ανατεθεί αρμοδιότητές του, οφείλουν έγκαιρα να αποκαλύπτουν στα υπόλοιπα μέλη του ΔΣ τα ίδια συμφέροντα τους, που ενδέχεται να ανακύψουν από συναλλαγές της Εταιρείας που εμπίπτουν στα καθήκοντα τους, καθώς και κάθε άλλη σύγκρουση ιδίων συμφερόντων με αυτών της Εταιρείας ή συνδεδεμένων με αυτήν επιχειρήσεων, που ανακύπτει κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Το ΔΣ ενδεικτικά, αποφασίζει και εγκρίνει τα εξής:

- Αποδοχή της δέσμευσης της εταιρείας με τη συνομολόγηση εμποπραγμάτων δικαιωμάτων επί περιουσιακών στοιχείων αυτής (κινητών ή ακινήτων) κι εγγραφή προσημειώσεων.
- Πώληση και αγορά παγίων στοιχείων εφόσον έχει ιστορικό κόστος βιβλίων ή αγοραία αξία - οποιοδήποτε από τα δύο είναι μεγαλύτερο κάθε φορά - άνω συγκεκριμένου ορίου.
- Σύσταση νέων εταιρειών στις οποίες η εταιρεία θα συμμετέχει ή μετατροπή συμμετοχής σε υφιστάμενες εταιρείες, ανεξαρτήτως ποσοστού συμμετοχής.
- Εξαγορές, πωλήσεις και συγχωνεύσεις εταιρειών, στις οποίες η εταιρεία συμμετέχει με οποιονδήποτε τρόπο (κεφάλαιο ή διοίκηση).

- Ανάληψη οποιασδήποτε υποχρέωσης στο όνομα της εταιρείας ή υπογραφή συμβάσεως εφόσον η αξία τους υπερβαίνει συγκεκριμένο ποσό.

Το 2018, το Διοικητικό Συμβούλιο συνήλθε 59 φορές, η δε συμμετοχή των μελών του σε αυτές τις συνεδριάσεις έχει ως κάτωθι:

1. Βασίλειος Μπίλλης	59 φορές
2. Δημήτριος Γκούμας	59 φορές
3. Αλέξανδρος Μάνος	58 φορές
4. Μιχαήλ Μαστοράκης	59 φορές
5. Στέργιος Νέζης	56 φορές
6. Ιωάννης Παντολέων	59 φορές
7. Ρουμπέν Μπουρλάς	40 φορές

Εκτελεστικά και μη μέλη του ΔΣ

Το ΔΣ κατά την εκάστοτε συγκρότηση του σε σώμα, ορίζει την ιδιότητα και τις αρμοδιότητες των μελών του ως εκτελεστικών και μη. Ο αριθμός των μη εκτελεστικών μελών του ΔΣ δεν μπορεί να είναι μικρότερος του 1/3 του συνολικού αριθμού των μελών του.

Πρόεδρος του ΔΣ και Διευθύνων Σύμβουλος

Ο Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος είναι ο νόμιμος εκπρόσωπος της Εταιρείας και έχει την ευθύνη για όλες τις Διευθύνσεις της Εταιρείας.

Αντιπρόεδρος ΔΣ

Ο Αντιπρόεδρος του ΔΣ είναι ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος και Πρόεδρος των Επιτροπών Ελέγχου και Κανονιστικής Συμμόρφωσης.

Επιτροπή Ελέγχου

Κύριες αρμοδιότητες της Επιτροπής Ελέγχου

1. Παρακολουθεί τη διαδικασία και τη διενέργεια του υποχρεωτικού ελέγχου των ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας. Στο πλαίσιο αυτό, ενημερώνει το ΔΣ υποβάλλοντας σχετική αναφορά για τα θέματα που προέκυψαν από τη διενέργεια του υποχρεωτικού ελέγχου επεξηγώντας αναλυτικά:

α) τη συμβολή του υποχρεωτικού ελέγχου στην ποιότητα και ακεραιότητα της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, δηλαδή στην ακρίβεια, πληρότητα και ορθότητα της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών γνωστοποιήσεων, που εγκρίνει το ΔΣ και δημοσιοποιείται.

β) το ρόλο της στην υπό (α) ανωτέρω διαδικασία, δηλαδή καταγραφή των ενεργειών που προέβη η Επιτροπή Ελέγχου κατά τη διαδικασία διεξαγωγής του υποχρεωτικού ελέγχου.

2. Παρακολουθεί, εξετάζει και αξιολογεί τη διαδικασία σύνταξης της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, δηλαδή τους μηχανισμούς και τα συστήματα παραγωγής, τη ροή και τη διάχυση των χρηματοοικονομικών πληροφοριών που παράγουν οι εμπλεκόμενες οργανωτικές μονάδες της Εταιρείας. Η Επιτροπή Ελέγχου ενημερώνει το Διοικητικό Συμβούλιο με τις διαπιστώσεις της και υποβάλει προτάσεις βελτίωσης της διαδικασίας, εφόσον κριθεί σκόπιμο.

3. Παρακολουθεί, εξετάζει και αξιολογεί την επάρκεια και αποτελεσματικότητα του συνόλου των πολιτικών, διαδικασιών και δικλίδων ασφαλείας της Εταιρείας αναφορικά αφενός με το σύστημα του εσωτερικού ελέγχου και αφετέρου με την εκτίμηση και τη διαχείριση κινδύνων, σε σχέση με τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Ως προς τη λειτουργία του εσωτερικού ελέγχου, η Επιτροπή Ελέγχου παρακολουθεί και επιθεωρεί την ορθή λειτουργία του Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου Ομίλου και αξιολογεί το έργο, την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα της, χωρίς ωστόσο, να επηρεάζει την ανεξαρτησία της. Επίσης, επισκοπεί τη δημοσιοποιηθείσα πληροφόρηση ως προς τον εσωτερικό έλεγχο και τους κυριότερους κινδύνους και αβεβαιότητες της Εταιρείας, σε σχέση με τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή Ελέγχου ενημερώνει το Διοικητικό Συμβούλιο με τις διαπιστώσεις της και υποβάλει προτάσεις βελτίωσης, εφόσον κριθεί σκόπιμο.

4. Επισκοπεί και παρακολουθεί την ανεξαρτησία των ορκωτών ελεγκτών λογιστών ή των ελεγκτικών εταιρειών σύμφωνα με το Ν.4449/2017 (άρθρα 21, 22, 23, 26 και 27), καθώς και το άρθρο 6 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 537/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου του Απριλίου 2014 και ιδίως την καταλληλότητα της παροχής μη ελεγκτικών υπηρεσιών στην ελεγχόμενη οντότητα σύμφωνα με το άρθρο 5 του Κανονισμού.

5. Είναι υπεύθυνη για τη διαδικασία επιλογής ορκωτών ελεγκτών λογιστών ή ελεγκτικών εταιρειών και προτείνει τους ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ή τις ελεγκτικές εταιρείες που θα διοριστούν με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης.

Σύνθεση και Δραστηριότητα της Επιτροπής Ελέγχου

Σύνθεση Επιτροπής Ελέγχου	Ιδιότητα	Συνεδριάσεις Επιτροπής 2018	Συνεδριάσεις Επιτροπής 1/1-23/4/2019	Ποσοστό συμμετοχής στις συνεδριάσεις
Δ. Γκούμας	Πρόεδρος	9	5	100%
Α. Μάνος	Μέλος	9	5	100%
Σ. Νέζης	Μέλος	9	5	100%

Εντός του 2018, καθώς επίσης και το διάστημα 1/1/2019 έως 23/4/2019 (ημερομηνία έγκρισης της ετήσιας οικονομικής έκθεσης της χρήσης 2018) πραγματοποιήθηκαν συνολικά 14 συνεδριάσεις της Επιτροπής Ελέγχου, όπως εμφανίζονται στον παραπάνω πίνακα, κατά τις οποίες συζητήθηκαν και αξιολογήθηκαν, θέματα στα πλαίσια των απαιτήσεων της ισχύουσας νομοθεσίας και των λειτουργικών αναγκών της εταιρίας. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι:

- Πραγματοποιήθηκαν επανειλημμένες συναντήσεις της Επιτροπής με τον Οικονομικό Διευθυντή και τον Προϊστάμενο Λογιστηρίου για τη διαδικασία σύνταξης της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης για το 2017 και το 2018 (συμπεριλαμβανομένης και αυτής του πρώτου εξαμήνου του 2018), αναλύοντας όλα τα δεδομένα.
- Πραγματοποιήθηκαν αντίστοιχες συναντήσεις με τους ορκωτούς ελεγκτές για τη διαδικασία του τακτικού ελέγχου της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης για το 2017 και το 2018 (συμπεριλαμβανομένης και αυτής του πρώτου εξαμήνου του 2018), δίνοντας ιδιαίτερη βαρύτητα και συζητώντας επί μακρόν τα βασικά ελεγκτικά θέματα (key audit matters).
- Η Επιτροπή Ελέγχου εξέτασε και επιβεβαίωσε την ανεξαρτησία των Ορκωτών Ελεγκτών, όπως επίσης εξέτασε και ενέκρινε τις επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές υπηρεσίες, που παρασχέθηκαν από τους ίδιους. Επιπλέον προχώρησε σε ενημέρωση της Διοίκησης της εταιρείας και των θυγατρικών για τις μη επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές υπηρεσίες.
- Στα πλαίσια της παρακολούθησης της αποτελεσματικότητας των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και της διαχείρισης κινδύνων, η Επιτροπή Ελέγχου, μεταξύ άλλων:
 - Ενέκρινε το ετήσιο πρόγραμμα ελέγχων του Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου
 - Παρέλαβε κατά τη διάρκεια του έτους όλες τις εκθέσεις Εσωτερικού Ελέγχου, οι οποίες περιείχαν τα ευρήματα και τον τρόπο αντιμετώπισής τους από τη διοίκηση.
 - Πραγματοποίησε τακτικές συναντήσεις με τον Εσωτερικό Ελεγκτή προκειμένου να συζητηθούν τα πορίσματα των ελέγχων
 - Πραγματοποίησε τακτικές συναντήσεις με Διευθυντικά Στελέχη της εταιρείας, για λειτουργικά θέματα της εταιρείας.
- Η Επιτροπή Ελέγχου προέβη στις απαιτούμενες εγκρίσεις, καθώς επίσης και στις απαιτούμενες ενημερώσεις ή / και εισηγήσεις προς το Διοικητικό Συμβούλιο.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου ενημέρωσε τη Μέτοχο της εταιρίας κατά την Τακτική Γενική Συνέλευση του 2018, για το έργο της Επιτροπής κατά τη χρήση 2017.

ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ Δ.Σ. (ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΠΑΡ. 7 & 8 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 4 ΤΟΥ Ν.3556/2007)

Η παρούσα επεξηγηματική έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της περιλαμβάνει αναλυτικές πληροφορίες σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 7&8 του άρθρου 4 του Ν. 3556/2007:

1. Διάρθρωση μετοχικού κεφαλαίου. Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας ανέρχεται σε ευρώ 44.394.950 διαιρούμενο σε 15.151.860 μετοχές, ονομαστικής αξίας ευρώ 2,93 η καθεμία. Οι μετοχές της Εταιρείας είναι κοινές ονομαστικές με δικαίωμα ψήφου.

2. Περιορισμοί στη μεταβίβαση μετοχών της Εταιρείας. Η μεταβίβαση των μετοχών της Εταιρείας γίνεται όπως ορίζει ο νόμος και δεν υφίστανται περιορισμοί στη μεταβίβαση από το καταστατικό της.

3. Σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές κατά την έννοια των άρθρων 9-11 του Ν.3556/2007. Η Olympia Group Ανώνυμη Εταιρεία Συμμετοχών κατέχει το 100% του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας.

4. Κάτοχοι κάθε είδους μετοχών που παρέχουν ειδικά δικαιώματα ελέγχου. Δεν υφίστανται μετοχές της Εταιρείας που παρέχουν στους κατόχους τους ειδικά δικαιώματα ελέγχου.

5. Περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου. Δεν προβλέπονται από το καταστατικό της Εταιρείας περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου.

6. Συμφωνίες μεταξύ των μετόχων της Εταιρείας. Δεν είναι γνωστή στην Εταιρεία η ύπαρξη συμφωνιών μεταξύ των μετόχων της, οι οποίες συνεπάγονται περιορισμούς στη μεταβίβαση των μετοχών της ή στην άσκηση δικαιωμάτων ψήφου που απορρέουν από τις μετοχές της.

7. Κανόνες διορισμού και αντικατάστασης μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και τροποποίησης καταστατικού που διαφοροποιούνται από τα προβλεπόμενα στον κ.ν. 2190/20. Οι κανόνες που προβλέπει το καταστατικό της Εταιρείας για το διορισμό και την αντικατάσταση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της και την τροποποίηση των διατάξεων του καταστατικού δεν διαφοροποιούνται από τα προβλεπόμενα στον κ.ν. 2190/1920.

8. Αρμοδιότητα του Διοικητικού Συμβουλίου ή ορισμένων μελών του για έκδοση νέων μετοχών ή την αγορά ιδίων μετοχών.

Οι κανόνες που προβλέπονται στο καταστατικό της Εταιρείας για την έκδοση νέων μετοχών ή την αγορά ιδίων μετοχών ως αρμοδιότητα του Διοικητικού Συμβουλίου δεν διαφοροποιούνται από τα προβλεπόμενα στον κ.ν. 2190/1920.

9. Σημαντική συμφωνία που έχει συνάψει η Εταιρεία και η οποία τίθεται σε ισχύ, τροποποιείται ή λήγει σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Εταιρείας κατόπιν δημόσιας πρότασης και τα αποτελέσματα της συμφωνίας αυτής. Το κοινό ομολογιακό δάνειο που είναι διαπραγματεύσιμο στο ΧΑΑ και

οι λοιπές Δανειακές Συμβάσεις του Ομίλου περιλαμβάνουν ρήτρα περί μη αλλαγής ελέγχου χωρίς την πρότερη συναίνεση των πιστωτών. Σε περίπτωση ενεργοποίησης της ρήτρας, οι πιστωτές έχουν το δικαίωμα να απαιτήσουν την αποπληρωμή των αντίστοιχων δανειακών υποχρεώσεων.

10. Κάθε συμφωνία που η Εταιρεία έχει συνάψει με τα μέλη του Διοικητικού της Συμβουλίου ή με το προσωπικό της, η οποία προβλέπει αποζημίωση σε περίπτωση παραίτησης ή απόλυσης χωρίς βάσιμο λόγο ή τερματισμό της θητείας ή της απασχόλησης τους εξαιτίας της δημόσιας πρότασης. Δεν υπάρχουν συμφωνίες της Εταιρείας με τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ή με το προσωπικό της, οι οποίες να προβλέπουν την καταβολή αποζημίωσης ειδικά σε περίπτωση παραίτησης ή απόλυσης χωρίς βάσιμο λόγο ή τερματισμού της θητείας ή της απασχόλησης τους εξαιτίας δημόσιας πρότασης.

Αθήνα, 23 Απριλίου 2019

ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ & ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Α. ΜΠΙΛΛΗΣ

Α.Δ.Τ. ΑΚ 220063

3 Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας «ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ SUNLIGHT ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΑΜΥΝΤΙΚΩΝ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ, ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ ΥΛΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΑΝΑΚΤΩΜΕΝΩΝ ΥΛΙΚΩΝ»

Έκθεση ελέγχου επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας «ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ SUNLIGHT ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΑΜΥΝΤΙΚΩΝ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ, ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ ΥΛΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΑΝΑΚΤΩΜΕΝΩΝ ΥΛΙΚΩΝ» (η «Εταιρεία»), οι οποίες αποτελούνται από την εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2018, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εσόδων, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την χρηματοοικονομική θέση της Εταιρείας και των θυγατρικών αυτής (ο Όμιλος) κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018, την χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και συνάδουν με τις κανονιστικές απαιτήσεις του Κωδ. Ν.2190/1920.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην ενότητα της έκθεσής μας «Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων». Είμαστε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία και τις ενοποιούμενες θυγατρικές της, καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού μας, σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Έμφαση Θέματος

Εφιστούμε την προσοχή σας στη σημείωση 8.20 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων όπου γίνεται αναφορά στο γεγονός ότι οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας, κατόπιν της από 30/11/2018 έγκρισης της Αντιπεριφερειάρχου Π.Ε. Κεντρικού Τομέα Αθηνών της συγχώνευσης των εταιρειών «ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ SUNLIGHT ΑΕΒΕ» και «SUNLIGHT RECYCLING ΑΕΒΕ» με απορρόφηση της δεύτερης εταιρείας από την πρώτη, ενσωματώνουν τα στοιχεία της απορροφώμενης εταιρείας, καθώς και στη λογιστική πολιτική ενσωμάτωσης των στοιχείων αυτών. Στη γνώμη μας δεν διατυπώνεται επιφύλαξη σε σχέση με το ανωτέρω θέμα.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου είναι εκείνα τα θέματα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξέχουσας σημασίας στον έλεγχό μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας χρήσεως. Τα θέματα αυτά και οι σχετιζόμενοι κίνδυνοι ουσιώδους ανακρίβειας αντιμετωπίστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων ως σύνολο, για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέρουμε ξεχωριστή γνώμη για τα θέματα αυτά.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Πώς αντιμετωπίστηκε το σημαντικότερο θέμα ελέγχου στον έλεγχό μας

Επιδράσεις από την πυρκαγιά στο εργοστάσιο στο Νέο Όλβιο Ξάνθης (λογιστική ζημιά κατεστραμμένων στοιχείων του ενεργητικού και ασφαλιστική αποζημίωση για τον διακανονισμό της ζημιάς)

Την 01η Μαΐου 2018, εκδηλώθηκε στο εργοστάσιο της Εταιρείας στην Ξάνθη, μεγάλης κλίμακας πυρκαγιά. Με την οριστική καταγραφή της ζημιάς των κατεστραμμένων στοιχείων του ενεργητικού (ενσώματα πάγια και αποθέματα) και μετά την ολοκλήρωση και των εκθέσεων πραγματογνωμοσύνης εντός του 2018, το συνολικό οριστικό ποσό της λογιστικής ζημιάς των κατεστραμμένων στοιχείων του ενεργητικού ανήλθε σε € 32,67 εκατ. και περιλαμβάνεται στο κονδύλι «Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης» της ενοποιημένης και εταιρικής Κατάστασης Αποτελεσμάτων της χρήσης 2018.

Η Εταιρεία είναι ασφαλισμένη έναντι ζημιών λόγω πυρός όσο και για απώλεια κερδών (loss of profit) από Συνασφαλιστικό Σχήμα (σχήμα 8 ασφαλιστικών εταιρειών). Εντός της χρήσης 2018, και κατά τη διάρκεια ακόμα της έρευνας των γραφείων πραγματογνωμόνων, οι συνασφαλιστρίες προέβησαν στην πληρωμή προκαταβολών έναντι ασφαλισματος συνολικού ποσού € 18 εκατ. Τον Δεκέμβριο του 2018, μετά την ολοκλήρωση των εκθέσεων πραγματογνωμοσύνης και ενώ εκκρεμούσε η ολοκλήρωση του νομικού τμήματος της διαδικασίας της ασφαλιστικής αποζημίωσης, οι συνασφαλιστρίες και η Εταιρεία, συμφώνησαν πως το τελικό συνολικώς καταβλητέο ασφάλισμα θα ανήρχετο σε € 66 εκατ. Περαιτέρω, εντός του 2019, η Εταιρεία έλαβε μία επιπλέον προκαταβολή έναντι ασφαλισματος ποσού € 15 εκατ. Η Διοίκηση εκτιμά ότι η καταβολή του υπολειπόμενου ποσού των € 33 εκατ. αναμένεται να λάβει χώρα εντός του αμέσως προσεχούς χρονικού διαστήματος, μετά και την ολοκλήρωση, εντός του 2019, του νομικού τμήματος της διαδικασίας ασφαλιστικής αποζημίωσης. Στο πλαίσιο των παραπάνω γεγονότων, το ποσό των € 66 εκατ. της ασφαλιστικής αποζημίωσης αξιολογήθηκε ως κατ' ουσίαν βέβαιο κατά την 31.12.2018 και αναγνωρίστηκε στη βάση του δεδουλευμένου, περιλαμβάνεται δε στο κονδύλι «Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης» της ενοποιημένης και εταιρικής Κατάστασης Αποτελεσμάτων.

Δεδομένης της σημαντικότητας των επιπτώσεων της πυρκαγιάς στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας, θεωρούμε το θέμα της αναγνώρισης της λογιστικής ζημιάς των κατεστραμμένων στοιχείων του ενεργητικού (ενσώματα πάγια και αποθέματα), καθώς και του εσόδου από την ασφαλιστική αποζημίωση, ως ένα εκ των σημαντικότερων θεμάτων ελέγχου. Στις σημειώσεις 11, 17, 19, 26, 32, και 44 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, περιλαμβάνονται οι γνωστοποιήσεις σχετικά με τις επιπτώσεις του γεγονότος της πυρκαγιάς στο εργοστάσιο της Εταιρείας στο Νέο Όλβιο Ξάνθης.

Η ελεγκτική μας προσέγγιση περιέλαβε, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες βασικές διαδικασίες:

- Λάβαμε και εξετάσαμε τα πρακτικά συνεδριάσεων της διοίκησης αναφορικά με την καταγραφή των κατεστραμμένων ενσώματων παγίων και των καμένων υλικών και αποθεμάτων.
- Λάβαμε και εξετάσαμε την από 07.11.2018 ενδιάμεση έκθεση πραγματογνωμοσύνης των πραγματογνωμόνων του Συνασφαλιστικού Σχήματος.
- Λάβαμε και εξετάσαμε την από 31.12.2018 επιστολή της ηγέτιδος του Συνασφαλιστικού Σχήματος, προς την Εταιρεία.
- Λάβαμε τα Ιδιωτικά Συμφωνητικά είσπραξης προκαταβολών έναντι ασφαλισματος για το ποσό των € 33 εκατ. (€ 18 εκατ. εντός του 2018 και € 15 εκατ. εντός του 2019) και επιβεβαιώσαμε την είσπραξη μέσω σχετικών τραπεζικών extraits.
- Συζητήσαμε με τη διοίκηση αναφορικά με τις εξελίξεις που σχετίζονται με την ασφαλιστική αποζημίωση και εξετάσαμε τις εκτιμήσεις της αναφορικά με τη χρονική στιγμή αναγνώρισης της απαίτησης της ασφαλιστικής αποζημίωσης, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 37.
- Επιβεβαιώσαμε την επάρκεια των γνωστοποιήσεων στις συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, σε σχέση με το ανωτέρω θέμα.

Ανακτησιμότητα μακροπρόθεσμων απαιτήσεων

Στα λοιπά μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2018 του Ομίλου και της Εταιρείας που παρουσιάζονται στη σημείωση 16 των χρηματοοικονομικών

Η ελεγκτική μας προσέγγιση περιέλαβε, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες βασικές διαδικασίες:

καταστάσεων, περιλαμβάνονται απαιτήσεις αποζημίωσης έναντι τρίτων ποσού € 10 εκατ. (σε προεξοφλημένη βάση € 7,6 εκατ.) και επιχορηγήσεις εισπρακτέες ποσού € 4 εκατ., οι οποίες σχετίζονται με εν εξελίξει δικαστικές διεκδικήσεις.

Η διοίκηση του Ομίλου, σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, αξιολογεί την ανακτησιμότητα των ως άνω απαιτήσεων και προβαίνει σε εκτιμήσεις αναφορικά με την τυχόν ανάγκη αναγνώρισης προβλέψεων απομείωσης, ώστε να απεικονίζονται στο ανακτήσιμο ποσό τους. Η εν λόγω αξιολόγηση απαιτεί σημαντικό βαθμό κρίσης, καθώς η διοίκηση εξετάζει το στάδιο στο οποίο βρίσκονται οι σχετιζόμενες με τις απαιτήσεις αυτές δικαστικές υποθέσεις και αξιολογεί τον πιθανό κίνδυνο απομείωσης, βασιζόμενη κυρίως στην άποψη των εξωτερικών νομικών της συμβούλων. Όταν πρόσθετες πληροφορίες καθίστανται διαθέσιμες, η διοίκηση του Ομίλου επανεξετάζει την ανακτησιμότητα των ως άνω απαιτήσεων, γεγονός που ενδέχεται να οδηγήσει σε αναθεώρηση των εκτιμήσεών της. Θεωρήσαμε το θέμα αυτό, ως ένα εκ των σημαντικότερων θεμάτων ελέγχου, διότι η αξιολόγηση της ανακτησιμότητας των εν λόγω απαιτήσεων απαιτεί εκτιμήσεις που ενέχουν σημαντικό βαθμό κρίσης

Οι γνωστοποιήσεις του Ομίλου σχετικά με τη φύση των ως άνω απαιτήσεων, τις κρίσεις και εκτιμήσεις που χρησιμοποιήθηκαν κατά την αξιολόγηση της ανακτησιμότητας αυτών, καθώς και την πορεία των σχετιζόμενων δικαστικών υποθέσεων περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 9(9), 16 και 37.1 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

- Λάβαμε και εξετάσαμε τα πρακτικά συνεδριάσεων της διοίκησης για τον εντοπισμό τυχόν νέων συνθηκών /γεγονότων /εξελίξεων αναφορικά με την πορεία των δικαστικών υποθέσεων.
- Λάβαμε και επισκοπήσαμε τις γνωμοδοτήσεις των εξωτερικών νομικών συμβούλων ως προς τη συνάφεια με τις παραδοχές της διοίκησης για την ανακτησιμότητα των απαιτήσεων.
- Συζητήσαμε με τη διοίκηση και τη νομική υπηρεσία του Ομίλου επί των ως άνω εκκρεμών δικαστικών υποθέσεων και αξιολογήσαμε την εκτίμηση της διοίκησης σχετικά με την ανακτησιμότητα των συγκεκριμένων μακροπρόθεσμων απαιτήσεων.
- Αξιολογήσαμε την επάρκεια των γνωστοποιήσεων της Εταιρείας και του Ομίλου στις συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, σε σχέση με το ανωτέρω θέμα.

Άλλες πληροφορίες

Η διοίκηση είναι υπεύθυνη για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, για την οποία γίνεται σχετική αναφορά στην «Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων», στις Δηλώσεις των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, αλλά δεν περιλαμβάνουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφράζουμε με τη γνώμη αυτή οποιασδήποτε μορφής συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις άλλες πληροφορίες και με τον τρόπο αυτό, να εξετάσουμε εάν οι άλλες πληροφορίες είναι ουσιαστικά ασυνεπείς με τις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις ή τις γνώσεις που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιαστικά εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις εργασίες που έχουμε εκτελέσει, καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ουσιαστικό σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν έχουμε τίποτα να αναφέρουμε σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες της διοίκησης και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιαστικό σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν η διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία και τον Όμιλο ή να διακόψει τη δραστηριότητά τους ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προβεί σε αυτές τις ενέργειες.

Η Επιτροπή Ελέγχου (άρθρ. 44 ν.4449/2017) της Εταιρείας έχει την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς της Εταιρείας και του Ομίλου.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, στο σύνολό τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό τη διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας και του Ομίλου.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη διοίκηση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.

- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.
- Αποκτούμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Εταιρείας και των θυγατρικών της. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Επιπλέον, δηλώνουμε προς τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας περί ανεξαρτησίας και γνωστοποιούμε προς αυτούς όλες τις σχέσεις και άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας και τα σχετικά μέτρα προστασίας, όπου συντρέχει περίπτωση.

Από τα θέματα που γνωστοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, καθορίζουμε τα θέματα εκείνα που ήταν εξέχουσας σημασίας για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της και ως εκ τούτου αποτελούν τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

1. Έκθεση Διαχείρισης Διοικητικού Συμβουλίου

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και της Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης που περιλαμβάνεται στην έκθεση αυτή, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του Ν.4336/2015 (μέρος Β), σημειώνουμε ότι:

α. Στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνεται δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, η οποία παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 43ββ του κ.ν. 2190/1920.

β. Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτιστεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 43α και 107Α και της παραγράφου 1 (περιπτώσεις γ' και δ') του άρθρου 43ββ του κ.ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31/12/2018.

γ. Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχό μας, για την Εταιρεία «ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ SUNLIGHT ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΑΜΥΝΤΙΚΩΝ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ, ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ ΥΛΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΑΝΑΚΤΩΜΕΝΩΝ ΥΛΙΚΩΝ» και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

2. Συμπληρωματική Έκθεση προς την Επιτροπή Ελέγχου

Η γνώμη μας επί των συνημμένων εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων είναι συνεπής με τη Συμπληρωματική Έκθεσή μας προς την Επιτροπή Ελέγχου της Εταιρείας, που προβλέπεται από το άρθρο 11 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

3. Παροχή Μη Ελεγκτικών Υπηρεσιών

Δεν παρείχαμε στην Εταιρεία και τις θυγατρικές της μη ελεγκτικές υπηρεσίες που απαγορεύονται σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

Οι επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές υπηρεσίες που έχουμε παράσχει στην Εταιρεία και στις θυγατρικές της, κατά τη διάρκεια της χρήσεως που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2018 γνωστοποιούνται στη Σημείωση 31 των συνημμένων εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

4. Διορισμός Ελεγκτή

Διοριστήκαμε για πρώτη φορά ως Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές της Εταιρείας με την από 30/06/2014 απόφαση της ετήσιας τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων. Έκτοτε ο διορισμός μας έχει αδιαλείπτως ανανεωθεί για μία συνολική περίοδο 5 ετών με βάση τις κατ' έτος λαμβανόμενες αποφάσεις της τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων.

Αθήνα, 23 Απριλίου 2019
Η Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Δήμητρα Παγώνη
Α.Μ. Σ.Ο.Ε.Λ. 30821

ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ ΤΗΝ 31^η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018 ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΑ ΔΙΕΘΝΗ ΠΡΟΤΥΠΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ (ΔΠΧΑ), ΩΣ ΕΧΟΥΝ ΥΙΟΘΕΤΗΘΕΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Οι συνημμένες ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ SUNLIGHT ΑΒΕΕ την 23/04/2019 και έχουν δημοσιοποιηθεί με την ανάρτησή τους στο διαδίκτυο, στην διεύθυνση www.systems-sunlight.com.

4 Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις

4.1 Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης της 31/12/2018 (Εταιρική και Ενοποιημένη)

		Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε €	Σημ.	31/12/2018	31/12/2017 αναδιατυπωμένα*	31/12/2018	31/12/2017 αναδιατυπωμένα*
Μη Κυκλοφορούντα Στοιχεία του Ενεργητικού					
Ενσώματα πάγια	11	77.834.344	80.474.076	75.159.482	57.881.925
Άυλα στοιχεία του ενεργητικού	12	2.781.902	2.848.957	1.664.784	1.520.918
Επενδύσεις σε θυγατρικές	13	0	0	3.262.087	20.480.027
Επενδύσεις σε συγγενείς	14	1.104.210	2.219.048	669.847	744.661
Επενδυτικό χαρτοφυλάκιο	15	28.159	28.159	28.159	28.159
Λοιπά μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού	16	11.832.482	12.047.170	11.811.206	12.021.167
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	22	267.343	233.013	0	0
Σύνολο μη κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού		93.848.440	97.850.423	92.595.565	92.676.857
Κυκλοφορούντα Στοιχεία του Ενεργητικού					
Αποθέματα	17	36.996.575	30.271.717	35.547.011	24.052.522
Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	18	6.374.482	21.232.327	7.867.886	43.300.115
Λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού	19	65.299.969	21.029.010	64.819.061	11.749.944
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	20	13.613.441	19.003.467	12.387.357	17.659.479
Σύνολο κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού		122.284.467	91.536.521	120.621.315	96.762.060
Σύνολο Ενεργητικού		216.132.907	189.386.944	213.216.880	189.438.917
Ίδια Κεφάλαια & Υποχρεώσεις					
Ίδια κεφάλαια					
Μετοχικό κεφάλαιο	21	44.394.950	44.394.950	44.394.950	44.394.950
Υπέρ το άρτιο	21	38.985.693	38.985.693	38.985.693	38.985.693
Συναλλαγματικές διαφορές		-11.393	-10.139	0	0
Αποθεματικό αντιστάθμισης ταμειακών ροών	21	0	-13.301	0	45.666
Τακτικό αποθεματικό	21	11.844	11.844	11.844	11.844
Λοιπά αποθεματικά	21	67.054.560	67.078.238	67.042.606	67.092.580
Αποτελέσματα εις νέον	21	-102.953.255	-113.765.403	-102.347.624	-104.415.085
Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους ιδιοκτήτες της μητρικής		47.482.401	36.681.882	48.087.470	46.115.648
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	10.3	1.208.062	1.208.804	0	0
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων		48.690.462	37.890.686	48.087.470	46.115.648
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις					
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	24	66.519.669	64.355.527	65.697.389	62.909.700
Προβλέψεις αποζημίωσης προσωπικού	23	1.268.139	1.140.889	1.252.407	1.089.324
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	22	1.391.480	3.589.145	1.415.723	3.623.117
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	26	6.760.001	8.475.770	6.760.001	2.957.908
Σύνολο Μακροπροθέσμων Υποχρεώσεων		75.939.288	77.561.331	75.125.520	70.580.049
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις					
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	24	39.119.294	24.750.291	38.901.326	15.276.529
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	27	25.806.108	36.355.961	25.459.839	45.957.957
Φόρος Εισοδήματος	41	3.288.556	0	3.273.881	0
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	28	20.703.698	10.802.964	19.783.344	9.483.023
Προβλέψεις	29	2.585.500	2.025.711	2.585.500	2.025.711
Σύνολο Βραχυπροθέσμων Υποχρεώσεων		91.503.157	73.934.927	90.003.890	72.743.220
Σύνολο Υποχρεώσεων		167.442.444	151.496.258	165.129.410	143.323.269
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων		216.132.907	189.386.944	213.216.880	189.438.917

Οι σελίδες που ακολουθούν αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

* Τα στοιχεία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης της 31/12/2017 έχουν αναδιατυπωθεί, συνεπεία της πρόωρης υιοθέτησης του ΔΠΧΑ 16 αναδρομικά από την 01.01.2017 (βλέπε αναλυτικά σχετική σημείωση 7.2)

4.2 Κατάσταση Αποτελεσμάτων της χρήσης 2018 (Εταιρική και Ενοποιημένη)

		Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε €	Σημ:	01/01 – 31/12/2018	01/01 – 31/12/2017 αναδιατυπωμένα*	01/01 – 31/12/2018	01/01 – 31/12/2017 αναδιατυπωμένα*
Συνεχιζόμενες Δραστηριότητες					
Πωλήσεις	30	108.471.362	184.333.920	107.533.735	212.721.366
Κόστος πωληθέντων	31	-92.948.908	-144.822.706	-92.622.772	-174.495.806
Μικτό κέρδος		15.522.454	39.511.214	14.910.963	38.225.560
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	32	61.524.871	1.148.236	61.500.655	1.103.229
Έξοδα διάθεσης	31	-9.090.372	-14.528.184	-8.790.734	-14.326.406
Έξοδα διοίκησης	31	-8.516.722	-6.691.736	-8.025.231	-5.381.058
Έξοδα έρευνας και ανάπτυξης	31	-1.438.331	-1.510.164	-933.671	-946.997
Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης	32	-42.806.118	-1.864.192	-42.795.353	-1.812.148
Λειτουργικό αποτέλεσμα		15.195.782	16.065.174	15.866.629	16.862.180
Χρηματοοικονομικά έσοδα	33	6.930	3.311	6.925	6.204
Χρηματοοικονομικά έξοδα	33	-4.965.394	-7.422.484	-4.916.582	-6.428.849
Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	33	-183.767	-529.370	216.233	-1.489.556
Χρηματοοικονομικό αποτέλεσμα		-5.142.230	-7.948.543	-4.693.424	-7.912.201
Κέρδη / (Ζημιές) από εταιρείες ενοποιούμενες με τη μέθοδο της καθαρής θέσης		61.527	200.208	0	0
Κέρδη / (Ζημιές) προ φόρων		10.115.079	8.316.838	11.173.206	8.949.979
Φόρος εισοδήματος	41	-362.705	-1.057.304	-524.762	-1.597.783
Κέρδη / (Ζημιές) περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		9.752.374	7.259.535	10.648.443	7.352.196
Κέρδη / (Ζημιές) περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες	34	565.587	42.006	1.654.082	30.900
Κέρδη / (Ζημιές) Περιόδου		10.317.961	7.301.540	12.302.525	7.383.096
Κατανεμημένα σε :					
Ιδιοκτήτες της μητρικής					
Κέρδη / (Ζημιές) περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		9.834.854	7.694.339	10.648.443	7.352.196
Κέρδη / (Ζημιές) περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες		565.587	42.006	1.654.082	30.900
Κέρδη / (Ζημιές) περιόδου κατανεμημένα σε ιδιοκτήτες της μητρικής		10.400.441	7.736.344	12.302.525	7.383.096
Μη ελέγχουσες συμμετοχές					
Κέρδη / (Ζημιές) περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		-82.480	-434.804	0	0
Κέρδη / (Ζημιές) περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες		0	0	0	0
Κέρδη / (Ζημιές) περιόδου κατανεμημένα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές		-82.480	-434.804	0	0
Κέρδη προ φόρων, χρηματοοικονομικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων (EBITDA)		19.662.535	22.552.344	19.802.106	21.904.204
Προσαρμοσμένα Κέρδη προ φόρων, χρηματοοικονομικών, επενδυτικών, έκτακτων αποτελεσμάτων και αποσβέσεων (προσαρμοσμένο EBITDA)		11.104.247	22.552.344	11.243.819	21.904.204

Οι σελίδες που ακολουθούν αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

* Τα στοιχεία της συγκριτικής περιόδου έχουν αναδιατυπωθεί προκειμένου να απεικονιστούν οι επιδράσεις: (α) από την πρόωρη υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 16 αναδρομικά από την 01.01.2017 (βλέπε αναλυτική σημείωση 7.2) και (β) την παρουσίαση των διακοπείσων δραστηριοτήτων (βλέπε αναλυτική σημείωση 34)

4.3 Κατάσταση Συνολικών Εσόδων της χρήσης 2018 (Εταιρική και Ενοποιημένη)

Ποσά σε €		Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		01/01 – 31/12/2018	01/01 – 31/12/2017 αναδιατυπωμένα*	01/01 – 31/12/2018	01/01 – 31/12/2017 αναδιατυπωμένα*
Σημ:					
Κέρδη / (Ζημιές) Χρήσης (από συνεχιζόμενες και διακοπείσες δραστηριότητες)		10.317.961	7.301.540	12.302.525	7.383.096
Λοιπά συνολικά έσοδα					
Ποσά που αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων σε μεταγενέστερες περιόδους					
Συναλλαγματικές διαφορές μετατροπής επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του εξωτερικού		-1.254	-13.501	0	0
Αποτίμηση συμβολαίων αντιστάθμισης ταμειακών ροών:					
- Κέρδη / (Ζημιές) Περιόδου		0	-18.733	0	0
- Αναταξινόμηση στα αποτελέσματα περιόδου		18.733	0	18.733	64.319
Αναβαλλόμενος φόρος επί της αποτίμησης συμβολαίων αντιστάθμισης ταμειακών ροών		-5.433	5.433	-5.433	-18.652
		12.047	-26.802	13.301	45.666
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων σε μεταγενέστερες περιόδους					
Επανεκτίμηση υποχρεώσεων παροχών προσωπικού		-5.156	-94.742	-5.223	-85.373
Αναβαλλόμενος φόρος επί της επανεκτίμησης της υποχρέωσης παροχών προσωπικού		-25.078	27.475	-24.931	24.758
		-30.234	-67.267	-30.154	-60.615
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου μετά φόρων		-18.187	-94.069	-16.853	-14.948
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα/ (έξοδα) περιόδου		10.299.774	7.207.471	12.285.672	7.368.148
Κατανεμημένα σε :					
Ιδιοκτήτες της μητρικής		10.382.294	7.638.252	12.285.672	7.368.148
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		-82.519	-430.780	0	0

Οι σελίδες που ακολουθούν αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

* Τα στοιχεία της συγκριτικής περιόδου έχουν αναδιατυπωθεί προκειμένου να απεικονιστούν οι επιδράσεις: (α) από την πρόωρη υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 16 αναδρομικά από την 01.01.2017 (βλέπε αναλυτική σημείωση 7.2) και (β) την παρουσίαση των διακοπείσων δραστηριοτήτων (βλέπε αναλυτική σημείωση 34)

4.4 Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολής Ιδίων Κεφαλαίων

ΟΜΙΛΟΥ	Μετοχικό κεφάλαιο	Υπέρ Άρτιο	Το	Συναλλαγ- ματικές διαφορές	Τακτικό αποθεματικό	Λοιπά αποθεματικά	Αποθεματικό Αναλογιστικών Ζημιών	Αποθεματικό Αντιστάθμισης Ταμειακών Ροών	Αποτελέσματα εις νέον	Σύνολο	Μη ελέγχουσες συμμετοχές	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
Ποσά σε €												
Υπόλοιπο 01/01/2017 (αρχικά δημοσιευμένο)	44.394.950	38.985.693		3.363	11.844	67.538.460	-399.484	0	-121.154.267	29.380.560	1.983.622	31.364.182
Αλλαγή Λογιστικής Πολιτικής*									-124.218	-124.218		-124.218
Υπόλοιπο 01/01/2017 αναδιατυπωμένο*	44.394.950	38.985.693		3.363	11.844	67.538.460	-399.484	0	-121.278.485	29.256.341	1.983.622	31.239.963
Κέρδη / (Ζημιές) περιόδου αναδιατυπωμένα*									7.736.344	7.736.344	-434.804	7.301.540
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα)				-13.501			-67.237	-17.354		-98.093	4.024	-94.069
Σύνολο συγκεντρωτικών ζημιών / εισοδημάτων χρήσης	0	0		-13.501	0	0	-67.237	-17.354	7.736.344	7.638.251	-430.780	7.207.471
Συναλλαγές με ιδιοκτήτες της μητρικής												
Μεταφορά μεταξύ αποθεματικών						7.347			-7.347	0		0
Αύξηση / (Μείωση) ποσοστού μη ελεγχουσών συμμετοχών							-848	4.054	-215.918	-212.712	-344.038	-556.750
Σύνολο συναλλαγών με ιδιοκτήτες της εταιρείας	0	0		0	0	7.347	-848	4.054	-223.265	-212.712	-344.038	-556.750
Υπόλοιπο 31/12/2017 (αναδιατυπωμένο)	44.394.950	38.985.693		-10.139	11.844	67.545.807	-467.569	-13.301	-113.765.403	36.681.882	1.208.804	37.890.686
Υπόλοιπο 01/01/2018 (αρχικά δημοσιευμένο)	44.394.950	38.985.693		-10.139	11.844	67.545.807	-467.569	-13.300	-113.594.928	36.852.358	1.208.804	38.061.162
Αλλαγή Λογιστικής Πολιτικής*									-170.475	-170.475		-170.475
Υπόλοιπο 01/01/2018 αναδιατυπωμένο*	44.394.950	38.985.693		-10.139	11.844	67.545.807	-467.569	-13.301	-113.765.403	36.681.882	1.208.804	37.890.686
Κέρδη / (Ζημιές) περιόδου									10.400.441	10.400.441	-82.480	10.317.961
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα)				-1.254			-30.195	13.301		-18.148	-39	-18.187
Σύνολο συγκεντρωτικών ζημιών / εισοδημάτων χρήσης	0	0		-1.254	0	0	-30.195	13.301	10.400.441	10.382.294	-82.519	10.299.774
Συναλλαγές με ιδιοκτήτες της μητρικής												

Μεταφορά μεταξύ αποθεματικών					6.517			-6.517	0		0
Αύξηση / (Μείωση) ποσοστού μη ελεγχουσών συμμετοχών								418.223	418.223	81.777	500.000
Σύνολο συναλλαγών με ιδιοκτήτες της εταιρείας	0	0	0	0	6.517	0	0	411.706	418.223	81.777	500.000
Υπόλοιπο 31/12/2018	44.394.950	38.985.693	-11.393	11.844	67.552.324	-497.764	0	-102.953.256	47.482.401	1.208.062	48.690.462

Οι σελίδες που ακολουθούν αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

* Τα στοιχεία της συγκριτικής περιόδου έχουν αναδιατυπωθεί προκειμένου να απεικονιστούν οι επιδράσεις από την πρόωρη υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 16 αναδρομικά από την 01.01.2017 (βλέπε αναλυτική σημείωση 7.2).

4.5 Εταιρική Κατάσταση Μεταβολής Ιδίων Κεφαλαίων

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Μετοχικό κεφάλαιο	Υπέρ Το Άρτιο	Τακτικό αποθεματικό	Λοιπά αποθεματικά	Αποθεματικό Αναλογιστικών Ζημιών	Αποθεματικό Αντιστάθμισης Ταμειακών Ροών	Αποτελέσματα εις νέον	Σύνολο
Ποσά σε €								
Υπόλοιπο 01/01/2017 (αρχικά δημοσιευμένο)	44.394.950	38.985.693	11.844	67.538.460	-385.265	0	-111.677.111	38.868.571
Αλλαγή Λογιστικής Πολιτικής*							-121.071	-121.071
Υπόλοιπο 01/01/2017 αναδιατυπωμένο*	44.394.950	38.985.693	11.844	67.538.460	-385.265	0	-111.798.182	38.747.500
Κέρδη / (Ζημιές) περιόδου αναδιατυπωμένα*							7.383.096	7.383.096
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα)					-60.615	45.666		-14.948
Σύνολο συγκεντρωτικών ζημιών / εισοδημάτων χρήσης	0	0	0	0	-60.615	45.666	7.383.096	7.368.148
Υπόλοιπο 31/12/2017 (αναδιατυπωμένο)	44.394.950	38.985.693	11.844	67.538.460	-445.880	45.666	-104.415.085	46.115.648
Υπόλοιπο 01/01/2018 (αρχικά δημοσιευμένο)	44.394.950	38.985.693	11.844	67.538.460	-445.880	45.666	-104.253.716	46.277.018
Αλλαγή Λογιστικής Πολιτικής*							-161.369	-161.369
Υπόλοιπο 01/01/2018 αναδιατυπωμένο*	44.394.950	38.985.693	11.844	67.538.460	-445.880	45.666	-104.415.085	46.115.648
Κέρδη / (Ζημιές) περιόδου							12.302.525	12.302.525
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα)					-30.154	13.301		-16.853
Σύνολο συγκεντρωτικών ζημιών / εισοδημάτων χρήσης	0	0	0	0	-30.154	13.301	12.302.525	12.285.672
Συναλλαγές με ιδιοκτήτες της μητρικής								
Συγχώνευση δια απορροφήσεως θυγατρικής					-19.820	-58.967	-10.235.065	-10.313.852
Σύνολο συναλλαγών με ιδιοκτήτες της εταιρείας	0	0	0	0	-19.820	-58.967	-10.235.065	-10.313.852
Υπόλοιπο 31/12/2018	44.394.950	38.985.693	11.844	67.538.460	-495.854	0	-102.347.624	48.087.470

Οι σελίδες που ακολουθούν αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

* Τα στοιχεία της συγκριτικής περιόδου έχουν αναδιατυπωθεί προκειμένου να απεικονιστούν οι επιδράσεις από την πρόωρη υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 16 αναδρομικά από την 01.01.2017 (βλέπε αναλυτική σημείωση 7.2).

4.6 Κατάσταση Ταμειακών Ροών (Εταιρική και Ενοποιημένη)

Ποσά σε €	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01/01 – 31/12/2018	01/01 – 31/12/2017 αναδιατυπωμένα*	01/01 – 31/12/2018	01/01 – 31/12/2017 αναδιατυπωμένα*
Κέρδη/ Ζημιές περιόδου - συνεχιζόμενες δραστηριότητες	10.115.079	8.316.838	11.173.206	8.949.979
Πλέον / μείον προσαρμογές για:				
Αποσβέσεις	5.520.795	6.734.394	4.989.519	5.289.248
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων	-441.034	-247.224	-441.034	-247.224
Ζημιές / (Κέρδη) από πώληση παγίων	-16.518	5.174	-6.029	5.174
Ζημιές / (Κέρδη) από πώληση συμμετοχών	0	0	-400.000	0
Προβλέψεις	1.596.431	2.268.295	1.521.886	2.683.126
Απομειώσεις στοιχείων ενεργητικού	29.180.076	135.000	29.180.076	1.085.000
Αναγνώριση εσόδου ασφαλιστικής αποζημίωσης (βλ. σημείωση 32 και 44)	-58.155.042	0	-58.155.042	0
Συναλλαγματικές διαφορές	163.699	240.979	173.136	224.681
Αποτελέσματα (έσοδα, έξοδα, κέρδη και ζημιές) επενδυτικής δραστηριότητας	-61.527	-200.208	0	10.186
Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	5.142.230	7.948.543	5.093.424	6.952.015
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες πριν τις μεταβολές του κεφαλαίου κίνησης	-6.955.811	25.201.792	-6.870.858	24.952.186
Μεταβολές Κεφαλαίου κίνησης				
Μείωση / (αύξηση) αποθεμάτων	-12.844.935	-7.790.108	-11.886.139	-5.509.267
Μείωση / (αύξηση) εμπορικών απαιτήσεων	14.773.919	-1.784.971	13.494.152	-14.648.105
Μείωση / (αύξηση) λοιπών απαιτήσεων	-3.011.928	-2.775.166	-3.096.909	461.445
(Μείωση) / αύξηση υποχρεώσεων (πλην τραπεζών)	-10.577.649	8.600.224	-10.988.496	9.215.867
Λειτουργικές ταμειακές ροές από διακοπείσες δραστηριότητες (βλ. σημείωση 34)	663.559	-412.834	663.559	-412.834
Μείον:				
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβεβλημένα	-4.857.723	-8.765.571	-4.808.911	-7.666.209
Καταβεβλημένοι φόροι	-13.077	-12.863	0	0
Σύνολο εισροών / (εκροών) από λειτουργικές δραστηριότητες (α)	-22.823.645	12.260.503	-23.493.603	6.393.082
Επενδυτικές δραστηριότητες				
Διάθεση (Απόκτηση) θυγατρικών, συγγενών, κοινοπραξιών	0	-10.000	500.000	-566.750
Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου Θυγατρικών	0	0	-800.000	-5.200.000
Αγορά ενσώματων παγίων και άυλων στοιχείων του ενεργητικού	-29.155.663	-4.324.445	-28.013.102	-4.109.973
Είσπραξη προκαταβολής αποζημίωσης (βλ. σημείωση 19)	18.000.000	0	18.000.000	0
Τόκοι εισπραχθέντες	6.930	6.211	6.925	6.204
Εισπράξεις Κρατικών Επιχορηγήσεων	6.045.539	0	6.045.539	0
Πώληση ενσώματων και άυλων στοιχείων του ενεργητικού	2.509.688	21.080	2.499.198	346
Είσπραξη από πώληση κλάδου (βλ. σημείωση 34)	5.246.284	0	5.246.284	0
Επενδυτικές ταμειακές ροές από διακοπείσες δραστηριότητες	0	-575	0	-575
Σύνολο εισροών / (εκροών) από επενδυτικές δραστηριότητες (β)	2.652.778	-4.307.731	3.484.844	-9.870.748
Χρηματοδοτικές δραστηριότητες				
Εισπράξεις από εκδοθέντα / αναληφθέντα δάνεια	34.631.780	50.524.022	34.631.780	50.492.100
Εισροές / (Εκροές) από μεταβολές ποσοστών σε υφιστάμενες θυγατρικές	500.000	-556.750	0	0
Εξοφλήσεις δανείων	-20.345.443	-45.941.322	-20.146.691	-35.689.405

Χρηματοδοτικές ταμειακές ροές από διακοπείσες δραστηριότητες	-9.564	-17.914	-9.564	-17.914
Σύνολο εισροών / (εκροών) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (γ)	14.776.773	4.008.036	14.475.525	14.784.781
Καθαρή αύξηση / (μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα (α) + (β) + (γ)	-5.394.094	11.960.809	-5.533.234	11.307.116
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα έναρξης περιόδου	19.003.467	7.163.453	17.659.479	6.457.907
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα από συγχώνευση	0	0	256.361	0
Επίδραση συναλλαγματικών διαφορών	4.068	-120.796	4.751	-105.544
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα λήξης περιόδου	13.613.441	19.003.467	12.387.357	17.659.479

Οι σελίδες που ακολουθούν αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

* Τα στοιχεία της συγκριτικής περιόδου έχουν αναδιατυπωθεί προκειμένου να απεικονιστούν οι επιδράσεις: (α) από την πρόωρη υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 16 αναδρομικά από την 01.01.2017 (βλέπε αναλυτική σημείωση 7.2) και (β) την παρουσίαση των διακοπεισών δραστηριοτήτων (βλέπε αναλυτική σημείωση 34).

Στην επεξηγηματική σημείωση 25 των συνημμένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, παρουσιάζεται συμφωνία της μεταβολής των υποχρεώσεων από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες για τον Όμιλο και την Εταιρεία.

ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΤΗΣΙΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

5 Γενικές πληροφορίες για τον Όμιλο

Η εταιρεία ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ SUNLIGHT ABEE προήλθε από την απόσχιση και εισφορά στην εταιρεία ΑΡΙΩΝ, του κλάδου παραγωγής και εμπορίας μπαταριών, συστημάτων αμυντικής βιομηχανίας και αυτόνομης ενέργειας, της εταιρείας «Γερμανός Α.Β.Ε.Ε.».

Η έδρα της εταιρείας βρίσκεται στην Αθήνα. Η Εταιρεία είναι εγγεγραμμένη στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών του Υπουργείου Ανάπτυξης, Διεύθυνση Ανωνύμων Εταιρειών και Πίστεως με Αρ. Μ.Α.Ε. 31055/04/Β/94/157 (2006), ενώ ο αριθμός Γενικού Εμπορικού Μητρώου (Γ.Ε.ΜΗ) είναι 001579901000.

Εντός του 2018 ολοκληρώθηκε η συγχώνευση μεταξύ των εταιρειών ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ SUNLIGHT ABEE και SUNLIGHT RECYCLING ΑΕ με απορρόφηση της τελευταίας. Σκοπός της εν λόγω συγχώνευσης με απορρόφηση είναι η επίτευξη συνεργειών και η βελτιστοποίηση των παραγωγικών και διοικητικών λειτουργιών του Ομίλου. Η ως άνω συγχώνευση συντελέστηκε με βάση τις διατάξεις των άρθρων 69-77 και 78 του κ.ν. 2190/1920 και το άρθρο 54 του Ν. 4172/2013, ο δε ισολογισμός μετασχηματισμού ορίστηκε αυτός της 31/12/2017 (βλ. σχετικά και σημείωση 8.20).

Οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου για τη χρήση που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2018, εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο την 23/04/2019 και υπόκεινται στην οριστική έγκριση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, είναι δε διαθέσιμες στο επενδυτικό κοινό στα γραφεία της Εταιρείας (Ερμού 2 και Νίκης, Σύνταγμα) και στην ιστοσελίδα της Εταιρείας www.systems-sunlight.com.

Οι ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου ενοποιούνται με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της OLYMPIA GROUP ΑΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ, η οποία έχει καταστατική έδρα στην Ελλάδα, και της οποίας το ποσοστό συμμετοχής στην Εταιρεία κατά την 31/12/2018 ανέρχεται σε 100%. Εντός της χρήσης 2019, πραγματοποιήθηκε μεταβολή του μετόχου της Εταιρείας (βλ. σημείωση 45).

Διοικητικό Συμβούλιο Εταιρείας:

Με το από 24/05/2018 πρακτικό της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Εταιρείας αποφασίστηκε η εκλογή νέου επταμελούς διοικητικού συμβουλίου, αποτελούμενου από τα ακόλουθα πρόσωπα:

- Βασίλειος Μπίλλης του Αγγέλου, Πρόεδρος Δ.Σ. και Διευθύνων Σύμβουλος, Εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.
- Δημήτριος Γκούμας του Γεωργίου, Αντιπρόεδρος και Ανεξάρτητο Μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.
- Αλέξανδρος Μάνος του Στεφάνου, Ανεξάρτητο, Μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.
- Μιχαήλ Μαστοράκης του Κωνσταντίνου, Εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.
- Στέργιος Νέζης του Γεωργίου, Ανεξάρτητο, Μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.
- Ιωάννης Παντολέων του Οδυσσέα, Μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.
- Ρουμπέν Μπουρλάς του Ηλία, Μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.

Την 31/12/2018 το ΔΣ αποτελούταν από επτά (7) μέλη και η θητεία του ήταν πενταετής (5ετής), ήτοι έως την 24/5/2023 και παρατεινόταν αυτόματα μέχρι την πρώτη Τακτική Γενική Συνέλευση μετά τη λήξη της θητείας του.

Με το από 28/01/2019 πρακτικό της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Εταιρείας αποφασίστηκε η εκλογή νέου δεκαμελούς διοικητικού συμβουλίου, αποτελούμενου από τα ακόλουθα πρόσωπα:

- Βασίλειος Μπίλλης του Αγγέλου, Πρόεδρος Δ.Σ. & Διευθύνων Σύμβουλος, εκτελεστικό μέλος
- Δημήτριος Γκούμας του Γεωργίου, Αντιπρόεδρος & μέλος Δ.Σ., ανεξάρτητο μέλος
- Αλέξανδρος Μάνος του Στεφάνου, μέλος Δ.Σ., ανεξάρτητο μέλος
- Μιχαήλ Μαστοράκης του Κωνσταντίνου, μέλος Δ.Σ., εκτελεστικό μέλος
- Στέργιος Νέζης του Γεωργίου, μέλος Δ.Σ., ανεξάρτητο μέλος
- Ιωάννης Παντολέων, μέλος Δ.Σ., μη εκτελεστικό μέλος
- Ρουμπέν Μπουρλάς, μέλος Δ.Σ., μη εκτελεστικό μέλος
- Σπυρίδων Κόπολας, μέλος Δ.Σ., εκτελεστικό μέλος
- Λάμπρος Μπίσαλας, μέλος Δ.Σ., εκτελεστικό μέλος
- Στέφανος Κανίδης, μέλος Δ.Σ., εκτελεστικό μέλος

Η Εταιρεία διοικείται από Δ.Σ. αποτελούμενο από δέκα (10) μέλη και η θητεία του είναι πενταετής (5ετής) αρχόμενης της θητείας από την εκλογή τους, ήτοι από την 28/01/2019 και παρατεινόμενη αυτόματα μέχρι την πρώτη Τακτική Γενική Συνέλευση μετά τη λήξη της θητείας τους, η οποία δεν μπορεί να ξεπεράσει την εξαετία (δηλαδή την 28/01/2024).

5.1 Αντικείμενο δραστηριοτήτων

Ο Όμιλος σχεδιάζει και παράγει ολοκληρωμένα ενεργειακά συστήματα που ενσωματώνουν καινοτομία και τεχνογνωσία υψηλής προστιθέμενης αξίας. Οι παραγωγικές της εγκαταστάσεις, στο βιομηχανικό συγκρότημα στο Νέο Όλβιο της Ξάνθης την καθιστούν μια εκ των κορυφαίων παραγωγών /παρόχων προϊόντων και συστημάτων ενέργειας στον κόσμο, και ειδικότερα στους τομείς των:

- Συστημάτων αποθήκευσης ενέργειας για βιομηχανικές, καταναλωτικές και προηγμένες εφαρμογές (μπαταρίες έλξης, εφεδρικής λειτουργίας, υποβρυχίων, τορπιλών κ.ά.).
- Ενεργειακών συστημάτων ισχύος (ηλεκτροπαραγωγή ζεύγη, UPS, συστήματα DC, βιομηχανικός κλιματισμός).
- Υπηρεσιών ενέργειας (συμβουλευτική και τεχνική υποστήριξη, συντήρηση, εκπαίδευση, ανακύκλωση, ενοικίαση εξοπλισμού).

Ο Όμιλος παρέχει ολοκληρωμένες λύσεις και καλύπτει συνολικά τις ενεργειακές ανάγκες των πελατών του, οι οποίοι δραστηριοποιούνται κυρίως σε κλάδους, όπως η βιομηχανία, η εφοδιαστική αλυσίδα και οι μεταφορές, οι τηλεπικοινωνίες, η πληροφορική, η άμυνα, οι κατασκευές και τα έργα υποδομής. Σημειώνεται δε, ότι πάνω από το 90% του ετήσιου κύκλου εργασιών του προέρχεται από πελάτες εξωτερικού.

Η βιομηχανική μονάδα εκτείνεται σε έκταση 142.000 τμ. με τους καλυπτόμενους χώρους να ξεπερνούν τα 55.000 τ.μ. Διαθέτει τέσσερις (4) μονάδες παραγωγής υψηλής εξειδίκευσης για:

- βιομηχανικές μπαταρίες κλειστού και ανοικτού τύπου, τεχνολογίας μολύβδου,
- εξειδικευμένες μπαταρίες υποβρυχίων, τεχνολογίας Μολύβδου,
- μπαταρίες τορπιλών, τεχνολογίας οξειδίου Αργύρου-Ψευδαργύρου.

Επίσης ο Όμιλος διαθέτει την πλέον σύγχρονη μονάδα ανακύκλωσης Συσσωρευτών Μολύβδου στην Ν. Ευρώπη, εγκατεστημένη στην Βιομηχανική Περιοχή της Κομοτηνής, με δυνατότητα ανακύκλωσης 30.000 τόνων χρησιμοποιημένων μπαταριών ετησίως, έχοντας ως στόχο την αξιοποίηση των προϊόντων ανακύκλωσης για την τροφοδοσία της παραγωγικής μονάδας στο Νέο Όλβιο Ξάνθης.

Ο Όμιλος κατέχει το 51% της Εταιρείας ADVANCED LITHIUM SYSTEMS EUROPE A.E. η οποία είναι προϊόν της στρατηγικής συνεργασίας των εταιρειών ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ SUNLIGHT ABEE και ATLAS EL GMBH στον τομέα της από κοινού ανάπτυξης συσσωρευτών ιόντων - λιθίου για αμυντικές εφαρμογές.

Η Εταιρεία κατέχει το σύνολο των μετοχών του διανομέα μπαταριών στη Ρουμανία SUNLIGHT INDUSTRIAL SRL, ενώ έχει συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο του διανομέα μπαταριών SUNLIGHT ITALY SRL (Ιταλία).

Επιπλέον, εντός του 2017 συστάθηκε θυγατρική εταιρεία στην Ιταλία, με την επωνυμία RELIABLE BATTERY SOLUTIONS SRL. Βασικός σκοπός της εν λόγω θυγατρικής είναι η συναρμολόγηση και εμπορία μπαταριών βιομηχανικού τύπου, με στόχο την περαιτέρω ενδυνάμωση της παρουσίας του Ομίλου στις αγορές της Δυτικής και Βόρειας Ευρώπης. Η εταιρεία εντός του 2018 μετονομάστηκε σε Sunlight European Battery Assembly SRL ενώ την 31/12/2018 η συμμετοχή του Ομίλου στο μετοχικό της κεφάλαιο ανέρχεται σε 90%.

Επίσης, η Εταιρεία συμμετέχει στο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας ΤΕΧΝΟΦΟΡΜ ΑΕ με εξειδίκευση στο σχεδιασμό, στην κατασκευή καλουπιών και μεταλλικών εξαρτημάτων υψηλής τεχνολογίας καθώς και στην παραγωγή πλαστικών εξαρτημάτων.

6 Πλαίσιο κατάρτισης χρηματοοικονομικών καταστάσεων

6.1 Δήλωση συμμόρφωσης

Οι ενοποιημένες και εταιρικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας (στο εξής χρηματοοικονομικές καταστάσεις) που καλύπτουν τη χρήση από την 1η Ιανουαρίου έως και την 31η Δεκεμβρίου 2018, έχουν καταρτιστεί βάσει της αρχής της συνέχισης της δραστηριότητας (going concern) και είναι σύμφωνες με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) που έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), καθώς και των Διεργητικών τους, οι οποίες έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Ερμηνείας Προτύπων (IFRIC) και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση μέχρι την 31/12/2018.

Ο Όμιλος εφαρμόζει όλα τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ), τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) και τις Διεργητικές τους που έχουν εφαρμογή στις εργασίες του.

Οι σχετικές λογιστικές πολιτικές, έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια σε όλες τις παρουσιαζόμενες περιόδους προσαρμοσμένων με νέα Πρότυπα, και τις αναθεωρήσεις επί των Προτύπων που επιτάσσουν τα ΔΠΧΑ και τα οποία υιοθετήθηκαν καθώς η εφαρμογή τους έγινε υποχρεωτική για τις περιόδους μετά την 01/01/2018 (βλ. σημείωση 7.1), καθώς και την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 16 αναδρομικά από την 01.01.2017, η υιοθέτηση του οποίου έγινε προαιρετικά, καθώς εφαρμόζεται υποχρεωτικά για τις περιόδους μετά την 01/01/2019 (βλ. σημείωση 7.2). Τυχόν διαφορές στα αθροίσματα οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

6.2 Νόμισμα παρουσίασης

Οι παρούσες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ. Τα ποσά παρουσιάζονται σε Ευρώ, εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά.

6.3 Χρήση εκτιμήσεων

Η σύνταξη χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί τη χρήση εκτιμήσεων και την άσκηση κρίσης κατά την εφαρμογή των λογιστικών αρχών της Εταιρείας. Κρίσεις, παραδοχές και εκτιμήσεις της Διοίκησης επηρεάζουν το ποσό στο οποίο αποτιμώνται ορισμένα στοιχεία του ενεργητικού και υποχρεώσεις, το ποσό που αναγνωρίζεται κατά τη διάρκεια της χρήσης για ορισμένα έσοδα και έξοδα, καθώς και τις παρουσιαζόμενες εκτιμήσεις για τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις.

Οι παραδοχές και οι εκτιμήσεις αξιολογούνται σε συνεχή βάση και σύμφωνα με την ιστορική εμπειρία και άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων προσδοκιών για την έκβαση μελλοντικών γεγονότων που θεωρούνται λογικά κάτω από τις υφιστάμενες συνθήκες. Οι εκτιμήσεις και οι παραδοχές αυτές αφορούν το μέλλον και ως συνέπεια, τα πραγματικά αποτελέσματα είναι πιθανό να διαφοροποιούνται από τους λογιστικούς υπολογισμούς. Οι τομείς που απαιτούν τον μεγαλύτερο βαθμό κρίσης καθώς και οι τομείς στους οποίους οι εκτιμήσεις και οι παραδοχές έχουν σημαντική επίδραση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται στη σημείωση 9.

6.4 Βάση επιμέτρησης

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου, έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους, όπως αυτή τροποποιείται για την αναπροσαρμογή σε εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού και υποχρεώσεων σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα).

6.5 Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές

Ο Όμιλος έχει υιοθετήσει τις τροποποιήσεις που περιγράφονται αναλυτικά στη σημείωση 7.1 για πρώτη φορά την χρήση που ξεκίνησε την 01/01/2018 καθώς και τις τροποποιήσεις που περιγράφονται αναλυτικά στη σημείωση 7.2 από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 16 αναδρομικά από την 01/01/2017 (η υιοθέτηση του οποίου έγινε προαιρετικά, καθώς εφαρμόζεται υποχρεωτικά για τις περιόδους μετά την 01/01/2019).

6.6 Συγκριτικά στοιχεία

Τα μεγέθη της ενοποιημένης και εταιρικής Κατάστασης Αποτελεσμάτων και της ενοποιημένης και εταιρικής Κατάστασης των Ταμειακών Ροών της χρήσης που έληξε την 31/12/2017 έχουν αναμορφωθεί προκειμένου:

- α. να περιληφθούν μόνο οι συνεχιζόμενες δραστηριότητες συνεπεία της πώλησης του κλάδου των καταναλωτικών μπαταριών TOSHIBA, με βάση τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 5 «Μη Κυκλοφορούντα Στοιχεία του Ενεργητικού Κατεχόμενα προς Πώληση και Διακοπείσες Δραστηριότητες». Τα αποτελέσματα των διακοπειών δραστηριοτήτων τόσο της τρέχουσας περιόδου όσο και της συγκριτικής, περιλαμβάνονται διακριτά και αναλύονται σε ξεχωριστή σημείωση (βλ. σημείωση 34), σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 5.
- β. να περιληφθούν οι επιδράσεις από την πρόωρη εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» (βλ. σημείωση 7.2).

Αντίστοιχα, τα μεγέθη της ενοποιημένης και εταιρικής Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης της 31/12/2017 και της ενοποιημένης και εταιρικής Κατάστασης Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων έχουν αναμορφωθεί προκειμένου να περιληφθούν οι επιδράσεις από την πρόωρη εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» (βλ. σημείωση 7.2).

Περαιτέρω σημειώνεται ότι στα μεγέθη της εταιρικής Κατάστασης Αποτελεσμάτων και εταιρικής Κατάστασης Ταμειακών Ροών της τρέχουσας περιόδου περιλαμβάνονται και τα αποτελέσματα της μέχρι πρότινος θυγατρικής εταιρείας SUNLIGHT RECYCLING AEBE, απόρροια της ολοκλήρωσης της εταιρικής συνένωσης εντός του 2018 και σύμφωνα με την ακολουθούμενη λογιστική πολιτική για την απεικόνιση της συγχώνευσης (βλ. σημείωση 8.20).

7 Αλλαγές σε Λογιστικές Πολιτικές

Στις εταιρικές και ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31/12/2018 έχουν τηρηθεί οι λογιστικές πολιτικές που χρησιμοποιήθηκαν για να καταρτιστούν οι ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας για τη χρήση που έληξε την 31/12/2017, προσαρμοσμένων με νέα Πρότυπα, και τις αναθεωρήσεις επί των Προτύπων που επιτάσσουν τα ΔΠΧΑ και τα οποία υιοθετήθηκαν καθώς η εφαρμογή τους έγινε υποχρεωτική για τις περιόδους μετά την 01/01/2018 (βλ. σημείωση 7.1), καθώς και την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 16 αναδρομικά από την 01/01/2017, η υιοθέτηση του οποίου έγινε προαιρετικά, καθώς εφαρμόζεται υποχρεωτικά για τις περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019 (βλ. σημείωση 7.2).

7.1 Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, Αναθεωρήσεις και Τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία έχουν τεθεί σε ισχύ και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Τα ακόλουθα νέα Πρότυπα, Διερμηνείες και τροποποιήσεις Προτύπων έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και η εφαρμογή τους είναι υποχρεωτική από την 01/01/2018 ή μεταγενέστερα.

- **ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Ιούλιο του 2014, το IASB προέβη στην τελική έκδοση του ΔΠΧΑ 9. Οι βελτιώσεις που επέφερε το νέο Πρότυπο περιλαμβάνουν τη δημιουργία ενός λογικού μοντέλου για την ταξινόμηση και την επιμέτρηση, ένα ενιαίο προνοητικό μοντέλο για «αναμενόμενες ζημιές» απομείωσης, και επίσης, μία ουσιαστικά αναμορφωμένη προσέγγιση για την λογιστική αντιστάθμισης. Η επίδραση από την εφαρμογή στον Όμιλο περιγράφεται στη σημείωση 18.

- **ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Μάιο του 2014, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 15. Το εν λόγω Πρότυπο είναι πλήρως εναρμονισμένο με τις απαιτήσεις που αφορούν στην αναγνώριση των εσόδων σύμφωνα με τις αρχές τόσο των ΔΠΧΑ όσο και των Αμερικανικών Γενικά Παραδεκτών Λογιστικών Αρχών (US GAAP). Οι βασικές αρχές στις οποίες βασίζεται το εν λόγω Πρότυπο είναι συνεπείς με σημαντικό μέρος της τρέχουσας πρακτικής. Το νέο Πρότυπο αναμένεται να βελτιώσει τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση, καθιερώνοντας ένα πιο ισχυρό πλαίσιο για την επίλυση θεμάτων που προκύπτουν, ενισχύοντας τη συγκρισιμότητα μεταξύ κλάδων και κεφαλαιαγορών, παρέχοντας πρόσθετες γνωστοποιήσεις και διευκρινίζοντας τον λογιστικό χειρισμό του κόστους των συμβάσεων. Το νέο Πρότυπο έρχεται να αντικαταστήσει το ΔΛΠ 18 «Έσοδα», το ΔΛΠ 11 «Κατασκευαστικές

Συμβάσεις», καθώς και ορισμένες Διερμηνείες που σχετίζονται με τα έσοδα. Το νέο Πρότυπο δεν έχει επίδραση στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις. Οι νέες λογιστικές αρχές σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 15 παρουσιάζονται στη σημείωση 8.16 των συνημμένων οικονομικών καταστάσεων.

- **Διευκρινίσεις στο ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Απρίλιο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση διευκρινίσεων στο ΔΠΧΑ 15. Οι τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 15 δεν μεταβάλλουν τις βασικές αρχές του Προτύπου, αλλά παρέχουν διευκρινίσεις ως προς την εφαρμογή των εν λόγω αρχών. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν τον τρόπο με τον οποίο αναγνωρίζεται μία δέσμευση εκτέλεσης σε μία σύμβαση, πώς προσδιορίζεται αν μία οικονομική οντότητα αποτελεί τον εντολέα ή τον εντολοδόχο, και πώς προσδιορίζεται αν το έσοδο από τη χορήγηση μίας άδειας θα πρέπει να αναγνωρισθεί σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή ή με την πάροδο του χρόνου. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις. Οι νέες λογιστικές αρχές σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 15 παρουσιάζονται στη σημείωση 8.16 των συνημμένων οικονομικών καταστάσεων.

- **Τροποποίηση στο ΔΠΧΑ 2: «Ταξινόμηση και Επιμέτρηση Συναλλαγών Πληρωμής βασιζόμενων σε Συμμετοχικούς Τίτλους» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Ιούνιο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποίησης περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 2. Σκοπός της εν λόγω τροποποίησης είναι να παράσχει διευκρινίσεις σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό συγκεκριμένων τύπων συναλλαγών πληρωμής βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους. Πιο συγκεκριμένα, η τροποποίηση εισάγει τις απαιτήσεις σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό της επίδρασης των προϋποθέσεων κατοχύρωσης και μη κατοχύρωσης στην επιμέτρηση των πληρωμών βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους που διακανονίζονται με μετρητά, τον λογιστικό χειρισμό των συναλλαγών πληρωμών βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους που φέρουν ένα χαρακτηριστικό διακανονισμού σε συμψηφιστική βάση για υποχρέωση παρακράτησης φόρου, καθώς και μία τροποποίηση στους όρους και προϋποθέσεις μίας πληρωμής βασιζόμενης σε συμμετοχικούς τίτλους, η οποία μεταβάλλει την ταξινόμηση της συναλλαγής από διακανονιζόμενη με μετρητά σε διακανονιζόμενη με συμμετοχικούς τίτλους. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

- **Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2014-2016 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2014-2016», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε ορισμένα Πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στον κύκλο αυτόν και έχουν εφαρμογή για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2018 είναι οι εξής: ΔΠΧΑ 1: Διαγραφή των βραχυπρόθεσμων εξαιρέσεων για τους υιοθετούντες για πρώτη φορά τα ΔΠΧΑ, ΔΛΠ 28: Επιμέτρηση μίας συγγενούς ή μίας κοινοπραξίας στην εύλογη αξία. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

• **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 40: «Μεταφορές Επενδύσεων σε Ακίνητα από ή σε άλλες κατηγορίες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 40. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να ενισχυθεί η αρχή για τις μεταφορές από, ή σε επενδύσεις σε ακίνητα, ώστε να καθοριστεί ότι (α) μία μεταβίβαση από, ή σε επενδύσεις σε ακίνητα θα πρέπει να πραγματοποιείται μόνο εφόσον υπάρχει μεταβολή στη χρήση του ακινήτου, και (β) μία τέτοια μεταβολή στη χρήση του ακινήτου θα περιελάμβανε την αξιολόγηση του κατά ποσόν το εν λόγω ακίνητο πληροί τα κριτήρια ταξινόμησής του ως επενδυτικό ακίνητο. Η εν λόγω μεταβολή στη χρήση θα πρέπει να υποστηρίζεται από σχετική τεκμηρίωση /αποδεικτικά στοιχεία. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

• **ΕΔΔΠΧΑ 22 «Συναλλαγές σε Ξένο Νόμισμα και Προκαταβλητέο Αντάλλαγμα» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση μίας νέας Διερμηνείας, της ΕΔΔΠΧΑ 22. Η εν λόγω Διερμηνεία περιλαμβάνει τις απαιτήσεις σχετικά με τη συναλλαγματική ισοτιμία που θα πρέπει να χρησιμοποιείται κατά την παρουσίαση συναλλαγών σε ξένο νόμισμα (π.χ. συναλλαγές εσόδων) όταν έχει ληφθεί ή δοθεί πληρωμή προκαταβολικά. Η νέα Διερμηνεία δεν έχει επίδραση στις ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

7.2 Πρόωρη Υιοθέτηση - ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις»

Τον Ιανουάριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 16. Σκοπός του έργου του IASB ήταν η ανάπτυξη ενός νέου Προτύπου για μισθώσεις που καθορίζει τις αρχές τις οποίες εφαρμόζουν και τα δύο μέρη σε μία σύμβαση - δηλαδή και ο πελάτης («ο μισθωτής») και ο προμηθευτής («ο εκμισθωτής») - για την παροχή σχετικών πληροφοριών για τις μισθώσεις κατά τρόπο που απεικονίζει πιστά αυτές τις συναλλαγές. Για την επίτευξη αυτού του σκοπού, ο μισθωτής θα πρέπει να αναγνωρίσει τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη μίσθωση.

Ο Όμιλος επιλέγοντας σχετική δυνατότητα που παρέχει το Πρότυπο, επέλεξε να προβεί σε πρόωρη εφαρμογή του εν λόγω Προτύπου με αντίστοιχη αναπροσαρμογή των συγκριτικών στοιχείων του προηγούμενου έτους. Συνεπώς, ως ημερομηνία μετάβασης ορίστηκε η 01/01/2017.

Κατά τη μετάβαση, οι υποχρεώσεις που απορρέουν από τις υφιστάμενες λειτουργικές μισθώσεις (οι δεσμεύσεις από λειτουργικές μισθώσεις αναφέρονται στις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της 31 Δεκεμβρίου 2017, σημείωση 36) προεξοφλήθηκαν χρησιμοποιώντας το σχετικό επιτόκιο προεξόφλησης (incremental borrowing rate) κατά το έτος έναρξης κάθε λειτουργικής μίσθωσης. Το επιτόκιο προεξόφλησης που αντιστοιχεί στο μέσο κόστος δανεισμού της εταιρείας για το αντίστοιχο έτος και αντίστοιχης διάρκειας κεφάλαιο, εμφανίζεται συνοπτικά κατωτέρω:

Έτος	Επιτόκιο Προεξόφλησης
2011	6,20%
2012	7,40%
2013	6,00%
2014	6,00%
2015	6,00%

2016	5,70%
2017	5,60%
2018	3,78%

Η παρούσα αξία που προέκυψε αναγνωρίστηκε ως υποχρέωση από μισθώσεις. Τα δικαιώματα χρήσης των στοιχείων του ενεργητικού επιμετρήθηκαν ισόποσα με την υποχρέωση από μισθώσεις, προσαρμοσμένα κατά το ποσό τυχόν προπληρωμένων ή δουλευμένων μισθωμάτων.

Η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 16, έχει τα ακόλουθα σημαντικά αποτελέσματα για τον Όμιλο:

- Οι πληρωμές μισθωμάτων του Ομίλου σχετίζονται κυρίως με μισθώσεις οχημάτων και κτηρίων που χρησιμοποιούνται για διοικητικούς ή τεχνολογικούς σκοπούς.
- Κατά την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 16, οι υποχρεώσεις που απορρέουν από συμβάσεις λειτουργικών μισθώσεων - οι οποίες, σύμφωνα με το ΔΛΠ 27, πρέπει να γνωστοποιούνται στις σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων - θα εμφανίζονται ως περιουσιακά στοιχεία (δικαιώματα χρήσης) και υποχρεώσεις από μισθώσεις στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης. Η αύξηση των υποχρεώσεων από μισθώσεις οδήγησε σε αντίστοιχη αύξηση του καθαρού δανεισμού.
- Η φύση των εξόδων που σχετίζονται με αυτές τις μισθώσεις επίσης μεταβλήθηκε, το ΔΠΧΑ 16 αντικαθιστά το λειτουργικό κόστος μίσθωσης με κόστος απόσβεσης για τα περιουσιακά στοιχεία που αφορούν δικαίωμα χρήσης και έξοδο τόκου επί των υποχρεώσεων που απορρέουν. Αυτό οδήγησε σε βελτίωση των «Λειτουργικών κερδών προ χρηματοοικονομικών και επενδυτικών δραστηριοτήτων, αποσβέσεων και απομειώσεων».
- Στην κατάσταση ταμειακών ροών, το μέρος που αφορά στην αποπληρωμή των μισθωμάτων μείωσε τις ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες και δεν περιλαμβάνεται πλέον στις καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες. Μόνο οι αποπληρωμές τόκων θα εξακολουθήσουν να περιλαμβάνονται στις καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες.

Ο Όμιλος εφάρμοσε το νέο πρότυπο χρησιμοποιώντας τη μέθοδο αναδρομικής επίδρασης, σύμφωνα με την οποία αναδιατυπώνονται και τα συγκριτικά στοιχεία του προηγούμενου έτους (ημερομηνία μετάβασης ορίστηκε η 01/01/2017). Από την εν λόγω πολιτική, προέκυψαν οι κάτωθι μεταβολές των στοιχείων στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, ως αποτέλεσμα της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16 για πρώτη φορά:

Επίδραση IFRS 16 στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Ενσώματα πάγια	3.966.152	2.799.541	2.990.712	2.392.989
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	8.576	3.186	0	0
Σύνολο μη κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού	3.974.728	2.802.728	2.990.712	2.392.989
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	3.490.300	2.559.153	2.694.114	2.233.116
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	-66.010	-65.911	-66.010	-65.911
Σύνολο Μακροπροθέσμων Υποχρεώσεων	3.424.290	2.493.241	2.628.104	2.167.205

Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	776.452	479.961	558.485	387.153
Σύνολο Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων	776.452	479.961	558.485	387.153
Αποτελέσματα εις νέον	-226.014	-170.475	-195.876	-161.369
Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους μετόχους της μητρικής	-226.014	-170.475	-195.876	-161.369

Αντίστοιχα, οι μεταβολές στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων ως αποτέλεσμα της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16 αναλύονται ως εξής:

Επίδραση IFRS 16 στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Αποτελέσματα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	01/01 - 31/12/2018	01/01 - 31/12/2017	01/01 - 31/12/2018	01/01 - 31/12/2017
Κόστος πωληθέντων	12.191	4.707	13.406	2.478
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	17.037	0	17.037	0
Έξοδα διάθεσης	50.910	54.704	47.515	50.797
Έξοδα διοίκησης	46.766	40.827	38.873	36.470
Λειτουργικό αποτέλεσμα	126.903	100.238	116.831	89.745
Χρηματοοικονομικά έξοδα	-182.695	-165.648	-140.449	-146.503
Κέρδη / (Ζημιές) προ φόρων	-55.792	-65.410	-23.618	-56.757
Φόρος εισοδήματος	15.425	19.153	6.849	16.460
Κέρδη / (Ζημιές) περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-40.367	-46.257	-16.769	-40.298
Αποτελέσματα από διακοπτόμενες δραστηριότητες	01/01 - 31/12/2018	01/01 - 31/12/2017	01/01 - 31/12/2018	01/01 - 31/12/2017
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	0	0	0	0
Έξοδα διάθεσης	1.818	3.574	1.818	3.574
Έξοδα διοίκησης	0	0	0	0
Λειτουργικό αποτέλεσμα	1.818	3.574	1.818	3.574
Χρηματοοικονομικό αποτέλεσμα	-2.494	-5.796	-2.494	-5.796
Κέρδη / (Ζημιές) προ φόρων	-677	-2.222	-677	-2.222
Φόρος εισοδήματος	196	644	196	644
Κέρδη / (Ζημιές) περιόδου από διακοπτόμενες δραστηριότητες	-480	-1.578	-480	-1.578

Τέλος, η εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16 στις ταμειακές ροές του Ομίλου είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση των ταμειακών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες με ισόποση μείωση των ταμειακών ροών από χρηματοδοτικές δραστηριότητες. Για το Όμιλο, το ποσό αυτό ανέρχεται σε € 723 χιλ. για το 2018 και σε € 445 χιλ. για το 2017 ενώ για την εταιρεία σε € 534 χιλ. για το 2018 και σε € 363 χιλ. για το 2017.

7.3 Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες και Τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ ή δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Τα ακόλουθα νέα Πρότυπα, Διερμηνείες και τροποποιήσεις Προτύπων έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), αλλά είτε δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ είτε δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 9: «Προπληρωθέντα Στοιχεία με Αρνητική Απόδοση» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Οκτώβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 9. Βάσει των υφιστάμενων απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 9, μία οικονομική οντότητα θα επιμετρούσε ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού με αρνητική απόδοση στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, καθώς το χαρακτηριστικό της «αρνητικής απόδοσης» θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι δημιουργεί ενδεχόμενες ταμειακές ροές οι οποίες δεν αποτελούνται μόνο από πληρωμές κεφαλαίου και τόκου. Βάσει των τροποποιήσεων, οι οικονομικές οντότητες επιτρέπεται να επιμετρούν συγκεκριμένα προπληρωτέα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού με αρνητική απόδοση στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων, εφόσον πληρείται μία συγκεκριμένη προϋπόθεση. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.

- **ΕΔΔΠΧΑ 23 «Αβεβαιότητα σχετικά με Χειρισμούς Φόρου Εισοδήματος» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Ιούνιο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση μίας νέας Διερμηνείας, της ΕΔΔΠΧΑ 23. Το ΔΛΠ 12 «Φόροι Εισοδήματος» προσδιορίζει τον λογιστικό χειρισμό του τρέχοντος και αναβαλλόμενου φόρου, αλλά δεν προσδιορίζει τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να αντικατοπτρίζονται οι επιπτώσεις της αβεβαιότητας. Η ΕΔΔΠΧΑ 23 περιλαμβάνει τις επιπρόσθετες του ΔΛΠ 12 απαιτήσεις, προσδιορίζοντας τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να αντικατοπτρίζονται οι επιπτώσεις της αβεβαιότητας στον λογιστικό χειρισμό των φόρων εισοδήματος. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 28: «Μακροπρόθεσμες Συμμετοχές σε Συγγενείς και Κοινοπραξίες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Οκτώβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 28. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η παροχή διευκρινίσεων σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό των μακροπρόθεσμων συμμετοχών σε μία συγγενή ή κοινοπραξία – στις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης – βάσει του ΔΠΧΑ 9. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.

- **Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2015-2017 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Δεκέμβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2015-2017», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε ορισμένα Πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος

για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στον κύκλο αυτόν είναι οι εξής: **ΔΠΧΑ 3 - ΔΠΧΑ 11:** Συμμετοχικά δικαιώματα που κατείχε προηγουμένως ο αποκτών σε μία από κοινού λειτουργία, **ΔΛΠ 12:** Επιπτώσεις στον φόρο εισοδήματος από πληρωμές για χρηματοοικονομικά μέσα ταξινομημένα ως στοιχεία των ιδίων κεφαλαίων, **ΔΛΠ 23:** Κόστη δανεισμού επιλέξιμα για κεφαλαιοποίηση. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2019. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να είναι ουσιώδεις. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 19: «Τροποποίηση, Περικοπή ή Διακανονισμός Προγράμματος Καθορισμένων Παροχών» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Φεβρουάριο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 19, βάσει των οποίων μία οικονομική οντότητα απαιτείται να χρησιμοποιεί επικαιροποιημένες αναλογιστικές παραδοχές κατά τον προσδιορισμό του κόστους τρέχουσας υπηρεσίας και του καθαρού τόκου για την εναπομένουσα περίοδο μετά την τροποποίηση, την περικοπή ή τον διακανονισμό ενός προγράμματος καθορισμένων παροχών. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η ενίσχυση της κατανόησης των οικονομικών καταστάσεων και η παροχή περισσότερο χρήσιμων πληροφοριών στους χρήστες αυτών. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Αναθεώρηση του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)**

Τον Μάρτιο του 2018, το IASB προέβη στην αναθεώρηση του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, σκοπός της οποίας ήταν η ενσωμάτωση σημαντικών θεμάτων τα οποία δεν καλύπτονταν, καθώς επίσης και η επικαιροποίηση και παροχή διευκρινίσεων σε σχέση με συγκεκριμένες καθοδηγήσεις. Το αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς περιλαμβάνει ένα νέο κεφάλαιο σχετικά με την επιμέτρηση, στο οποίο αναλύεται η έννοια της επιμέτρησης, συμπεριλαμβανομένων παραγόντων που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την επιλογή μίας βάσης επιμέτρησης, θέματα σχετικά με την παρουσίαση και γνωστοποίηση στις Οικονομικές Καταστάσεις και καθοδήγηση αναφορικά με την αποαναγνώριση στοιχείων του ενεργητικού και υποχρεώσεων από τις Οικονομικές Καταστάσεις. Περαιτέρω, το αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς περιλαμβάνει βελτιωμένους ορισμούς των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, καθοδήγηση που υποβοηθά την εφαρμογή των εν λόγω ορισμών, επικαιροποίηση των κριτηρίων για την αναγνώριση των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, καθώς επίσης και διευκρινίσεις σε σημαντικούς τομείς, όπως οι ρόλοι της διαχείρισης, της συντηρητικότητας και της αβεβαιότητας κατά την επιμέτρηση στην χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στις Αναφορές του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)**

Τον Μάρτιο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση Τροποποιήσεων στις Αναφορές του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, σε συνέχεια της αναθεώρησής του. Ορισμένα Πρότυπα περιλαμβάνουν ρητές αναφορές σε προγενέστερες εκδόσεις του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς.

Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η επικαιροποίηση των ως άνω αναφορών και η υποστήριξη για τη μετάβαση στο αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 3: «Ορισμός μίας Επιχείρησης» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)**

Τον Οκτώβριο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 3 προκειμένου να βελτιώσει τον ορισμό μίας επιχείρησης. Οι τροποποιήσεις θα βοηθήσουν τις εταιρείες να προσδιορίσουν αν μία απόκτηση αποτελεί συνένωση επιχειρήσεων ή απόκτηση στοιχείων του ενεργητικού. Ο τροποποιημένος ορισμός επισημαίνει ότι η εκροή μίας επιχείρησης είναι να παρέχει αγαθά και υπηρεσίες στους πελάτες, ενώ ο προγενέστερος ορισμός εστίαζε στις αποδόσεις υπό τη μορφή μερισμάτων, χαμηλότερου κόστους ή άλλων οικονομικών οφελών στους επενδυτές και σε τρίτους. Επιπλέον της τροποποίησης του ορισμού της επιχείρησης, το IASB μέσω της εν λόγω έκδοσης παρέχει συμπληρωματική καθοδήγηση. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1 και στο ΔΛΠ 8: «Ορισμός του Ουσιώδους» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)**

Τον Οκτώβριο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στον ορισμό του ουσιώδους, προκειμένου να καταστεί ευκολότερο για τις εταιρείες να προβούν σε άσκηση κρίσης σχετικά με το ουσιώδες μέγεθος. Ο ορισμός του ουσιώδους βοηθά τις εταιρείες να αποφασίσουν ποιες πληροφορίες θα πρέπει να περιληφθούν στις Οικονομικές τους Καταστάσεις. Ο νέος ορισμός τροποποιεί το ΔΛΠ 1 και το ΔΛΠ 8. Οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν τον ορισμό του ουσιώδους και πώς αυτός θα πρέπει να εφαρμοστεί, συμπεριλαμβάνοντας στον ορισμό καθοδήγηση η οποία μέχρι τώρα περιλαμβανόταν σε άλλα Πρότυπα. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **ΔΠΧΑ 17 «Ασφαλιστικές Συμβάσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2021)**

Τον Μάιο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 17, το οποίο αντικαθιστά ένα ενδιάμεσο Πρότυπο, το ΔΠΧΑ 4. Σκοπός του έργου του IASB ήταν η ανάπτυξη ενός ενιαίου Προτύπου βασισμένου στις αρχές (principle-based standard) για τον λογιστικό χειρισμό όλων των τύπων ασφαλιστικών συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων και των συμβάσεων αντασφάλισης που κατέχει ένας ασφαλιστικός φορέας. Ένα ενιαίο Πρότυπο βασισμένο στις αρχές θα ενισχύσει τη συγκρισιμότητα της χρηματοοικονομικής αναφοράς μεταξύ οικονομικών οντοτήτων, δικαιοδοσιών και κεφαλαιαγορών. Το ΔΠΧΑ 17 καθορίζει τις απαιτήσεις που θα πρέπει να εφαρμόζει μία οικονομική οντότητα στη χρηματοοικονομική πληροφόρηση που σχετίζεται με ασφαλιστικές συμβάσεις που εκδίδει και συμβάσεις αντασφάλισης που κατέχει. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

8 Βασικές λογιστικές αρχές

Οι λογιστικές αρχές βάσει των οποίων συντάχθηκαν οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις, έχουν εφαρμοσθεί με συνέπεια για όλες τις χρήσεις που παρουσιάζονται.

8.1 Ενοποίηση

(α) Θυγατρικές

Θυγατρικές είναι οι εταιρείες στις οποίες η Μητρική έχει τη δυνατότητα να ασκεί τον έλεγχο, άμεσα ή έμμεσα, μέσω άλλων θυγατρικών εταιρειών. Η Εταιρεία αποκτά και ασκεί έλεγχο μέσω της κατοχής της πλειοψηφίας των δικαιωμάτων ψήφου των θυγατρικών επιχειρήσεων. Θυγατρικές θεωρούνται επίσης και οι επιχειρήσεις στις οποίες η Εταιρεία, αποτελώντας το σημαντικότερο μοναδικό μεγάλο μέτοχο, έχει τη δυνατότητα να ορίζει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού συμβουλίου τους. Η ύπαρξη δυνητικών δικαιωμάτων ψήφου τα οποία είναι εξασκίσιμα κατά το χρόνο σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, λαμβάνεται υπόψη προκειμένου να στοιχειοθετηθεί αν η Εταιρεία ασκεί τον έλεγχο επί των θυγατρικών.

Οι θυγατρικές ενοποιούνται πλήρως (ολική ενοποίηση) με τη μέθοδο της απόκτησης από την ημερομηνία που αποκτάται ο έλεγχος επ' αυτών και παύουν να ενοποιούνται από την ημερομηνία που τέτοιος έλεγχος δεν υφίσταται.

Η εξαγορά συμμετοχής από τον Όμιλο λογιστικοποιείται με βάση τη μέθοδο της απόκτησης. Κατά την ημερομηνία της απόκτησης, η αποκτώσα επιχείρηση αναγνωρίζει την υπεραξία που προκύπτει από τη συναλλαγή της απόκτησης, ως το υπερβάλλον ποσό μεταξύ:

- του αθροίσματος (i) του ανταλλάγματος που μεταβιβάστηκε αποτιμώμενο σε εύλογες αξίες, (ii) του ποσού των τυχόν μη ελεγχουσών συμμετοχών στην αποκτώμενη (αποτιμώμενων είτε στην εύλογη αξία τους είτε στο αναλογικό ποσοστό των μη ελεγχουσών συμμετοχών επί των καθαρών αναγνωρίσιμων στοιχείων του ενεργητικού της αποκτώμενης) και (iii) σε συνένωση επιχειρήσεων που ολοκληρώνεται σε στάδια, της εύλογης αξίας κατά την ημερομηνία της απόκτησης των συμμετοχικών δικαιωμάτων που κατείχε η αποκτώσα προηγουμένως στην αποκτώμενη, μείον
- της καθαρής αξίας κατά την ημερομηνία της απόκτησης των αποκτηθέντων αναγνωρίσιμων στοιχείων του ενεργητικού και των αναληφθεισών υποχρεώσεων.

Τα κόστη που σχετίζονται με την απόκτηση των επενδύσεων σε θυγατρικές (π.χ. αμοιβές συμβούλων, νομικών, λογιστών, εκτιμητών και άλλες επαγγελματικές και συμβουλευτικές αμοιβές), αναγνωρίζονται ως έξοδα και επιβαρύνουν τα κέρδη ή τις ζημιές της περιόδου στην οποία πραγματοποιούνται.

Σε αντίθετη περίπτωση, που η αποκτώσα επιχείρηση προβεί σε μία απόκτηση συμμετοχικού δικαιώματος στην οποία, κατά την ημερομηνία της απόκτησης, η καθαρή αξία των αποκτηθέντων στοιχείων του ενεργητικού και των αναληφθεισών υποχρεώσεων υπερβαίνει τα ανταλλάγματα που μεταβιβάζονται, τότε πρόκειται για μία αγορά ευκαιρίας. Αφού διενεργηθούν οι απαραίτητοι επανέλεγχοι, το υπερβάλλον ποσό της παραπάνω διαφοράς αναγνωρίζεται ως κέρδος, στα κέρδη ή στις ζημιές της περιόδου.

Διεταιρικές συναλλαγές, υπόλοιπα και μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ των εταιρειών του Ομίλου απαλείφονται. Οι μη πραγματοποιημένες ζημιές, επίσης απαλείφονται εκτός εάν η συναλλαγή παρέχει ενδείξεις απομείωσης, του μεταβιβασθέντος στοιχείου του ενεργητικού. Όπου απαιτήθηκε, οι λογιστικές πολιτικές των θυγατρικών έχουν τροποποιηθεί ώστε να είναι ομοιόμορφες με αυτές που έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο.

Η ημερομηνία κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων των θυγατρικών εταιρειών συμπίπτει με αυτή της μητρικής εταιρείας.

Έλεγχος απομείωσης επενδύσεων σε θυγατρικές εταιρείες (Εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις):

Οι συμμετοχές της μητρικής εταιρείας στις ενοποιούμενες θυγατρικές της αποτιμώνται στο κόστος κτήσης μείον τυχόν συσσωρευμένες ζημιές απομείωσης. Σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, η Διοίκηση αξιολογεί κατά πόσον υφίστανται εσωτερικές ή εξωτερικές ενδείξεις απομείωσης επί των επενδύσεων της σε θυγατρικές εταιρείες. Στην περίπτωση όπου υπάρχουν ενδείξεις, η Εταιρεία πραγματοποιεί έλεγχο απομείωσης και προσδιορίζει την ανακτήσιμη αξία για κάθε Μονάδα Δημιουργίας Ταμειακών Ροών ως το υψηλότερο ποσό μεταξύ της εύλογης αξίας μείον τα κόστη πώλησης και της αξίας λόγω χρήσης. Για σκοπούς εκτίμησης της απομείωσης, οι επενδύσεις σε θυγατρικές κατηγοριοποιούνται στη μικρότερη ομάδα στοιχείων που μπορεί να παράσχει ταμειακές ροές ανεξάρτητα από άλλα στοιχεία ή ομάδες στοιχείων του Ομίλου (Μονάδες Δημιουργίας Ταμειακών Ροών).

Ζημία απομείωσης αναγνωρίζεται για το ποσό κατά το οποίο η λογιστική αξία μίας Μονάδας Δημιουργίας Ταμειακών Ροών υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό της, το οποίο είναι το υψηλότερο μεταξύ εύλογης αξίας μείον τα κόστη πώλησης και της αξίας λόγω χρήσης. Για τον προσδιορισμό της αξίας λόγω χρήσης, η Διοίκηση προσδιορίζει τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές για κάθε Μονάδα Δημιουργίας Ταμειακών Ροών προσδιορίζοντας ένα κατάλληλο προεξοφλητικό επιτόκιο προκειμένου να υπολογίσει την παρούσα αξία των ταμειακών ροών. Τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τον έλεγχο απομείωσης, προκύπτουν άμεσα από τους εγκεκριμένους προϋπολογισμούς της Διοίκησης. Προεξοφλητικοί παράγοντες προσδιορίζονται μεμονωμένα για κάθε Μονάδα Δημιουργίας Ταμειακών Ροών και αντικατοπτρίζουν τα αντίστοιχα στοιχεία κινδύνων που έχουν προσδιοριστεί από τη Διοίκηση για κάθε ένα από αυτά.

Συναλλαγές με μη ελέγχουσες συμμετοχές

Οι μη ελέγχουσες συμμετοχές είναι το μέρος των ιδίων κεφαλαίων μίας θυγατρικής που δεν αναλογούν, άμεσα ή έμμεσα, στην μητρική επιχείρηση. Οι ζημιές που αφορούν στις μη ελέγχουσες συμμετοχές (μειοψηφία) μίας θυγατρικής, μπορεί να ξεπερνούν τα δικαιώματα των μη ελεγχουσών συμμετοχών στα ίδια κεφάλαια της θυγατρικής. Τα κέρδη ή οι ζημιές και κάθε συστατικό στοιχείο των λοιπών συνολικών εσόδων, λογίζεται τόσο στους ιδιοκτήτες της μητρικής όσο και στις μη ελέγχουσες συμμετοχές, ακόμα και αν αυτό έχει ως αποτέλεσμα ότι οι μη ελέγχουσες συμμετοχές θα παρουσιάζουν έλλειμμα.

(β) Συγγενείς

Στις συγγενείς επιχειρήσεις ο Όμιλος έχει ουσιώδη επιρροή (όχι έλεγχο), με τα ποσοστά συμμετοχής να κυμαίνονται από 20%-50% των δικαιωμάτων ψήφου. Οι επενδύσεις σε συγγενείς λογιστικοποιούνται με την μέθοδο της καθαρής θέσης. Αρχικά καταχωρούνται στο κόστος κτήσεως.

Το μερίδιο του Ομίλου πάνω στα κέρδη ή τις ζημιές των συγγενών επιχειρήσεων μετά την απόκτηση καταχωρείται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, ενώ αυτό επί των μεταβολών των αποθεματικών μετά την απόκτηση, καταχωρείται στα αποθεματικά. Όλες αυτές οι μεταβολές επηρεάζουν την λογιστική αξία των επενδύσεων. Στην περίπτωση που το μερίδιο του Ομίλου επί των ζημιών μιας θυγατρικής εξισωθεί με το δικαίωμα συμμετοχής στην συγγενή, δεν αναγνωρίζονται ζημιές, με εξαίρεση την περίπτωση που έχουν αναληφθεί περαιτέρω δεσμεύσεις για λογαριασμό της συγγενούς.

Στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της μητρικής οι επενδύσεις σε συγγενείς εμφανίζονται στο κόστος κτήσεως μειωμένο με την τυχόν ζημιά απομείωσης. Σε κάθε ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης η

Εταιρεία εκτιμά αν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις που να οδηγούν στο συμπέρασμα ότι οι επενδύσεις έχουν υποστεί απομείωση. Αν στοιχειοθετείται απομείωση, η ζημιά που είναι η διαφορά μεταξύ κόστους κτήσεως και εύλογης αξίας, μεταφέρεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

Όσον αφορά την υπεραξία απόκτησης, αυτή μειώνει την αξία της συμμετοχής με επιβάρυνση της Κατάστασης Αποτελεσμάτων της χρήσης.

(γ) Συμμετοχές σε επιχειρηματικά σχήματα υπό κοινό έλεγχο

Ο Όμιλος εφαρμόζει το ΔΠΧΑ 11 σε όλες τις από κοινού συμφωνίες στις οποίες μετέχει. Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 11, οι από κοινού συμφωνίες ταξινομούνται είτε ως κοινές επιχειρήσεις είτε ως κοινοπραξίες, ανάλογα με τα συμβατικά δικαιώματα και υποχρεώσεις του κάθε επενδυτή.

Οι από κοινού ελεγχόμενες εταιρείες ενοποιούνται με τη μέθοδο της αναλογικής ενοποίησης (αν πρόκειται για από κοινού λειτουργία) ή με τη μέθοδο της καθαρής θέσης (αν πρόκειται για κοινοπραξία). Για την ενοποίηση λαμβάνεται υπόψη το ποσοστό που κατέχει ο Όμιλος και ισχύει κατά την ημερομηνία της ενοποίησης. Η δομή του επιχειρηματικού σχήματος αποτελεί τον βασικό και καθοριστικό παράγοντα για τον προσδιορισμό του λογιστικού χειρισμού. Οι λογιστικές πολιτικές των από κοινού ελεγχόμενων εταιρειών έχουν διαφοροποιηθεί όπου αυτό κρίθηκε απαραίτητο για να είναι συνεπείς με αυτές που έχουν υιοθετηθεί και εφαρμόζονται από τον Όμιλο. Η ημερομηνία κατάρτισης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων των από κοινού ελεγχόμενων εταιρειών συμπίπτει με αυτή της μητρικής Εταιρείας.

8.2 Μετατροπή ξένου νομίσματος

Τα χρηματικά στοιχεία του ενεργητικού και οι υποχρεώσεις που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα της επιχείρησης με την ισοτιμία λειτουργικού και ξένου νομίσματος της ημερομηνίας αναφοράς των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Οι προκύπτουσες συναλλαγματικές διαφορές αναγνωρίζονται στα κέρδη ή στις ζημιές της περιόδου αναφοράς. Τα μη χρηματικά στοιχεία του ενεργητικού και υποχρεώσεις που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με την ισοτιμία της αρχικής αναγνώρισης. Εξαιρέση από τη ρύθμιση αυτή αποτελούν τα μη χρηματικά στοιχεία του ενεργητικού που επιμετρούνται στην εύλογη αξία ή σε άλλη εκτός του κόστους κτήσης αξία και τα οποία μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με βάση τις ισοτιμίες της ημερομηνίας κατά την οποία προσδιορίστηκε η επιμέτρηση αυτή. Στην περίπτωση αυτή, οι προκύπτουσες συναλλαγματικές διαφορές ακολουθούν τον λογιστικό χειρισμό της αναγνώρισης της διαφοράς μεταξύ προηγούμενης λογιστικής αξίας των στοιχείων αυτών και της επιμέτρησης στην εύλογη, ή την άλλη εκτός του κόστους κτήσης αξία.

Όταν οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις μιας επιχείρησης παρουσιάζονται σ' ένα νόμισμα διαφορετικό από το λειτουργικό της νόμισμα, η μετατροπή των στοιχείων αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων από το λειτουργικό νόμισμα στο νόμισμα παρουσίασης γίνεται ως εξής:

- α) τα στοιχεία του ενεργητικού και οι υποχρεώσεις μετατρέπονται με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες της ημερομηνίας του ισολογισμού.
- β) τα στοιχεία της καθαρής θέσης μετατρέπονται με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες της ημερομηνίας που τα στοιχεία αυτά προέκυψαν.
- γ) τα αποτελέσματα κάθε περιόδου μετατρέπονται με τις ισοτιμίες των ημερομηνιών που τα σχετικά στοιχεία εσόδων, κερδών, εξόδων και ζημιών προέκυψαν. Η μέση σταθμική συναλλαγματική ισοτιμία της περιόδου μπορεί να χρησιμοποιείται, αν το αποτέλεσμα που προκύπτει με τον τρόπο αυτό προσεγγίζει εκείνο που θα προέκυπτε από τη χρήση των πραγματικών ισοτιμιών που ίσχυαν όταν έγιναν οι σχετικές συναλλαγές.

δ) Οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από την κατά τα ανωτέρω μετατροπή αναγνωρίζονται στην κατάσταση διευρυμένου εισοδήματος και στην συνέχεια σε αποθεματικό της καθαρής θέσης.

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ, που είναι το λειτουργικό νόμισμα του Ομίλου και της Εταιρείας.

8.3 Ενσώματα πάγια

Τα πάγια στοιχεία του ενεργητικού απεικονίζονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις στις αξίες κτήσεως τους ή στις αξίες τεκμαιρόμενου κόστους όπως αυτό προσδιορίστηκε, κατά την ημερομηνία μετάβασης, μειούμενων κατά το ύψος των συσσωρευμένων αποσβέσεων, ως και τυχόν απαξιώσεων των παγίων. Το κόστος κτήσεως περιλαμβάνει όλες τις άμεσα συνδεδεμένες δαπάνες για την απόκτηση των στοιχείων.

Μεταγενέστερες δαπάνες καταχωρούνται σε επαύξηση της λογιστικής αξίας των ενσωμάτων παγίων ή ως ξεχωριστό πάγιο μόνον κατά την έκταση που οι δαπάνες αυτές αυξάνουν τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη που αναμένεται να εισρεύσουν από την χρήση του παγίου στοιχείου και το κόστος τους μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα. Το κόστος επισκευών και συντηρήσεων καταχωρείται στα αποτελέσματα όταν πραγματοποιούνται. Οι αποσβέσεις των άλλων στοιχείων των ενσωμάτων παγίων (πλην οικοπέδων τα οποία δεν αποσβένονται) υπολογίζονται με την σταθερή μέθοδο μέσα στην ωφέλιμη ζωή τους που έχει ως εξής:

-Κτίρια	8 - 50 έτη
-Μηχανολογικός εξοπλισμός	8 - 20 έτη
-Μεταφορικά μέσα	5 - 12 έτη
-Λοιπός εξοπλισμός	4 - 10 έτη

Οι υπολειμματικές αξίες και οι ωφέλιμες ζωές των ενσωμάτων παγίων υπόκεινται σε επανεξέταση σε κάθε ημερομηνία αναφοράς. Όταν οι λογιστικές αξίες των ενσωμάτων ακινητοποιήσεων υπερβαίνουν την ανακτήσιμη αξία τους, η διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα ως έξοδο στα αποτελέσματα.

Κατά την πώληση ενσωμάτων ακινητοποιήσεων, οι διαφορές μεταξύ του τιμήματος που λαμβάνεται και της λογιστικής τους αξίας καταχωρούνται ως κέρδη ή ζημίες στα αποτελέσματα. Οι επισκευές και συντηρήσεις καταχωρούνται στα έξοδα της περιόδου που αφορούν.

Οι ιδιοπαραγόμενες ενσώματες ακινητοποιήσεις στοιχειοθετούν προσθήκη στο κόστος κτήσεως των ενσωμάτων ακινητοποιήσεων σε αξίες που περιλαμβάνουν το άμεσο κόστος μισθοδοσίας του προσωπικού, που συμμετέχει στην κατασκευή (αντίστοιχες εργοδοτικές εισφορές), κόστος αναλωθέντων υλικών και άλλα γενικά κόστη.

8.4 Άυλα στοιχεία του ενεργητικού

Στα άυλα περιουσιακά στοιχεία περιλαμβάνονται οι άδειες λογισμικού, δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης και λοιπά άυλα.

Λογισμικό:

Τα λογισμικά προγράμματα αφορούν το κόστος αγοράς, καθώς και κάθε δαπάνη που έχει πραγματοποιηθεί κατά την ανάπτυξη του λογισμικού προκειμένου αυτό να τεθεί σε καθεστώς λειτουργίας. Οι δαπάνες που ενισχύουν ή επεκτείνουν την απόδοση των προγραμμάτων λογισμικού πέρα από τις αρχικές προδιαγραφές τους, αναγνωρίζονται ως κεφαλαιουχική δαπάνη και προστίθενται στο αρχικό κόστος του λογισμικού. Τα λογισμικά προγράμματα αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον τις αποσβέσεις. Οι αποσβέσεις διενεργούνται με τη σταθερή μέθοδο κατά την διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των στοιχείων αυτών η οποία κυμαίνεται από 1 έως 5

έτη. Οι δαπάνες που απαιτούνται για τη συντήρηση του λογισμικού αναγνωρίζονται ως έξοδα όταν πραγματοποιούνται.

Δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης:

Οι δαπάνες έρευνας καταχωρούνται ως έξοδο, όταν δημιουργούνται. Οι δαπάνες ανάπτυξης που δημιουργούνται κεφαλαιοποιούνται ανά έργο εάν η μελλοντική ανακτησιμότητά τους θεωρηθεί διασφαλισμένη.

Οι δαπάνες που αναλαμβάνονται για την ανάπτυξη νέων προϊόντων που ελέγχονται από την Εταιρεία αναγνωρίζονται ως άυλα περιουσιακά στοιχεία όταν πληρούνται όλα τα πιο κάτω κριτήρια:

α) υπάρχει η τεχνική δυνατότητα ολοκλήρωσης του στοιχείου ενεργητικού έτσι ώστε να είναι διαθέσιμο προς πώληση ή χρήση

β) υπάρχει η πρόθεση για ολοκλήρωση και πώληση ή χρήση του στοιχείου

γ) υπάρχει η δυνατότητα για πώληση ή χρήση του στοιχείου

δ) το στοιχείο ενεργητικού θα παράγει μελλοντικά οικονομικά οφέλη. Πρέπει να αποδειχθεί ότι υπάρχει αγορά για το συγκεκριμένο στοιχείο ή την παραγωγή του ή, εάν θα γίνει εσωτερική χρήση, να αποδειχθεί η χρησιμότητα του στοιχείου σε άλλους τομείς της οντότητας

ε) υπάρχουν εξασφαλίσεις για τη διαθεσιμότητα ικανοποιητικών τεχνικών, χρηματοοικονομικών και άλλων πόρων που να διασφαλίζουν την ολοκλήρωση και την πώληση ή χρήση του στοιχείου

στ) υπάρχει η δυνατότητα αξιόπιστης μέτρησης των δαπανών που είναι άμεσα αποδοτέες στο στοιχείο.

Οι δαπάνες ανάπτυξης που κεφαλαιοποιούνται περιλαμβάνουν το κόστος των υλικών και υπηρεσιών που χρησιμοποιούνται ή αναλύσκονται, καθώς και το κόστος των παροχών προς τους εργαζομένους που προκύπτουν άμεσα από τη δημιουργία του περιουσιακού στοιχείου.

Μετά την αρχική αναγνώριση των δαπανών ανάπτυξης, εφαρμόζεται το μοντέλο κόστους που απαιτεί το περιουσιακό στοιχείο να αποτιμάται στο κόστος μείον όποια σωρευμένη απόσβεση και σωρευμένες ζημιές απομείωσης. Κάθε δαπάνη που κεφαλαιοποιείται αποσβένεται μέσα στην περίοδο των αναμενόμενων μελλοντικών πωλήσεων του σχετικού έργου και όχι σε διάστημα μεγαλύτερο των δέκα ετών.

Η λογιστική αξία των δαπανών ανάπτυξης αξιολογείται για τυχόν απομείωση κάθε χρόνο που το περιουσιακό στοιχείο δεν χρησιμοποιείται, ή συχνότερα όταν προκύψει ένδειξη απομείωσης κατά την διάρκεια της χρήσης που να καταδεικνύει ότι η μεταφερόμενη αξία υπάρχει περίπτωση να μην ανακτηθεί.

8.5 Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού

Σε κάθε ημερομηνία αναφοράς των Οικονομικών Καταστάσεων, ο Όμιλος εκτιμά κατά πόσον υφίστανται ενδείξεις απομείωσης. Ένα υπάρχουν ενδείξεις για απομείωση ή εάν απαιτείται ετήσιος έλεγχος απομείωσης του παγίου, τότε υπολογίζεται η ανακτήσιμη αξία του. Τα περιουσιακά στοιχεία που έχουν απροσδιόριστη ωφέλιμη ζωή, δεν αποσβένονται και υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης ετησίως ή και συχνότερα εάν υπάρχουν συγκεκριμένα γεγονότα και ενδείξεις τα οποία να υποδεικνύουν πιθανή απομείωση των στοιχείων. Κατά την 31/12/2018, ο Όμιλος δεν έχει αναγνωρίσει στοιχεία του ενεργητικού με απροσδιόριστη ωφέλιμη ζωή.

Τα περιουσιακά στοιχεία που αποσβένονται υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους όταν υπάρχουν ενδείξεις ότι η λογιστική αξία τους δεν θα ανακτηθεί. Ζημία απομείωσης αναγνωρίζεται για το ποσό για το οποίο η λογιστική αξία του παγίου υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του. Η ανακτήσιμη αξία είναι η μεγαλύτερη αξία μεταξύ εύλογης αξίας μειωμένη με το απαιτούμενο για την πώληση κόστος και αξίας χρήσεως (παρούσα αξία χρηματοροών που αναμένεται να δημιουργηθούν με βάση την εκτίμηση της διοίκησης για τις μελλοντικές οικονομικές και λειτουργικές συνθήκες). Για την εκτίμηση των ζημιών απομείωσης τα περιουσιακά στοιχεία εντάσσονται στις μικρότερες δυνατές μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών.

Για τα μη χρηματοοικονομικά στοιχεία εκτός από την υπεραξία, εκτιμάται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς εάν υπάρχουν ενδείξεις ότι οι ζημιές απομείωσης που έχουν αναγνωρισθεί κατά το παρελθόν είτε έχουν μειωθεί είτε δεν υφίστανται πλέον. Εάν υπάρξουν τέτοιες ενδείξεις, ο Όμιλος υπολογίζει την ανακτήσιμη αξία του παγίου ή της ΜΔΤΡ. Ζημιές απομείωσης που είχαν αναγνωρισθεί κατά το παρελθόν αντιστρέφονται μόνο εφόσον έχουν αλλάξει οι εκτιμήσεις που χρησιμοποιήθηκαν κατά το χρόνο αναγνώρισης της ζημιάς. Η αντιστροφή της απομείωσης επιτρέπεται μέχρι το σημείο στο οποίο η λογιστική αξία του παγίου δεν υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του, ούτε την λογιστική αξία του παγίου μείον τις αποσβέσεις εάν αυτό δεν είχε απομειωθεί τα προηγούμενα χρόνια.

8.6 Χρηματοοικονομικά μέσα

Ο Όμιλος εφάρμοσε το καινούργιο Πρότυπο ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» από την 1η Ιανουαρίου 2018 με αναπροσαρμογή της συγκριτικής πληροφόρησης, ήτοι ως ημερομηνία μετάβασης ορίστηκε η 01/01/2017. Από την υιοθέτηση του νέου Προτύπου δεν προκύψαν επιδράσεις για τον Όμιλο και την Εταιρεία.

Συνεπεία της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9, η ακόλουθη λογιστική πολιτική αντικαθιστά τις λογιστικές πολιτικές που περιγράφονταν στη Σημείωση 8.6 των ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων της χρήσης 2017, οι οποίες ήταν σύμφωνες με το ΔΛΠ 39.

Αρχική αναγνώριση και αποαναγνώριση

Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού ή μία χρηματοοικονομική υποχρέωση αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης, όταν και μόνο όταν, ο Όμιλος καθίσταται ένας εκ των συμβαλλομένων του χρηματοοικονομικού μέσου.

Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού αποαναγνωρίζεται από την Κατάσταση Οικονομικής Θέσης όταν εκπνεύσουν τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ροών του στοιχείου, ή όταν ο Όμιλος μεταβιβάσει το χρηματοοικονομικό στοιχείο και ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας.

Μία χρηματοοικονομική υποχρέωση (ή μέρος αυτής) αποαναγνωρίζεται από την Κατάσταση Οικονομικής Θέσης όταν, και μόνον όταν, η υποχρέωση που καθορίζεται στο συμβόλαιο εκπληρώνεται, ακυρώνεται ή εκπνέει.

Ταξινόμηση και επιμέτρηση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού

Εκτός από εκείνες τις εμπορικές απαιτήσεις που δεν περιέχουν σημαντική συνιστώσα χρηματοδότησης και επιμετρώνται με βάση την τιμή συναλλαγής τους σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 15, τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού επιμετρώνται αρχικά στην εύλογη αξία προσθέτοντας το σχετικό κόστος της συναλλαγής εκτός από την περίπτωση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού, εκτός από εκείνα που αποτελούν καθορισμένα και αποτελεσματικά μέσα αντιστάθμισης κινδύνων, ταξινομούνται στις ακόλουθες κατηγορίες:

- χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού στο αποσβεσμένο κόστος,
- χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, και
- χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων.

Η ταξινόμηση προσδιορίζεται βάσει του επιχειρηματικού μοντέλου του Ομίλου σχετικά με τη διαχείριση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού και τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ροών τους.

Όλα τα έσοδα και τα έξοδα που σχετίζονται με τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και τα οποία αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων περιλαμβάνονται στα κονδύλια «Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα», «Χρηματοοικονομικά έξοδα» και «Χρηματοοικονομικά έσοδα», εκτός από την απομείωση των εμπορικών απαιτήσεων που περιλαμβάνεται εντός των λειτουργικών αποτελεσμάτων.

Μεταγενέστερη επιμέτρηση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού

Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού επιμετρώνται μεταγενέστερα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων. Η ταξινόμηση βασίζεται σε δύο κριτήρια:

- i. το επιχειρηματικό μοντέλο διαχείρισης ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού, δηλαδή εάν στόχος είναι η διακράτηση με σκοπό την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών ή η είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών καθώς και η πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και
- ii. εάν οι συμβατικές ταμειακές ροές του χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού συνίσταται αποκλειστικά σε αποπληρωμή κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου υπολοίπου ("SPPI" κριτήριο).

Η κατηγορία επιμέτρησης στο αποσβεσμένο κόστος περιλαμβάνει μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού όπως δάνεια και απαιτήσεις με σταθερές ή προκαθορισμένες πληρωμές που δεν διαπραγματεύονται σε κάποια ενεργό αγορά. Μετά την αρχική αναγνώριση, επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο αντίκτυπος από την προεξόφληση είναι ασήμαντος, η προεξόφληση παραλείπεται.

Για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων, οι μεταβολές στην εύλογη αξία αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα της Κατάστασης Συνολικών Εσόδων και αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων κατά την αποαναγνώριση των χρηματοοικονομικών μέσων.

Για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων επιμετρώνται στην εύλογη αξία τους και οι μεταβολές στην εύλογη αξία αναγνωρίζονται στα κέρδη ή στις ζημιές της Κατάστασης Αποτελεσμάτων. Η εύλογη αξία των στοιχείων προσδιορίζεται με αναφορά σε συναλλαγές σε μία ενεργό αγορά ή με τη χρήση τεχνικών μεθόδων αποτίμησης, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν υφίσταται ενεργός αγορά.

Απομείωση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού

Ο Όμιλος και η Εταιρεία αναγνωρίζουν προβλέψεις απομείωσης για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, εκτός εκείνων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Ο στόχος των απαιτήσεων απομείωσης του ΔΠΧΑ 9 είναι να αναγνωρίσει τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για το σύνολο της διάρκειας ζωής ενός χρηματοοικονομικού μέσου, του οποίου ο πιστωτικός κίνδυνος έχει αυξηθεί μετά την αρχική αναγνώριση, ανεξαρτήτως από το εάν η αξιολόγηση γίνεται σε συλλογικό ή εξατομικευμένο επίπεδο, χρησιμοποιώντας όλες τις πληροφορίες που μπορούν να συλλεχθούν, βάσει τόσο ιστορικών όσο και παρόντων στοιχείων, αλλά και στοιχείων που αφορούν σε λογικές μελλοντικές εκτιμήσεις.

Για την εφαρμογή της ανωτέρω προσέγγισης πραγματοποιείται διάκριση μεταξύ:

- των χρηματοοικονομικών στοιχείων των οποίων ο πιστωτικός κίνδυνος δεν έχει επιδεινωθεί σημαντικά μετά την αρχική αναγνώριση ή τα οποία έχουν χαμηλό πιστωτικό κίνδυνο κατά την ημερομηνία αναφοράς (Στάδιο 1),
- των χρηματοοικονομικών στοιχείων των οποίων ο πιστωτικός κίνδυνος έχει επιδεινωθεί σημαντικά μετά την αρχική αναγνώριση και τα οποία δεν έχουν χαμηλό πιστωτικό κίνδυνο (Στάδιο 2), και
- των χρηματοοικονομικών στοιχείων για τα οποία υπάρχουν αντικειμενικές αποδείξεις απομείωσης κατά την ημερομηνία αναφοράς (Στάδιο 3).

Για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία που εντάσσονται στο Στάδιο 1 αναγνωρίζονται αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για την περίοδο των επόμενων δώδεκα μηνών, ενώ για εκείνα που εντάσσονται στο Στάδιο 2 ή το Στάδιο 3 αναγνωρίζονται αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για το σύνολο της διάρκειας ζωής του χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού.

Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές βασίζονται στη διαφορά μεταξύ των συμβατικών ταμειακών ροών και των ταμειακών ροών που ο Όμιλος ή η Εταιρεία αναμένουν να λάβουν. Η διαφορά προεξοφλείται χρησιμοποιώντας μία εκτίμηση του αρχικού πραγματικού επιτοκίου του χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία εφαρμόζουν την απλοποιημένη προσέγγιση του Προτύπου για τα στοιχεία του ενεργητικού από συμβάσεις, τις εμπορικές απαιτήσεις και τις απαιτήσεις από μισθώσεις, υπολογίζοντας τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για όλη τη διάρκεια ζωής των ως άνω στοιχείων. Στην περίπτωση αυτήν, οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές συνιστούν τις αναμενόμενες ελλείψεις στις συμβατικές ταμειακές ροές, λαμβάνοντας υπόψη το ενδεχόμενο αθέτησης σε οποιοδήποτε σημείο κατά τη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου. Κατά τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, ο Όμιλος χρησιμοποιεί έναν πίνακα προβλέψεων έχοντας ομαδοποιήσει τα ανωτέρω χρηματοοικονομικά μέσα με βάση την φύση και ενηλικίωση των υπολοίπων και λαμβάνοντας υπόψη διαθέσιμα ιστορικά στοιχεία σε σχέση με τους οφειλότες, προσαρμοσμένα για μελλοντικούς παράγοντες σε σχέση με τους οφειλότες και το οικονομικό περιβάλλον. Από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 δεν προέκυψε επίδραση στα οικονομικά μεγέθη του Ομίλου.

Ταξινόμηση και επιμέτρηση χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

Καθώς οι λογιστικές απαιτήσεις για τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις παρέμειναν όμοιες σε σύγκριση με το ΔΛΠ 39, οι λογιστικές πολιτικές του Ομίλου αναφορικά με τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις δεν επηρεάστηκαν από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9.

Λογιστική αντιστάθμισης

Κατά την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής του προτύπου, όλες οι υφιστάμενες σχέσεις αντιστάθμισης του Ομίλου, μπορούν να χαρακτηριστούν ως συνεχιζόμενες και ως εκ τούτου η εφαρμογή του νέου προτύπου δεν είχε αντίκτυπο στις οικονομικές καταστάσεις. Οι πολιτικές του Ομίλου για τη διαχείριση του κινδύνου είναι εναρμονισμένες με τις απαιτήσεις του νέου προτύπου και η λογιστική αντιστάθμισης κινδύνων συνεχίζει να εφαρμόζεται.

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία στο βαθμό που δεν έχουν χαρακτηριστεί ως αποτελεσματικά μέσα αντιστάθμισης κινδύνου, επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων.

8.7 Αποθέματα

Τα αποθέματα αποτιμώνται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ του κόστους κτήσης και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος προσδιορίζεται με τη μέθοδο του μηνιαίου σταθμικού κόστους. Το κόστος των τελικών και ημιτελών προϊόντων περιλαμβάνει την αξία των πρώτων υλών, άμεσες δαπάνες προσωπικού, λοιπά άμεσα κόστη και γενικά βιομηχανικά έξοδα. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία εκτιμάται με βάση τις τρέχουσες τιμές πώλησης των αποθεμάτων στα πλαίσια της συνήθους δραστηριότητας, αφαιρουμένων των εκτιμώμενων δαπανών ολοκλήρωσης του αποθέματος και των εκτιμώμενων εξόδων διάθεσης που χρειάζονται για την ολοκλήρωσή της πώλησης. Τα ανταλλακτικά που καταναλώνονται μέσα στον χρόνο παρακολουθούνται λογιστικά ως αποθέματα και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα όταν αναλώνονται.

8.8 Εμπορικές απαιτήσεις

Οι απαιτήσεις από πελάτες καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους και μεταγενέστερα επιμετρώνται στο αναπόσβεστο κόστος με την χρήση του πραγματικού επιτοκίου, αφαιρούμενων και των τυχόν ζημιών απομείωσης. Οι ζημιές απομείωσης αναγνωρίζονται όταν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη ότι ο Όμιλος δεν είναι σε θέση να εισπράξει όλα τα ποσά που οφείλονται με βάση τους συμβατικούς όρους. Ενδείξεις για πιθανή απομείωση των εμπορικών απαιτήσεων θεωρούνται οι σημαντικές οικονομικές δυσκολίες του πελάτη, η πιθανότητα ο πελάτης να χρεοκοπήσει ή να επέλθει σε οικονομική αναδιοργάνωση καθώς και η καθυστέρηση ή παύση εξόφλησης τιμολογίων. Το ποσό της ζημιάς απομείωσης είναι η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας των απαιτήσεων και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, προ εξοφλούμενων με το πραγματικό επιτόκιο. Το ποσό της ζημιάς απομείωσης καταχωρείται ως έξοδο στα αποτελέσματα. Η λογιστική αξία της απαίτησης μειώνεται με τη χρήση λογαριασμού πρόβλεψης και το ποσό της πρόβλεψης καταχωρείται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων. Όταν μία εμπορική απαίτηση χαρακτηριστεί ως ανεπίδεκτη είσπραξης διαγράφεται με χρήση του λογαριασμού πρόβλεψης. Σε περίπτωση μεταγενέστερης είσπραξης μίας απαίτησης που είχε αρχικά διαγραφεί, η αναστροφή της ζημιάς αναγνωρίζεται ως έσοδο στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

8.9 Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα περιλαμβάνουν τα μετρητά στην τράπεζα και στο ταμείο καθώς επίσης και τις βραχυπρόθεσμες επενδύσεις υψηλής ρευστότητας όπως τα προϊόντα της αγοράς χρήματος και οι τραπεζικές καταθέσεις.

8.10 Μετοχικό κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο προσδιορίζεται σύμφωνα με την ονομαστική αξία των μετοχών που έχουν εκδοθεί και περιλαμβάνει τις κοινές μετοχές της Εταιρείας.

Άμεσα έξοδα τα οποία πραγματοποιήθηκαν για την έκδοση μετοχών, εμφανίζονται μετά την αφαίρεση του σχετικού φόρου εισοδήματος και μειώνονται από το κόστος της έκδοσης. Επαναγορές μετοχών της Εταιρείας (ίδιες μετοχές) αναγνωρίζονται στο κόστος και παρουσιάζονται αφαιρετικά των ιδίων κεφαλαίων. Κατά την απόκτηση των ιδίων μετοχών, το καταβληθέν τίμημα, συμπεριλαμβανομένων και των σχετικών δαπανών, απεικονίζεται μειωτικά των ιδίων κεφαλαίων. Κατά την 31/12/2018, ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν έχουν στην κατοχή τους ίδιες μετοχές.

8.11 Δανεισμός

Τα δάνεια καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους, μειωμένα με τα τυχόν άμεσα έξοδα που προκύπτουν από την πραγματοποίηση της συναλλαγής. Μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

Τυχόν διαφορά μεταξύ του εισπραχθέντος ποσού (καθαρό από σχετικά έξοδα) και της αξίας εξόφλησης αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια του δανεισμού βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Τα δάνεια αποαναγνωρίζονται από την Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης, όταν η υποχρέωση που είχε προκύψει από το συμβόλαιο ακυρώνεται, εκπνέει ή δεν υφίσταται.

Τα δάνεια χαρακτηρίζονται ως βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις εκτός εάν ο Όμιλος διατηρεί ανεπιφύλακτα το δικαίωμα να αναβάλλει την εξόφληση της υποχρέωσης τουλάχιστον 12 μήνες μετά την ημερομηνία αναφοράς των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Οι διακανονισμοί πρακτορείας απαιτήσεων με δικαίωμα αναγωγής καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους ως υποχρέωση προς την Εταιρεία πρακτόρευσης. Στη συνέχεια αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Τυχόν διαφορά μεταξύ του εισπραχθέντος ποσού (καθαρό από σχετικά έξοδα) και της αξίας εξόφλησης αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια του δανεισμού βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

Τα ποσά που έχουν προεισπραχθεί από εταιρείες πρακτόρευσης, χωρίς δικαίωμα αναγωγής, μειώνουν τις απαιτήσεις από πελάτες.

8.12 Τρέχων και αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος

Η επιβάρυνση της περιόδου με φόρους εισοδήματος αποτελείται από τους τρέχοντες φόρους και τους αναβαλλόμενους φόρους, δηλαδή τους φόρους ή τις φορολογικές ελαφρύνσεις που σχετίζονται με τα οικονομικά οφέλη που προκύπτουν στην περίοδο αλλά έχουν ήδη καταλογιστεί ή θα καταλογιστούν από τις φορολογικές αρχές σε διαφορετικές περιόδους. Ο φόρος εισοδήματος αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, εκτός του φόρου εκείνου που αφορά συναλλαγές που καταχωρήθηκαν απευθείας στα ίδια κεφάλαια, στην οποία περίπτωση καταχωρείται απευθείας, κατά ανάλογο τρόπο, στα ίδια κεφάλαια.

Οι τρέχοντες φόροι εισοδήματος περιλαμβάνουν τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις προς τις δημοσιονομικές αρχές που σχετίζονται με τους πληρωτέους φόρους επί του φορολογητέου εισοδήματος της περιόδου και οι τυχόν πρόσθετοι φόροι εισοδήματος που αφορούν προηγούμενες χρήσεις.

Οι τρέχοντες φόροι επιμετρούνται σύμφωνα με τους φορολογικούς συντελεστές και τους φορολογικούς νόμους που εφαρμόζονται στις διαχειριστικές περιόδους με τις οποίες σχετίζονται, βασιζόμενα στο φορολογητέο κέρδος για το έτος. Όλες οι αλλαγές στα βραχυπρόθεσμα φορολογικά στοιχεία του ενεργητικού ή τις υποχρεώσεις αναγνωρίζονται σαν μέρος των φορολογικών εξόδων στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος προσδιορίζεται με την μέθοδο της υποχρέωσης που προκύπτει από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος δεν λογίζεται εάν προκύπτει από την αρχική αναγνώριση στοιχείου ενεργητικού ή παθητικού σε συναλλαγή, εκτός επιχειρηματικής συνένωσης, η οποία όταν έγινε η συναλλαγή δεν επηρέασε ούτε το λογιστικό ούτε το φορολογικό κέρδος ή ζημία.

Οι αναβαλλόμενοι φόροι ενεργητικού και οι αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις υπολογίζονται και αναγνωρίζονται για όλες τις προσωρινές διαφορές μεταξύ λογιστικής αξίας και φορολογικής βάσης των στοιχείων του ενεργητικού και υποχρεώσεων. Ο υπολογισμός γίνεται με τους συντελεστές φόρου εισοδήματος που αναμένεται να ισχύσουν κατά τις περιόδους κατά τις οποίες τα στοιχεία του ενεργητικού θα ανακτηθούν και

οι υποχρεώσεις θα διακανονιστούν, και πρέπει να αντανakλά τον τρόπο με τον οποίο αναμένεται να γίνει η ανάκτηση ή ο διακανονισμός. Σε περίπτωση αδυναμίας σαφούς προσδιορισμού του χρόνου αναστροφής των προσωρινών διαφορών εφαρμόζεται ο φορολογικός συντελεστής που ισχύει κατά την επόμενη της ημερομηνίας του ισολογισμού χρήση.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται μόνο όταν είναι πιθανό ότι θα υπάρξει μελλοντικό φορολογητέο κέρδος για την χρησιμοποίηση της προσωρινής διαφοράς που δημιουργεί την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος αναγνωρίζεται για τις προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από επενδύσεις σε θυγατρικές και συνδεδεμένες επιχειρήσεις, με εξαίρεση την περίπτωση που η αναστροφή των προσωρινών διαφορών ελέγχεται από την εταιρεία και είναι πιθανό ότι οι προσωρινές διαφορές δεν θα αναστραφούν στο προβλεπτό μέλλον.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται μόνο εάν επιτρέπεται νομικά ο συμψηφισμός φορολογικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων και εφόσον οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις προκύπτουν από την ίδια φορολογούσα αρχή επί της οντότητας που φορολογείται ή και επί διαφορετικών οντοτήτων και υπάρχει η πρόθεση η τακτοποίηση να γίνει με συμψηφισμό.

8.13 Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία

α) Βραχυπρόθεσμες παροχές

Οι βραχυπρόθεσμες παροχές προς τους εργαζομένους (εκτός από παροχές λήξης της εργασιακής σχέσης) σε χρήμα και σε είδος αναγνωρίζονται ως έξοδο όταν καθίστανται δεδουλευμένες. Τυχόν ανεξόφλητο ποσό καταχωρείται ως υποχρέωση, ενώ σε περίπτωση που το ποσό που ήδη καταβλήθηκε υπερβαίνει το ποσό των παροχών, η επιχείρηση αναγνωρίζει το υπερβάλλον ποσό ως στοιχείο του ενεργητικού της (προπληρωθέν έξοδο) μόνο κατά την έκταση που η προπληρωμή θα οδηγήσει σε μείωση μελλοντικών πληρωμών ή σε επιστροφή.

β) Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία

Οι παροχές μετά τη λήξη της απασχόλησης περιλαμβάνουν εφάπαξ αποζημιώσεις συνταξιοδότησης, συντάξεις και άλλες παροχές που καταβάλλονται στους εργαζόμενους μετά την λήξη της απασχόλησης ως αντάλλαγμα της υπηρεσίας τους. Οι υποχρεώσεις του Ομίλου για παροχές συνταξιοδότησης αφορούν τόσο προγράμματα καθορισμένων εισφορών όσο και προγράμματα καθορισμένων παροχών.

Το δεδουλευμένο κόστος των προγραμμάτων καθορισμένων εισφορών καταχωρείται ως έξοδο στην περίοδο που αφορά. Τα προγράμματα συνταξιοδότησης που υιοθετούνται από τον Όμιλο χρηματοδοτούνται εν μέρει μέσω πληρωμών σε ασφαλιστικές εταιρείες ή σε κρατικά κοινωνικά ασφαλιστικά ιδρύματα.

(i) Πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών:

Τα προγράμματα καθορισμένων εισφορών αφορούν στην καταβολή εισφορών σε Ασφαλιστικούς Φορείς (π.χ. Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων), με αποτέλεσμα να μην ανακύπτει νομική υποχρέωση του Ομίλου σε περίπτωση που το Κρατικό Ταμείο αδυνατεί να καταβάλλει σύνταξη στον ασφαλιζόμενο. Η υποχρέωση του εργοδότη περιορίζεται στην καταβολή των εργοδοτικών εισφορών στα Ταμεία. Η πληρωτέα εισφορά από τον Όμιλο σε ένα πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών, αναγνωρίζεται ως υποχρέωση μετά και την αφαίρεση της εισφοράς που καταβλήθηκε, ενώ οι δεδουλευμένες εισφορές αναγνωρίζονται ως έξοδο στα αποτελέσματα της χρήσης.

(ii) Πρόγραμμα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενο)

Σύμφωνα με τον Ν.2112/20 και 4093/2012 η Εταιρεία καταβάλλει στους εργαζόμενους αποζημιώσεις επί απόλυσης ή αποχώρησης λόγω συνταξιοδότησης. Το ύψος των καταβαλλόμενων ποσών αποζημίωσης εξαρτάται από τα έτη προϋπηρεσίας, το ύψος των αποδοχών και τον τρόπο απομάκρυνσης από την υπηρεσία (απόλυση ή συνταξιοδότηση).

Η υποχρέωση που αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών αποτελεί την παρούσα αξία της υποχρέωσης για την καθορισμένη παροχή μείον την εύλογη αξία των στοιχείων του ενεργητικού του προγράμματος (αποθεματικό από τις καταβολές στην ασφαλιστική εταιρεία) και τις μεταβολές που προκύπτουν από οποιοδήποτε αναλογιστικό κέρδος ή ζημία και το κόστος της προϋπηρεσίας. Η δέσμευση της καθορισμένης παροχής υπολογίζεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με τη χρήση της μεθόδου της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδος (projected unit credit method). Για την προεξόφληση της χρήσης 2018 το επιλεγμένο επιτόκιο ακολουθεί την τάση του iBoxx AA Corporate Overall 10+ EUR indices, το οποίο και θεωρείται συνεπές προς τις αρχές του ΔΛΠ 19, δηλαδή είναι βασισμένο σε ομόλογα αντίστοιχα ως προς το νόμισμα και την εκτιμώμενη διάρκεια σε σχέση με τις παροχές προς τους εργαζόμενους, όπως και ενδεδειγμένο για μακροχρόνιες προβλέψεις.

Ένα πρόγραμμα συγκεκριμένων παροχών καθορίζει με βάση διάφορες παραμέτρους, όπως η ηλικία, τα έτη προϋπηρεσίας και ο μισθός, συγκεκριμένες υποχρεώσεις για καταβλητέες παροχές. Οι προβλέψεις που αφορούν την περίοδο περιλαμβάνονται στο σχετικό κόστος προσωπικού στις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες Καταστάσεις Αποτελεσμάτων και συνίστανται από το τρέχον και παρελθόν κόστος υπηρεσίας, το σχετικό χρηματοοικονομικό κόστος, τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές και τις όποιες πιθανές πρόσθετες επιβαρύνσεις. Αναφορικά με τα μη αναγνωρισμένα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές, ακολουθείται το αναθεωρημένο ΔΛΠ 19, το οποίο περιλαμβάνει μια σειρά από τροποποιήσεις στην λογιστική των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών, μεταξύ άλλων:

- την αναγνώριση των αναλογιστικών κερδών /ζημιών στα λοιπά συνολικά έσοδα και την οριστική εξαίρεση τους από την Κατάσταση Αποτελεσμάτων,
- τη μη αναγνώριση πλέον των αναμενόμενων αποδόσεων των επενδύσεων του προγράμματος στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων αλλά την αναγνώριση του σχετικού τόκου επί της καθαρής υποχρέωσης/(απαιτήσης) της παροχής υπολογιζόμενου βάσει του προεξοφλητικού επιτοκίου που χρησιμοποιείται για την επιμέτρηση της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών,
- την αναγνώριση του κόστους προϋπηρεσίας στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων την νωρίτερη εκ των ημερομηνιών τροποποίησης του προγράμματος ή όταν αναγνωρίζεται η σχετική αναδιάρθρωση ή η τερματική παροχή,
- λοιπές αλλαγές περιλαμβάνουν νέες γνωστοποιήσεις, όπως ποσοτική ανάλυση ευαισθησίας.

Η πρόβλεψη για το κόστος εξόδου του προσωπικού από την υπηρεσία για το 2017, η οποία εμφανίζεται στο λογαριασμό αποτελεσμάτων της Εταιρείας και του Ομίλου, βασίζεται σε αναλογιστική μελέτη που διενεργήθηκε από ανεξάρτητη εταιρεία αναλογιστών.

8.14 Επιχορηγήσεις

Ο Όμιλος αναγνωρίζει τις κρατικές επιχορηγήσεις οι οποίες ικανοποιούν αθροιστικά τα εξής κριτήρια: α) Υπάρχει τεκμαιρόμενη βεβαιότητα ότι η επιχείρηση έχει συμμορφωθεί ή πρόκειται να συμμορφωθεί με τους όρους της επιχορήγησης και β) πιθανολογείται ότι το ποσό της επιχορήγησης θα εισπραχθεί. Καταχωρούνται στην εύλογη

αξία και αναγνωρίζονται με τρόπο συστηματικό στα έσοδα, με βάση την αρχή του συσχετισμού των επιχορηγήσεων με τα αντίστοιχα κόστη τα οποία και επιχορηγούν.

Οι επιχορηγήσεις που αφορούν στοιχεία του ενεργητικού περιλαμβάνονται στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις ως έσοδο επόμενων χρήσεων και αναγνωρίζονται συστηματικά και ορθολογικά στα έσοδα κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής του πάγιου στοιχείου του ενεργητικού.

8.15 Προβλέψεις

Οι προβλέψεις σχηματίζονται όταν:

- Υπάρχει μία παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη υποχρέωση ως αποτέλεσμα γεγονότων του παρελθόντος,
- Είναι πιθανόν ότι θα απαιτηθεί εκροή πόρων για διακανονισμό της υποχρέωσης,
- Το απαιτούμενο ποσό μπορεί να αποτιμηθεί αξιόπιστα.

Οι προβλέψεις επανεξετάζονται στο τέλος κάθε περιόδου αναφοράς και προσαρμόζονται έτσι ώστε να απεικονίζουν τις καλύτερες δυνατές εκτιμήσεις. Αν δεν είναι πλέον πιθανό ότι θα απαιτηθεί μία εκροή πόρων προκειμένου να διακανονιστεί μια υποχρέωση για την οποία έχει ήδη σχηματισθεί πρόβλεψη, τότε αυτή αναστρέφεται.

Οι προβλέψεις υπολογίζονται με βάση την παρούσα αξία των εκτιμήσεων της διοίκησης που αφορούν στη δαπάνη, που απαιτείται να καλύψει την παρούσα υποχρέωση την ημερομηνία της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης. Το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιείται για τον προσδιορισμό της παρούσας αξίας αντικατοπτρίζει τις τρέχουσες αγοραίες εκτιμήσεις για τη χρονική αξία του χρήματος και αυξήσεις που αφορούν στη συγκεκριμένη υποχρέωση.

Σε περιπτώσεις όπου η εκροή οικονομικών πόρων ως αποτέλεσμα παρουσών δεσμεύσεων θεωρείται μη πιθανή, ή το ποσό της πρόβλεψης δεν μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα, δεν αναγνωρίζεται καμία υποχρέωση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, εκτός εάν εξετάζεται στα πλαίσια μια συνένωσης επιχειρήσεων. Αυτές οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις αναγνωρίζονται στα πλαίσια της κατανομής του κόστους απόκτησης στα στοιχεία του ενεργητικού και στις υποχρεώσεις κατά την συνένωση επιχειρήσεων. Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις αλλά γνωστοποιούνται, εκτός αν η πιθανότητα εκροών πόρων οι οποίοι ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη είναι ελάχιστη. Πιθανές εισροές από οικονομικά οφέλη για τον Όμιλο που δεν πληρούν ακόμη τα κριτήρια ενός περιουσιακού στοιχείου θεωρούνται ενδεχόμενες απαιτήσεις και γνωστοποιούνται εφόσον η εισροή οικονομικών οφελών είναι πιθανή.

8.16 Αναγνώριση εσόδων και εξόδων

Ο Όμιλος εφάρμοσε το καινούργιο Πρότυπο ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» από την 1η Ιανουαρίου 2018 με αναπροσαρμογή της συγκριτικής πληροφόρησης, ήτοι ως ημερομηνία μετάβασης ορίστηκε η 01/01/2017. Από την υιοθέτηση του νέου Προτύπου δεν προέκυψαν σημαντικές επιδράσεις για τον Όμιλο και την Εταιρεία.

Συνεπεία της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 15, η ακόλουθη λογιστική πολιτική αντικαθιστά τις λογιστικές πολιτικές που περιγράφονταν στη Σημείωση 8.16 των ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων της χρήσης 2017 οι οποίες ήταν σύμφωνες με το ΔΛΠ 11 «Κατασκευαστικές Συμβάσεις», το ΔΛΠ 18 «Έσοδα» και όλες τις Διερμηνείες που σχετίζονται με τα έσοδα από συμβάσεις με πελάτες, εκτός αν αυτές οι συμβάσεις εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής άλλων προτύπων.

Το ΔΠΧΑ 15 αντικαθιστά το ΔΛΠ 11 «Κατασκευαστικές Συμβάσεις», ΔΛΠ 18 «Έσοδα» και όλες τις Διερμηνείες που σχετίζονται με τα έσοδα από συμβάσεις με πελάτες, εκτός αν αυτές οι συμβάσεις εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής άλλων προτύπων.

Η βασική αρχή του εν λόγω Προτύπου, είναι ότι μία οικονομική οντότητα αναγνωρίζει έσοδα προκειμένου να απεικονίσει τη μεταβίβαση των υποσχόμενων αγαθών ή υπηρεσιών σε πελάτες της, σε ένα ποσό που αντικατοπτρίζει το αντάλλαγμα που αναμένει ότι δικαιούται για τα εν λόγω αγαθά ή υπηρεσίες. Μία οικονομική οντότητα θα αναγνωρίζει έσοδα σύμφωνα με αυτήν την βασική αρχή, εφαρμόζοντας ένα μοντέλο πέντε βημάτων.

Τα έσοδα του Ομίλου και της Εταιρείας προέρχονται κυρίως από πωλήσεις μπαταριών για βιομηχανικές εφαρμογές (μπαταρίες έλξης, εφεδρικής λειτουργίας) και αμυντικές εφαρμογές (μπαταρίες υποβρυχίων, τορπιλών, στρατιωτικά πακέτα).

Ο Όμιλος και η Εταιρεία αναγνωρίζουν έσοδα όταν (ή καθώς) εκπληρώνουν μία δέσμευση εκτέλεσης, μεταβιβάζοντας ένα υποσχόμενο αγαθό ή μία υπηρεσία (δηλαδή ένα στοιχείο του ενεργητικού) σε έναν πελάτη. Ένα στοιχείο του ενεργητικού μεταβιβάζεται όταν (ή καθώς) ο πελάτης αποκτά τον έλεγχο του στοιχείου αυτού. Ο πελάτης αποκτά τον έλεγχο ενός στοιχείου του ενεργητικού (αγαθού ή υπηρεσίας), όταν μπορεί να κατευθύνει τη χρήση του και να λαμβάνει ουσιαστικά όλα τα υπολειπόμενα οφέλη από αυτό.

Το ποσό του εσόδου που αναγνωρίζεται, είναι το ποσό που κατανέμεται στη δέσμευση εκτέλεσης της σύμβασης που έχει εκπληρωθεί. Η δέσμευση εκτέλεσης της σύμβασης μπορεί να εκπληρωθεί είτε σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή είτε με την πάροδο του χρόνου. Για τις δεσμεύσεις εκτέλεσης που εκπληρώνονται με την πάροδο του χρόνου, ο Όμιλος και η Εταιρεία αναγνωρίζουν έσοδα με την πάροδο του χρόνου, επιλέγοντας την πιο κατάλληλη μέθοδο επιμέτρησης της προόδου ως προς την εκπλήρωση της κάθε δέσμευσης εκτέλεσης. Οι κατάλληλες μέθοδοι επιμέτρησης της προόδου περιλαμβάνουν τόσο μεθόδους βάσει των εκροών (output methods) όσο και μεθόδους βάσει των εισροών (input methods).

Από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 15 δεν προέκυψε επίδραση στα οικονομικά μεγέθη του Ομίλου.

8.17 Μισθώσεις

Με βάση το ΔΠΧΑ 16 καταργείται για τον μισθωτή η ταξινόμηση των μισθώσεων σε λειτουργικές μισθώσεις και χρηματοοικονομικές μισθώσεις και όλες οι μισθώσεις αναγνωρίζονται λογιστικά ως στοιχεία «Κατάστασης Οικονομικής Θέσης», μέσω της αναγνώρισης ενός «δικαιώματος χρήσης» στοιχείων του ενεργητικού και μίας «υποχρέωσης μίσθωσης».

Αναγνώριση και αρχική επιμέτρηση δικαιώματος χρήσης στοιχείου του ενεργητικού

Κατά την ημερομηνία έναρξης μίας μισθωτικής περιόδου ο Όμιλος αναγνωρίζει ένα δικαίωμα χρήσης στοιχείου του ενεργητικού και μία υποχρέωση μίσθωσης προβαίνοντας σε επιμέτρηση του δικαιώματος χρήσης του στοιχείου του ενεργητικού στο κόστος .

Το κόστος του δικαιώματος χρήσης στοιχείου του ενεργητικού περιλαμβάνει:

- (α) το ποσό της αρχικής επιμέτρησης της υποχρέωσης μίσθωσης (βλ. κατωτέρω),
- (β) τις τυχόν καταβολές μισθωμάτων που πραγματοποιήθηκαν πριν ή κατά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου, μειωμένες με τα κίνητρα μίσθωσης που εισπράχθηκαν,

(γ) τα αρχικά άμεσα κόστη που βαρύνουν τον μισθωτή, και
(δ) μία εκτίμηση των δαπανών που θα βαρύνουν τον Όμιλο κατά την αποσυναρμολόγηση και την απομάκρυνση του μισθωμένου στοιχείου του ενεργητικού, την αποκατάσταση του χώρου στον οποίον βρίσκεται το μισθωμένο στοιχείο του ενεργητικού ή την αποκατάσταση του στοιχείου του ενεργητικού όπως απαιτείται από τους όρους και τις προϋποθέσεις της μίσθωσης, εκτός και αν αυτά τα κόστη πραγματοποιηθούν για την παραγωγή αποθεμάτων. Ο Όμιλος αναλαμβάνει την υποχρέωση για τις εν λόγω δαπάνες είτε κατά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου είτε ως συνέπεια της χρήσης του μισθωμένου στοιχείου του ενεργητικού κατά τη διάρκεια μίας συγκεκριμένης περιόδου.

Αρχική επιμέτρηση της υποχρέωσης μίσθωσης

Κατά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου, ο Όμιλος επιμετρά την υποχρέωση μίσθωσης στην παρούσα αξία των ανεξόφλητων καταβολών μισθωμάτων κατά την ημερομηνία αυτήν. Όταν το τεκμαρτό επιτόκιο της μίσθωσης είναι εφικτό να προσδιοριστεί κατάλληλα, τότε οι καταβολές μισθωμάτων θα προεξοφλούνται χρησιμοποιώντας το επιτόκιο αυτό. Σε διαφορετική περίπτωση χρησιμοποιείται το οριακό επιτόκιο δανεισμού του Ομίλου.

Κατά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου, οι καταβολές μισθωμάτων που περιλαμβάνονται στην επιμέτρηση της υποχρέωσης μίσθωσης συμπεριλαμβάνουν τις παρακάτω πληρωμές για το δικαίωμα χρήσης στοιχείου του ενεργητικού κατά τη διάρκεια της περιόδου μίσθωσης, εφόσον δεν έχουν καταβληθεί κατά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου:

- (α) τις σταθερές καταβολές μείον τυχόν εισπρακτέα κίνητρα μίσθωσης,
- (β) τις μεταβλητές καταβολές μισθωμάτων που εξαρτώνται από τη μελλοντική μεταβολή δεικτών ή επιτοκίων, οι οποίες επιμετρώνται αρχικά χρησιμοποιώντας την τιμή του δείκτη ή του επιτοκίου κατά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου,
- (γ) τα ποσά που αναμένεται να καταβάλλει ο Όμιλος ως εγγυήσεις υπολειμματικής αξίας,
- (δ) την τιμή εξάσκησης του δικαιώματος αγοράς εφόσον είναι ουσιαστικά βέβαιο ότι ο Όμιλος θα εξασκήσει το δικαίωμα, και
- ε) τις καταβολές ποινών για τον τερματισμό της μίσθωσης, εάν η μισθωτική περίοδος αντανakλά την εξάσκηση του δικαιώματος του Ομίλου για τον τερματισμό της μίσθωσης.

Μεταγενέστερη επιμέτρηση

Μεταγενέστερη επιμέτρηση δικαιώματος χρήσης στοιχείου του ενεργητικού

Μετά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου, ο Όμιλος επιμετρά το δικαίωμα χρήσης στοιχείου του ενεργητικού με το μοντέλο του κόστους.

Ο Όμιλος επιμετρά το δικαίωμα χρήσης στοιχείου του ενεργητικού στο κόστος:

- (α) μείον τυχόν σωρευμένες αποσβέσεις και σωρευμένες ζημιές απομείωσης, και
 - (β) προσαρμοσμένο για τυχόν μεταγενέστερη επιμέτρηση της υποχρέωσης μίσθωσης,
- Ο Όμιλος εφαρμόζει τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 16 αναφορικά με την απόσβεση του δικαιώματος χρήσης στοιχείου του ενεργητικού, το οποίο και εξετάζει για τυχόν απομείωση.

Μεταγενέστερη επιμέτρηση της υποχρέωσης μίσθωσης

Μετά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου, ο Όμιλος επιμετρά την υποχρέωση μίσθωσης, ως ακολούθως:

- (α) αυξάνοντας την λογιστική αξία, προκειμένου να αντανakλά το χρηματοοικονομικό κόστος επί της υποχρέωσης μίσθωσης,
- (β) μειώνοντας την λογιστική αξία, προκειμένου να αντανakλά τα μισθώματα που έχουν καταβληθεί, και
- (γ) επιμετρώντας εκ νέου την λογιστική αξία, προκειμένου να αντανakλά τυχόν επανεκτίμηση ή τροποποίηση της μίσθωσης.

Το χρηματοοικονομικό κόστος μίας υποχρέωσης μίσθωσης κατανέμεται κατά τη διάρκεια της μισθωτικής περιόδου με τέτοιον τρόπο, ούτως ώστε να προκύπτει ένα σταθερό περιοδικό επιτόκιο επί του ανεξόφλητου υπολοίπου της υποχρέωσης.

Μετά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου, ο Όμιλος αναγνωρίζει στα κέρδη ή στις ζημιές (με εξαίρεση την περίπτωση που οι δαπάνες περιλαμβάνονται στην λογιστική αξία ενός άλλου στοιχείου του ενεργητικού για το οποίο εφαρμόζονται άλλα σχετικά Πρότυπα) και τα δύο παρακάτω στοιχεία:

- (α) το χρηματοοικονομικό κόστος επί της υποχρέωσης μίσθωσης, και
- (β) τις μεταβλητές καταβολές μισθωμάτων που δεν περιλαμβάνονται στην επιμέτρηση της υποχρέωσης μίσθωσης κατά την περίοδο που λαμβάνει χώρα το γεγονός που ενεργοποιεί τις εν λόγω καταβολές

Οι επιδράσεις από την πρόωρη υιοθέτηση του νέου Προτύπου για τον Όμιλο και την Εταιρεία παρουσιάζονται αναλυτικά στην σημείωση 7.2.

8.18 Πληροφόρηση κατά Τομέα

Οι λειτουργικοί τομείς δραστηριότητας ορίζονται με βάση τις επιχειρηματικές δραστηριότητες, όπως επισκοπούνται από τους υπεύθυνους για τη λήψη οικονομικών αποφάσεων. Οι τομείς που πρέπει να αναφερθούν ξεχωριστά προσδιορίζονται με βάση τα ποσοτικά και ποιοτικά κριτήρια που θέτει το ΔΠΧΑ 8. Οι λογιστικές πολιτικές των τομέων δραστηριότητας είναι οι ίδιες με εκείνες που ακολουθούνται κατά τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων. Η διοίκηση αξιολογεί την επίδοση των τομέων δραστηριότητας βασιζόμενη στα λειτουργικά κέρδη / (ζημιές) προ χρηματοοικονομικών και επενδυτικών δραστηριοτήτων.

8.19 Διανομή μερισμάτων

Η διανομή μερισμάτων στους μετόχους του Ομίλου αναγνωρίζεται ως υποχρέωση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της περιόδου στην οποία ανακοινώθηκαν τα μερίσματα και η διανομή εγκρίθηκε από την Γενική Συνέλευση των μετόχων.

8.20 Λογιστική Πολιτική Συνένωσης Εταιρειών

Σύμφωνα με το από 30.03.2018 Σχέδιο Σύμβασης Συγχώνευσης και βάσει των από 21.09.2018 αποφάσεων των Δ.Σ. τους οι εταιρείες «ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ SUNLIGHT ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΜΥΝΤΙΚΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ» (ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

SUNLIGHT AEBE) και «SUNLIGHT ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ ΥΛΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΑΝΑΚΤΩΜΕΝΩΝ ΥΛΙΚΩΝ» (SUNLIGHT RECYCLING AEBE), ενέκριναν το Σχέδιο Σύμβασης Συγχώνευσης με απορρόφηση της εταιρείας «SUNLIGHT RECYCLING AEBE» από την εταιρεία «ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ SUNLIGHT AEBE» σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 78 του Κ.Ν.2190/1920 και του άρθρου 54 του Ν. 4172/2013, βάσει του Ισολογισμού μετασχηματισμού της 31/12/2017 της απορροφώμενης εταιρείας και σύμφωνα με την υπ' αριθ. 5139/2018 συμβολαιογραφική πράξη. Δυνάμει της με αρ. 22367-30/11/2018 απόφασης της Αντιπεριφερειάρχου Π.Ε. Κεντρικού Τομέα Αθηνών, όπως καταχωρήθηκε την 30.11.2018 στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) με Κωδικό Αριθμό Καταχώρησης 1583412, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 69-78 του Κ.Ν.2190/1920 και του άρθρου 54 του Ν.4172/2013, εγκρίθηκε η συγχώνευση των ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ SUNLIGHT AEBE και SUNLIGHT RECYCLING AEBE με απορρόφηση της δεύτερης εταιρείας από την πρώτη.

Η επιχειρηματική συνένωση των εταιρειών «ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ SUNLIGHT AEBE» και «SUNLIGHT RECYCLING AEBE» με απορρόφηση της δεύτερης από την πρώτη και τροποποίηση του καταστατικού της απορροφώσας, δεν έχει ως αποτέλεσμα τη μεταβολή του ελέγχου των εταιρειών καθώς η τελική ελέγχουσα εταιρεία (ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ SUNLIGHT AEBE), είναι η ίδια πριν και μετά τη συνένωση (παρ.Β1 ΔΠΧΑ 3). Ως εκ τούτου, ο εταιρικός μετασχηματισμός (Συγχώνευση εταιρειών) θεωρείται ως συναλλαγή μεταξύ οντοτήτων υπό κοινό έλεγχο και εξαιρείται από το πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 3.

Η Διοίκηση σύμφωνα με τις παραγράφους 10 έως 12 του ΔΛΠ 8 «Λογιστικές Πολιτικές, Μεταβολές των Λογιστικών Εκτιμήσεων και Λάθη» που μεταξύ άλλων αναφέρουν πως «Εν απουσία προτύπου ή διερμηνείας που εφαρμόζεται ειδικώς σε συναλλαγή ή σε άλλο γεγονός ή περίπτωση, η διοίκηση θα αναπτύξει και θα εφαρμόσει κατά την κρίση της μια λογιστική πολιτική από την οποία προκύπτουν πληροφορίες που είναι σχετικές με τις ανάγκες λήψης οικονομικών αποφάσεων των χρηστών και αξιόπιστες».

Η εταιρεία έχει επιλέξει τη λογιστική μέθοδο Συνένωσης Συμφερόντων (merger accounting method or pooling of interests method). Με βάση τον χειρισμό αυτό, αθροίζονται οι Καταστάσεις Οικονομικής Θέσης των συγχωνευόμενων εταιρειών, με τη χρήση των λογιστικών αξιών των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων χωρίς περαιτέρω υπολογισμό εύλογων αξιών.

Πιο αναλυτικά, με βάση τη λογιστική μέθοδο συνένωσής συμφερόντων σημειώνεται ότι:

- α) Τα στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων της απορροφώμενης αναγνωρίζονται στις λογιστικές αξίες με κατάλληλες προσαρμογές για την επίτευξη ομοιόμορφων λογιστικών πολιτικών. Οι λογιστικές αξίες που χρησιμοποιούνται, προκύπτουν από τις εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις της απορροφώμενης εταιρείας.
- β) Τα Άυλα στοιχεία ενεργητικού και οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις αναγνωρίζονται μόνον στην έκταση που αναγνωρίζονταν στις οικονομικές καταστάσεις της απορροφώμενης εταιρείας.
- γ) Δεν αναγνωρίζεται υπεραξία. Η διαφορά μεταξύ του κόστους κτήσης της επένδυσης και της καθαρής θέσης της αποκτηθείσας (απορροφώμενης) εταιρείας αναγνωρίζεται στον λογαριασμό «Αποτελέσματα εις νέον» των Ιδίων Κεφαλαίων.
- δ) Τα κόστη της συναλλαγής αναγνωρίζονται απευθείας ως έξοδα στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

Ο ισολογισμός μετασχηματισμού της απορροφώμενης εταιρείας συντάχθηκε με ημερομηνία 31.12.2017 και ως εκ τούτου, τα στοιχεία τους έχουν ενσωματωθεί στην Εταιρεία από 01.01.2018.

Η Εταιρεία δεν προχώρησε σε αναμόρφωση των συγκριτικών στοιχείων που παρουσιάζονται.

Οι απαιτήσεις, οι υποχρεώσεις και τα στοιχεία της καθαρής θέσης που εισήλθαν στην εταιρεία ως αποτέλεσμα της συγχώνευσης κατά την 01.01.2018 αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	1/1/2018
Επενδύσεις σε θυγατρικές	-17.917.940
Λοιπά μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού	21.960.674
Σύνολο μη κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού	4.042.734
Σύνολο κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού	26.073.710
Σύνολο Ενεργητικού	30.116.444
Λοιπά αποθεματικά	-78.787
Αποτελέσματα εις νέον	-10.235.065
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	-10.313.852
Σύνολο Μακροπροθέσμων Υποχρεώσεων	6.856.420
Σύνολο Βραχυπροθέσμων Υποχρεώσεων	33.573.877
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων	30.116.444

Για τον όμιλο δεν υπήρχε καμία μεταβολή στα ανωτέρω κονδύλια.

9 Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις της Διοίκησης

Η σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) απαιτεί από τη Διοίκηση τον σχηματισμό κρίσεων, εκτιμήσεων και υποθέσεων οι οποίες επηρεάζουν τα στοιχεία του ενεργητικού και τις υποχρεώσεις, τις γνωστοποιήσεις των ενδεχόμενων υποχρεώσεων και απαιτήσεων καθώς και τα έσοδα και έξοδα κατά τις παρουσιαζόμενες περιόδους.

Συγκεκριμένα ποσά που περιλαμβάνονται ή επηρεάζουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις καθώς και τις σχετικές γνωστοποιήσεις εκτιμώνται, απαιτώντας τον σχηματισμό υποθέσεων σχετικά με αξίες ή συνθήκες οι οποίες δεν είναι δυνατόν να είναι γνωστές με βεβαιότητα κατά την περίοδο σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και ως εκ τούτου τα πραγματικά αποτελέσματα μπορεί να διαφέρουν από αυτά τα οποία έχουν εκτιμηθεί. Μία λογιστική εκτίμηση θεωρείται σημαντική όταν είναι σημαντική για την χρηματοοικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα του Ομίλου και απαιτεί τις πιο δύσκολες, υποκειμενικές ή περίπλοκες κρίσεις της Διοίκησης. Οι εκτιμήσεις και οι κρίσεις της διοίκησης βασίζονται στην εμπειρία του παρελθόντος και σε άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων και των προσδοκιών για μελλοντικά γεγονότα τα οποία θεωρούνται λογικά στις συγκεκριμένες συνθήκες, ενώ επαναξιολογούνται συνεχώς βάσει όλων των διαθέσιμων πληροφοριών.

Οι βασικές εκτιμήσεις και οι κρίσεις που αναφέρονται σε δεδομένα η εξέλιξη των οποίων θα μπορούσε να επηρεάσει τα κονδύλια των χρηματοοικονομικών καταστάσεων τους επόμενους 12 μήνες, παρατίθενται ακολούθως:

(1) Εκτιμήσεις κατά τον υπολογισμό της αξίας χρήσης των Μονάδων Δημιουργίας Ταμειακών Ροών (ΜΔΤΡ)

Ο Όμιλος διενεργεί σχετικό έλεγχο απομείωσης της αξίας των επενδύσεων σε θυγατρικές και συγγενείς όποτε υπάρχει ένδειξη για απομείωση, σύμφωνα με τις διατάξεις του ΔΛΠ 36. Προκειμένου να διαπιστωθεί εάν συντρέχουν λόγοι απομείωσης, απαιτείται ο υπολογισμός της αξίας χρήσης και της εύλογης αξίας μειωμένης κατά το κόστος πώλησης της κάθε Μονάδας Δημιουργίας Ταμειακών Ροών (ΜΔΤΡ). Τα ανακτήσιμα ποσά των ΜΔΤΡ έχουν καθοριστεί για σκοπούς ελέγχου απομείωσης, με βάση τον υπολογισμό της αξίας χρήσης τους, ο οποίος απαιτεί εκτιμήσεις. Για τον υπολογισμό της αξίας χρήσης, οι εκτιμώμενες ταμειακές ροές προ εξοφλούνται στην παρούσα αξία τους με τη χρήση ενός συντελεστή προεξόφλησης, ο οποίος αντικατοπτρίζει τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς για τη διαχρονική αξία του χρήματος, καθώς και τους κινδύνους που συνδέονται με τη συγκεκριμένη ΜΔΤΡ. Στον υπολογισμό χρησιμοποιούνται ταμειακές προβλέψεις βασισμένες σε εγκεκριμένα από τη Διοίκηση επιχειρηματικά σχέδια. Αυτά τα επιχειρηματικά σχέδια και οι προβλέψεις ταμειακών ροών συνήθως καλύπτουν περίοδο πέντε ετών. Ταμειακές ροές πέραν της περιόδου κατά την οποία οι προβλέψεις είναι διαθέσιμες, προεκτείνονται βάσει των εκτιμώμενων ρυθμών ανάπτυξης. Οι βασικές παραδοχές που χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό της ανακτήσιμης αξίας των διαφορετικών ΜΔΤΡ και οι εκάστοτε αναλύσεις ευαισθησίας που έχουν πραγματοποιηθεί, αναφέρονται στη σημείωση 13 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, όπου και εξηγείται περαιτέρω.

(2) Φόρος εισοδήματος

Η διαδικασία προσδιορισμού του φόρου εισοδήματος και της αναβαλλόμενης φορολογίας είναι πολύπλοκη και απαιτεί σε μεγάλο βαθμό να γίνουν εκτιμήσεις και να ασκηθεί κρίση. Η πρόβλεψη για φόρο εισοδήματος με βάση το ΔΛΠ 12 υπολογίζεται με εκτίμηση των φόρων που θα καταβληθούν στις φορολογικές αρχές και περιλαμβάνει τον τρέχοντα φόρο εισοδήματος για κάθε χρήση και πρόβλεψη για τους πρόσθετους φόρους που πιθανόν να προκύψουν σε φορολογικούς ελέγχους. Για τον συνολικό προσδιορισμό της πρόβλεψης για φόρο εισοδήματος, όπως παρουσιάζεται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης, απαιτούνται σημαντικές εκτιμήσεις. Για συγκεκριμένες συναλλαγές και υπολογισμούς, ο προσδιορισμός της τελικής φορολογίας είναι αβέβαιος. Ο Όμιλος αναγνωρίζει υποχρεώσεις για προβλεπόμενα φορολογικά ζητήματα με βάση υπολογισμούς για το κατά πόσο θα προκύψει επιπρόσθετη φορολογία. Όπου το τελικό φορολογικό αποτέλεσμα αυτών των ζητημάτων διαφέρει από το ποσό που έχει αρχικά αναγνωρισθεί οι διαφορές επηρεάζουν την πρόβλεψη για φόρο εισοδήματος και για αναβαλλόμενη φορολογία στην περίοδο που έγινε ο προσδιορισμός (βλ. περαιτέρω πληροφορίες στις σημειώσεις 22 και 41 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων).

(3) Ανάκτηση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις περιλαμβάνουν και ποσά που αφορούν σε φορολογικές ζημιές προηγούμενων ετών. Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση αναγνωρίζεται για όλες τις αξιοποιήσιμες φορολογικές ζημιές στον βαθμό που είναι πιθανό ότι θα υπάρξουν επαρκή φορολογικά κέρδη που θα συμψηφιστούν με αυτές τις φορολογικές ζημιές. Για τον καθορισμό του ύψους της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που μπορεί να αναγνωρισθεί, ο Όμιλος κάνει παραδοχές σχετικά με το εάν οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις δύναται να ανακτηθούν, οι οποίες βασίζονται στα μελλοντικά εκτιμώμενα φορολογικά κέρδη που προκύπτουν από τα εγκεκριμένα επιχειρηματικά σχέδια, σε συνδυασμό με τις μελλοντικές

φορολογικές στρατηγικές που θα ακολουθηθούν (βλ. περαιτέρω πληροφορίες στην σημείωση 22 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων).

(4) Πρόβλεψη για αποζημίωση προσωπικού

Το ύψος της πρόβλεψης για αποζημίωση προσωπικού βασίζεται σε αναλογιστική μελέτη. Η αναλογιστική μελέτη περιλαμβάνει την στοιχειοθέτηση παραδοχών σχετικών με το προεξοφλητικό επιτόκιο, το ποσοστό αύξησης των αμοιβών των εργαζομένων, την αύξηση του δείκτη τιμών καταναλωτή και την αναμενόμενη εναπομένουσα εργασιακή ζωή. Οι παραδοχές που χρησιμοποιούνται εμπεριέχουν σημαντική αβεβαιότητα και η Διοίκηση του Ομίλου προβαίνει σε συνεχή επανεκτίμησή τους (περαιτέρω πληροφορίες στη σημείωση 23 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων).

(5) Απομείωση ενσώματων παγίων

Τα ενσώματα πάγια στοιχεία ελέγχονται για σκοπούς απομείωσης όταν γεγονότα ή αλλαγές στις συνθήκες υποδηλώνουν ότι η λογιστική τους αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Για τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης η Διοίκηση εκτιμά τις μελλοντικές ταμειακές ροές από το στοιχείο του ενεργητικού ή την μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών και επιλέγει τον κατάλληλο συντελεστή προεξόφλησης για να υπολογίσει την παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών.

(6) Ωφέλιμη ζωή αποσβέσιμων στοιχείων του ενεργητικού

Ο Όμιλος περιοδικά ελέγχει την ωφέλιμη ζωή των αποσβέσιμων στοιχείων του ενεργητικού, προκειμένου να εκτιμήσει την καταλληλότητα των αρχικών εκτιμήσεων. Την 31η Δεκεμβρίου 2018, η διοίκηση εκτιμά ότι οι ωφέλιμες ζωές αντιπροσωπεύουν την αναμενόμενη χρησιμότητα των στοιχείων του ενεργητικού.

(7) Προβλέψεις απαξιωμένων αποθεμάτων

Ο Όμιλος, σε κάθε περίοδο αναφοράς, διενεργεί αποτίμηση των αποθεμάτων στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ του κόστους κτήσης και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Η ρευστοποιήσιμη αξία υπολογίζεται με βάση τις βέλτιστες διαθέσιμες πληροφορίες οι οποίες αντανακλούν τις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς (βλ. περαιτέρω πληροφορίες στην σημείωση 17 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων).

(8) Προβλέψεις για απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ο Όμιλος και η Εταιρεία αναγνωρίζουν προβλέψεις απομείωσης για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, εκτός εκείνων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Ο στόχος των απαιτήσεων απομείωσης βάσει του ΔΠΧΑ 9 είναι να αναγνωρίσει τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για το σύνολο της διάρκειας ζωής ενός χρηματοοικονομικού μέσου, του οποίου ο πιστωτικός κίνδυνος έχει αυξηθεί μετά την αρχική αναγνώριση, ανεξαρτήτως από το εάν η αξιολόγηση γίνεται σε συλλογικό ή εξατομικευμένο επίπεδο, χρησιμοποιώντας όλες τις πληροφορίες που μπορούν να συλλεχθούν, βάσει τόσο ιστορικών όσο και παρόντων στοιχείων, αλλά και στοιχείων που αφορούν σε λογικές μελλοντικές εκτιμήσεις.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία εφαρμόζουν την απλοποιημένη προσέγγιση του Προτύπου για τα στοιχεία του ενεργητικού από συμβάσεις, τις εμπορικές απαιτήσεις και τις απαιτήσεις από μισθώσεις, υπολογίζοντας τις

αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για όλη τη διάρκεια ζωής των ως άνω στοιχείων. Στην περίπτωση αυτήν, οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές συνιστούν τις αναμενόμενες ελλείψεις στις συμβατικές ταμειακές ροές, λαμβάνοντας υπόψη το ενδεχόμενο αθέτησης σε οποιοδήποτε σημείο κατά τη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου. Κατά τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, ο Όμιλος χρησιμοποιεί έναν πίνακα προβλέψεων έχοντας ομαδοποιήσει τα ανωτέρω χρηματοοικονομικά μέσα με βάση την φύση και ενηλικίωση των υπολοίπων και λαμβάνοντας υπόψη διαθέσιμα ιστορικά στοιχεία σε σχέση με τους οφειλότες, προσαρμοσμένα για μελλοντικούς παράγοντες σε σχέση με τους οφειλότες και το οικονομικό περιβάλλον.

(9) Προβλέψεις για επίδικες υποθέσεις

Ο Όμιλος και η Εταιρεία έχουν εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις. Η διοίκηση αξιολογεί την έκβαση των υποθέσεων, λαμβάνοντας υπόψη τη διαθέσιμη πληροφόρηση της νομικής υπηρεσίας του Ομίλου και των γνωμοδοτήσεων των εξωτερικών νομικών συμβούλων που χειρίζονται τις υποθέσεις. Στην περίπτωση που υπάρχει πιθανότητα αρνητικής έκβασης, τότε ο Όμιλος προβαίνει στον σχηματισμό των απαραίτητων προβλέψεων. Οι προβλέψεις, όπου απαιτούνται, υπολογίζονται με βάση τις εκτιμήσεις της διοίκησης για τη δαπάνη που θα χρειαστεί για τη διευθέτηση των αναμενόμενων υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία αναφοράς των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και βασίζεται σε έναν αριθμό παραγόντων που απαιτεί την άσκηση κρίσης. Μεταβολές στις κρίσεις ή στις εκτιμήσεις είναι πιθανό να οδηγήσουν σε μία αύξηση ή μείωση των ενδεχόμενων υποχρεώσεων του Ομίλου στο μέλλον. Όταν πρόσθετες πληροφορίες καθίστανται διαθέσιμες, η διοίκηση του Ομίλου επανεξετάζει τα γεγονότα και μπορεί να οδηγήσει σε αναθεώρηση των εκτιμήσεων της (περαιτέρω πληροφορίες στη σημείωση 37.1 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων).

Στην ίδια βάση αξιολογείται και η ανακτησιμότητα των μακροπρόθεσμων απαιτήσεων όπως περιγράφονται στην επεξηγηματική σημείωση 16 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, καθώς η σχετική αξιολόγηση απαιτεί σημαντικό βαθμό κρίσης. Συγκεκριμένα, η διοίκηση του Ομίλου εξετάζει το στάδιο στο οποίο βρίσκονται οι σχετιζόμενες με τις απαιτήσεις αυτές δικαστικές υποθέσεις και αξιολογεί τον πιθανό κίνδυνο απομείωσης, βασιζόμενη κυρίως στην άποψη των εξωτερικών νομικών συμβούλων που χειρίζονται τις σχετικές υποθέσεις. Όταν πρόσθετες πληροφορίες καθίστανται διαθέσιμες, επανεξετάζεται η ανακτησιμότητα των ως άνω απαιτήσεων, γεγονός που ενδέχεται να οδηγήσει μεταγενέστερα σε αναθεώρηση των αρχικών εκτιμήσεων (περαιτέρω πληροφορίες στη σημείωση 37.1 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων).

10 Δομή του Ομίλου

10.1 Ενοποιούμενες εταιρείες του Ομίλου κατά την 31/12/2018

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τις ενοποιούμενες εταιρείες της ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ SUNLIGHT ABEE κατά την 31/12/2018, τις έδρες τους, το αντικείμενο δραστηριότητά τους και τη μέθοδο ενοποίησης αυτών.

A/A	Επωνυμία Εταιρείας	Έδρα	Δραστηριότητα	% Συμ/χής	Μέθοδος Ενοποίησης	Σχέση Συμ/χής
1	ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ SUNLIGHT ABEE	Ελλάδα	Παραγωγή συσσωρευτών μπαταριών και λοιπών ενεργειακών προϊόντων		Μητρική	
2	ADVANCED LITHIUM SYSTEMS EUROPE AMΥΝΤΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ AE	Ελλάδα	Παραγωγή στοιχείων μπαταριών ιόντων λιθίου για αμυντικές εφαρμογές	51%	Ολική Ενοποίηση	Άμεση
3	ALSE DEUTSCHLAND GMBH	Γερμανία	Παροχή συμβουλευτικών - τεχνικών υπηρεσιών	51%	Ολική Ενοποίηση	Έμμεση

4	SUNLIGHT INDUSTRIAL SRL	Ρουμανία	Διανομή μπαταριών	100%	Ολική Ενοποίηση	Άμεση
5	SUNLIGHT EUROPEAN BATTERY ASSEMBLY SRL	Ιταλία	Συναρμολόγηση και Διανομή μπαταριών	90%	Ολική Ενοποίηση	Άμεση
6	SUNLIGHT ITALY SRL	Ιταλία	Διανομή μπαταριών	30%	Καθαρή Θέση	Άμεση
7	TEXNOFORM AE	Ελλάδα	Μηχανουργείο - Κατασκευαστής πλαστικών και μεταλλικών μερών μπαταριών	24%	Καθαρή Θέση	Άμεση

Σχετικά με τις αναγραφόμενες στον παραπάνω πίνακα ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις (Βλέπε σημείωση 37.2 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων).

10.2 Μεταβολές στη δομή του Ομίλου

Στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της ετήσιας περιόδου που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου 2018 και σε σχέση με την αντίστοιχη ετήσια συγκριτική περίοδο του 2017 προέκυψαν οι ακόλουθες μεταβολές:

10.2.1 Μεταβολές σε μη ελέγχουσες συμμετοχές εντός της ετήσιας περιόδου που έληξε την 31/12/2018

Τον Ιούλιο του 2018, η Εταιρεία πούλησε σε συνδεδεμένο μέρος μειοψηφικό ποσοστό 10% της θυγατρικής SUNLIGHT EUROPEAN BATTERY ASSEMBLY SRL έναντι τιμήματος €500 χιλ. Συνεπεία της συγκεκριμένης συναλλαγής, το ποσοστό συμμετοχής της Εταιρείας στην εν λόγω θυγατρική διαμορφώθηκε κατά την 31/12/2018 σε 90% (31/12/2017: 100%). Η συναλλαγή αυτή απεικονίζεται απευθείας στα ίδια κεφάλαια του Ομίλου με αύξηση των αποτελεσμάτων εις νέον κατά € 418 χιλ. και αντίστοιχη αύξηση των μη ελεγχουσών συμμετοχών κατά € 82 χιλ.

10.2.2 Ολοκλήρωση Συγχώνευσης ανάμεσα στην μητρική εταιρεία Συστήματα Sunlight ABEE και της θυγατρικής Sunlight Recycling AE με απορρόφηση της τελευταίας

Εντός του 2018 ολοκληρώθηκε η συγχώνευση μεταξύ των εταιρειών ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ SUNLIGHT ABEE και SUNLIGHT RECYCLING AE με απορρόφηση της τελευταίας. Σκοπός της εν λόγω συγχώνευσης είναι η επίτευξη συνεργειών και η βελτιστοποίηση των παραγωγικών και διοικητικών λειτουργιών του Ομίλου. Η ως άνω συγχώνευση συντελέστηκε με βάση τις διατάξεις των άρθρων 69-77 και 78 του κ.ν. 2190/1920 και το άρθρο 54 του Ν. 4172/2013, ο δε ισολογισμός μετασχηματισμού ορίσθηκε αυτός της 31/12/2017 (βλ. σχετικά και σημείωση 8.20).

10.2.3 Λοιπές μεταβολές (πωλήσεις /ιδρύσεις /αρχικές αποκτήσεις) εντός της ετήσιας περιόδου που έληξε την 31/12/2018

Η Διοίκηση της Εταιρείας εντός του 2018 αποφάσισε την πώληση του κλάδου των καταναλωτικών μπαταριών Toshiba, καθώς και της συμμετοχής στην ΑΦΗΣ ΑΕ η οποία περιλαμβάνεται στον συγκεκριμένο κλάδο, έναντι τιμήματος € 5.360 χιλ. στη βάση μηδενικού καθαρού δανεισμού, στην εταιρεία WESTNET DISTRIBUTION AE, θυγατρική του ομίλου OLYMPIA, η οποία δραστηριοποιείται στον τομέα εμπορίας προϊόντων τεχνολογίας. Η εν λόγω πώληση ολοκληρώθηκε την 17/07/2018. Η συμμετοχή στην ΑΦΗΣ ΑΕ κατά την ημερομηνία της πώλησης ανερχόταν σε € 1.109 χιλ. για τον Όμιλο και σε € 75 χιλ. για την Εταιρεία (€ 1.163 χιλ. και € 75 χιλ. αντίστοιχα την 31/12/2017). Ανάλυση των σχετιζόμενων με τον κλάδο αποτελεσμάτων και ταμειακών ροών περιλαμβάνονται στην σημείωση 34.

10.3 Θυγατρικές με σημαντικά ποσοστά μη ελεγχουσών συμμετοχών

Ο Όμιλος περιλαμβάνει πλέον δύο θυγατρικές με σημαντικά δικαιώματα μη ελεγχουσών συμμετοχών:

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Αναλογία ποσοστού συμμετοχής και δικαιωμάτων ψήφου κατεχόμενου από μη ελέγχουσες συμμετοχές		Συγκεντρωτικά Συνολικά Έσοδα / (Έξοδα) χρήσης κατανεμημένα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές		Σύνολο μη ελεγχουσών συμμετοχών	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
ADVANCED LITHIUM SYSTEMS EUROPE A.E.	49%	49%	-50.627	-433.490	1.158.177	1.208.804
SUNLIGHT EUROPEAN BATTERY ASSEMBLY SRL	10%	0%	-31.892	0	49.885	0

Δεν διανεμήθηκαν μερίσματα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές κατά τη διάρκεια των ετών 2018 και 2017. Στον παρακάτω πίνακα παρατίθενται συνοπτικές χρηματοοικονομικές πληροφορίες των εν λόγω θυγατρικών προ εγγραφών απαλοιφής των ενδοομιλικών συναλλαγών.

	2018	2017
Μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού	3.973.428	2.057.411
Κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού	3.190.494	1.123.377
Σύνολο Ενεργητικού	7.163.922	3.180.788
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	801.291	43.215
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	3.505.154	479.409
Σύνολο Υποχρεώσεων	4.306.445	522.625
Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους ιδιοκτήτες της μητρικής	1.649.415	1.449.360
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	1.208.062	1.208.804
	2018	2017
Πωλήσεις	2.709.109	315.283
Σύνολο συγκεντρωτικών κερδών / ζημιών χρήσης μετά φόρων	-600.687	-889.732
Ιδιοκτήτες της μητρικής	-518.168	-456.242
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	-82.519	-433.490
	2018	2017
Σύνολο εισροών / (εκροών) από λειτουργικές δραστηριότητες	858.249	176.584
Σύνολο εισροών / (εκροών) από επενδυτικές δραστηριότητες	-1.142.556	-30.074
Σύνολο εισροών / (εκροών) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	640.418	212.648
Καθαρές ταμειακές ροές	356.111	359.158

11 Ενσώματα πάγια

Η ανάλυση των ενσώματων παγίων του Ομίλου παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί:

Ο ΟΜΙΛΟΣ	Οικόπεδα, & Κτίρια	Μηχανολογικός εξοπλισμός	Μεταφορικά μέσα & Λοιπός εξοπλισμός	Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση και προκαταβολές κτήσης παγίων στοιχείων	Σύνολο
Ποσά σε €					
Μικτή Λογιστική αξία την 1 Ιανουαρίου 2017	38.367.070	67.213.733	6.794.680	2.553	112.378.036
Προσθήκες	707.815	2.441.552	773.400	899.481	4.822.248
Πωλήσεις / Αποσύρσεις	-135.445	-19.881	-207.654	0	-362.980
Απομείωση αξίας	0	-135.000	0	0	-135.000
Συναλλαγματικές διαφορές	0	-1.395	-3.531	0	-4.926

Μικτή Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2017	38.939.440	69.499.009	7.356.895	902.034	116.697.378
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις την 1 Ιανουαρίου 2017	-4.839.315	-21.520.716	-4.283.497	0	-30.643.528
Αποσβέσεις χρήσης	-1.264.199	-4.637.215	-607.032	0	-6.508.446
Αποσβέσεις πωληθέντων / αποσυρθέντων	135.445	19.881	181.400	0	336.726
Λοιπές Τακτοποιήσεις	579.556	8.344	0	0	587.900
Συναλλαγματικές διαφορές	0	1.077	2.969	0	4.046
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις την 31 Δεκεμβρίου 2017	-5.388.513	-26.128.629	-4.706.160	0	-36.223.302
Καθαρή Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2017	33.550.927	43.370.380	2.650.735	902.034	80.474.076

Ο ΟΜΙΛΟΣ	Οικόπεδα, & Κτίρια	Μηχανολογικός εξοπλισμός	Μεταφορικά μέσα & Λοιπός εξοπλισμός	Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση και προκαταβολές κτήσης παγίων στοιχείων	Σύνολο
Ποσά σε €					
Μικτή Λογιστική αξία την 1 Ιανουαρίου 2018	38.939.440	69.499.009	7.356.895	902.034	116.697.378
Προσθήκες λόγω συγχώνευσης	0	0	0	0	0
Προσθήκες	8.668.748	11.072.415	1.518.558	9.128.150	30.387.871
Πωλήσεις / Αποσύρσεις	-384.131	-6.540.691	-224.635	0	-7.149.457
Κατεστραμμένα Πάγια από την πυρκαγιά	-9.439.336	-26.523.672	-1.708.019	-231.477	-37.902.504
Αναταξινομήσεις	7.000	894.811	0	-901.811	0
Συναλλαγματικές διαφορές	0	-30	-109	0	-139
Μικτή Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2018	37.791.721	48.401.843	6.942.689	8.896.895	102.033.148
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις την 1 Ιανουαρίου 2018	-5.388.513	-26.128.629	-4.706.160	0	-36.223.302
Προσθήκες λόγω συγχώνευσης	0	0	0	0	0
Αποσβέσεις χρήσης	-1.421.035	-3.471.133	-539.952	0	-5.432.120
Αποσβέσεις πωληθέντων / αποσυρθέντων	247.216	4.383.972	109.601	0	4.740.789
Αποσβέσεις Κατεστραμμένων παγίων από την πυρκαγιά	1.506.649	9.756.690	1.016.408	0	12.279.747
Λοιπές Τακτοποιήσεις	435.949	0	0	0	435.949
Συναλλαγματικές διαφορές	0	26	108	0	134
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις την 31 Δεκεμβρίου 2018	-4.619.734	-15.459.075	-4.119.996	0	-24.198.804
Καθαρή Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2018	33.171.988	32.942.768	2.822.694	8.896.895	77.834.344

Στα ανωτέρω πάγια του Ομίλου περιλαμβάνονται και δικαιώματα χρήσης παγίων που έχουν αναγνωρισθεί από συμβάσεις μισθώσεων, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 16, τα οποία αναλύονται ως εξής:

Ο ΟΜΙΛΟΣ	Οικόπεδα, & Κτίρια	Μηχανολογικός εξοπλισμός	Μεταφορικά μέσα & Λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
Ποσά σε €				
Μικτή Λογιστική αξία την 1 Ιανουαρίου 2017	2.332.440	1.004.079	945.342	4.281.861
Προσθήκες	358.535	327.550	143.722	829.807
Πωλήσεις / Αποσύρσεις	-135.445	0	-120.053	-255.498
Μικτή Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2017	2.555.530	1.331.629	969.011	4.856.170
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις την 1 Ιανουαρίου 2017	-835.957	-110.874	-213.130	-1.159.961
Αποσβέσεις χρήσης	-342.362	-425.679	-168.605	-936.646
Αποσβέσεις πωληθέντων / αποσυρθέντων	135.445	0	120.053	255.498
Λοιπές Τακτοποιήσεις	579.556	0	0	579.556
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις την 31 Δεκεμβρίου 2017	-463.318	-536.553	-261.682	-1.261.553
Καθαρή Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2017	2.092.212	795.076	707.329	3.594.617

Ο ΟΜΙΛΟΣ	Οικόπεδα, & Κτίρια	Μηχανολογικός εξοπλισμός	Μεταφορικά μέσα & Λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
Ποσά σε €				
Μικτή Λογιστική αξία την 1 Ιανουαρίου 2018	2.555.530	1.331.629	969.011	4.856.170
Προσθήκες λόγω συγχώνευσης	0	0	0	0
Προσθήκες	1.573.289	0	108.058	1.681.347
Πωλήσεις / Αποσύρσεις	-319.266	0	-121.371	-440.637
Κατεστραμμένα Πάγια από την πυρκαγιά	0	-24.862	0	-24.862
Μικτή Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2018	3.809.553	1.306.768	955.698	6.072.018
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις την 1 Ιανουαρίου 2018	-463.318	-536.553	-261.682	-1.261.553
Προσθήκες λόγω συγχώνευσης	0	0	0	0
Αποσβέσεις χρήσης	-626.977	-438.352	-168.917	-1.234.245
Αποσβέσεις πωληθέντων / αποσυρθέντων	244.578	0	41.268	285.846
Αποσβέσεις Κατεστραμμένων παγίων από την πυρκαγιά	0	13.121	0	13.121
Λοιπές Τακτοποιήσεις	435.949	0	0	435.949
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις την 31 Δεκεμβρίου 2018	-409.768	-961.783	-389.330	-1.760.882
Καθαρή Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2018	3.399.785	344.984	566.367	4.311.136

Η ανάλυση των ενσώματων παγίων της Εταιρείας παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί:

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Οικόπεδα, & Κτίρια	Μηχανολογικός εξοπλισμός	Μεταφορικά μέσα & Λοιπός εξοπλισμός	Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση και προκαταβολές κτήσης παγίων στοιχείων	Σύνολο
Ποσά σε €					
Μικτή Λογιστική αξία την 1 Ιανουαρίου 2017	29.752.560	50.922.733	5.690.548	2.553	86.368.394
Προσθήκες	466.078	2.380.499	631.349	899.259	4.377.185
Πωλήσεις / Αποσύρσεις	0	0	-172.399	0	-172.399
Απομείωση αξίας	0	-135.000	0	0	-135.000
Μικτή Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2017	30.218.638	53.168.232	6.149.498	901.812	90.438.180
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις την 1 Ιανουαρίου 2017	-4.443.320	-19.675.345	-3.906.533	0	-28.025.197
Αποσβέσεις χρήσης	-1.048.267	-3.791.373	-446.196	0	-5.285.836
Αποσβέσεις πωληθέντων / αποσυρθέντων	0	0	166.879	0	166.879
Λοιπές Τακτοποιήσεις	579.556	8.344	0	0	587.900
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις την 31 Δεκεμβρίου 2017	-4.912.031	-23.458.374	-4.185.849	0	-32.556.254
Καθαρή Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2017	25.306.607	29.709.858	1.963.649	901.812	57.881.925

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Οικόπεδα, & Κτίρια	Μηχανολογικός εξοπλισμός	Μεταφορικά μέσα & Λοιπός εξοπλισμός	Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση και προκαταβολές κτήσης παγίων στοιχείων	Σύνολο
Ποσά σε €					
Μικτή Λογιστική αξία την 1 Ιανουαρίου 2018	30.218.638	53.168.232	6.149.498	901.812	90.438.180
Προσθήκες λόγω συγχώνευσης	8.587.913	15.450.436	928.822	222	24.967.393
Προσθήκες	7.188.689	10.673.599	1.178.221	9.128.150	28.168.659
Πωλήσεις / Αποσύρσεις	-384.131	-6.540.691	-178.709	0	-7.103.531
Κατεστραμμένα Πάγια από την πυρκαγιά	-9.439.336	-26.523.672	-1.708.019	-231.477	-37.902.504
Αναταξινόμησης	7.000	894.811	0	-901.811	0
Μικτή Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2018	36.178.773	47.122.716	6.369.813	8.896.894	98.568.197
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις την 1 Ιανουαρίου 2018	-4.912.031	-23.458.374	-4.185.849	0	-32.556.254
Προσθήκες λόγω συγχώνευσης	-458.025	-2.353.533	-337.057	0	-3.148.615
Αποσβέσεις χρήσης	-1.194.218	-3.418.826	-501.361	0	-5.114.405
Αποσβέσεις πωληθέντων / αποσυρθέντων	247.216	4.383.972	63.674	0	4.694.862

Αποσβέσεις Κατεστραμμένων παγίων από την πυρκαγιά	1.506.649	9.756.690	1.016.408	0	12.279.747
Λοιπές Τακτοποιήσεις	435.949	0	0	0	435.949
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις την 31 Δεκεμβρίου 2018	-4.374.460	-15.090.071	-3.944.185	0	-23.408.716
Καθαρή Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2018	31.804.313	32.032.645	2.425.629	8.896.894	75.159.481

Στα ανωτέρω πάγια της Εταιρείας περιλαμβάνονται και δικαιώματα χρήσης παγίων που έχουν αναγνωριστεί από συμβάσεις μισθώσεων σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 16, τα οποία αναλύονται ως εξής:

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Οικόπεδα, & Κτίρια	Μηχανολογικός εξοπλισμός	Μεταφορικά μέσα & Λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
Ποσά σε €				
Μικτή Λογιστική αξία την 1 Ιανουαρίου 2017	2.022.452	1.004.079	869.712	3.896.244
Προσθήκες	146.152	327.550	125.515	599.217
Πωλήσεις / Αποσύρσεις	0	0	-120.053	-120.053
Μικτή Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2017	2.168.604	1.331.629	875.174	4.375.407
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις την 1 Ιανουαρίου 2017	-725.068	-110.874	-205.444	-1.041.385
Αποσβέσεις χρήσης	-266.921	-425.679	-152.966	-845.566
Αποσβέσεις πωληθέντων / αποσυρθέντων	0	0	120.053	120.053
Λοιπές Τακτοποιήσεις	579.556	0	0	579.556
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις την 31 Δεκεμβρίου 2017	-412.433	-536.553	-238.356	-1.187.342
Καθαρή Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2017	1.756.170	795.076	636.818	3.188.065

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Οικόπεδα, & Κτίρια	Μηχανολογικός εξοπλισμός	Μεταφορικά μέσα & Λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
Ποσά σε €				
Μικτή Λογιστική αξία την 1 Ιανουαρίου 2018	2.168.604	1.331.629	875.174	4.375.407
Προσθήκες λόγω συγχώνευσης	254.038	0	93.837	347.875
Προσθήκες	491.353	0	108.058	599.411
Πωλήσεις / Αποσύρσεις	-319.266	0	-121.371	-440.637
Κατεστραμμένα Πάγια από την πυρκαγιά	0	-24.862	0	-24.862
Μικτή Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2018	2.594.729	1.306.768	955.698	4.857.195
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις την 1 Ιανουαρίου 2018	-412.433	-536.553	-238.356	-1.187.342

Προσθήκες λόγω συγχώνευσης	-32.428	0	-23.326	-55.754
Αποσβέσεις χρήσης	-406.050	-438.352	-168.917	-1.013.318
Αποσβέσεις πωληθέντων / αποσυρθέντων	244.578	0	41.268	285.846
Αποσβέσεις Κατεστραμμένων παγίων από την πυρκαγιά	0	13.121	0	13.121
Λοιπές Τακτοποιήσεις	435.949	0	0	435.949
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις την 31 Δεκεμβρίου 2018	-170.384	-961.783	-389.330	-1.521.498
Καθαρή Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2018	2.424.345	344.984	566.367	3.335.697

Τα συγκριτικά στοιχεία των ενσώματων παγίων για τον Όμιλο και την Εταιρεία έχουν αναπροσαρμοστεί ως αποτέλεσμα της πρόωρης υιοθέτησης του ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» αναδρομικά από την 01/01/2017 (βλ. σχετικά και σημείωση 7.2).

Ως αποτέλεσμα της πυρκαγιάς που εκδηλώθηκε στο βιομηχανικό συγκρότημα της Εταιρείας στο Νέο Όλβιο της Ξάνθης, μέρος των παγίων της εταιρείας καταστράφηκαν. Η λογιστική αξία των κατεστραμμένων παγίων, η οποία ανέρχεται σε € 25.623 χιλ. όπως εμφανίζεται και στους πίνακες ανωτέρω, περιλαμβάνεται στην εταιρική και ενοποιημένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων της χρήσης στον λογαριασμό «Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης» και ειδικότερα στην κατηγορία «Καθαρή λογιστική ζημιά από την πυρκαγιά» (βλ. αναλυτικά σημειώσεις 32 και 44).

Επί των ενσώματων παγίων πραγματοποιείται έλεγχος απομείωσης, όταν τα γεγονότα και οι συνθήκες υποδεικνύουν ότι η αναπόσβεστη αξία τους μπορεί να μην είναι πλέον ανακτήσιμη. Εάν η αναπόσβεστη αξία των ενσώματων παγίων υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία τους, το επιπλέον ποσό αφορά σε ζημιά απομείωσης, η οποία αναγνωρίζεται απευθείας σε επιβάρυνση των αποτελεσμάτων. Το μεγαλύτερο μέρος που προκύπτει από τη σύγκριση μεταξύ της εύλογης αξίας του παγίου αφού εξαιρεθούν οι δαπάνες που πραγματοποιούνται κατά την πώληση και της αξίας λόγω χρήσης (value in use), αποτελεί και την ανακτήσιμη αξία του παγίου. Εντός της τρέχουσας χρήσης δεν προέκυψε ανάγκη περαιτέρω απομείωσης επί των παγίων για τον Όμιλο και την Εταιρεία.

12 Άυλα στοιχεία του ενεργητικού

Ο Όμιλος επενδύει σε προγράμματα ανάπτυξης νέων εφαρμογών – τεχνολογιών στην παραγωγή βιομηχανικών μπαταριών και συσσωρευτών για αμυντικές εφαρμογές. Σημειώνεται ότι, ο Όμιλος έχει στρατηγικό στόχο την καινοτομία και προς τούτο σταθερά επενδύει στην έρευνα και ανάπτυξη, με στόχο την σχεδίαση προϊόντων για νέες εφαρμογές (όπως για παράδειγμα οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας), την βελτίωση της ποιότητας, της αξιοπιστίας και του χρόνου ζωής των υφιστάμενων προϊόντων, την ανάπτυξη λύσεων σε εναλλακτικές τεχνολογίες αποθήκευσης ενέργειας και την βελτίωση λειτουργιών της παραγωγικής διαδικασίας. Επίσης στα άυλα περιουσιακά στοιχεία της Εταιρείας περιλαμβάνεται κυρίως το κόστος απόκτησης και ανάπτυξης λογισμικών προγραμμάτων.

Οι μεταβολές του λογαριασμού των άυλων στοιχείων του ενεργητικού του Ομίλου αναλύονται ως ακολούθως:

Ο ΟΜΙΛΟΣ (Ποσά σε €)	Λογισμικό	Έξοδα Ανάπτυξης	Λοιπά Άυλα	Σύνολο
Μικτή Λογιστική αξία την 1 Ιανουαρίου 2017	2.410.461	9.046.605	302.469	11.759.534
Προσθήκες	5.030	0	0	5.030

Πωλήσεις / Αποσύρσεις	-3.833	0	0	-3.833
Συναλλαγματικές διαφορές	-215	0	0	-215
Μικτή Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2017	2.411.443	9.046.605	302.469	11.760.516

Συσσωρευμένες Αποσβέσεις την 1 Ιανουαρίου 2017	-2.238.012	-5.759.000	-294.682	-8.291.694
Αποσβέσεις χρήσης	-78.992	-537.129	-7.787	-623.908
Πωλήσεις / Αποσύρσεις	3.833	0	0	3.833
Συναλλαγματικές διαφορές	211	0	0	211
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις την 31 Δεκεμβρίου 2017	-2.312.960	-6.296.129	-302.469	-8.911.558
Καθαρή Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2017	98.482	2.750.476	0	2.848.959

Ο ΟΜΙΛΟΣ (Ποσά σε €)	Λογισμικό	Έξοδα Ανάπτυξης	Λοιπά Άυλα	Σύνολο
Μικτή Λογιστική αξία την 1 Ιανουαρίου 2018	2.411.443	9.046.605	302.469	11.760.516
Προσθήκες	44.803	0	404.357	449.160
Συναλλαγματικές διαφορές	-4	0	0	-4
Μικτή Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2018	2.456.242	9.046.605	706.825	12.209.672
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις την 1 Ιανουαρίου 2018	-2.312.960	-6.296.129	-302.469	-8.911.558
Αποσβέσεις χρήσης	-46.059	-437.609	-32.547	-516.215
Συναλλαγματικές διαφορές	4	0	0	4
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις την 31 Δεκεμβρίου 2018	-2.359.015	-6.733.738	-335.016	-9.427.769
Καθαρή Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2018	97.226	2.312.866	371.809	2.781.902

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ (Ποσά σε €)	Λογισμικό	Έξοδα Ανάπτυξης	Λοιπά Άυλα	Σύνολο
Μικτή Λογιστική αξία την 1 Ιανουαρίου 2017	2.360.906	6.450.134	302.469	9.113.508
Προσθήκες	5.030	0	0	5.030
Μικτή Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2017	2.365.936	6.450.134	302.469	9.118.538
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις την 1 Ιανουαρίου 2017	-2.191.318	-4.702.983	-294.682	-7.188.983
Αποσβέσεις χρήσης	-77.812	-323.039	-7.786	-408.637
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις την 31 Δεκεμβρίου 2017	-2.269.130	-5.026.022	-302.468	-7.597.620
Καθαρή Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2017	96.806	1.424.112	0	1.520.918

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ (Ποσά σε €)	Λογισμικό	Έξοδα Ανάπτυξης	Λοιπά Άυλα	Σύνολο
Μικτή Λογιστική αξία την 1 Ιανουαρίου 2018	2.365.936	6.450.134	302.469	9.118.538
Προσθήκες λόγω συγχώνευσης	4.451	0	0	4.451
Προσθήκες	44.803	0	399.071	443.875
Μικτή Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2018	2.415.190	6.450.134	701.540	9.566.864

Συσσωρευμένες Αποσβέσεις την 1 Ιανουαρίου 2018	-2.269.130	-5.026.022	-302.468	-7.597.620
Προσθήκες λόγω συγχώνευσης	-2.874	0	0	-2.874
Αποσβέσεις χρήσης	-45.960	-223.519	-32.106	-301.585
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις την 31 Δεκεμβρίου 2018	-2.317.964	-5.249.540	-334.575	-7.902.079
Καθαρή Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2018	97.226	1.200.592	366.966	1.664.784

13 Επενδύσεις σε θυγατρικές

Οι θυγατρικές της Εταιρείας παρουσιάζονται αναλυτικά στη σημείωση 10. Στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης οι συμμετοχές, έχουν αποτιμηθεί στην αξία κτήσης τους μειωμένη με τις τυχόν προβλέψεις απομείωσης επί της αξίας τους. Στον πίνακα που ακολουθεί εμφανίζεται η καθαρή αξία των θυγατρικών κατά την 31/12/2018 και την 31/12/2017 έχει ως εξής:

Ποσά σε €	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017
Επωνυμία εταιρείας		
SUNLIGHT RECYCLING ABEE	0	17.917.940
ADVANCED LITHIUM SYSTEMS EUROPE AMYNTIKΩN ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΑΕ	1.939.540	1.939.540
SUNLIGHT INDUSTRIAL SRL	422.547	422.547
RELIABLE BATTERY SOLUTIONS SRL	900.000	200.000
Σύνολο	3.262.087	20.480.027

Η ανάλυση της κίνηση του κονδυλίου «Επενδύσεις σε θυγατρικές» κατά την τρέχουσα και την προηγούμενη χρήση έχει ως εξής:

Ποσά σε €	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017
Υπόλοιπο έναρξης	20.480.027	15.673.277
Διαγραφή λόγω Συγχώνευσης	-17.917.940	0
Μεταβολές μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών	800.000	0
Πώληση Μεριδίου χωρίς απώλεια ελέγχου	-100.000	0
Μεταβολές μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών	0	5.556.750
Σύσταση θυγατρικών	0	200.000
Απομείωση επενδύσεων σε θυγατρικές	0	-950.000
Υπόλοιπο λήξης	3.262.087	20.480.027

Σύμφωνα με τις ακολουθούμενες λογιστικές πολιτικές και τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 36, ο Όμιλος διενεργεί σχετικό έλεγχο απομείωσης επί των στοιχείων του ενεργητικού στη λήξη κάθε ετήσιας περιόδου αναφοράς. Ο σχετικός έλεγχος μπορεί να διενεργείται και νωρίτερα, όταν ανακύπτουν ενδείξεις ενδεχόμενης ζημιάς απομείωσης. Η αξιολόγηση που διενεργείται, εστιάζει τόσο σε εξωγενείς όσο και σε ενδογενείς παράγοντες.

Εντός της χρήσης που έληξε την 31/12/2018 δεν προέκυψε επιπλέον απομείωση επί της αξίας των συμμετοχών σε θυγατρικές.

Παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό της αξίας λόγω χρήσης

Η ανακτήσιμη αξία της ΜΔΤΡ καθορίζεται σύμφωνα με τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης (value in use). Ο προσδιορισμός προκύπτει μέσω της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, όπως αναμένεται να παραχθούν από την ΜΔΤΡ (μέθοδος των προεξοφλημένων ταμειακών ροών). Η συγκεκριμένη μεθοδολογία προσδιορισμού της αξίας χρήσης επηρεάζεται (έχει ευαισθησία) από τις εξής βασικές παραδοχές, όπως αυτές υιοθετήθηκαν από τη Διοίκηση για τον προσδιορισμό των μελλοντικών ταμειακών ροών:

Βασικές παραδοχές ανά ΜΔΤΡ	Μέσο σταθμισμένο κόστος κεφαλαίων (WACC)		Σύνθετος ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης πωλήσεων	
	2018	2017	2018	2017
ADVANCED LITHIUM SYSTEMS EUROPE ΑΜΥΝΤΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΑΕ	10,7%	9,63%	13,20%	10,25%

• Κατάρτιση 5ετών επιχειρηματικών σχεδίων ανά ΜΔΤΡ

Ο υπολογισμός των εκτιμώμενων ταμειακών ροών προκύπτει από εγκεκριμένα επιχειρηματικά σχέδια, τα οποία έχουν συμπεριλάβει τις απαραίτητες αναθεωρήσεις για την αποτύπωση της τρέχουσας οικονομικής συγκυρίας και αντανακλούν προηγούμενη εμπειρία και λοιπές διαθέσιμες πληροφορίες από εξωτερικές πηγές.

- Τα επιχειρηματικά σχέδια καταρτίζονται βάσει μίας μέγιστης περιόδου 5ετίας. Οι ταμειακές ροές πέραν της 5ετίας εξάγονται συμπερασματικά χρησιμοποιώντας εκτιμήσεις σταθερών ποσοστών ανάπτυξης, τα οποία παραμένουν σταθερά και αποτυπώνουν τις εκτιμήσεις για τον μακροπρόθεσμο στόχο ανάπτυξης της ΜΔΤΡ.
- Τα επιχειρηματικά σχέδια βασίζονται σε πρόσφατα καταρτισμένους προϋπολογισμούς και εκτιμήσεις.
- Επί αυτών χρησιμοποιούνται προϋπολογιστικά μεγέθη πωλήσεων και περιθώρια μεικτού κέρδους, καθώς και μελλοντικές εκτιμήσεις με τη χρήση εύλογων παραδοχών.

• Μέσο σταθμισμένο κόστος κεφαλαίου (WACC)

Η μέθοδος του μέσου σταθμικού κόστους κεφαλαίων (WACC) αντανακλά το προεξοφλητικό επιτόκιο των μελλοντικών ταμειακών ροών της ΜΔΤΡ, σύμφωνα με το οποίο σταθμίζεται το κόστος των ιδίων κεφαλαίων και το κόστος του δανεισμού, προκειμένου να υπολογιστεί το κόστος των συνολικών κεφαλαίων της εταιρείας. Ο προσδιορισμός του WACC περιλαμβάνει έναν αριθμό παραμέτρων (όπως την απόδοση μηδενικού κινδύνου επιτοκίου της αγοράς, τον ειδικό κίνδυνο της χώρας και το equity risk premium).

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν κατά τη μελέτη απομείωσης, ενδέχεται να μεταβληθούν περαιτέρω μελλοντικά. Πιθανές μεταβολές σε ορισμένες μεταβλητές, όπως είναι τα προεξοφλητικά επιτόκια, ενδεχομένως να έχουν επίπτωση στην αξία λόγω χρήσης των περιουσιακών στοιχείων της Εταιρείας.

• Σύνθετος ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης πωλήσεων

Ο σύνθετος ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης των πωλήσεων της Μονάδας Δημιουργίας Ταμειακών Ροών συνδέεται με πολλαπλούς ενδογενείς και εξωγενείς παράγοντες, όπως η ζήτηση μπαταριών στις αγορές όπου δραστηριοποιείται η ΜΔΤΡ, τα επίπεδα παραγωγής και το μείγμα πωλήσεων ανά τύπο μπαταρίας.

Ανάλυση ευαισθησίας επί των βασικών παραδοχών

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν κατά τη μελέτη απομείωσης, ενδέχεται να μεταβληθούν περαιτέρω μελλοντικά. Πιθανές μεταβολές σε ορισμένες μεταβλητές, όπως είναι τα προεξοφλητικά επιτόκια, ενδεχομένως να έχουν επίπτωση στην αξία λόγω χρήσης των στοιχείων του ενεργητικού της Εταιρείας.

Εκτός των ανωτέρω εκτιμήσεων σχετικά με τον προσδιορισμό της αξίας λόγω χρήσης, δεν έχουν υποπέσει στην αντίληψη της Διοίκησης, μεταβολές στις συνθήκες που ενδεχομένως να επηρέαζαν τις λοιπές παραδοχές της. Παρά ταύτα, την 31/12/2018, ο Όμιλος ανέλυσε την ευαισθησία των ανακτήσιμων ποσών της ΜΔΤΡ σε σχέση με μία μείωση μίας εκατοστιαίας μονάδας στο επιτόκιο προεξόφλησης. Από την σχετική ανάλυση δεν προκύπτει περαιτέρω απομείωση ποσού στην επένδυση της Εταιρείας στη θυγατρική ADVANCED LITHIUM SYSTEMS EUROPE ΑΜΥΝΤΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΑΕ.

14 Επενδύσεις σε συγγενείς

Ο Όμιλος έχει τις παρακάτω συμμετοχές σε συνδεδεμένες εταιρείες, οι οποίες ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις (το αντικείμενο δραστηριότητας και τα κατεχόμενα ποσοστά συμμετοχής του Ομίλου στις εν λόγω επενδύσεις, παρουσιάζονται αναλυτικά στην σημείωση 10 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων).

Ο Όμιλος, βασιζόμενος στη συνεισφορά των συνδεδεμένων στα κέρδη/(ζημιές) προ φόρων του Ομίλου, έκρινε ότι καθεμία από τις συνδεδεμένες εταιρείες ξεχωριστά είναι επουσιώδης και για τον λόγο αυτό γνωστοποιεί στον παρακάτω πίνακα, συγκεντρωτικά το ποσοστό του για αυτές τις συνδεδεμένες εταιρείες:

Ποσά σε €	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Υπόλοιπο έναρξης	2.219.048	1.998.446	744.661	759.097
Μεταβολή συμμετοχής σε συγγενή	0	-124.994	0	-10.186
Μεταβίβαση συμμετοχής ως μέρος μεταβιβαζόμενου κλάδου	-1.109.401	0	-74.814	0
Συμμετοχή σε κέρδη / (ζημιές) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	61.527	325.202	0	0
Συμμετοχή σε κέρδη / (ζημιές) από διακοπείσες δραστηριότητες	-53.907	11.106	0	0
Αναταξινόμησης	-13.056	9.288	0	-4.250
Υπόλοιπο λήξης	1.104.211	2.219.048	669.847	744.661

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΟΥ ΕΝΟΠΙΟΙΕΙΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΜΕΘΟΔΟ ΤΗΣ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ 2017	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ 31/12/2016	ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ 31/12/2017	ΚΕΡΔΟΣ (ΖΗΜΙΑ)
SUNLIGHT ITALY SRL	30%	366.372	436.902	70.529
ΤΕΧΝΟΦΟΡΜ ΑΕ	24%	473.685	618.838	139.865
Α.Φ.Η.Σ ΑΕ	49%	1.158.389	1.163.308	920
Σύνολο		1.998.446	2.219.048	211.314

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΟΥ ΕΝΟΠΙΟΙΕΙΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΜΕΘΟΔΟ ΤΗΣ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ 2018	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ 31/12/2017	ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ 31/12/2018	ΚΕΡΔΟΣ (ΖΗΜΙΑ)
SUNLIGHT ITALY SRL	30%	436.902	439.868	2.966
ΤΕΧΝΟΦΟΡΜ ΑΕ	24%	618.838	672.111	58.561
Α.Φ.Η.Σ ΑΕ	0%	1.163.308	0	-53.907
Σύνολο		2.219.048	1.111.979	7.620

Καμία από τις συνδεδεμένες δεν είναι εισηγμένη σε κάποιο Χρηματιστήριο Αξιών και κατά συνέπεια δεν υπάρχουν σχετικές χρηματιστηριακές αξίες. Ο Όμιλος δεν έλαβε μερίσματα από τις συγγενείς εταιρείες κατά τις χρήσεις 2018 και 2017.

Μεταβίβαση συμμετοχής σε συγγενή ως μέρος μεταβιβαζόμενου κλάδου

Η Διοίκηση της Εταιρείας εντός του 2018 αποφάσισε την πώληση του κλάδου των καταναλωτικών μπαταριών Toshiba, καθώς και της συμμετοχής στην ΑΦΗΣ ΑΕ η οποία περιλαμβάνεται στον συγκεκριμένο κλάδο, έναντι τιμήματος € 5.360 χιλ. στη βάση μηδενικού καθαρού δανεισμού,, στην εταιρεία WESTNET DISTRIBUTION ΑΕ, θυγατρική του ομίλου OLYMPIA, η οποία δραστηριοποιείται στον τομέα εμπορίας προϊόντων τεχνολογίας. Η εν λόγω πώληση ολοκληρώθηκε την 17/07/2018.

15 Επενδυτικό χαρτοφυλάκιο

Ποσά σε €	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Αρχή περιόδου	28.159	28.159	28.159	28.159
Διαγραφές Επενδύσεων	0	0	0	0
Υπόλοιπο λήξεως	28.159	28.159	28.159	28.159

Στο επενδυτικό χαρτοφυλάκιο περιλαμβάνονται συμμετοχικοί τίτλοι μη εισηγμένων εταιρειών συνολικής αξίας € 28.159. Εντός της τρέχουσας χρήσης δεν πραγματοποιήθηκε καμία μεταβολή στο παρόν κονδύλι.

16 Λοιπά μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού

Τα λοιπά μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Περιγραφή				
Απαίτηση αποζημίωσης έναντι τρίτων	10.007.425	10.007.425	10.007.425	10.007.425
Μακροπρόθεσμο τμήμα εμπορικών απαιτήσεων	14.801	280.515	14.801	280.515
Επιχορηγήσεις εισπρακτέες από ΟΑΕΔ	3.959.140	3.959.140	3.959.140	3.959.140
Δοθείσες εγγυήσεις	239.230	225.246	217.955	199.242
Μετατρέψιμο ομολογιακό δάνειο	170.000	170.000	170.000	170.000
Σύνολο	14.390.597	14.642.326	14.369.321	14.616.322
Προβλέψεις απομείωσης	-170.000	-170.000	-170.000	-170.000
Κόστος προεξόφλησης μακροπρόθεσμων απαιτήσεων	-2.388.115	-2.425.155	-2.388.115	-2.425.155
Υπόλοιπο λήξεως	11.832.482	12.047.171	11.811.206	12.021.167

Στα λοιπά μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού του Ομίλου και της Εταιρείας περιλαμβάνονται κυρίως απαιτήσεις για καταβληθείσες αποζημιώσεις έναντι τρίτων ποσού €10.007 χιλ. και επιχορηγήσεις εισπρακτέες από τον ΟΑΕΔ ποσού €3.959 χιλ., οι οποίες σχετίζονται με εν εξελίξει δικαστικές διεκδικήσεις.

Εντός της χρήσης δεν αναγνωρίστηκαν προβλέψεις απομείωσης επί των λογαριασμών του παρόντος κονδυλίου.

Απαιτήσεις αποζημίωσης έναντι του Ελληνικού Δημοσίου, ποσού €10.007 χιλ.

Το ποσό αφορά σε πρόωρη καταβολή αποζημίωσης (πριν την τυχόν δικαστική της αναγνώριση) και σχετίζεται με εν εξελίξει δικαστική διαδικασία σχετιζόμενη με φερόμενη ζημία που έχει υποστεί το Ελληνικό Δημόσιο (από ενέργειες πρώην υπαλλήλου της και τρίτων προς την Εταιρεία εμπλεκόμενων μερών) ανερχόμενη σε €7.480 χιλ. πλέον τόκων. Με την εν λόγω καταβολή η Εταιρεία δεν απεδέχθη την οποιαδήποτε ευθύνη της (πέραν της εκ της προστήσεως του πρώην υπαλλήλου της) και δεν ανέλαβε ούτε αναγνώρισε ότι υπέχει την οποιαδήποτε

υποχρέωση ατομικά ή σε ολόκληρο για την καταβολή οποιουδήποτε ποσού που τυχόν θα κληθούν να καταβάλλουν τρίτοι εμπλεκόμενοι στην υπόθεση.

Περαιτέρω πληροφορίες αναφορικά με την εξέλιξη της συγκεκριμένης υπόθεσης, παρουσιάζονται στην επεξηγηματική σημείωση 37.1 των συνημμένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Με βάση την εξέταση των γεγονότων και τη γνωμοδότηση του εξωτερικού νομικού συμβούλου που χειρίζεται την υπόθεση, η διοίκηση εκτιμά, συνεπεία και της αθωωτικής απόφασης των εμπλεκόμενων μερών που εκδόθηκε εντός του 2019, ότι το εν λόγω ποσό είναι στο σύνολό του ανακτήσιμο και θα επιστραφεί στην Εταιρεία, ως αχρεωστήτως καταβληθέν στο Δημόσιο.

Κατά την 31/12/2018, το ποσό των €10.007 χιλ. επιμετρήθηκε στην παρούσα αξία του, ήτοι σε ποσό €7.620 χιλ. με τη χρήση κατάλληλου προεξοφλητικού επιτοκίου 5,6% (2017: 5,6%).

Επιχορηγήσεις εισπρακτέες από τον ΟΑΕΔ, ποσού €3.959 χιλ.

Τα ποσά αφορούν σε «επιχορηγήσεις εισπρακτέες από τον ΟΑΕΔ» ποσού €3.959 χιλ. κατά την 31/12/2018 οι οποίες αναλύονται περαιτέρω σε: (α) ποσό € 3.822 χιλ. που αφορά σε επιδότηση κόστους μισθοδοσίας που θεσπίστηκε δυνάμει του άρθρου 21 του Ν. 1767/1988, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 32 Ν. 1836/1989 και ισχύει, συνίσταται δε στη χορήγηση οικονομικής ενίσχυσης από τον Ο.Α.Ε.Δ. στις βιομηχανικές, βιοτεχνικές και μεταλλευτικές επιχειρήσεις που βρίσκονται εγκατεστημένες στην περιοχή Δ' του αναπτυξιακού νόμου 1262/1982, στις οποίες περιλαμβάνεται και ο νομός Ξάνθης (σημειώνεται ότι με την υπ' αριθμ. 13311/273/11.4.2016 ΚΥΑ, η επιδότηση του κόστους μισθοδοσίας καταργήθηκε από τις 11/04/2016 και εντεύθεν, χωρίς η κατάργηση αυτή να αφορά σε ήδη γεγεννημένες αξιώσεις, όπως αυτές της Εταιρείας) και (β) ποσό €138 χιλ. που αφορά σε επιδότηση κόστους μισθοδοσίας πτυχιούχων ανώτερης ή ανώτατης σχολής των νομών Ξάνθης, Ροδόπης και Έβρου δυνάμει του άρθρου 59 παρ. 2 Ν. 2324/1995.

Οι εν λόγω επιδοτήσεις έχουν εξοφληθεί κατά το μέρος που αφορά σε απαιτήσεις της Εταιρείας από τον ΟΑΕΔ για την περίοδο μέχρι και το α' εξάμηνο του 2010 (με τις τελευταίες καταβολές να έχουν πραγματοποιηθεί εντός του 2013). Δεδομένου ότι η παραγραφή των εν λόγω απαιτήσεων είναι πενταετής (άρθρο 86 Ν. 2362/1995) και αρχίζει από το τέλος του οικονομικού έτους εντός του οποίου γεννήθηκαν και κατέστησαν ληξιπρόθεσμες, η Εταιρεία, προς προάσπιση των συμφερόντων της, προέβη στην δικαστική διεκδίκηση των απαιτήσεων αυτών και την άσκηση αγωγών κατά του ΟΑΕΔ και του Ελληνικού Δημοσίου δυνάμει των άρθρων 105 ΕισΝΑΚ και 71 ΚΔΔ. Με τις εν λόγω αγωγές η Εταιρεία αξιώνει αποζημίωση για τη μη καταβολή των ως άνω επιδοτήσεων. Σημειώνεται δε, ότι οι σχετικές επιχορηγήσεις της περιόδου 01/07/2010 έως και 30/6/2012 είχαν εκχωρηθεί από την Εταιρεία σε Ελληνική Τράπεζα, ως εγγύηση για την λήψη χρηματοδότησης, η οποία έχει επίσης ασκήσει αγωγή αποζημίωσης, υπό τον κίνδυνο της παραγραφής. Περαιτέρω πληροφορίες αναφορικά με την εξέλιξη της συγκεκριμένης υπόθεσης, παρουσιάζονται στην επεξηγηματική σημείωση 37.1 των συνημμένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Με βάση την εξέταση των γεγονότων και τη γνωμοδότηση του εξωτερικού νομικού συμβούλου που χειρίζεται την υπόθεση, η διοίκηση εκτιμά ότι οι ως άνω αγωγές πιθανολογείται βάσιμα ότι θα γίνουν δεκτές στο σύνολό τους και ότι τα εν λόγω ποσά είναι στο σύνολό τους ανακτήσιμα.

17 Αποθέματα

Τα αποθέματα του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Εμπορεύματα	2.238.826	1.489.029	2.181.416	1.489.029
Προϊόντα έτοιμα και ημιτελή	16.170.372	15.891.510	15.393.839	12.587.601
Παραγωγή σε εξέλιξη	450.994	350	450.994	350
Πρώτες και βοηθητικές ύλες	17.961.781	13.697.463	17.212.684	10.732.004
Λοιπά υλικά	1.987.897	722.570	1.974.755	722.570
Αποθέματα σε τελωνειακή αποταμίευση	1.292.777	1.558.835	1.292.777	1.558.835
Προκαταβολές για αγορά αποθεμάτων	0	123.991	0	0
Μείον προβλέψεις απομείωσης	-3.106.072	-3.212.031	-2.959.453	-3.037.868
Σύνολο	36.996.575	30.271.717	35.547.011	24.052.521

Ως αποτέλεσμα της πυρκαγιάς που εκδηλώθηκε στο βιομηχανικό συγκρότημα της Εταιρείας στο Νέο Όλβιο της Ξάνθης, μέρος των αποθεμάτων της Εταιρείας καταστράφηκαν. Η λογιστική αξία των κατεστραμμένων αποθεμάτων ανήλθε σε € 7.052,6 χιλ., ενώ η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία τους (ως πώληση scrap) ανήλθε σε € 1.870,8 χιλ.. Συνεπώς, καθαρή λογιστική ζημιά ποσού € 5.181,8 χιλ. περιλαμβάνεται στην εταιρική και ενοποιημένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων της περιόδου στον λογαριασμό «Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης» και ειδικότερα στην κατηγορία «Καθαρή λογιστική ζημιά από την πυρκαγιά» (βλ. αναλυτικά επεξηγηματικές σημειώσεις 32 και 44).

Ο Όμιλος λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα (ασφάλιση, φύλαξη) για να ελαχιστοποιήσει τον κίνδυνο και τις ενδεχόμενες ζημιές λόγω απώλειας αποθεμάτων από φυσικές καταστροφές, κλοπές, κλπ. Παρά το γεγονός ότι ο Όμιλος δραστηριοποιείται σε τομέα όπου ο κίνδυνος της τεχνολογικής απαξίωσης των αποθεμάτων δεν είναι σημαντικός, η διοίκηση επανεξετάζει συνεχώς την καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία των αποθεμάτων και σχηματίζει κατάλληλες προβλέψεις, όταν αυτό κρίνεται απαραίτητο. Κατά την 31/12/2018, δεν προέκυψε ανάγκη διενέργειας επιπλέον πρόβλεψης. Η κίνηση των προβλέψεων για απαξίωση αποθεμάτων για τον Όμιλο και την Εταιρεία κατά τη διάρκεια των χρήσεων 2018 και 2017 παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

Ποσά σε €	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Πρόβλεψη αποθεμάτων έναρξης	-3.212.031	-2.706.092	-3.037.868	-2.503.265
Πρόβλεψη Συγχωνευόμενης εταιρείας την 01.01.2018	0	0	-24.216	0
Πρόβλεψη χρήσης	0	-505.939	0	-534.603
Χρησιμοποιηθείσα πρόβλεψη εντός της περιόδου	105.947	0	102.631	0
Συναλλαγματική Διαφορά	12	0	0	0
Πρόβλεψη αποθεμάτων λήξης	-3.106.072	-3.212.031	-2.959.453	-3.037.868

18 Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις

Οι εμπορικές απαιτήσεις του Ομίλου και Εταιρείας, αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Πελάτες εσωτερικού	3.063.001	2.977.765	3.172.857	24.935.584
Πελάτες εξωτερικού	11.079.010	16.100.816	12.371.014	16.118.943
Πελάτες επισφαλείς	2.009.989	2.025.523	2.009.989	2.025.523
Πελάτες εκχωρημένοι σε factoring	1.193.570	11.388.979	1.193.570	11.388.979
Πελάτες δημοσίου	857.473	1.416.951	857.473	1.416.951
Επιταγές εισπρακτέες	163.798	314.950	163.798	314.950
Σύνολο	18.366.842	34.224.984	19.768.701	56.200.930
Μείον: Προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων	-11.992.360	-12.992.657	-11.900.815	-12.900.815
Καθαρές εμπορικές απαιτήσεις	6.374.482	21.232.327	7.867.886	43.300.115

Όλες οι παραπάνω απαιτήσεις είναι βραχυπρόθεσμες και δεν απαιτείται προεξόφλησή τους κατά την ημερομηνία αναφοράς των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Η Εταιρεία την 1η Ιανουαρίου 2018 εφάρμοσε την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 για την απομείωση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών στα υπόλοιπα των εμπορικών απαιτήσεων την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής.

Για τις εμπορικές απαιτήσεις, η Εταιρεία έχει υπολογίσει τις εκτιμώμενες πιστωτικές ζημίες (ECLs) με βάση τις αναμενόμενες καθ' όλη τη διάρκεια ζωής πιστωτικές ζημίες. Για όλα τα υπόλοιπα που εκκρεμούν για περισσότερο από 90 ημέρες, η Εταιρεία εξέτασε τον κίνδυνο αθέτησης, τις καθυστερημένες ημέρες και τις ιστορικές ζημίες από πιστωτικές αξίες προσαρμοσμένες ώστε να αντισταθμίζουν τις τρέχουσες και μελλοντικές πληροφορίες ανά πελάτη προκειμένου να καθοριστούν οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες για κάθε μεμονωμένο υπόλοιπο εμπορικών απαιτήσεων. Ο κίνδυνος της αθέτησης όπως καθορίζεται από τα ιστορικά στοιχεία έχει ενσωματώσει τον παράγοντα του χρόνου δίνοντας μεγαλύτερη βαρύτητα στις πιο πρόσφατες συναλλαγές.

Επιπλέον, η μέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, πέρα από τα ιστορικά στοιχεία των πελατών, βασίζεται και σε ένα κατάλληλα σχεδιασμένο μακροοικονομικό μοντέλο το οποίο λαμβάνει υπόψη του μια ομάδα σημαντικών παραγόντων (όπως ρυθμό αύξησης του ΑΕΠ, ο πληθωρισμός, δείκτες κατανάλωσης, παραγωγής, κατασκευών κτλ) καθώς επίσης και γενικούς στατιστικούς δείκτες της αγοράς προκειμένου να καθορίσει τις μελλοντικές προοπτικές και εξελίξεις. Παράλληλα, λαμβάνονται υπόψιν μελέτες και προβλέψεις από δημόσιους οργανισμούς και φορείς προκειμένου να υπάρξει καλύτερη προσέγγιση των βραχυπρόθεσμων εξελίξεων της οικονομίας (του προσεχούς 12μηνου). Κατά την ημερομηνία αναφοράς των οικονομικών καταστάσεων, το ως άνω μοντέλο έχει ενσωματώσει την προοπτική μιας ουδέτερης προς θετική εξέλιξης για την μελλοντική οικονομική κατάσταση.

Μετά την ως άνω αξιολόγηση, η κίνηση των προβλέψεων για επισφαλείς εμπορικές απαιτήσεις του Ομίλου και της Εταιρείας κατά τη διάρκεια των χρήσεων που έληξαν την 31/12/2018 και 31/12/2017 έχει ως εξής:

Ποσά σε €	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Στην αρχή της περιόδου	-12.992.657	-11.995.056	-12.900.815	-11.900.815
Προβλέψεις Χρήσης	0	-1.000.000	0	-1.000.000
Αναστροφή αχρησιμοποίητων προβλέψεων	1.000.215	0	1.000.000	0
Λοιπές Μεταβολές (μεταφορές, συναλλαγματικές διαφορές κα)	82	2.399	0	0
Στο τέλος της περιόδου	-11.992.360	-12.992.657	-11.900.815	-12.900.815

Ο Όμιλος, παρά τη μικρή έκθεσή του στην Ελληνική αγορά και τη μεγάλη διασπορά του πελατολογίου του, λόγω της δραστηριοποίησης του σε περιβάλλον υψηλών πιστωτικών κινδύνων, έχει καθορισμένες πολιτικές και εργαλεία για την αντιμετώπιση του συγκεκριμένου κινδύνου (βλέπε σχετικά και σημείωση 43). Επίσης, έχει διενεργήσει τις απαιτούμενες προβλέψεις απομείωσης, προκειμένου να αντιμετωπίσει ενδεχόμενες ζημίες από τον συγκεκριμένο κίνδυνο.

Η χρονική απεικόνιση των εμπορικών απαιτήσεων του Ομίλου και της Εταιρείας κατά την 31/12/2018 και 31/12/2017 έχει ως εξής:

Ποσά σε €	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Δεν είναι ληξιπρόθεσμα και δεν είναι απομειωμένα	5.847.634	20.062.711	6.306.346	28.251.248
Είναι ληξιπρόθεσμα και δεν είναι απομειωμένα:				
< 90 ημέρες	424.755	822.609	1.330.004	8.200.107
<91 - 180 ημέρες	100.278	114.497	187.990	6.596.800
<181 - 360 ημέρες	1.815	38.081	43.546	60.671
> 360 ημέρες	0	194.429	0	191.288
Σύνολο	6.374.482	21.232.327	7.867.886	43.300.114

19 Λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού

Οι λοιπές απαιτήσεις του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Λογαριασμοί δεσμευμένων καταθέσεων	501.449	433.753	501.449	433.753
Αγορές υπό παραλαβή	2.586.000	6.940.337	2.586.000	5.321.785
Απαιτήσεις ΦΠΑ & παρακρατούμενων φόρων	3.861.646	4.327.302	3.562.476	2.934.528
Προκαταβολές προμηθευτών	9.450.696	2.783.750	9.293.078	2.477.262
Έσοδα χρήσης εισπρακτέα	90.621	15.038	90.621	15.038
Έξοδα επομένων χρήσεων	390.888	485.747	382.663	434.356
Απαιτήσεις έναντι ασφαλιστικής αποζημίωσης	48.000.000	0	48.000.000	0
Επιχορηγήσεις εισπρακτέες	0	5.821.580	0	0
Λοιπές απαιτήσεις	418.668	221.504	402.772	133.222
Σύνολο	65.299.969	21.029.011	64.819.061	11.749.944

Τον Δεκέμβριο του 2018, μετά την ολοκλήρωση των εκθέσεων πραγματογνωμοσύνης και ενώ εκκρεμούσε η ολοκλήρωση του νομικού τμήματος της διαδικασίας της ασφαλιστικής αποζημίωσης, η Εταιρεία συμφώνησε με το Συνασφαλιστικό Σχήμα (ήτοι το σχήμα των ασφαλιστικών εταιρειών που είχε την ασφαλιστική κάλυψη έναντι της πυρκαγιάς που ξέσπασε στο εργοστάσιο της Εταιρείας στο Νέο Όλβιο Ξάνθης, τον Μάιο του 2018), στη λήψη ποσού € 66 εκ., ως το τελικό συνολικώς καταβλητέο ασφάλισμα. Η Εταιρεία έχει ήδη εισπράξει εν είδη προκαταβολής έναντι ασφαλισματος ποσό € 18 εκ. και ως εκ τούτου το υπόλοιπο ποσό των € 48 εκ. περιλαμβάνεται στο ανωτέρω κονδύλι κατά την 31.12.2018 (βλέπε αναλυτικά σημειώσεις 32 και 44).

Όλες οι παραπάνω απαιτήσεις είναι βραχυπρόθεσμες και δεν απαιτείται προεξόφλησή τους κατά την ημερομηνία αναφοράς των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Ο Όμιλος σε κάθε ημερομηνία αναφοράς των χρηματοοικονομικών καταστάσεων προβαίνει σε έλεγχο απομείωσης των παραπάνω απαιτήσεων και σχηματίζει, εφόσον τούτο απαιτείται, τις απαραίτητες προβλέψεις.

Στις λοιπές απαιτήσεις του παρόντος κονδυλίου περιλαμβάνονται και απαιτήσεις από παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα (βλ. περαιτέρω σημείωση 42 των συνημμένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων).

20 Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα ταμειακών διαθεσίμων του Ομίλου και της Εταιρείας έχουν ως ακολούθως:

Ποσά σε €	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Μετρητά στο ταμείο	5.669	8.290	4.825	5.295
Βραχυπρόθεσμες τραπεζικές καταθέσεις	13.607.772	18.995.177	12.382.532	17.654.184
Σύνολο	13.613.441	19.003.467	12.387.357	17.659.479

Τα διαθέσιμα αντιπροσωπεύουν μετρητά καθώς και τραπεζικές καταθέσεις σε ευρώ, δολάριο και RON, διαθέσιμες σε πρώτη ζήτηση. Οι καταθέσεις σε τράπεζες τοκίζονται με κυμαινόμενα επιτόκια και βασίζονται στα μηνιαία επιτόκια καταθέσεων τραπεζών. Το σταθμισμένο κατά μέσο όρο επιτόκιο την ημερομηνία αναφορά των χρηματοοικονομικών καταστάσεων ήταν 0% (31^η Δεκεμβρίου 2017: 0%).

Τα έσοδα από τόκους από καταθέσεις όψεως και προθεσμίας σε τράπεζες λογιστικοποιούνται με βάση την αρχή των δεδουλευμένων και περιλαμβάνονται στο κονδύλι «Χρηματοοικονομικά έσοδα» της Κατάστασης Αποτελεσμάτων.

21 Ίδια κεφάλαια

ι) Μετοχικό κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας αναλύεται ως εξής:

	Ονομαστική αξία μετοχής	Αριθμός μετοχών (τεμάχια)	Μετοχικό κεφάλαιο	Υπέρ το άρτιο	Σύνολο
1η Ιανουαρίου 2018	2,93	15.151.860	44.394.950	38.985.693	83.380.643
31η Δεκεμβρίου 2018	2,93	15.151.860	44.394.950	38.985.693	83.380.643

Κατά τη διάρκεια της τρέχουσας χρήσης δεν πραγματοποιήθηκε ουδεμία μεταβολή στο μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας. Το ολοσχερώς καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο ανέρχεται σε €44,4 εκ. και διαιρείται σε 15.151.860 μετοχές ονομαστικής αξίας €2,93 εκάστη. Το εγκεκριμένο μετοχικό κεφάλαιο είναι ίδιο με τις μετοχές που έχουν

εκδοθεί και διατεθεί σε μετόχους και είναι πλήρως καταβεβλημένο. Η ονομαστική αξία κάθε μίας μετοχής της Εταιρείας είναι €2,93 (31^η Δεκεμβρίου 2017: € 2,93)

ii) Υπέρ το Άρτιο

Το υπέρ το άρτιο μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας προέκυψε από την έκδοση μετοχών έναντι μετρητών σε αξία μεγαλύτερη της ονομαστικής τους αξίας.

iii) Τακτικό Αποθεματικό

Το τακτικό αποθεματικό έχει σχηματιστεί σύμφωνα με τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920.

iii) Λοιπά Αποθεματικά

Τα λοιπά αποθεματικά ποσού €67,1 εκ. περίπου αφορούν:

- α. αποθεματικά ποσού €67,5 εκ. που σχηματίστηκαν από κέρδη προηγούμενων χρήσεων κάνοντας χρήση φορολογικών διατάξεων. Τα αποθεματικά αυτά είναι ελεύθερα προς διανομή εφόσον πληρωθεί φόρος 10%. Τα σχηματισθέντα αφορολόγητα Αποθεματικά Ειδικών Διατάξεων και Νόμων, σύμφωνα την Ελληνική φορολογική νομοθεσία, εξαιρούνται του φόρου εισοδήματος, υπό την προϋπόθεση ότι δε θα διανεμηθούν στους μετόχους. Η διανομή του υπολοίπου των ανωτέρω αποθεματικών μπορεί να πραγματοποιηθεί ύστερα από την έγκριση των μετόχων σε τακτική συνέλευση και εφόσον έχει καταβληθεί ο αναλογών φόρος διανομής.
- β. Αποθεματικά αναλογιστικών ζημιών, ποσού €(0,50) εκ.

iv) Αποθεματικό αντιστάθμισης ταμειακών ροών

Ο Όμιλος εντός του 2017 ξεκίνησε να χρησιμοποιεί, εργαλεία αντιστάθμισης (OTC συμβόλαια), τα οποία μέχρι την 31.12.2017 παρακολουθούσε μέσω λογιστικής αντιστάθμισης ταμειακών ροών. Εντός του 2018, λόγω έκτακτων πράξεων ως αποτέλεσμα της πυρκαγιάς, η Εταιρεία έκρινε ότι τα συγκεκριμένα συμβόλαια δεν πληρούν πλέον τα κριτήρια για την διατήρηση της συγκεκριμένης λογιστικής πολιτικής και ως εκ τούτου η αποτίμηση των ανοιχτών θέσεων της Εταιρείας την 31/12/2018 καταχωρήθηκε απευθείας στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων. Με 31.12.2018 η εν λόγω αποτίμηση οδήγησε σε αναγνώριση κέρδους € 40 χιλ το οποίο καταχωρήθηκε στον λογαριασμό «Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης».

v) Αποτέλεσμα εις νέον

Οι σωρευμένες ζημιές του ομίλου την 31/12/2018 ανήλθαν στο ποσό € 103 εκ. και την 31/12/2017 στο ποσό € 113,8 εκ. Σημειώνεται ότι η ζημιά εις νέον της 31/12/2017 έχει αναπροσαρμοστεί ως αποτέλεσμα της πρόωρης υιοθέτησης του ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» (βλ. σχετικά και σημείωση 7.2).

22 Τρέχουσα και αναβαλλόμενη φορολογία

Οι αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος προκύπτουν από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων και υπολογίζονται βάσει του συντελεστή φορολογίας εισοδήματος που αναμένεται να ισχύει στις χρήσεις κατά τις οποίες αναμένεται να αναστραφούν οι προσωρινές φορολογητέες και εκπεστέες διαφορές.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται όταν υπάρχει εφαρμόσιμο νομικό δικαίωμα να συμψηφιστούν οι τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις έναντι των τρεχουσών φορολογικών υποχρεώσεων και όταν οι αναβαλλόμενοι φόροι αφορούν στην ίδια φορολογική αρχή. Αναβαλλόμενη

φορολογική απαίτηση αναγνωρίζεται για τις μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές, στον βαθμό που είναι πιθανή η πραγματοποίηση του σχετικού φορολογικού οφέλους μέσω μελλοντικών φορολογικών κερδών.

Τα συμψηφισμένα ποσά της αναβαλλόμενης φορολογίας για τον Όμιλο και την Εταιρεία είναι τα παρακάτω:

Ποσά σε €		Ο ΟΜΙΛΟΣ			
		31/12/2018		31/12/2017	
	Α.Φ. Απαίτηση	Α.Φ. Υποχρέωση	Α.Φ. Απαίτηση	Α.Φ. Υποχρέωση	
Ενσώματα πάγια	0	4.335.537	0	9.354.911	
Άυλα στοιχεία του ενεργητικού	260.569	0	344.914	0	
Αποθέματα	913.705	0	1.027.607	0	
Εμπορικές Απαιτήσεις	102.627	0	147.560	0	
Λοιπές Απαιτήσεις	0	44.699	0	107.492	
Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου	0	0	0	8.613	
Αποθεματικό Αναλογιστικών Ζημιών	166.082	0	191.160	0	
Παροχές σε εργαζομένους	149.011	0	139.697	0	
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	2.646.219	0	1.659.248	0	
Λοιπές προβλέψεις	0	1.330.993	0	608.269	
Φορολογικά αναγνωριζόμενες ζημιές	348.879	0	3.212.964	0	
Σύνολο	4.587.092	5.711.229	6.723.152	10.079.285	
Συμψηφισμός	-4.319.750	-4.319.750	-6.490.139	-6.490.139	
Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση/ υποχρέωση	267.343	1.391.480	233.012	3.589.145	

Ποσά σε €		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
		31/12/2018		31/12/2017	
	Α.Φ. Απαίτηση	Α.Φ. Υποχρέωση	Α.Φ. Απαίτηση	Α.Φ. Υποχρέωση	
Ενσώματα πάγια		3.960.796		8.321.701	
Άυλα στοιχεία του ενεργητικού	259.710		307.449		
Αποθέματα	861.339		937.580		
Εμπορικές Απαιτήσεις	102.627		147.560		
Λοιπές Απαιτήσεις		44.699		103.841	
Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου					
Αποθεματικό Αναλογιστικών Ζημιών	165.284		182.120		
Παροχές σε εργαζομένους	147.817		133.784		
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	2.383.988		1.525.252		
Λοιπές προβλέψεις		1.330.993		601.494	
Φορολογικά αναγνωριζόμενες ζημιές	0		2.170.173		
Σύνολο	3.920.766	5.336.488	5.403.919	9.027.036	
Συμψηφισμός	-3.920.766	-3.920.766	-5.403.919	-5.403.919	
Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση/ υποχρέωση	0	1.415.723	0	3.623.117	

Η μεταβολή της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης /υποχρέωσης για τον Όμιλο και την Εταιρεία, παρουσιάζεται ακολούθως:

Ποσά σε €	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Υπόλοιπο έναρξης	-3.356.133	-2.334.137	-3.623.115	-2.018.818
Αποτελέσματα χρήσης από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	2.263.326	-1.044.441	2.073.508	-1.597.783
Αποτελέσματα χρήσης από διακοπείσες δραστηριότητες	0	-12.621	0	-12.621
Κινήσεις στην καθαρή θέση	-30.511	32.908	-30.364	6.106
Επίδραση από συγχώνευση	0	0	164.250	0
Λοιπές κινήσεις	-820	2.159	0	0
Υπόλοιπο λήξης	-1.124.137	-3.356.133	-1.415.721	-3.623.115

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που προκύπτουν από αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημιές προς συμψηφισμό σε μελλοντικές χρήσεις αναγνωρίζονται μόνο εφόσον είναι πιθανό ότι θα συμψηφιστούν με μελλοντικά φορολογητέα κέρδη.

Ο Όμιλος αναγνώρισε αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση επί των αχρησιμοποίητων φορολογικών ζημιών (€348 χιλ.), καθώς με βάση το εγκεκριμένο επιχειρηματικό πλάνο, η διοίκηση κρίνει ότι υπάρχει δυνατότητα συμψηφισμού των φορολογικών ζημιών με επαρκή μελλοντικά φορολογητέα κέρδη. Στην εταιρεία το 2018 δεν υπάρχουν αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημιές προς συμψηφισμό.

Ο Όμιλος εκτιμά ότι στις αγορές στις οποίες δραστηριοποιείται υπάρχουν οι προϋποθέσεις περαιτέρω βελτίωσης της ανταγωνιστικής του θέσης και κατά συνέπεια του μεριδίου αγοράς, των πωλήσεων και της οργανικής του κερδοφορίας. Συγκεκριμένα, οι βασικές παραδοχές της Διοίκησης που στηρίζουν την αύξηση της οργανικής κερδοφορίας (και κατ' επέκταση την ύπαρξη προβλεπόμενων μελλοντικών φορολογητέων κερδών), όπως αυτή έχει αποτυπωθεί στο ανωτέρω αναφερόμενο επιχειρηματικό πλάνο, είναι ότι το μεγαλύτερο μέρος του κύκλου εργασιών προέρχεται από την αλλοδαπή και κυρίως από περιοχές που εμφανίζουν οικονομική ανάπτυξη, η Εταιρεία θα προχωρήσει στην ανάπτυξη νέων και τεχνολογικά προηγμένων προϊόντων, θα ακολουθήσει ένα λελογισμένο πρόγραμμα επενδύσεων καθώς επίσης θα εξορθολογήσει περαιτέρω το κόστος, λόγω επίτευξης οικονομιών κλίμακας και συνεισφοράς του εργοστασίου ανακύκλωσης στην περιοχή της Κομοτηνής.

23 Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Η επιχείρηση δεν έχει επίσημα ή ανεπίσημα ενεργοποιήσει κάποιο ειδικό πρόγραμμα παροχών προς τους εργαζομένους της, το οποίο να δεσμεύεται για παροχές σε περιπτώσεις αποχωρήσεων για το σύνολο των εργαζομένων. Ισχύει και έχει ενεργοποιηθεί η συμβατική υποχρέωση με βάση την ισχύουσα νομοθεσία όπως προκύπτει από το ν. 2112/20 και ν. 3026/54, και όπως αυτοί τροποποιήθηκαν από το ν. 4093/2012, για παροχή ενός εφάπαξ ποσού κατά τη στιγμή της συνταξιοδότησης σύμφωνα με το 40% της κλίμακας ν. 2112/20. Αυτά τα προγράμματα δεν χρηματοδοτούνται και αποτελούν προγράμματα καθορισμένων παροχών σύμφωνα με το ΔΛΠ 19 (defined benefit plans) και η σχετική υποχρέωση υπολογίστηκε βάσει αναλογιστικής μελέτης, η οποία καταρτίστηκε από ανεξάρτητο αναλογιστή. Η κίνηση της καθαρής υποχρέωσης στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου, έχει ως εξής:

Μεταβολές στην υποχρέωση Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης:

Ποσά σε €	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
	31/12/2018	31/12/2017
Καθαρή Υποχρέωση στην αρχή της χρήσης	1.140.889	955.055
Εισφορές πληρωθείσες εργοδότη	-84.648	-66.054
Δαπάνη προς καταχώρηση στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	198.982	157.146
Αναλογιστικά (κέρδη)/ ζημιές που καταχωρούνται στην Κατάσταση συνολικών Εσόδων	5.156	94.742
Καθαρή Υποχρέωση στη λήξη της χρήσης	1.260.379	1.140.889

	31/12/2018	31/12/2017
Παρούσα αξία της υποχρεώσεως κατά το τέλος της χρήσης	1.260.379	1.140.889
Πραγματική αξία περιουσιακών στοιχείων προγράμματος κατά το τέλος της χρήσης	0	0
Καθαρή υποχρέωση προς καταχώρηση στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης κατά το τέλος της χρήσης	1.260.379	1.140.889

Οι λεπτομέρειες και οι βασικές υποθέσεις της αναλογιστικής εκτίμησης για τις χρήσεις που έληξαν την 31/12/2018 και 31/12/2017 έχουν ως κάτωθι:

Ποσά σε €	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
	31/12/2018	31/12/2017
Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	112.465	89.688
Δαπάνη τόκου	20.536	19.101
Κόστος (αποτέλεσμα) διακανονισμών	65.980	48.357
Καθαρό έξοδο χρήσης	198.982	157.146
Ποσό που καταχωρείται στη χρήση στα λοιπά συνολικά έσοδα	-5.156	-94.742
Σωρευτικό ποσό στα λοιπά συνολικά έσοδα	-664.331	-659.175

Η κίνηση της καθαρής υποχρέωσης στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της Εταιρείας, έχει ως εξής:

Ποσά σε €	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017
Καθαρή υποχρέωση στην αρχή της χρήσης	1.089.324	918.784
Υποχρέωση συγχωνευόμενης εταιρείας την 01.01.2018	44.442	0
Εισφορές πληρωθείσες εργοδότη	-84.648	-60.359
Δαπάνη προς καταχώρηση στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	198.067	145.526
Αναλογιστικά (κέρδη)/ ζημιές που καταχωρούνται στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων	5.223	85.373
Καθαρή Υποχρέωση στη λήξη της χρήσης	1.252.408	1.089.324

Ποσά σε €	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017
Παρούσα αξία της υποχρεώσεως κατά το τέλος της χρήσης	1.252.408	1.089.324
Πραγματική αξία περιουσιακών στοιχείων προγράμματος κατά το τέλος της χρήσης	0	0
Καθαρή Υποχρέωση προς καταχώρηση στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης κατά το τέλος της χρήσης	1.252.408	1.089.324

Ποσά σε €	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017
Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	111.679	82.602
Δαπάνη τόκου	20.408	18.376
Κόστος (αποτέλεσμα) Διακανονισμών	65.980	44.548
Καθαρό έξοδο χρήσης	198.067	145.526
Ποσό που καταχωρείται στη χρήση στα Λοιπά συνολικά έσοδα	-5.223	-85.373
Σωρευτικό Ποσό στα Λοιπά συνολικά έσοδα	-661.138	-628.000

Οι κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για τους ανωτέρω λογιστικούς σκοπούς είναι οι εξής:

Ο ΟΜΙΛΟΣ / Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ

	31/12/2018	31/12/2017
Προεξοφλητικό επιτόκιο	1,70%	1,80%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	2,00%	2,00%
Πληθωρισμός	2,00%	2,00%

Κινητικότητα προσωπικού :	1/1 - 31/12/2018	1/1 - 31/12/2017
Έτη Προϋπηρεσίας	Ποσοστό Αποχωρήσεων	Ποσοστό Αποχωρήσεων
Από 0 έως 1 έτος	7%	7%
Από 1 έτος έως 5 έτη	5%	5%
Από 5 έτη έως 10 έτη	3%	3%
Από 10 έτη και άνω	0%	0%

Οι παραπάνω παραδοχές αναπτύχθηκαν από τη διοίκηση σε συνεργασία με ανεξάρτητο αναλογιστή που εκπόνησε την αναλογιστική μελέτη.

Οι βασικές αναλογιστικές παραδοχές για τον προσδιορισμό των υποχρεώσεων είναι το επιτόκιο προεξόφλησης και η αναμενόμενη μεταβολή των μισθών. Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει τις επιδράσεις στην αναλογιστική υποχρέωση από τυχόν μεταβολές των εν λόγω παραδοχών.

Ποσά σε €	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
	Αναλογιστική Υποχρέωση	Ποσοστιαία Μεταβολή
Αύξηση επιτοκίου προεξόφλησης κατά 0,5%	1.148.808	-9%
Μείωση επιτοκίου προεξόφλησης κατά 0,5%	1.385.082	10%
Αύξηση αναμενόμενης αύξησης μισθών κατά 0,5%	1.360.762	8%
Μείωση αναμενόμενης αύξησης μισθών κατά 0,5%	1.166.214	-7%

24 Δανειακές υποχρεώσεις

Ο δανεισμός του Ομίλου περιλαμβάνει τόσο μακροπρόθεσμης λήξης δάνεια όσο και δάνεια για χρηματοδότηση κεφαλαίου κίνησης με βάση τις ανάγκες του. Οι δανειακές υποχρεώσεις (μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες) του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Μακροπρόθεσμος δανεισμός				
Ομολογιακά δάνεια (ΟΔ)	66.102.960	65.864.780	66.102.960	63.721.580
Τραπεζικός δανεισμός	26.093	86.092	0	50.000
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	4.541.756	3.677.283	3.527.602	3.246.339
Μείον: Μακροπρόθεσμα δάνεια πληρωτέα στους επόμενους 12 μήνες	-4.151.140	-5.272.627	-3.933.173	-4.108.219
Σύνολο μακροπρόθεσμων δανείων	66.519.669	64.355.528	65.697.389	62.909.700
Βραχυπρόθεσμα δάνεια				
Τραπεζικός δανεισμός	34.431.967	12.621.282	34.431.967	4.311.928
Υποχρεώσεις προς εταιρίες factoring	536.187	6.856.382	536.187	6.856.382

Βραχυπρόθεσμο τμήμα μακροπρόθεσμων δανειακών υποχρεώσεων	4.151.140	5.272.627	3.933.173	4.108.219
Σύνολο βραχυπρόθεσμων δανείων	39.119.294	24.750.291	38.901.326	15.276.529
Σύνολο δανείων	105.638.963	89.105.819	104.598.715	78.186.229

Ο Όμιλος δεν έχει δάνεια αποτιμώμενα στις εύλογες αξίες. Η λογιστική αξία των δανειακών υποχρεώσεων εκτιμάται ότι προσεγγίζει την εύλογη αξία τους και κατ' επέκταση το επιτόκιο προεξόφλησης που θα χρησιμοποιούνταν για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας εκτιμάται παρόμοιο με τα επιτόκια που ο Όμιλος καταβάλλει.

Το συνολικό χρηματοοικονομικό κόστος των μακροπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων δανειακών υποχρεώσεων καθώς και των χρηματοδοτικών μισθώσεων για την ετήσια περίοδο 01/01-31/12/2018 (και την αντίστοιχη συγκριτική ετήσια περίοδο) περιλαμβάνεται στο κονδύλι «Χρηματοοικονομικά έξοδα» της ενοποιημένης και εταιρικής Κατάστασης Αποτελεσμάτων.

Το μέσο σταθμισμένο επιτόκιο δανεισμού για την τρέχουσα χρήση ανήλθε σε 3,8% έναντι 4,5% της προηγούμενης χρήσης.

Αναφορικά με τα ανωτέρω μακροπρόθεσμα και βραχυπρόθεσμα δάνεια, παρατίθεται ο παρακάτω πίνακας μελλοντικών αποπληρωμών για τον Όμιλο κατά την 31/12/2018 και 31/12/2017.

Ποσά σε €		Ο ΟΜΙΛΟΣ			
Δανειακές υποχρεώσεις 31/12/2018	Ομολογιακά δάνεια με εξασφαλίσεις	Τραπεζικός δανεισμός & Χρηματοδοτική Μίσθωση	Δάνεια με εκχώρηση απαιτήσεων	Δάνεια χωρίς εξασφαλίσεις	Σύνολο δανειακών υποχρεώσεων
Έως 1 έτους	3.099.685	35.483.422	536.187		39.119.294
Μεταξύ 1 έτους και 2 ετών	4.065.554	767.126		26.093	4.858.773
Μεταξύ 2 ετών και 3 ετών	3.500.000	749.502			4.249.502
Μεταξύ 3 ετών και 4 ετών	55.437.721	689.269			56.126.990
Μεταξύ 4 ετών και 5 ετών		538.232			538.232
Άνω των 5 ετών		746.172			746.172
Σύνολο	66.102.960	38.973.722	536.187	26.093	105.638.963

Ποσά σε €		Ο ΟΜΙΛΟΣ			
Δανειακές υποχρεώσεις 31/12/2017	Ομολογιακά δάνεια με εξασφαλίσεις	Τραπεζικός δανεισμός & Χρηματοδοτική Μίσθωση	Δάνεια με εκχώρηση απαιτήσεων	Δάνεια χωρίς εξασφαλίσεις	Σύνολο δανειακών υποχρεώσεων
Έως 1 έτους	4.391.600	13.502.310	6.856.382		24.750.292
Μεταξύ 1 έτους και 2 ετών	12.439.508	763.261		36.092	13.238.861
Μεταξύ 2 ετών και 3 ετών		506.571			506.571
Μεταξύ 3 ετών και 4 ετών		466.265			466.265
Μεταξύ 4 ετών και 5 ετών	49.033.672	395.171			49.428.843
Άνω των 5 ετών		714.987			714.987
Σύνολο	65.864.780	16.348.565	6.856.382	36.092	89.105.819

Τα μακροπρόθεσμα δάνεια του Ομίλου, στις 31 Δεκεμβρίου 2018 και 31 Δεκεμβρίου 2017, αναλύονται ανά είδος και ημερομηνία λήξης, στον πίνακα που ακολουθεί:

Ποσά σε €		Ο ΟΜΙΛΟΣ				
		Υπόλοιπο στις 31/12/2018			Υπόλοιπο στις 31/12/2017	
	Εταιρεία	Λήξη	Μακροπρόθεσμο	Πληρωτέο την επόμενη χρήση	Μακροπρόθεσμο	Πληρωτέο την επόμενη χρήση
1)ΟΔ ΕFG Eurobank	SYSTEMS	18/12/2019	14.693.954	2.000.000	14.687.908	3.320.000
2)ΟΔ ΕFG Eurobank	SYSTEMS	27/6/2020	2.171.285	1.099.685	0	0
2)ΟΔ ΕFG Eurobank	RECYCLING	27/6/2020	0	0	2.143.200	1.071.600
Κ.Ο.Δ.	SYSTEMS	20/6/2022	49.237.721	0	49.033.672	0
Συμβάσεις πιστωτικών γραμμών	SYSTEMS		0	0	50.000	50.000
ALPHA Finance Lease	SYSTEMS	23/12/2019	275.004	275.004	626.070	351.066
Συμβάσεις μισθώσεων	SYSTEMS		3.252.598	558.485	2.620.269	387.153
Συμβάσεις μισθώσεων	RECYCLING		0	0	303.109	49.977
Συμβάσεις μισθώσεων	SEBA		932.352	172.886	0	0
Συμβάσεις μισθώσεων	ROMANIA		81.802	45.082	127.835	42.831
Συμβάσεις πιστωτικών γραμμών	ALSE DE		26.093		36.092	0
Σύνολο			70.670.809	4.151.140	69.628.155	5.272.628

Οι εταιρείες του Ομίλου διατηρούν επίσης πιστωτικά όρια με διάφορες τράπεζες για την κάλυψη γενικών χρηματοδοτικών αναγκών. Η πλειοψηφία των δανειακών γραμμών αφορούν σε βραχυπρόθεσμα δάνεια και διακανονισμούς πρακτορείας απαιτήσεων με δικαίωμα και χωρίς δικαίωμα αναγωγής που έχει συνάψει η μητρική εταιρεία και τα οποία έχουν τεθεί σε ισχύ και ανανεώνονται αναλόγως με τις ανάγκες της, κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών.

Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις αφορούν κτήρια, μηχανολογικό εξοπλισμό και μεταφορικά μέσα.

Την 29η Ιουνίου 2018 πραγματοποιήθηκε στην έδρα του Εκπροσώπου των Ομολογιούχων «Ελληνικό Κεντρικό Αποθετήριο Τίτλων Α.Ε.» Συνέλευση των ομολογιούχων δανειστών του από 20.06.2017 εκδοθέντος ομολογιακού δανείου της Εταιρείας. Από την συνέλευση η Εταιρεία ζήτησε και έλαβε τις ακόλουθες εγκρίσεις:

- να μην θεωρηθεί παραβίαση αρνητικής υποχρέωσης της Εταιρείας η λήψη νέων πιστοδοτήσεων άνω των € 16 εκατ. έως την 31/12/2019 (όρος 8.2.(στ) του ΚΟΔ).
- να μην θεωρηθεί παραβίαση εγγυοδοτικής υποχρέωσης η αλλαγή χρήσης αντληθέντων κεφαλαίων (όρος 7.1.(θ) του ΚΟΔ), ποσού 1,5 εκατ. ευρώ για αγορά νέου ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού αντί αύξησης μετοχικού κεφαλαίου για σύσταση θυγατρικών εταιρειών στο εξωτερικό (βλ. σχετικά και σημείωση 35).
- να μην θεωρηθεί παραβίαση αρνητικής υποχρέωσης η πώληση του κλάδου των καταναλωτικών μπαταριών της Toshiba της Εταιρείας (όροι 8.2.(δ) και 8.2.(ζ) του ΚΟΔ).
- να μην θεωρηθεί παραβίαση θετικής υποχρέωσης της Εταιρείας η υπέρβαση του Δείκτη ΈΣύνολο Καθαρού Δανεισμού προς EBITDA' για δύο (2) χρονικά σημεία υπολογισμού του Δείκτη, ήτοι για τις 31/12/2018 και για τις 30/6/2019 (όροι 8.1.(ι) και 4.3.1.(γ) του ΚΟΔ), με παράλληλη αύξηση του

επιτοκίου των ομολογιών από 4,25% σε 4,35% για τις Περιόδους Εκτοκισμού 20/12/2018 – 20/6/2019 και 20/6/2019 – 20/12/2019.

Τα συγκριτικά στοιχεία των δανειακών υποχρεώσεων για τον Όμιλο και την Εταιρεία έχουν αναπροσαρμοστεί ως αποτέλεσμα της πρόωρης υιοθέτησης του ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» (βλ. σχετικά και σημείωση 7.2).

25 Συμφωνία μεταβολής υποχρεώσεων από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες

Ακολουθώντας παρατίθεται η συμφωνία της μεταβολής των υποχρεώσεων από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες, για τον Όμιλο και την Εταιρεία για τη χρήση που έληξε την 31/12/2018:

Ποσά σε €	Ο ΟΜΙΛΟΣ		
	Μακροπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	Βραχυπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	Σύνολο
Υπόλοιπο 31/12/2016	43.343.069	41.265.545	84.608.614
Αποπληρωμές	-24.455.961	-21.503.275	-45.959.236
Αναλήψεις /εκταμιεύσεις	50.524.022	0	50.524.022
Μη ταμειακές μεταβολές 01/01 - 31/12/2017:			
Συναλλαγματικές διαφορές	-404	-14.606	-15.010
Αναγνώριση δανειακών υποχρεώσεων βάσει του ΔΠΧΑ 16	1.081.814	0	1.081.814
Αναταξινομήσεις	-5.376.485	5.376.485	0
Λοιπές μεταβολές	-760.527	-373.859	-1.134.386
Υπόλοιπο 31/12/2017	64.355.528	24.750.291	89.105.818
Αποπληρωμές	-159.582	-20.195.425	-20.355.007
Αναλήψεις /εκταμιεύσεις	0	34.631.780	34.631.780
Μη ταμειακές μεταβολές 01/01 - 31/12/2018:			
Συναλλαγματικές διαφορές	-6.863	0	-6.863
Αναγνώριση δανειακών υποχρεώσεων βάσει του ΔΠΧΑ 16	2.117.295	0	2.117.295
Αναταξινομήσεις	146.939	-146.939	0
Λοιπές μεταβολές	66.353	79.587	145.939
Υπόλοιπο 31/12/2018	66.519.669	39.119.294	105.638.963

Ποσά σε €	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ		
	Μακροπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	Βραχυπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	Σύνολο
Υπόλοιπο 31/12/2016	39.320.257	24.295.407	63.615.664
Αποπληρωμές	-22.799.001	-12.908.318	-35.707.319
Αναλήψεις /εκταμιεύσεις	50.492.100	0	50.492.100
Μη ταμειακές μεταβολές 01/01 - 31/12/2017:			
Συναλλαγματικές διαφορές	0	-14.606	-14.606
Αναγνώριση δανειακών υποχρεώσεων βάσει του ΔΠΧΑ 16	851.223	0	851.223
Αναταξινομήσεις	-4.175.078	4.175.078	0
Λοιπές μεταβολές	-779.801	-271.032	-1.050.833

Υπόλοιπο 31/12/2017	62.909.700	15.276.529	78.186.229
Αποπληρωμές	0	-20.156.255	-20.156.255
Αναλήψεις /εκταμιεύσεις	0	34.631.780	34.631.780
Μη ταμειακές μεταβολές 01/01 - 31/12/2018:			
Συναλλαγματικές διαφορές	0	0	0
Προσθήκες δανειακών υποχρεώσεων από συγχώνευση	1.324.732	9.430.931	10.755.663
Αναγνώριση δανειακών υποχρεώσεων βάσει του ΔΠΧΑ 16	1.035.359	0	1.035.359
Αναταξινομήσεις	361.245	-361.245	0
Λοιπές μεταβολές	66.353	79.587	145.939
Υπόλοιπο 31/12/2018	65.697.389	38.901.326	104.598.715

26 Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

Ο Όμιλος έχει αναγνωρίσει στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις ως έσοδο επόμενων χρήσεων το μακροπρόθεσμο τμήμα κρατικών επιχορηγήσεων το οποίο πρόκειται να αναγνωρισθεί συστηματικά και ορθολογικά στα έσοδα κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των παγίων στοιχείων του ενεργητικού.

Το υπόλοιπο του λογαριασμού κατά την 31/12/2018 και 31/12/2017 για τον Όμιλο και την Εταιρεία, έχει ως ακολούθως:

Ποσά σε €	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Μακροπρόθεσμο τμήμα κρατικών επιχορηγήσεων	6.760.001	8.475.770	6.760.001	2.957.908
Σύνολο	6.760.001	8.475.770	6.760.001	2.957.908
<i>Βραχυπρόθεσμο τμήμα κρατικών επιχορηγήσεων</i>	<i>397.761</i>	<i>527.580</i>	<i>397.761</i>	<i>247.224</i>

Τον Δεκέμβριο του 2018, εισπράχθηκε ποσό € 224 χιλ. ως μέρος επιχορήγησης ύψους € 784 χιλ. έναντι επένδυσης συνολικού ύψους €2.800 χιλ. που αφορούσε την δραστηριότητα της ανακύκλωσης μολύβδου στην παραγωγική εγκατάσταση της Κομοτηνής, η οποία είχε υπαχθεί στις διατάξεις του Ν.3908/2011. Η εν λόγω επένδυση έχει ολοκληρωθεί από την εταιρεία και αναμένεται η τελική επίσημη απόφαση ολοκλήρωσης.

Οι αποσβέσεις λογίζονται στα αποτελέσματα της περιόδου με τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης σύμφωνα με τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των αντίστοιχων επιχορηγούμενων παγίων. Για τη χρήση 01/01/2018 – 31/12/2018 οι αποσβέσεις επιχορηγήσεων ανήλθαν σε € 441 χιλ. για τον Όμιλο και την εταιρεία.

Σημαντικό μέρος των κρατικών επιχορηγήσεων που είχε λάβει η Εταιρεία, αντιστοιχούσε σε ενσώματα πάγια τα οποία καταστράφηκαν στην πυρκαγιά, που εκδηλώθηκε στο βιομηχανικό συγκρότημα της Εταιρείας στο Νέο Όλβιο της Ξάνθης. Ως εκ τούτου, το ποσό της επιχορήγησης που αφορούσε στα συγκεκριμένα πάγια, ύψους € 1.629 χιλ. αναγνωρίστηκε στην εταιρική και ενοποιημένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων της περιόδου στον λογαριασμό «Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης» και ειδικότερα στην κατηγορία «Καθαρή λογιστική ζημία από την πυρκαγιά» (βλ. αναλυτικά επεξηγηματικές σημειώσεις 32 και 44).

27 Προμηθευτές και Λοιπές υποχρεώσεις

Η ανάλυση των υπολοίπων των προμηθευτών και των λοιπών συναφών υποχρεώσεων του Ομίλου και της Εταιρείας έχει ως ακολούθως:

Ποσά σε €	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Προμηθευτές εσωτερικού	10.233.192	6.313.618	10.181.832	16.202.684
Προμηθευτές εξωτερικού	13.263.759	27.490.686	12.968.850	27.260.422
Επιταγές πληρωτέες	2.309.157	2.551.657	2.309.157	2.494.851
Σύνολο	25.806.108	36.355.961	25.459.839	45.957.957

28 Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις

Ακολουθεί ανάλυση των λοιπών βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων:

Ποσά σε €	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Επιχορηγήσεις	397.761	527.580	397.761	247.224
Έσοδα επόμενων χρήσεων	7.991.156	306.593	7.991.156	306.593
Έξοδα χρήσεως δουλευμένα	4.901.440	3.373.953	4.773.124	2.903.909
Προκαταβολές πελατών	5.075.645	4.389.636	4.412.304	4.059.835
Ασφαλιστικά ταμεία	987.923	997.678	975.234	909.222
Λοιποί φόροι	852.757	674.034	789.497	582.338
Λοιπές Υποχρεώσεις	497.017	533.489	444.269	473.901
Σύνολο	20.703.698	10.802.963	19.783.344	9.483.022

Στα έσοδα επόμενων χρήσεων περιλαμβάνεται ποσό € 7.845 χιλ. που αφορά το μέρος της αποζημίωσης των ασφαλιστικών εταιρειών για την πυρκαγιά στο εργοστάσιο της εταιρείας στην Ξάνθη, που αντιστοιχεί στην αποζημίωση για τα διαφυγόντα κέρδη του 2019 και ως εκ τούτου θα αναγνωριστεί σαν έσοδο την επόμενη χρήση.

29 Προβλέψεις

Στον πίνακα που ακολουθεί παρατίθεται η ανάλυση της κίνησης των προβλέψεων του Ομίλου και της Εταιρείας:

Ποσά σε €	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Υπόλοιπο έναρξης	2.025.711	1.587.000	2.025.711	1.587.000
Πρόσθετες προβλέψεις	1.000.000	950.000	1.000.000	950.000
Αχρησιμοποίητες προβλέψεις	-350.000	0	-350.000	0
Χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις χρήσεως	-90.211	-511.289	-90.211	-511.289
Υπόλοιπο λήξης	2.585.500	2.025.711	2.585.500	2.025.711

Οι προβλέψεις αφορούν κυρίως σε εκκρεμείς νομικές υποθέσεις.

30 Πωλήσεις

Οι πωλήσεις του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01/01 – 31/12/2018	01/01 – 31/12/2017	01/01 – 31/12/2018	01/01 – 31/12/2017
Εσωτερικού	8.123.240	14.623.133	8.126.240	44.080.994
Τρίτων Χωρών	25.822.320	38.956.859	25.822.320	38.955.919
Ευρωπαϊκή Ένωση	74.525.802	130.753.928	73.585.174	129.684.454
Σύνολο	108.471.362	184.333.919	107.533.735	212.721.366

Η κατανομή των εσόδων από πωλήσεις στους λειτουργικούς τομείς του ομίλου παρουσιάζεται στη σημείωση 38.

31 Λειτουργικά έξοδα ανά κατηγορία

Τα λειτουργικά έξοδα ανά κατηγορία, κόστος πωληθέντων, έξοδα διοικητικής λειτουργίας, έξοδα λειτουργίας διάθεσης, έξοδα έρευνας και ανάπτυξης και έξοδα αναδιοργάνωσης του Ομίλου και της Εταιρείας παρουσιάζονται αναλυτικά στον παρακάτω πίνακα.

Ποσά σε €	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01/01 – 31/12/2018	01/01 – 31/12/2017	01/01 – 31/12/2018	01/01 – 31/12/2017
Μεταβολές αποθεμάτων και κόστος πωλήσεων	72.193.946	116.703.514	73.085.920	151.726.527
Ακαθάριστες αμοιβές και εργοδοτικές εισφορές εργαζόμενων	15.882.472	20.408.714	14.853.199	18.172.562
Έξοδα μεταφοράς αγαθών	3.903.909	6.199.146	3.800.266	5.965.592
Αποσβέσεις	4.476.446	6.487.170	3.935.477	5.042.024
Φόροι τέλη	389.655	825.959	386.387	744.870
Ασφάλιστρα	611.001	557.131	591.584	474.588
Λοιπά έξοδα	14.536.905	16.371.157	13.719.575	13.024.105
Σύνολο	111.994.334	167.552.791	110.372.408	195.150.268

Ποσά σε €	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01/01 – 31/12/2018	01/01 – 31/12/2017	01/01 – 31/12/2018	01/01 – 31/12/2017
Συμπεριλήφθηκαν σε:				
Κόστος πωληθέντων	92.948.908	144.822.706	92.622.772	174.495.806
Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	8.516.722	6.691.736	8.025.231	5.381.058
Έξοδα λειτουργίας διάθεσης	9.090.372	14.528.184	8.790.734	14.326.406
Έξοδα έρευνας και ανάπτυξης	1.438.331	1.510.164	933.671	946.997
Σύνολο	111.994.333	167.552.791	110.372.408	195.150.268

Για την ετήσια περίοδο 2018, στα λοιπά έξοδα περιλαμβάνονται αμοιβές του τακτικού ελεγκτή ποσού € 6,9 χιλ. που αφορούν σε επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές υπηρεσίες (εξαιρουμένων των υπηρεσιών του υποχρεωτικού και του φορολογικού ελέγχου).

32 Λοιπά έσοδα / έξοδα εκμετάλλευσης

Τα λοιπά έσοδα και έξοδα εκμετάλλευσης του Ομίλου και της Εταιρείας έχουν ως εξής:

Ποσά σε €	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	01/01 – 31/12/2018	01/01 – 31/12/2017	01/01 – 31/12/2018	01/01 – 31/12/2017
Συναλλαγματικές διαφορές έσοδα	465.762	407.274	463.369	407.274
Έσοδα προηγούμενων χρήσεων	333.720	137.240	333.720	119.437
Έσοδα από αχρησιμοποίητες προβλέψεις	1.352.000	0	1.350.000	0
Αποζημιώσεις έναντι έκτακτων ζημιών	58.250.347	261.674	58.250.347	261.674
Έσοδα από παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα για αντιστάθμιση μολύβδου	775.357	0	775.357	0
Λοιπά έσοδα	347.686	342.049	327.863	314.844
Σύνολο	61.524.871	1.148.237	61.500.655	1.103.229

Τον Δεκέμβριο του 2018, μετά την ολοκλήρωση των εκθέσεων πραγματογνωμοσύνης, και ενώ εκκρεμούσε η ολοκλήρωση του νομικού τμήματος της διαδικασίας της ασφαλιστικής αποζημίωσης, η Εταιρεία συμφώνησε με τους ασφαλιστές της στη λήψη ποσού 66 εκατ. ευρώ ως το τελικό συνολικώς καταβλητέο ασφάλισμα με το οποίο και θα επήρχετο πλήρης και ολοσχερής εξόφληση κάθε απαίτησης της Εταιρείας κατά του Ασφαλιστή για την προαναφερθείσα πυρκαγιά. Εκ του προαναφερόμενου ποσού, ποσό ύψους € 7,8 εκ αφορά αποζημίωση για τα διαφυγόντα κέρδη του 2019 και ως εκ τούτου θα αναγνωριστεί σαν έσοδο την επόμενη χρήση. Το υπόλοιπο ποσό ύψους € 58,2 εκ. περιλαμβάνεται στα Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης της χρήσης και συγκεκριμένα στην γραμμή «Αποζημιώσεις έναντι έκτακτων ζημιών» (βλέπε αναλυτικά σημείωση 44).

Στα έσοδα από αχρησιμοποίητες προβλέψεις περιλαμβάνεται α) ποσό € 350 χιλ. που αφορά σε συμβιβασμό ύψους € 650 χιλ. επί δικαστικής διαμάχης για την οποία κατά τα προηγούμενα έτη είχε δημιουργηθεί πρόβλεψη ύψους € 1.000 χιλ. και β) ποσό € 1.000 χιλ. το οποίο αφορά αναστροφής της πρόβλεψης απομείωσης εμπορικών απαιτήσεων. Η εκτίμηση της διοίκησης για τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές διενεργήθηκε στα πλαίσια εφαρμογής των απαιτήσεων του νέου λογιστικού προτύπου ΔΠΧΑ 9.

Ποσά σε €	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης	01/01 – 31/12/2018	01/01 – 31/12/2017	01/01 – 31/12/2018	01/01 – 31/12/2017
Συναλλαγματικές διαφορές έξοδα	771.600	608.666	763.535	594.821
Έξοδα προηγούμενων χρήσεων	98.822	127.884	96.790	109.568
Απομείωση ενσώματων παγίων	0	135.000	0	135.000
Πρόβλεψη αποζημιώσεων & επίδικων υποθέσεων	1.000.000	950.000	1.000.000	950.000
Καθαρή λογιστική ζημία από την πυρκαγιά	33.009.188	0	33.009.188	0
Κόστη Αδράνειας	7.773.338	0	7.773.338	0
Έξοδα από παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα για αντιστάθμιση μολύβδου	0	0	0	0
Λοιπά έξοδα	153.169	42.642	152.502	22.759
Σύνολο	42.806.118	1.864.192	42.795.353	1.812.148

Στο κονδύλι «Καθαρή λογιστική ζημία από την πυρκαγιά» περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

1. Η καθαρή ζημιά ύψους € 32.706 χιλ. που υπέστη η Εταιρεία από την πυρκαγιά που εκδηλώθηκε στο βιομηχανικό συγκρότημα της Εταιρείας στο Νέο Όλβιο της Ξάνθης και σχετίζεται με την καταστροφή των ενσώματων παγίων και αποθεμάτων της (βλ. αναλυτικά σημείωση 44).
2. Ζημιά ύψους € 302,8 χιλ. που προήλθε από τις επισκευές που απαιτήθηκαν από την μικρής έκτασης πυρκαγιάς που εκδηλώθηκε στην παραγωγική μονάδα της Εταιρείας στην Κομοτηνή.

Επιπροσθέτως, ως αποτέλεσμα του ανωτέρω γεγονότος, δημιουργήθηκαν κόστη αδράνειας λόγω διακοπής της παραγωγής ποσού €7.773 χιλ. τα οποία εμφανίζονται στον ανωτέρω πίνακα στο αντίστοιχο κονδύλι.

Στα ανωτέρω κονδύλια συναλλαγματικών διαφορών περιλαμβάνονται και κέρδη /(ζημιές) από συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης προαγοράς ξένου συναλλάγματος (USD forward contracts).

33 Χρηματοοικονομικά έσοδα / έξοδα – Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα

Το χρηματοοικονομικό αποτέλεσμα του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύεται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01/01 – 31/12/2018	01/01 – 31/12/2017	01/01 – 31/12/2018	01/01 – 31/12/2017
Χρηματοοικονομικά έξοδα:				
Τόκοι δανείων	-3.562.003	-4.074.323	-3.518.130	-3.306.345
Τόκοι και προμήθειες factoring	-695.742	-1.696.266	-695.742	-1.474.177
Λοιπά τραπεζικά έξοδα	-707.649	-1.651.895	-702.710	-1.648.327
Σύνολο	-4.965.394	-7.422.484	-4.916.582	-6.428.849
Χρηματοοικονομικά έσοδα:				
Πιστωτικοί τόκοι καταθέσεων	6.930	3.311	6.925	6.204
Τόκοι χορηγούμενων ενδοομιλικών δανείων	0	0	0	0
Σύνολο	6.930	3.311	6.925	6.204
Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα				
Έσοδα προεξόφλησης μακροπρόθεσμων απαιτήσεων σε παρούσες αξίες	26.328	-342.843	26.328	-342.843
Έξοδα έκδοσης ομολογιακών δανείων	-210.095	-186.527	-210.095	-186.527
Κέρδη από πώληση μεριδίου θυγατρικών χωρίς απώλεια ελέγχου	0	0	400.000	0
Απομείωση επενδύσεων σε θυγατρικές επιχειρήσεις	0	0	0	-950.000
Ζημιές από πώληση μεριδίου σε εταιρεία ενοποιούμενη με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	0	0	0	-10.186
Σύνολο	-183.767	-529.370	216.233	-1.489.556
Σύνολο χρηματοοικονομικών αποτελεσμάτων περιόδου	-5.142.230	-7.948.543	-4.693.424	-7.912.201

34 Διακοπείσες Δραστηριότητες

Εντός της χρήσης του 2018, η Εταιρεία αποφάσισε την πώληση του κλάδου των καταναλωτικών μπαταριών της Toshiba η οποία ολοκληρώθηκε τον Ιούλιο του 2018.

Αναλυτικά, οι λογιστικές αξίες των καθαρών στοιχείων του ενεργητικού του πωληθέντος κλάδου κατά την ημερομηνία της πώλησης για τον Όμιλο και την Εταιρεία έχουν ως εξής:

Ποσά σε €

Μη Κυκλοφορούντα Στοιχεία του Ενεργητικού

Ενσώματα πάγια

Επενδύσεις σε συγγενείς (αφορά την επένδυση στην ΑΦΗΣ)

Σύνολο μη κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού

Κυκλοφορούντα Στοιχεία του Ενεργητικού

Αποθέματα

Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις

Λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού

Σύνολο κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού

Σύνολο Στοιχείων Ενεργητικού

Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις

Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις

Προβλέψεις αποζημίωσης προσωπικού

Σύνολο Μακροπροθέσμων Υποχρεώσεων

Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις

Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις

Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις

Σύνολο Βραχυπροθέσμων Υποχρεώσεων

Σύνολο Υποχρεώσεων

Λογιστική αξία πωληθέντος κλάδου

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ
	17/7/2018	17/7/2018
	70.628	70.628
	1.109.401	74.814
	1.180.029	145.442
	2.337.678	2.337.678
	567.391	567.391
	534.314	534.314
	3.439.383	3.439.383
	4.619.412	3.584.825
	71.241	71.241
	19.802	19.802
	91.043	91.043
	0	
	356.810	356.810
	356.810	356.810
	447.853	447.853
	4.171.559	3.136.972

Αντίστοιχα, ο υπολογισμός του αποτελέσματος των ανωτέρω συναλλαγών αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε €

Τμήμα πώλησης μείον των εξόδων διάθεσης

Λογιστική αξία πωληθέντος κλάδου

Κέρδος από την πώληση

	Αποτέλεσμα από την πώληση	
	Ο ΟΜΙΛΟΣ	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ
	5.360.000	5.360.000
	4.171.559	3.136.972
	1.188.441	2.223.028

Ως αποτέλεσμα και με βάση τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 5 «Μη Κυκλοφορούντα Στοιχεία του Ενεργητικού Κατεχόμενα προς Πώληση και Διακοπείσες Δραστηριότητες», τα αποτελέσματα καθώς και οι ταμειακές ροές της χρήσης που σχετίζονται με τον συγκεκριμένο κλάδο περιλαμβάνονται διακριτά από τα αποτελέσματα και τις ταμειακές ροές από συνεχιζόμενες δραστηριότητες. Ως εκ τούτου, για σκοπούς συγκρισιμότητας και τα

αντίστοιχα συγκριτικά στοιχεία της περσινής περιόδου έχουν διαφοροποιηθεί. Αναλυτικά, τα αποτελέσματα του κλάδου αναλύονται στον πίνακα που ακολουθεί:

Κατάσταση Αποτελεσμάτων χρήσης από Διακοπείσες Δραστηριότητες

Ποσά σε €

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01/01 – 17/07/2018	01/01 – 31/12/2017	01/01 – 17/07/2018	01/01 – 31/12/2017
Πωλήσεις	5.064.600	10.126.360	5.064.600	10.126.360
Κόστος πωληθέντων	-4.270.191	-8.814.689	-4.270.191	-8.814.689
Μικτό κέρδος	794.409	1.311.671	794.409	1.311.671
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	4.061	0	4.061	0
Έξοδα διάθεσης	-689.311	-1.262.353	-689.311	-1.262.353
Λειτουργικό αποτέλεσμα	109.159	49.318	109.159	49.318
Χρηματοοικονομικά έξοδα	-2.494	-5.796	-2.494	-5.796
Χρηματοοικονομικό αποτέλεσμα	-2.494	-5.796	-2.494	-5.796
Κέρδη / (Ζημιές) από εταιρείες ενοποιούμενες με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	-53.907	11.106	0	0
Κέρδη / (Ζημιές) προ φόρων	52.757	54.627	106.665	43.522
Φόρος εισοδήματος	-30.933	-12.621	-30.933	-12.621
Κέρδη / (Ζημιές) περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες	21.825	42.006	75.732	30.900
Κέρδη / (Ζημιές) από την εκποίηση διακοπεισών δραστηριοτήτων	1.188.441	0	2.223.028	0
Αναλογούν Φόρος Εισοδήματος	-644.678	0	-644.678	0
Συνολικά αποτελέσματα περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες	565.588	42.006	1.654.082	30.900

Η διαφορά ανάμεσα στα αποτελέσματα από διακοπείσες δραστηριότητες για τον Όμιλο και για την Εταιρεία προέρχεται από την επένδυση στην εταιρεία «ΑΦΗΣ ΑΕ» η οποία ως συγγενής, κατά την πώληση, εταιρεία για τον Όμιλο λογιστικοποιούταν με την μέθοδο της καθαρής θέσης.

Οι ταμειακές ροές του κλάδου αναλύονται στον πίνακα που ακολουθεί:

Κατάσταση Ταμειακών Ροών από Διακοπείσες Δραστηριότητες

Ποσά σε €

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01/01 – 17/07/2018	01/01 – 31/12/2017	01/01 – 17/07/2018	01/01 – 31/12/2017
Κέρδη/ Ζημιές προ φόρων περιόδου - διακοπείσες δραστηριότητες	52.757	54.627	106.665	43.522
Πλέον / μείον προσαρμογές για:				
Αποσβέσεις	10.611	21.143	10.611	21.143
Αποτελέσματα (έσοδα, έξοδα, κέρδη και ζημιές) επενδυτικής δραστηριότητας	53.907	-11.106	0	0
Απομειώσεις στοιχείων ενεργητικού	-4.061	0	-4.061	0
Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	2.494	5.796	2.494	5.796
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες πριν τις μεταβολές του κεφαλαίου κίνησης	115.709	70.461	115.709	70.461

Μεταβολές Κεφαλαίου κίνησης

Μείωση / (αύξηση) αποθεμάτων	-1.124.739	915.833	-1.124.739	915.833
Μείωση / (αύξηση) εμπορικών απαιτήσεων	861.529	864.376	861.529	864.376
Μείωση / (αύξηση) λοιπών απαιτήσεων	992.118	-1.342.075	992.118	-1.342.075
(Μείωση) / αύξηση υποχρεώσεων (πλην τραπεζών)	-178.564	-915.633	-178.564	-915.633

Μείον:

Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβεβλημένα	-2.494	-5.796	-2.494	-5.796
---	--------	--------	--------	--------

Σύνολο εισροών /(εκροών) από λειτουργικές δραστηριότητες

663.559	-412.834	663.559	-412.834
----------------	-----------------	----------------	-----------------

Επενδυτικές δραστηριότητες

Πώληση ενσώματων και άυλων παγίων στοιχείων	0	-575	0	-575
---	---	------	---	------

Σύνολο εισροών /(εκροών) από επενδυτικές δραστηριότητες

0	-575	0	-575
----------	-------------	----------	-------------

Χρηματοδοτικές δραστηριότητες

Εξοφλήσεις δανείων	-9.564	-17.914	-9.564	-17.914
--------------------	--------	---------	--------	---------

Σύνολο εισροών /(εκροών) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες

-9.564	-17.914	-9.564	-17.914
---------------	----------------	---------------	----------------

Το συνολικό συμφωνηθέν τίμημα πώλησης για τον κλάδο ανήλθε σε € 5.360.000 και βασίστηκε σε αποτίμηση που διενεργήθηκε από ανεξάρτητο εκτιμητή. Οι καθαρές ταμειακές ροές που εισήλθαν στον Όμιλο και την Εταιρεία από την πώληση του κλάδου ανήλθαν σε € 5.246.284 καθώς απαιτήσεις ποσού € 113.716 είχαν διασφαλιστεί από ενέγγυες πιστώσεις και ως εκ τούτου εισπράχθηκαν μεταγενέστερα της πώλησης από την εταιρεία.

35 Κέρδη ανά Μετοχή

Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή (εκφρασμένα σε ευρώ ανά μετοχή) για τον Όμιλο και την Εταιρεία για την περίοδο 01/01-31/12/2018 και την αντίστοιχη συγκριτική περίοδο του 2017 έχουν ως εξής:

Ποσά σε €	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01/01 – 31/12/2018	01/01 – 31/12/2017	01/01 – 31/12/2018	01/01 – 31/12/2017
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της μητρικής από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	9.834.854	7.694.339	10.648.443	7.352.196
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της μητρικής από διακοπείσες δραστηριότητες	565.587	42.006	1.654.082	30.900
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της μητρικής για σκοπούς βασικών κερδών ανά μετοχή	10.400.441	7.736.344	12.302.525	7.383.096
Αριθμός μετοχών				
Μέσος σταθμικός αριθμός κοινών μετοχών που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό των βασικών κερδών/(ζημιών) ανά μετοχή	15.151.860	15.151.860	15.151.860	15.151.860
Βασικά κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή (€ ανά μετοχή) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	0,6491	0,5078	0,7028	0,4852
Βασικά κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή (€ ανά μετοχή) από διακοπείσες δραστηριότητες	0,0373	0,0028	0,1092	0,0020
Βασικά κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή (€ ανά μετοχή)	0,6864	0,5106	0,8119	0,4873

Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή υπολογίζονται διαιρώντας το κέρδος ή τη ζημία που αναλογεί στους κατόχους κοινών μετοχών της μητρικής με τον μέσο σταθμισμένο αριθμό κοινών μετοχών σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια της λογιστικής περιόδου.

Δεν υφίστανται μειωμένα κέρδη ανά μετοχή.

36 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Στην παρούσα ενότητα περιλαμβάνονται οι σημαντικότερες συναλλαγές μεταξύ της Εταιρείας και συνδεδεμένων με αυτήν προσώπων, (συνδεδεμένα μέρη) όπως αυτά ορίζονται στο Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 24. Οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα απαιτήσεων / υποχρεώσεων από εμπορικές πράξεις, μεταξύ των εταιρειών του Ομίλου παρατίθενται παρακάτω:

Ποσά σε €	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Πωλήσεις αγαθών & υπηρεσιών				
SUNLIGHT RECYCLING ABEE	0	0	0	29.649.186
SUNLIGHT EUROPEAN BATTERY ASSEMBLY	0	0	2.478.266	0
ADVANCED LITHIUM SYSTEMS EUROPE AE	0	0	118.385	115.645
SUNLIGHT INDUSTRIAL SRL	0	0	2.311.319	1.909.903
ΤΕΧΝΟΦΟΡΜ ΑΕ	54.752	59.135	54.752	59.135
SUNLIGHT ITALY SRL	5.086.678	10.888.436	4.922.396	10.888.436
ΛΟΙΠΑ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ	89.158	243.994	89.158	243.994
Σύνολο	5.230.588	11.191.565	9.974.276	42.866.299
Αγορές αγαθών και υπηρεσιών				
SUNLIGHT RECYCLING ABEE	0	0	0	43.413.377
ALSE DEUTSCHLAND GMBH	0	0	11.507	261.680
SUNLIGHT INDUSTRIAL SRL	0	0	2.542	8.313
ΤΕΧΝΟΦΟΡΜ ΑΕ	2.777.420	3.860.976	2.743.775	3.860.976
SUNLIGHT ITALY SRL	18.102	0	18.102	0
ΑΦΗΣ Α.Ε	66.629	142.980	66.629	142.980
ΛΟΙΠΑ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ	226.752	510.782	226.545	510.782
Σύνολο	3.088.903	4.514.738	3.069.100	48.198.108
Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις				
SUNLIGHT RECYCLING ABEE	0	0	0	21.870.354
SUNLIGHT EUROPEAN BATTERY ASSEMBLY	0	0	2.092.266	0
ADVANCED LITHIUM SYSTEMS EUROPE AE	0	0	109.925	90.581
SUNLIGHT INDUSTRIAL SRL	0	0	237.417	559.934
SUNLIGHT ITALY SRL	321.852	4.082.428	300.778	4.082.428
ΤΕΧΝΟΦΟΡΜ ΑΕ	17.969	3.348	17.969	3.348
ΛΟΙΠΑ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ	951	172.350	951	172.350
Σύνολο	340.772	4.258.126	2.759.306	26.778.995
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις				
SUNLIGHT RECYCLING ABEE	0	0	0	10.958.257
ALSE DEUTSCHLAND GMBH	0	0	10.362	105.072

SUNLIGHT INDUSTRIAL SRL	0	0	0	3.123
ΤΕΧΝΟΦΟΡΜ ΑΕ	1.421.072	1.355.377	1.409.025	1.355.377
ΑΦΗΣ ΑΕ	33.455	105.295	33.455	105.295
ΛΟΙΠΑ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ	136.840	95.038	136.840	95.038
Σύνολο	1.591.367	1.555.710	1.589.682	12.622.162

Συμπληρωματικά των ανωτέρω, τον Ιούλιο του 2018, ολοκληρώθηκε η πώληση του κλάδου των καταναλωτικών μπαταριών, στην συνδεδεμένη εταιρεία Westnet Distribution ΑΕ, θυγατρική του Ομίλου Olympia, που δραστηριοποιείται στον τομέα εμπορίας προϊόντων τεχνολογίας, έναντι 5.360.000 € στη βάση μηδενικού καθαρού δανεισμού. Κατά την 31/12/2018 το συγκεκριμένο ποσό είχε εισπραχθεί στο σύνολό του από την Εταιρεία.

Οι παροχές προς τη Διοίκηση σε επίπεδο Ομίλου και Εταιρείας αναλύονται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Ακαθάριστες αμοιβές και εργοδοτικές εισφορές	664.500	634.600	664.500	634.600
Λοιπές αμοιβές και συναλλαγές μελών ΔΣ	130.220	181.696	130.220	181.696
Σύνολο	794.720	816.296	794.720	816.296

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας που έχουν συνάψει σύμβαση εξαρτημένης εργασίας (μισθωτοί) αμείβονται για τις υπηρεσίες τους αυτές με μηνιαίες αποδοχές, οι οποίες περιλαμβάνονται στα έξοδα διοίκησης της Εταιρείας.

Δεν έχουν χορηγηθεί δάνεια σε μέλη του Δ.Σ. ή σε βασικά διευθυντικά στελέχη του Ομίλου (και τις οικογένειές τους) και δεν υπάρχουν απαιτήσεις και υποχρεώσεις σε μέλη του Δ.Σ. ή σε λοιπά διευθυντικά στελέχη του Ομίλου και στις οικογένειές τους.

Εγγυήσεις μεταξύ συνδεδεμένων

Η Εταιρεία έχει παράσχει εγγύηση υπέρ της συγγενούς Εταιρείας ΤΕΧΝΟΦΟΡΜ ΑΕ προς την Τράπεζα EFG Eurobank Ergasias ΑΕ με σκοπό την παροχή πίστωσης ανοικτού αλληλόχρεου λογαριασμού μέχρι του ποσού των €570 χιλ.

37 Ενδεχόμενες υποχρεώσεις

37.1 Δικαστικές υποθέσεις

Η Εταιρεία και οι θυγατρικές της εμπλέκονται (υπό την ιδιότητα του εναγόμενου και του ενάγοντος) σε διάφορες δικαστικές υποθέσεις στα πλαίσια της κανονικής τους λειτουργίας. Ο Όμιλος σχηματίζει προβλέψεις στις Οικονομικές Καταστάσεις σχετικά με τις εκκρεμείς νομικές υποθέσεις, στις περιπτώσεις εκείνες που θεωρείται πιθανό ότι θα απαιτηθεί εκροή πόρων για τον διακανονισμό της υποχρέωσης και το ποσό αυτό μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα. Ο Όμιλος την 31/12/2018 έχει διενεργήσει προβλέψεις ύψους €2.586 χιλ. (31/12/2017: €2.026 χιλ.), η ανάλυση των οποίων παρατίθεται στη σημείωση 29 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Η διοίκηση του Ομίλου καθώς και οι εξωτερικοί νομικοί σύμβουλοι εκτιμούν ότι οι εκκρεμείς, πέραν της ήδη σχηματισθείσας πρόβλεψης επίδικων υποθέσεων, υποθέσεις αναμένεται να διευθετηθούν χωρίς σημαντικές αρνητικές επιδράσεις στην ενοποιημένη χρηματοοικονομική θέση του Ομίλου ή της Εταιρείας, ή στα αποτελέσματα της λειτουργίας τους, πέραν της ήδη σχηματισθείσας πρόβλεψης επίδικων υποθέσεων.

Υπόθεση απαίτησης έναντι του Ελληνικού Δημοσίου ποσού €10.007 χιλ.

Όπως αναφέρεται στην επεξηγηματική σημείωση 16 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, στα λοιπά μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού κατά την 31/12/2018 περιλαμβάνεται και «απαίτηση για αποζημίωση έναντι τρίτων» ποσού € 10.007 χιλ., το οποίο αφορά σε πρόωρη καταβολή αποζημίωσης (πριν την τυχόν δικαστική της αναγνώριση) και σχετίζεται με εν εξελίξει δικαστική διαδικασία σχετιζόμενη με φερόμενη ζημία που έχει υποστεί το Ελληνικό Δημόσιο (από ενέργειες πρώην υπαλλήλου της και τρίτων προς την Εταιρεία εμπλεκόμενων μερών), ανερχόμενη σε €7.480 χιλ. πλέον τόκων. Με την εν λόγω καταβολή η Εταιρεία δεν απεδέχθη την οποιαδήποτε ευθύνη της (πέραν της εκ της προστήσεως του πρώην υπαλλήλου της) και δεν ανέλαβε και ούτε αναγνώρισε ότι υπέχει την οποιαδήποτε υποχρέωση ατομικά ή σε ολόκληρο για την καταβολή οποιουδήποτε ποσού που τυχόν θα κληθούν να καταβάλλουν τρίτοι εμπλεκόμενοι στην υπόθεση. Σύμφωνα με το Ν.4312/2014 (αρ. 6 παρ.2), το Δικαστήριο κατά την εκδίκαση της υπόθεσης, θα κρίνει εάν τελικά υφίσταται ζημία του Ελληνικού Δημοσίου, ποιο είναι το τελικό ποσό της αποζημίωσης και ποια είναι η ευθύνη των εμπλεκόμενων μερών στην υπόθεση αυτή και σε περίπτωση αθώωσής των, θα αναζητηθούν εν όλω από την Εταιρεία τα χρήματα που κατέβαλε στο Ελληνικό Δημόσιο.

Η εν λόγω ποινική υπόθεση άρχισε να εκδικάζεται την 29/11/2016 και την 16/1/2019 εκδόθηκε η υπ' αρ. 213/16.1.2019 απόφαση του Τριμελούς Εφετείου Κακουργημάτων με την οποία αθωώθηκαν τα εμπλεκόμενα μέρη. Κατόπιν των ανωτέρω, σύμφωνα και με τον ανεξάρτητο νομικό σύμβουλο της Εταιρείας, ευθύς ως καταστεί αμετάκλητος η ως άνω αθωωτική απόφαση, η Εταιρεία παραδεκτά δύναται να εξασκήσει το δικαίωμά της βάσει των προϋποθέσεων του Ν. 4312/2014 και να ζητήσει την επιστροφή του καταβληθέντος ποσού, ως αχρεωστήτως καταβληθέντος στο Δημόσιο. Στο ως άνω πλαίσιο, η διοίκηση του Ομίλου εκτιμά ότι το εν λόγω ποσό είναι ανακτήσιμο και θα επιστραφεί στην Εταιρεία.

Υπόθεση απαίτησης επιδότησης από τον ΟΑΕΔ, ποσού €3.959 χιλ.

Όπως αναφέρεται στην επεξηγηματική σημείωση 16 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, στα λοιπά μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού κατά την 31/12/2018 περιλαμβάνονται και «επιχορηγήσεις εισπρακτέες από τον ΟΑΕΔ» ποσού €3.959 χιλ.

Οι εν λόγω επιδοτήσεις έχουν εξοφληθεί κατά το μέρος που αφορά σε απαιτήσεις της Εταιρείας από τον ΟΑΕΔ για την περίοδο μέχρι και το α' εξάμηνο του 2010 (με τις τελευταίες καταβολές να έχουν πραγματοποιηθεί εντός του 2013). Δεδομένου ότι η παραγραφή των εν λόγω απαιτήσεων είναι πενταετής (άρθρο 86 Ν. 2362/1995) και αρχίζει από το τέλος του οικονομικού έτους εντός του οποίου γεννήθηκαν και κατέστησαν ληξιπρόθεσμες, η Εταιρεία, προς προάσπιση των συμφερόντων της, προέβη στην δικαστική διεκδίκηση των απαιτήσεων αυτών και την άσκηση αγωγών κατά του ΟΑΕΔ και του Ελληνικού Δημοσίου δυνάμει των άρθρων 105 ΕιςΝΑΚ και 71 ΚΔΔ, με τις οποίες αξιώνει αποζημίωση για τη μη καταβολή των ως άνω επιδοτήσεων. Σημειώνεται δε, ότι οι σχετικές επιχορηγήσεις της περιόδου 01/07/2010 έως και 30/6/2012 είχαν εκχωρηθεί από την Εταιρεία σε Ελληνική Τράπεζα, ως εγγύηση για την λήψη χρηματοδότησης, η οποία έχει επίσης ασκήσει αγωγή αποζημίωσης, υπό τον κίνδυνο της παραγραφής.

Με βάση τις αποφάσεις υπ' αριθμ. Α147/2018 και Α325/2018, οι υποθέσεις παραπέμφθηκαν στο Διοικητικό Πρωτοδικείο Κομοτηνής. Σε αμφότερες τις περιπτώσεις ετράπη σε αναγνωστικό το αίτημα εκ μέρους της ενάγουσας, το οποίο δεν επηρεάζει την ουσία της υπόθεσης.

Η διοίκηση του Ομίλου και ο ανεξάρτητος νομικός σύμβουλος που χειρίζεται τις υποθέσεις δεν γνωρίζουν να έχουν εγερθεί ζητήματα συμβατότητας των εν λόγω επιδοτήσεων προς το δίκαιο της ΕΕ με προδικαστικά

ερωτήματα απευθυντά στα κοινοτικά όργανα και σύμφωνα με τις εκτιμήσεις τους οι ως άνω αγωγές πιθανολογείται βάσιμα ότι θα γίνουν δεκτές στο σύνολό τους.

37.2 Ενδεχόμενες φορολογικές υποχρεώσεις

Οι φορολογικές υποχρεώσεις του Ομίλου δεν είναι οριστικές, καθώς υπάρχουν ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις, οι οποίες αναλύονται στον παρακάτω πίνακα:

Επωνυμία Εταιρείας	Έδρα	Ανέλεγκτες Χρήσεις
ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ SUNLIGHT ABEE	Ελλάδα	2018
ADVANCED LITHIUM SYSTEMS EUROPE	Ελλάδα	2013, 2017 - 2018
ΑΜΥΝΤΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΑΕ		
ALSE DEUTSCHLAND GMBH	Γερμανία	2011-2018
SUNLIGHT INDUSTRIAL SRL	Ρουμανία	2006 - 2018
SUNLIGHT EUROPEAN BATTERY ASSEMBLY SRL	Ιταλία	2018
SUNLIGHT ITALY SRL	Ιταλία	2009 - 2018
ΤΕΧΝΟΦΟΡΜ ΑΕ	Ελλάδα	2013 - 2018

Κατ' εφαρμογή σχετικών φορολογικών διατάξεων: α) της παρ. 1 του άρθρου 84 του ν. 2238/1994 (ανέλεγκτες υποθέσεις φορολογίας εισοδήματος), β) της παρ. 1 του άρθρου 57 του ν. 2859/2000 (ανέλεγκτες υποθέσεις Φ.Π.Α. και γ) της παρ. 5 του άρθρου 9 του ν. 2523/1997 (επιβολή προστίμων για υποθέσεις φορολογίας εισοδήματος), το δικαίωμα του Δημοσίου για την επιβολή του φόρου για τις χρήσεις μέχρι και το 2012 έχει παραγραφεί μέχρι την 31/12/2018, με την επιφύλαξη ειδικών ή εξαιρετικών διατάξεων που τυχόν προβλέπουν μεγαλύτερη προθεσμία παραγραφής και υπό τις προϋποθέσεις που αυτές ορίζουν.

Πέραν αυτών, κατά πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας και των διοικητικών δικαστηρίων, ελλείψει υφισταμένης στον Κώδικα Νόμων περί Τελών Χαρτοσήμου διατάξεως περί παραγραφής, η σχετική αξίωση του Δημοσίου για την επιβολή τελών χαρτοσήμου υπόκειται στην κατά το άρθρο 249 του Αστικού Κώδικα εικοσαετή παραγραφή.

Για τις ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις που αναφέρονται παραπάνω, υπάρχει το ενδεχόμενο επιβολής πρόσθετων φόρων και προσαυξήσεων κατά το χρόνο που θα εξετασθούν και θα οριστικοποιηθούν. Ο Όμιλος προβαίνει σε ετήσια εκτίμηση των ενδεχόμενων υποχρεώσεων που αναμένεται να προκύψουν από τον έλεγχο παρελθουσών χρήσεων λαμβάνοντας τις αντίστοιχες προβλέψεις όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο. Η Διοίκηση θεωρεί ότι, τυχόν ποσά φόρων που πιθανόν να προκύψουν δεν θα έχουν σημαντική επίδραση στην καθαρή θέση, στα αποτελέσματα χρήσης και στις ταμειακές ροές του Ομίλου και της Εταιρείας.

Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης

Για τις χρήσεις 2011 έως και 2017, οι εταιρείες του Ομίλου που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα και πληρούν τα σχετικά κριτήρια υπαγωγής στον φορολογικό έλεγχο των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών, έλαβαν Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 82 του Ν. 2238/1994 και του άρθρου 65Α παρ.1 του Ν.4174/2013, χωρίς να προκύψουν ουσιώδεις διαφορές. Σημειώνεται ότι η θυγατρική ADVANCED LITHIUM SYSTEMS EUROPE δεν έλαβε Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης για τις χρήσεις 2011-2013 και 2017 καθώς για τις χρήσεις αυτές δεν πληρούσε τα σχετικά κριτήρια υπαγωγής στον φορολογικό έλεγχο. Σύμφωνα με την εγκύκλιο ΠΟΛ. 1006/2016, οι εταιρείες οι οποίες έχουν υπαχθεί στον ως άνω ειδικό φορολογικό έλεγχο δεν εξαιρούνται από τη διενέργεια τακτικού ελέγχου από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές. Η Διοίκηση του Ομίλου εκτιμά ότι σε ενδεχόμενους μελλοντικούς επανελέγχους από τις φορολογικές αρχές, εάν τελικά διενεργηθούν, δεν θα προκύψουν επιπρόσθετες φορολογικές διαφορές με σημαντική επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις.

Για τη χρήση 2018, ο ειδικός έλεγχος για τη λήψη Έκθεσης Φορολογικής Συμμόρφωσης βρίσκεται σε εξέλιξη και τα σχετικά φορολογικά πιστοποιητικά προβλέπεται να χορηγηθούν μετά τη δημοσίευση των Οικονομικών Καταστάσεων της χρήσης 2018. Αν μέχρι την ολοκλήρωση του φορολογικού ελέγχου προκύψουν πρόσθετες φορολογικές υποχρεώσεις εκτιμάται ότι αυτές δεν θα έχουν ουσιώδη επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με την πρόσφατη σχετική νομοθεσία, ο έλεγχος και η έκδοση της Έκθεσης Φορολογικής Συμμόρφωσης ισχύει για τις χρήσεις 2016 και εφεξής σε προαιρετική βάση.

37.3 Εγγυήσεις

Οι εγγυήσεις του Ομίλου και της Εταιρείας κατά την 31/12/2018 και την 31/12/2017, έχουν ως εξής:

Ποσά σε €	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Ε/Ε Καλής εκτέλεσης	6.075.475	5.467.864	6.075.475	5.467.864
Ε/Ε Συμμετοχής	189.500	165.300	189.500	165.300
Ε/Ε Προκαταβολής & εξασφάλισης υποχρεώσεων	1.647.040	3.005.107	1.647.040	3.005.107
Ενέγγυες πιστώσεις LC σε Ευρώ	3.588.735	5.899.414	3.588.735	5.899.414
Ενέγγυες πιστώσεις LC σε δολάριο	15.221	2.963.784	15.221	2.963.784
Σύνολο	11.515.971	17.501.469	11.515.971	17.501.469

Οι εγγυήσεις που έχουν χορηγηθεί σε συνδεδεμένες εταιρίες παρατίθενται αναλυτικά στη σημείωση 36.

37.4 Εμπράγματα βάρη και ενεχυριάσεις

- Την 27 Ιουνίου 2012 εκδόθηκε ομολογιακό δάνειο συνολικού ποσού €7,5 εκ. για την κατασκευή της εργοστασιακής μονάδας στην Κομοτηνή, με συντονιστή την τράπεζα EFG Eurobank – Ergasias. Προς εξασφάλιση των απαιτήσεων των ομολογιούχων ενεγράφη προσημείωση υποθήκης επί του βιομηχανοστασίου της Εταιρείας στην Κομοτηνή ύψους €9.800 χιλ.
- Προς εξασφάλιση δανείων ποσού € 1.629 χιλ. έχουν συσταθεί ενέχυρα επί αποθεμάτων μολύβδου και δικαιωμάτων από ασφαλιστήρια συμβόλαια.

38 Πληροφόρηση κατά τομέα

Ο Όμιλος εφαρμόζει τις διατάξεις του ΔΠΧΑ 8 «Λειτουργικοί Τομείς», σύμφωνα με το οποίο, ο καθορισμός των λειτουργικών τομέων βασίζεται στη «διοικητική προσέγγιση» και επιβάλλει η πληροφόρηση που γνωστοποιείται εξωτερικά να είναι αυτή που βασίζεται στην εσωτερική πληροφόρηση. Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας συνιστά τον κύριο λήπτη επιχειρηματικών αποφάσεων και έχει καθορίσει δύο (2) λειτουργικούς τομείς δραστηριότητας του Ομίλου.

Πιο συγκεκριμένα, το Διοικητικό Συμβούλιο λαμβάνει τις στρατηγικές αποφάσεις του Ομίλου βάσει των επιμέρους αποτελεσμάτων και της κατανομή πόρων δύο βασικών τομέων δραστηριότητας:

- Τομέας Βιομηχανικών και Ειδικών Εφαρμογών:** Στον συγκεκριμένο τομέα περιλαμβάνονται βιομηχανικές μπαταρίες κλειστού και ανοικτού τύπου, τεχνολογίας μολύβδου, εξειδικευμένες μπαταρίες υποβρυχίων, τεχνολογίας μολύβδου, μπαταρίες τορπιλών, τεχνολογίας οξειδίου Αργύρου-Ψευδαργύρου καθώς και στοιχεία μπαταριών ιόντων – λιθίου για αμυντικές εφαρμογές.
- Τομέας Ελαφρών Εφαρμογών:** Στον τομέα αυτό περιλαμβάνονται βιομηχανικές μπαταρίες χαμηλότερης κυρίως ισχύς. Μέχρι την 31/12/2017 στον συγκεκριμένο τομέα περιλαμβάνονταν και ο

κλάδος των μπαταριών της καταναλωτικής αγοράς τον οποίο ο Όμιλος εντός της χρήσης αποφάσισε να πουλήσει και ως εκ τούτου περιλαμβάνεται πλέον στις διακοπείσες δραστηριότητες.

Η Διοίκηση παρακολουθεί τις λειτουργικές επιδόσεις των συγκεκριμένων τομέων σε επίπεδο πωλήσεων και λειτουργικών αποτελεσμάτων, εφαρμόζοντας τις ίδιες λογιστικές αρχές με αυτές που χρησιμοποιήθηκαν για την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων. Τα χρηματοοικονομικά αποτελέσματα, τα αποτελέσματα από συγγενείς επιχειρήσεις και ο φόρος εισοδήματος παρακολουθούνται στο σύνολο του Ομίλου. Αντίστοιχα, οι πόροι που κατανέμονται στους δύο τομείς παρακολουθούνται από τη Διοίκηση σε επίπεδο αποθεμάτων, πελατών και λοιπών εμπορικών απαιτήσεων και προμηθευτών και λοιπών εμπορικών υποχρεώσεων, ενώ τα έσοδα και κέρδη, τα στοιχεία του ενεργητικού και οι υποχρεώσεις κάθε λειτουργικού τομέα για την περίοδο 01/01 – 31/12/2018 αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	Τομέας Βιομηχανικών και Ειδικών Εφαρμογών	Τομέας Ελαφρών Εφαρμογών	Λοιπά μη κατανεμημένα	Σύνολο από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Διακοπείσες δραστ/τες	Σύνολο
01/01-31/12/2018						
Έσοδα από εξωτερικούς πελάτες	99.949.977	8.521.385	0	108.471.362	5.064.600	113.535.962
Απόσβεση ενσώματων/άυλων στοιχείων του ενεργητικού	4.456.912	9.841	0	4.466.753	10.611	4.477.365
Λειτουργικό αποτέλεσμα	13.328.089	1.867.693	0	15.195.782	1.297.600	16.493.382
Χρηματοοικονομικά έσοδα			6.930	6.930	0	6.930
Χρηματοοικονομικά έξοδα			-4.965.394	-4.965.394	-2.494	-4.967.888
Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα			-183.767	-183.767	0	-183.767
Κέρδη από επιχειρήσεις ενοποιούμενες με τη μέθοδο της καθαρής θέσης			61.527	61.527	-53.907	7.620
Κέρδη προ φόρων				10.115.079	1.241.198	11.356.277
Φόρος εισοδήματος			-362.705	-362.705	-675.611	-1.038.316
Κέρδη χρήσης μετά φόρων				9.752.374	565.588	10.317.962
Στοιχεία ενεργητικού της 31/12/2018	40.962.500	2.408.557	172.761.850	216.132.907	0	216.132.907
Υποχρεώσεις της 31/12/2018	24.033.488	1.772.621	141.636.336	167.442.444	0	167.442.444

Τα αντίστοιχα έσοδα και κέρδη, τα στοιχεία του ενεργητικού και οι υποχρεώσεις κάθε λειτουργικού τομέα για την περίοδο 01/01 – 31/12/2017 αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	Τομέας Βιομηχανικών και Ειδικών Εφαρμογών	Τομέας Ελαφρών Εφαρμογών	Λοιπά μη κατανεμημένα	Σύνολο από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Διακοπείσες δραστ/τες	Σύνολο
01/01-31/12/2017						
Έσοδα από εξωτερικούς πελάτες	177.044.502	7.289.418		184.333.920	10.126.360	194.460.280
Απόσβεση ενσώματων/άυλων στοιχείων του ενεργητικού	6.373.269	113.901		6.487.170	21.143	6.508.313
Λειτουργικό αποτέλεσμα	15.929.189	135.985		16.065.174	49.318	16.114.492

Χρηματοοικονομικά έσοδα	3.311	3.311	0	3.311
Χρηματοοικονομικά έξοδα	-7.422.484	-7.422.484	-5.796	-7.428.280
Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	-529.370	-529.370	0	-529.370
Κέρδη από επιχειρήσεις ενοποιούμενες με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	200.208	200.208	11.106	211.313
Κέρδη προ φόρων		8.316.838	54.627	8.371.466
Φόρος εισοδήματος	-1.057.304	-1.057.304	-12.621	-1.069.925
Κέρδη χρήσης μετά φόρων		7.259.535	42.006	7.301.540
Στοιχεία ενεργητικού της 31/12/2017	46.351.930	5.152.114	137.882.900	189.386.944
Υποχρεώσεις της 31/12/2017	34.899.604	1.659.576	114.937.078	151.496.258

Γνωστοποίηση γεωγραφικών πληροφοριών:

Τα έσοδα καθώς και τα μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού ανά γεωγραφική περιοχή για τον Όμιλο αναλύονται ως εξής:

Έσοδα από Εξωτερικούς πελάτες	Ελλάδα	Ευρωπαϊκή Ένωση	Τρίτες Χώρες	Σύνολο
01/01 - 31/12/2018	8.123.240	74.525.802	25.822.320	108.471.362
01/01 - 31/12/2017	14.623.133	130.753.928	38.956.859	184.333.919

Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	Ελλάδα	Ευρωπαϊκή Ένωση	Τρίτες Χώρες	Σύνολο
31/12/2018	79.618.271	2.130.345	0	81.748.616
31/12/2017	85.379.042	191.198	0	85.570.240

* Τα μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού δεν περιλαμβάνουν τα «Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού» καθώς επίσης και τις «Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις» σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 8.

39 Μερίσματα

Δεδομένου ότι η Εταιρεία έχει ζημιές εις νέον δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις διανομής μερίσματος.

40 Αριθμός προσωπικού

Ο αριθμός του προσωπικού κατά κατηγορία εργαζομένων του Ομίλου και της Εταιρείας την 31/12/2018 και 31/12/2017 αναλύεται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Μισθωτοί	267	237	246	214
Ημερομίσθιοι	572	583	569	526
Σύνολο εργαζομένων	839	820	815	740

41 Φόροι Εισοδήματος

Σύμφωνα με την ελληνική φορολογική νομοθεσία, ο φορολογικός συντελεστής ανέρχεται σε 29% για τη χρήση 2018 και 2017. Με άρθρο 23 του Νόμου 4579/2018 οι συντελεστές του φόρου εισοδήματος μειώνονται σταδιακά σε είκοσι οκτώ τοις εκατό (28%) για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2019, σε είκοσι επτά τοις εκατό (27%) για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2020, σε είκοσι έξι τοις εκατό (26%) για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2021 και σε είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2022 και έπειτα.

Η συμφωνία για το ποσό των φόρων εισοδήματος που καθορίζεται από την εφαρμογή του Ελληνικού φορολογικού συντελεστή στα κέρδη προ φόρων συνοψίζεται ως εξής:

Ποσά σε €	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Τρέχων φόρος εισοδήματος από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-362.705	-1.057.304	-524.762	-1.597.783
Αναβαλλόμενος φόρος αποτελεσμάτων	2.263.326	-1.044.441	2.073.508	-1.597.783
Τρέχον έξοδο φόρου	-2.626.031	-12.863	-2.598.270	0
Σύνολο φόρου εισοδήματος από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-362.705	-1.057.304	-524.762	-1.597.783
Τρέχον έξοδο φόρου από διακοπείσες δραστηριότητες	-30.933	-12.621	-30.933	-12.621
Τρέχον έξοδο φόρου επί των κερδών από την εκποίηση διακοπεισών δραστηριοτήτων	-644.678	0	-644.678	0
Σύνολο φόρου εισοδήματος	-1.038.316	-1.069.925	-1.200.373	-1.610.404

Ποσά σε €	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Αποτελέσματα προ φόρων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	10.115.079	8.316.838	11.173.206	8.949.979
Αποτελέσματα προ φόρων από διακοπτόμενες δραστηριότητες	52.757	54.627	106.665	43.522
Κέρδη /(ζημιές) από την εκποίηση διακοπεισών δραστηριοτήτων	1.188.441	0	2.223.028	0
Αποτέλεσμα προ φόρων	11.356.277	8.371.466	13.502.898	8.993.500
Συντελεστής φόρου	29%	29%	29%	29%
Αναμενόμενη δαπάνη φόρου	-3.293.320	-2.427.725	-3.915.840	-2.608.115

Προσαρμογές αναβαλλόμενου φόρου

Επίδραση από διαφορές φορολογικών συντελεστών θυγατρικών εξωτερικού	1.375	7.020		
Επίδραση από μελλοντική μείωση φορολογικών συντελεστών	375.606	0	390.549	
Σωρευμένες φορολογικές ζημιές για τις οποίες δεν αναγνωρίστηκε αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	0	-602.695		
Αναπροσαρμογή εκτίμησης για ζημιές προηγούμενων χρήσεων για τις οποίες αναγνωρίζεται φορολογική απαίτηση	2.165.161	2.512.876	2.161.138	1.836.422
Φόρος που αναλογεί σε μη εκπιπτόμενα έξοδα	-687.250	-552.990	-236.332	-838.710
Έσοδα από αχρησιμοποίητες προβλέψεις που δεν αναγνωρίζονται φορολογικά	391.500	0	391.500	
Λοιπές προσωρινές διαφορές λογιστικής - φορολογικής βάσης	8.613	-6.413	8.613	
Σύνολο φόρου εισοδήματος	-1.038.316	-1.069.926	-1.200.373	-1.610.404

42 Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων

Ανάλυση επιπέδων χρηματοοικονομικών μέσων

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που επιμετρούνται σε εύλογες αξίες στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Εταιρείας ταξινομούνται βάσει της παρακάτω ιεραρχίας σε 3 Επίπεδα για τον καθορισμό και την γνωστοποίηση της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων ανά τεχνική αποτίμησης:

- **Επίπεδο 1:** Επενδύσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία με βάση διαπραγματεύσιμες (μη προσαρμοσμένες) τιμές σε ενεργές αγορές για όμοια περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις.
- **Επίπεδο 2:** Επενδύσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία όλα τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία είναι βασισμένα (είτε άμεσα είτε έμμεσα) σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς.
- **Επίπεδο 3:** Επενδύσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία δεν είναι βασισμένα σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς. Στο εν λόγω επίπεδο περιλαμβάνονται επενδύσεις των οποίων ο υπολογισμός της εύλογης αξίας βασίζεται σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς χρησιμοποιώντας ωστόσο και παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς.

Οι πίνακες που ακολουθούν απεικονίζουν τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων του Ομίλου που αποτιμώνται σε εύλογες αξίες σε επαναλαμβανόμενη βάση κατά την 31/12/2018 και την 31/12/2017.

ΟΜΙΛΟΣ	31/12/2018				31/12/2017			
Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού	Αποτίμηση σε εύλογες αξίες στη λήξη της περιόδου αναφοράς							
Ποσά σε €	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσμάτων								
- Παράγωγα αντιστάθμισης τιμή μολύβδου	0	39.568	0	39.568	0	64.319	0	64.319
- Παράγωγα αντιστάθμισης συναλλάγματος	0	16.652	0	16.652	0	0	0	0
Σύνολο χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού	0	56.220	0	56.220	0	64.319	0	64.319
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις								
- Παράγωγα αντιστάθμισης τιμή μολύβδου	0	0	0	0	0	-83.052	0	-83.052
- Παράγωγα αντιστάθμισης συναλλάγματος	0	0	0	0	0	-66.138	0	-66.138
Σύνολο χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων	0	0	0	0	0	-149.190	0	-149.190
Καθαρή εύλογη αξία	0	56.220	0	56.220	0	-84.871	0	-84.871

Η ανωτέρω ανάλυση για την Εταιρεία έχει ως ακολούθως:

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	31/12/2017				31/12/2016			
Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού	Αποτίμηση σε εύλογες αξίες στη λήξη της περιόδου αναφοράς							
Ποσά σε €	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσμάτων								

- Παράγωγα αντιστάθμισης τιμή μολύβδου	0	39.568	0	39.568	0	64.319	0	64.319
- Παράγωγα αντιστάθμισης συναλλάγματος	0	16.652	0	16.652	0	0	0	0
Σύνολο χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού	0	56.220	0	56.220	0	64.319	0	64.319
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις								
- Παράγωγα αντιστάθμισης τιμή μολύβδου	0	0	0	0	0	0	0	0
- Παράγωγα αντιστάθμισης συναλλάγματος	0	0	0	0	0	-66.138	0	-66.138
Σύνολο χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων	0	0	0	0	0	-66.138	0	-66.138
Καθαρή εύλογη αξία	0	56.220	0	56.220	0	-1.819	0	-1.819

Εντός των χρήσεων 2018 και 2017 δεν υπήρχαν μεταφορές μεταξύ των Επιπέδων 1 και 2.

Κατά την 31/12/2018, ο Όμιλος δεν διαθέτει χρηματοοικονομικά μέσα αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες τα οποία να ανήκουν στο Επίπεδο 3.

43 Πολιτικές και διαχείριση κινδύνων

Οι δραστηριότητες του Ομίλου δημιουργούν διάφορους χρηματοοικονομικούς κινδύνους, συμπεριλαμβανομένων των κινδύνων συναλλαγματικών ισοτιμιών και επιτοκίων, πιστωτικών κινδύνων και κινδύνων ρευστότητας. Το συνολικό πρόγραμμα διαχείρισης του κινδύνου του Ομίλου εστιάζεται στις διακυμάνσεις των αγορών και έχει στόχο να ελαχιστοποιήσει τις δυνητικές δυσμενείς επιπτώσεις αυτών των διακυμάνσεων στην χρηματοοικονομική απόδοσή του.

Η διαχείριση του κινδύνου πραγματοποιείται από το Τμήμα Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης της Εταιρείας, βάσει πολιτικών εγκεκριμένων από το Διοικητικό Συμβούλιο. Η διαδικασία που ακολουθείται είναι η παρακάτω:

- Αξιολόγηση των κινδύνων που σχετίζονται με τις δραστηριότητες και τις λειτουργίες του Ομίλου,
- Σχεδιασμός της μεθοδολογίας και επιλογή των κατάλληλων χρηματοοικονομικών προϊόντων για την μείωση των κινδύνων.
- Εκτέλεση/εφαρμογή, σύμφωνα με τη διαδικασία που έχει εγκριθεί από τη διοίκηση, της διαδικασίας διαχείρισης κινδύνων.

Το Τμήμα Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης δεν εκτελεί συναλλαγές κερδοσκοπικού χαρακτήρα ή συναλλαγές που δε σχετίζονται με τις εμπορικές, επενδυτικές ή δανειοληπτικές δραστηριότητες του Ομίλου.

Τα χρηματοοικονομικά προϊόντα που χρησιμοποιούνται αποτελούνται κυρίως από καταθέσεις σε τράπεζες, συναλλαγές σε ξένο νόμισμα, συμβόλαιο προαγοράς συναλλάγματος και μολύβδου, τραπεζικούς λογαριασμούς υπερανάληψης, λογαριασμούς εισπρακτέους και πληρωτέους, δάνεια, επενδύσεις σε χρεόγραφα και υποχρεώσεις που προκύπτουν από συμβόλαιο χρηματοδοτικής μίσθωσης.

Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται σε παγκόσμιο επίπεδο και συνεπώς υφίσταται έκθεση σε συναλλαγματικό κίνδυνο ο οποίος προέρχεται κυρίως από το Δολάριο ΗΠΑ και σε πολύ μικρότερο βαθμό από το Ρουμάνικο RON, ο δε μεγαλύτερος όγκος συναλλαγών πραγματοποιείται στο λειτουργικό νόμισμα του Ομίλου, δηλαδή σε Ευρώ (€). Ο κίνδυνος προκύπτει κυρίως από μελλοντικές εμπορικές συναλλαγές, απαιτήσεις και υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα και καθαρές επενδύσεις σε επιχειρήσεις εξωτερικού (θυγατρική στην Ρουμανία).

Η Εταιρεία φροντίζει οι μελλοντικές εκροές χρημάτων σε ξένο νόμισμα να καλύπτονται από συμβόλαια προαγοράς συναλλάγματος με σκοπό τον περιορισμό του συναλλαγματικού κινδύνου.

Εάν τα ξένα νομίσματα είχαν ανατιμηθεί/υποτιμηθεί κατά 5% έναντι του Ευρώ με όλες τις υπόλοιπες μεταβλητές σταθερές και ο Όμιλος δεν είχε προβεί σε αντίστοιχες ενέργειες αντιστάθμισης συναλλαγματικού κινδύνου, η επίδραση στα λειτουργικά αποτελέσματα, στα Ίδια Κεφάλαια αλλά και στην καθαρή κερδοφορία του Ομίλου, για την τρέχουσα και την προηγούμενη χρήση θα είχε ως εξής:

Ισοτιμία €/£ (ποσά σε € '000)	2018		2017	
	-5,00%	5,00%	-5,00%	5,00%
Καθαρά αποτελέσματα προ φόρων	-780	780	-1.198	1.198
Καθαρά αποτελέσματα μετά φόρων	-554	554	-851	851
Ίδια Κεφάλαια	-554	554	-851	851

Κίνδυνος τιμών εμπορευμάτων

Οι τιμές των εμπορευμάτων (commodities) που προμηθεύεται ο Όμιλος καθορίζονται στις διεθνείς αγορές από την παγκόσμια ζήτηση και προσφορά και έχουν ως αποτέλεσμα την έκθεση του Ομίλου στην διακύμανση αυτών. Ο Μόλυβδος (Lead) ο οποίος αποτελεί την σημαντικότερη πρώτη ύλη, θεωρείται ένα εκ των βασικών μετάλλων (base metals) και η τιμή του διαπραγματεύεται σε οργανωμένα χρηματιστήρια προεξάρχοντος του London Metal Exchange. Ο Όμιλος είναι άμεσα εκτεθειμένος στη διακύμανση της τιμής του μολύβδου, καθότι αποτελεί το πλέον βασικό συστατικό στοιχείο του κόστους παραγωγής συσσωρευτών/μπαταριών μολύβδου – οξέως. Αναφορικά με τη διακύμανση της τιμής του μολύβδου ο Όμιλος χρησιμοποιεί κατά το δυνατόν φυσική αντιστάθμιση (natural hedging), η οποία πραγματοποιείται με την αντιστοίχιση του τιμοκαταλόγου αγοράς με την τιμή βάσης μολύβδου που χρησιμοποιείται στον τιμοκατάλογο πώλησης μπαταρίας. Στις περιπτώσεις εκείνες που η φυσική αντιστάθμιση του μολύβδου δεν είναι δυνατή, ο Όμιλος χρησιμοποιεί εργαλεία αντιστάθμισης (OTC συμβόλαια), που έως τώρα φαίνεται να καλύπτουν σε σημαντικό βαθμό, τις ανάγκες και να είναι συμβατά με τον τρόπο λειτουργίας του.

Περιβαλλοντικοί κίνδυνοι

Ο σεβασμός και η προστασία του περιβάλλοντος αποτελούν για τον Όμιλο απόλυτα συμβατές επιδιώξεις με την οικονομική και επιχειρηματική ανάπτυξη. Προς τούτο, παρακολουθεί στενά όλες τις αλλαγές στη νομοθεσία για την προστασία του περιβάλλοντος και φροντίζει να λαμβάνει εκ των προτέρων όλα τα απαιτούμενα μέτρα, προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος μη έγκαιρης συμμόρφωσης με τη νομοθεσία αλλά και να ελαχιστοποιήσει το περιβαλλοντικό του αποτύπωμα.

Κίνδυνος επιτοκίου

Τα στοιχεία ενεργητικού του Ομίλου που εκτίθενται σε επιτοκιακές διακυμάνσεις αφορούν κυρίως στα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα. Ωστόσο, στην παρούσα οικονομική συγκυρία πολύ χαμηλών επιτοκίων, και ανάγκης διατήρησης άμεσης ρευστότητας ο εν λόγω κίνδυνος θεωρείται χαμηλός. Επιπρόσθετα, ο Όμιλος με την έκδοση του 5-ετούς ομολογιακού δανείου των €50 εκ., το οποίο φέρει σταθερό επιτόκιο (4,25%), έχει επιλέξει να διατηρεί ένα portfolio δανείων σταθερού και κυμαινόμενου επιτοκίου. Σε κάθε περίπτωση, η πολιτική του Ομίλου είναι να ελαχιστοποιήσει την έκθεση του στο κίνδυνο επιτοκίου.

Την 31η Δεκεμβρίου 2018, ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος στις μεταβολές της αγοράς του επιτοκίου όσον αφορά στον τραπεζικό δανεισμό του και στα ταμειακά διαθέσιμα του και ταμειακά ισοδύναμα τα οποία υπόκεινται σε μεταβλητό ποσοστό επιτοκίου.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την ανάλυση ευαισθησίας του αποτελέσματος καθώς και των ιδίων κεφαλαίων σε μια μεταβολή του επιτοκίου της τάξεως του +/-1%.

Ο ΟΜΙΛΟΣ

Ποσά σε €	01/01/2018 – 31/12/2018		01/01/2017 – 31/12/2017	
	1%	-1%	1%	-1%
Επίδραση στα Αποτελέσματα χρήσης	-413.594	413.594	-674.260	674.260
Επίδραση στην Καθαρή Θέση	-293.652	293.652	-478.725	478.725

Η ΕΤΑΙΡΙΑ

Ποσά σε €	01/01/2018 – 31/12/2018		01/01/2017 – 31/12/2017	
	1%	-1%	1%	-1%
Επίδραση στα Αποτελέσματα χρήσης	-413.594	413.594	-540.913	540.913
Επίδραση στην Καθαρή Θέση	-293.652	293.652	-384.048	384.048

Πιστωτικός κίνδυνος

Η έκθεση του Ομίλου όσον αφορά τον πιστωτικό κίνδυνο περιορίζεται στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία αναλύονται στα κονδύλια της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης, «Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις», «Εμπορικές απαιτήσεις», «Λοιπές απαιτήσεις», και «Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα». Το Τμήμα Πιστωτικού Ελέγχου ελέγχει διαρκώς την πιστοληπτική ικανότητα των πελατών του Ομίλου και τα χαρακτηριστικά αυτών και διαμορφώνει αντίστοιχα την πιστωτική πολιτική. Λόγω της μεγάλης διασποράς της πελατειακής βάσης ο Όμιλος δεν αντιμετωπίζει σημαντικούς πιστωτικούς κινδύνους, κάνει δε συστηματική χρήση ασφάλειας πιστώσεων, factoring και όπου κρίνεται σκόπιμο προκαταβολών και ενέγγυων πιστώσεων. Επιπλέον εφαρμόζει εγκεκριμένες διαδικασίες πιστωτικού ελέγχου αναφορικά με την παροχή πιστώσεων, τα πιστωτικά όρια των πελατών και την διαχείριση της είσπραξης των απαιτήσεων. Οι απαιτήσεις αξιολογούνται συστηματικά ως προς την εισπραξιμότητα τους και αναγνωρίζεται πρόβλεψη επισφάλειας αυτών, όπου απαιτείται.

Η Διοίκηση θεωρεί ότι δεν υπάρχει κανένας ουσιαστικός πιστωτικός κίνδυνος, που να μην καλύπτεται ήδη από κάποια ασφαλιστική κάλυψη ως εγγύηση της πίστωσης ή από σχηματισθείσα πρόβλεψη επισφάλους απαιτήσεως. Τα στοιχεία του ενεργητικού τα οποία εκτίθενται σε πιστωτικό κίνδυνο κατά την ημερομηνία αναφοράς της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	13.613.441	19.003.467	12.387.357	17.659.479
Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις	71.495.907	44.584.420	72.651.146	59.272.178
Σύνολο	85.109.347	63.587.887	85.038.503	76.931.657

Τα ποσά που περιλαμβάνονται στην γραμμή «Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις» του ανωτέρω πίνακα δεν αντιστοιχούν στα ποσά της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης καθώς περιλαμβάνουν μόνο χρηματοοικονομικές απαιτήσεις.

Κίνδυνος ρευστότητας

Η ορθή διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας προϋποθέτει την επάρκεια χρηματικών διαθεσίμων και την ύπαρξη των αναγκαίων πηγών χρηματοδότησης. Το Τμήμα Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης του Ομίλου διαχειρίζεται τις ανάγκες ρευστότητας με βάση αναλυτικό ταμειακό προγραμματισμό του συνόλου των αναμενόμενων εισροών – εκροών, ο οποίος εκτελείται σε καθημερινή βάση, στα πλαίσια της διαρκούς λειτουργίας και απρόσκοπτης χρηματοδότησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Η διαχείριση της ρευστότητας επιτυγχάνεται με την βελτιστοποίηση του λειτουργικού κεφαλαίου κίνησης, καθώς και την ύπαρξη του κατάλληλου συνδυασμού ρευστών διαθεσίμων και εγκεκριμένων τραπεζικών ορίων.

Η ληκτότητα των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων την 31/12/2018 και 31/12/2017 για τον Όμιλο αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε €	Ο ΟΜΙΛΟΣ			
	Έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	5 έτη	Σύνολο
Ποσά χρήσης 2018				
Τραπεζικός Δανεισμός	39.119.294	65.773.497	746.172	105.638.962
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	46.509.807			46.509.807
Σύνολο	85.629.100	65.773.497	746.172	152.148.769
Ποσά χρήσης 2017				
Τραπεζικός Δανεισμός	24.750.291	63.640.540	714.987	89.105.818
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	47.158.925			47.158.925
Σύνολο	71.909.216	63.640.540	714.987	136.264.743

Η ληκτότητα των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων την 31/12/2018 και 31/12/2017 για την Εταιρεία αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε €	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
	Έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	5 έτη	Σύνολο
Ποσά χρήσης 2018				
Τραπεζικός Δανεισμός	38.901.326	64.951.217	746.172	104.598.715
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	45.243.183			45.243.183
Σύνολο	84.144.509	64.951.217	746.172	149.841.898
Ποσά χρήσης 2017				
Τραπεζικός Δανεισμός	15.276.529	62.194.713	714.987	78.186.229
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	55.440.980	0		55.440.980
Σύνολο	70.717.509	62.194.713	714.987	133.627.209

Τα ποσά που περιλαμβάνονται στην γραμμή «Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις» των ανωτέρω πινάκων δεν αντιστοιχούν στα ποσά της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης, καθώς περιλαμβάνουν μόνο χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία κατά την 31/12/2018 παρουσιάζουν θετικό κεφάλαιο κίνησης, με τα κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού να υπερβαίνουν τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις κατά €30.781 χιλ. και €30.617 χιλ. αντίστοιχα. Κατά τη προηγούμενη χρήση τόσο ο Όμιλος όσο και η Εταιρεία παρουσίαζαν θετικό κεφάλαιο κίνησης κατά €17.601 χιλ. και €24.018 χιλ. αντίστοιχα.

Περαιτέρω υφίστανται αχρησιμοποίητα χρηματοδοτικά όρια προς την Εταιρεία, που δύνανται να χρησιμοποιηθούν εφόσον κάτι τέτοιο απαιτηθεί.

Διαχείριση κινδύνου κεφαλαίου

Ο πρωταρχικός στόχος της διαχείρισης κεφαλαίου του Ομίλου και της Εταιρείας είναι να εξασφαλιστεί η υψηλή πιστοληπτική του διαβάθμιση, η απρόσκοπτη λειτουργία της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας και η επίτευξη των αναπτυξιακών τους σχεδίων ώστε να υποστηρίζονται και να επεκτείνονται οι δραστηριότητες του Ομίλου και της Εταιρείας και να μεγιστοποιείται η αξία των μετόχων.

Για τον σκοπό διαχείρισης κεφαλαίου ο Όμιλος παρακολουθεί τον δείκτη «Καθαρός δανεισμός προς σύνολο Ιδίων κεφαλαίων». Ως καθαρό δανεισμό ο Όμιλος ορίζει το σύνολο των τοκοφόρων δανειακών υποχρεώσεων μείον το σύνολο των ταμειακών του διαθεσίμων. Ο Όμιλος διαχειρίζεται τους δείκτες με τέτοιο τρόπο ώστε να διασφαλίζει πιστοληπτική ικανότητα συμβατή με την αναπτυξιακή του στρατηγική.

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Χρηματοοικονομικοί Δείκτες	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	66.519.669	64.355.528	65.697.389	62.909.700
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	34.968.153	19.477.664	34.968.153	11.168.310
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις πληρωτέες στην επόμενη χρήση	4.151.140	5.272.627	3.933.173	4.108.219
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	-13.613.441	-19.003.467	-12.387.357	-17.659.479
Καθαρός δανεισμός	92.025.522	70.102.352	92.211.359	60.526.750
Ίδια κεφάλαια	48.690.462	37.890.686	48.087.470	46.115.648
Καθαρός δανεισμός / Σύνολο Ιδίων κεφαλαίων	1,89	1,85	1,92	1,31

44 Καταστροφές από πυρκαγιά και εξελίξεις αναφορικά με την ασφαλιστική αποζημίωση

Την 1η Μαΐου του 2018, εκδηλώθηκε στο εργοστάσιο της Ξάνθης και ειδικότερα στο τμήμα των βιομηχανικών μπαταριών μεγάλης κλίμακας πυρκαγιά. Από το γεγονός αυτό, οι υλικές ζημιές που προκλήθηκαν ήταν εκτεταμένες. Ειδικότερα, ζημιώθηκαν τμήμα από τις κτιριακές εγκαταστάσεις, τμήμα από τα μηχανήματα και τμήμα από τον λοιπό εξοπλισμό στο συγκρότημα παραγωγής βιομηχανικών μπαταριών (κίνησης και εφεδρικής ισχύος) και σε μικρότερο βαθμό ο εξοπλισμός στο τμήμα παραγωγής μπαταριών υποβρυχίων. Σημειώνεται, ότι η Εταιρεία μεταξύ άλλων, είναι ασφαλισμένη έναντι ζημιών λόγω πυρός αλλά και μελλοντικής απώλειας κερδών (loss of profit), από σχήμα οκτώ (8) ασφαλιστικών εταιρειών.

Τα ποσά που έχουν αναγνωρισθεί σε επιβάρυνση της ενοποιημένης και εταιρικής Κατάστασης Αποτελεσμάτων της χρήσης 2018, συνεπεία του γεγονότος της πυρκαγιάς συνοψίζονται στον κατωτέρω πίνακα:

Ποσά που αναγνωρίστηκαν σε επιβάρυνση της Κατάστασης Αποτελεσμάτων συνεπεία του γεγονότος της πυρκαγιάς	Σημ.	Ποσά σε €
Κατηγορίες στοιχείων ενεργητικού που καταστράφηκαν		
Κτίρια - Υποδομές	11	7.932.687
Μηχανολογικός Εξοπλισμός	11	16.998.459

Μετ. Μέσα & λοιπός Εξοπλισμός	11	691.611
Αποθέματα	17	7.052.618
Σύνολο ζημιάς κατεστραμμένων στοιχείων του ενεργητικού		32.675.375
Μείον: Έσοδο από αποσβέσεις επιχορηγήσεων κατεστραμμένων ενσώματων παγίων	26	(1.628.513)
Μείον: Καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία των κατεστραμμένων αποθεμάτων	11	(1.870.847)
Πλέον: Κόστη Επισκευών για ενσώματα πάγια που επηρεάστηκαν από την φωτιά		1.214.118
Πλέον: Λοιπά κόστη σχετιζόμενα με την πυρκαγιά		2.316.271
Καθαρή λογιστική ζημιά από την πυρκαγιά στο εργοστάσιο στην Ξάνθη (Α)	32	32.706.404

- Σημειώνεται ότι στις εξαμηνιαίες οικονομικές καταστάσεις της περιόδου που έληξε την 30.06.2018 και ενώ τότε η διαδικασία καταγραφής των ζημιών από την καταστροφή ήταν σε εξέλιξη, το ύψος της ζημιάς από κατεστραμμένα στοιχεία του ενεργητικού (ενσώματα πάγια και αποθέματα) είχε προεκτιμηθεί σε € 38.491 χιλ. Με την οριστική καταγραφή της ζημιάς των κατεστραμμένων στοιχείων του ενεργητικού και μετά την ολοκλήρωση και των εκθέσεων πραγματογνωμόνων εντός του 2018, το συνολικό οριστικό κόστος της λογιστικής ζημιάς από τα κατεστραμμένα στοιχεία του ενεργητικού (ενσώματα πάγια και αποθέματα) ανήλθε σε € 32.675 χιλ.
- Συνεπεία του παραπάνω γεγονότος, η παραγωγική δραστηριότητα της Εταιρείας στο εργοστάσιο της Ξάνθης επηρεάστηκε σημαντικά, ενώ συνεχίστηκε κανονικά η δραστηριότητα εμπορίας μπαταριών ελαφρών εφαρμογών.

Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, η Εταιρεία είναι ασφαλισμένη από consortium 8 πολυεθνικών και ελληνικών ασφαλιστικών εταιρειών, τόσο έναντι πυρκαγιάς όσο και για απώλεια κερδών, βρισκόταν δε από την επομένη της πυρκαγιάς σε διαρκή συνεργασία με τους εκπροσώπους /πραγματογνώμονες αυτών, για την κατά το δυνατόν ταχύτερη και αμοιβαία επωφελή ολοκλήρωση της διαδικασίας ασφαλιστικής αποζημίωσης. Στο πλαίσιο όλων αυτών των ενεργειών, τον Δεκέμβριο του 2018, μετά την ολοκλήρωση των εκθέσεων πραγματογνωμοσύνης, και ενώ εκκρεμούσε η ολοκλήρωση του νομικού τμήματος της διαδικασίας της ασφαλιστικής αποζημίωσης, η Εταιρεία συμφώνησε με τους ασφαλιστές της στη λήψη ποσού 66 εκατ. ευρώ ως το τελικό συνολικώς καταβλητέο ασφάλισμα με το οποίο και θα επήρχετο πλήρης και ολοσχερής εξόφληση κάθε απαίτησης της Εταιρείας κατά του Ασφαλιστή για την προαναφερθείσα πυρκαγιά. Σημειώνεται, παράλληλα, ότι η Εταιρεία έχει ήδη εισπράξει από τις ασφαλιστικές εταιρείες μέχρι και την ημερομηνία έγκρισης των συνημμένων οικονομικών καταστάσεων, ποσό 33 εκατ. ευρώ ως προκαταβολές έναντι ασφαλισματος (ποσό 18 εκατ. εντός του 2018 και ποσό 15 εκατ. ευρώ εντός του 2019). Η καταβολή του υπολειπόμενου ποσού των 33 εκατ. € αναμένεται να λάβει χώρα εντός του αμέσως προσεχούς χρονικού διαστήματος, μετά και την πρόσφατη ολοκλήρωση εντός του 2019, του νομικού τμήματος της διαδικασίας ασφαλιστικής αποζημίωσης.

Συνεπεία όλων των παραπάνω γεγονότων, το ποσό των € 66 εκατ. της ασφαλιστικής αποζημίωσης αναγνωρίστηκε ως κατ' ουσίαν βέβαιο κατά την 31.12.2018. Ο εν λόγω χειρισμός βασίσθηκε σε μία σειρά παραγόντων και γεγονότων και ειδικότερα η συμφωνία αυτή καθ' αυτή με το συνασφαλιστικό σχήμα, ως και οι εκτιμήσεις των συμβούλων μας περί του συμβάντος. Η πρόσφατη δε οριστικοποίηση του νομικού τμήματος της υπόθεσης ήρθε να επιβεβαιώσει την ορθότητα του εν λόγω χειρισμού. Εκ του ποσού των € 66.000.000, ποσό €

58.155.042 αναγνωρίστηκε σε όφελος των αποτελεσμάτων της χρήσης 2018 και περιλαμβάνεται στο κονδύλι «Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης» της ενοποιημένης και εταιρικής Κατάστασης Αποτελεσμάτων (βλέπε αναλυτικά σημείωση 32 και 19). Εξ' αυτού το ποσό € 38.948.421 αφορά σε αποζημίωση για απώλεια κεφαλαίου.

Αμέσως μετά το περιστατικό της φωτιάς, η Διοίκηση της Εταιρείας με την ουσιαστική συνδρομή του μετόχου της OLYMPIA GROUP AE ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ, ξεκίνησε το τιτάνιο έργο της αποκατάστασης των παραγωγικών εγκαταστάσεων, προκειμένου σταδιακά να ανατροφοδοτηθούν οι αγορές στις οποίες η Εταιρεία κατέχει σημαντικά μερίδια αγοράς. Ενάντια σε όλες τις προβλέψεις, η παραγωγή μπαταριών υποβρυχίου επανήλθε τον Σεπτέμβριο του 2018, ενώ η παραγωγή βιομηχανικών μπαταριών ξεκίνησε τον Οκτώβριο του 2018 και βαίνει αυξανόμενη, βάσει του προγράμματος παραλαβής των μηχανημάτων. Έως το τέλος του έτους, είχε αποκατασταθεί περί το 50% της παραγωγικής δυναμικότητας, ενώ η πλήρης αποκατάσταση αναμένεται έως τα τέλη Μαΐου 2019. Έως δε την 31/12/2018, η αξία παγίου εξοπλισμού που έχει αγορασθεί για την αποκατάσταση της παραγωγικής δυναμικότητας του εργοστασίου της Ξάνθης ανέρχεται σε 28 εκατ. ευρώ.

Τέλος, σημειώνεται ότι, η Εταιρεία προχώρησε σε αναθεώρηση του 5ετούς επιχειρηματικού της σχεδίου, προκειμένου να αποτυπώσει τα ανωτέρω γεγονότα αλλά και τις χρονικές υστερήσεις μέχρι να επιτευχθεί η πλήρης λειτουργική της κανονικότητα. Στο πλαίσιο αυτό, η Διοίκηση έχει αξιολογήσει ότι οι προβλέψεις απομείωσης που έχουν σχηματιστεί είναι επαρκείς και δεν διαφαίνεται κανένας απολύτως παράγοντας που θα μπορούσε να οδηγήσει σε κίνδυνο απομείωσης των περιουσιακών της στοιχείων.

45 Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Η Εταιρεία τον Φεβρουάριο 2019 προχώρησε στην σύσταση θυγατρικής εταιρείας στην Βερόνα της Ιταλίας, με την επωνυμία Ecorba (Ecologica collezione e riciclo di batterie) S.r.l., και μετοχικό κεφάλαιο **Ευρώ 50.000**. Βασικός σκοπός της εν λόγω θυγατρικής είναι η συλλογή και προσωρινή αποθήκευση μπαταριών οξέως μόλυβδου, με στόχο την ευχερέστερη και πιο αποδοτική τροφοδοσία του εργοστασίου ανακύκλωσης της μητρικής στην Κομοτηνή, με α' ύλες.

Τον Ιανουάριο 2019 η Olympia Group A.E. Συμμετοχών, έως τώρα μοναδική μέτοχος της ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ SUNLIGHT ABEE, προέβη στην πώληση του συνόλου των μετοχών που κατείχε στη ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ SUNLIGHT ABEE, ήτοι 15.151.860 μετοχές, ως και των αντίστοιχων δικαιωμάτων ψήφου, στην Olympia Group Ltd. Σημειώνεται ότι η Olympia Group Ltd είναι εταιρεία με έδρα την Κύπρο, κατέχει δε το 100% των μετοχών της Olympia Group A.E. Συμμετοχών.

Πέρα των παραπάνω γεγονότων δεν υπάρχουν μεταγενέστερα των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων γεγονότα, τα οποία να αφορούν είτε στον Όμιλο είτε στην Εταιρεία, στα οποία επιβάλλεται αναφορά από τα ΔΠΧΑ.

46 Έγκριση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Οι εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις για τη χρήση που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2018 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ SUNLIGHT ΑΒΕΕ την 23/04/2019.

Αθήνα, 23 Απριλίου 2019

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ. &
ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ**

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

**Ο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΜΕΛΟΣ Δ.Σ.**

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Α. ΜΠΙΛΛΗΣ
Α.Δ.Τ. ΑΚ 220063**

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Γ. ΓΚΟΥΜΑΣ
Α.Δ.Τ. ΑΚ 618155**

**ΜΙΧΑΗΛ Κ. ΜΑΣΤΟΡΑΚΗΣ
Α.Δ.Τ. Χ 625227**

**Ο ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΟΣ
ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ**

**ΜΙΧΑΗΛ Α. ΣΑΜΟΥΗΛ
Α.Δ.Τ. Χ 177253**

47 Έκθεση Διάθεσης Αντληθέντων Κεφαλαίων από την έκδοση Κοινού Ομολογιακού Δανείου με καταβολή μετρητών για την περίοδο από 20/06/2017 μέχρι την 31/12/2018

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 4.1.2 του Κανονισμού του Χρηματιστηρίου Αθηνών (εφεξής το «Χ.Α.»), την απόφαση υπ' αριθ. 25/17.07.2008 του Δ.Σ. του Χ.Α. και την υπ' αριθ. απόφαση 8/754/14.04.2016 του Δ.Σ. της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς (εφεξής η «Ε.Κ.»), γνωστοποιείται ότι, από την έκδοση Κοινού Ομολογιακού Δανείου ποσού ευρώ πενήντα εκατομμυρίων (€50.000.000) με την έκδοση πενήντα χιλιάδων κοινών ομολογίων με τιμή διάθεσης €1.000 έκαστη, που πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με την από 02/06/2017 απόφαση του ΔΣ της «ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ SUNLIGHT ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΑΜΥΝΤΙΚΩΝ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ, ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ» (εφεξής η «Εταιρεία») με την οποία εγκρίθηκε το περιεχόμενο του Ενημερωτικού Δελτίου προς την Επιτροπή κεφαλαιαγοράς, και την με αριθμό 786/8.6.2017 απόφαση έγκρισης του περιεχομένου του Ενημερωτικού Δελτίου από την Ε.Κ., αντλήθηκε συνολικά καθαρό ποσό ευρώ πενήντα εκατομμυρίων (€50.000.000). Τα έξοδα της έκδοσης, ανερχόμενα σε €1.055.769 καλύφθηκαν εξ' ολοκλήρου από λοιπά διαθέσιμα της Εταιρείας.

Η έκδοση του Κοινού Ομολογιακού Δανείου μετά τελικού ποσού άντλησης κεφαλαίων, η τελική κατανομή των δικαιούχων και η παροχή εντολής στην ΕΛΚΑΤ για κατάθεση του ως άνω ποσού σε λογαριασμό της Εταιρείας εγκρίθηκε με την από 20/06/2017 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας.

Περαιτέρω, οι εκδοθείσες πενήντα χιλιάδες κοινές ανώνυμες ομολογίες εισήχθησαν προς διαπραγμάτευση στην οργανωμένη αγορά τίτλων σταθερού εισοδήματος του Χρηματιστηρίου Αθηνών στις 21/06/2017.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα συγκεκριμένα ανά κατηγορία χρήσης/επένδυσης προοριζόμενα ποσά, το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των σκοπούμενων επενδύσεων καθώς και η έως την 31/12/2018 διάθεση των αντληθέντων κεφαλαίων:

Χρονοδιάγραμμα και Κατανομή Αντληθέντων Κεφαλαίων								
Σκοπός Διάθεσης Αντληθέντων Κεφαλαίων (ποσά σε χιλ. €)	2017	2018	2019	2020	ΣΥΝΟΛΟ	Ποσά Αντληθέντων Κεφαλαίων που καταβλήθηκαν στο 2017	Ποσά Αντληθέντων Κεφαλαίων που καταβλήθηκαν στο 2018	Υπόλοιπο προς διάθεση
Τομέας Επένδυσης								
Αποπληρωμή μέρους υφιστάμενου τραπεζικού δανεισμού	27.000	0	0	0	27.000	27.000	0	0
Ίδρυση στο εξωτερικό δύο (2) θυγατρικών εταιρειών	500	500	0	500	1.500	200	800	500
Αγορά νέου ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού	1.000	6.500	1.000	0	8.500	990	6.510	1.000
Κάλυψη αναγκών σε κεφάλαιο κίνησης	0	0	0	0	8.000	6.972	1.028	0
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικής εταιρείας SUNLIGHT RECYCLING ABEE	5.000	0	0	0	5.000	5.000	0	0
Σύνολο	33.500	7.000	1.000	500	50.000	40.162	8.338	1.500

Με την από 24 Μαΐου του 2018 Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων εγκρίθηκε ομόφωνα αλλαγή στο χρονοδιάγραμμα χρήσης αντληθέντων κεφαλαίων και ειδικότερα χρήση ποσού € 6 εκ για αγορά ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού, εντός του 2018, έναντι του αρχικού ποσού € 3 εκ όπως αυτό αναφερόταν στο Ενημερωτικό Δελτίο.

Επίσης, με την από 29 Ιουνίου 2018 Επαναληπτική Συνέλευση των Ομολογιούχων Δανειστών αποφασίστηκε η αλλαγή χρήσης αντληθέντων κεφαλαίων (όρος 7.1.(θ) του ΚΟΔ), ποσού € 1,5 εκατ. για αγορά νέου ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού αντί αύξησης μετοχικού κεφαλαίου για σύσταση θυγατρικών εταιρειών στο εξωτερικό.

Οι συγκεκριμένες αλλαγές έχουν ενσωματωθεί στον ανωτέρω πίνακα.

Αθήνα, 23 Απριλίου 2019

Οι δηλούντες

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ. &
ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ**

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

**Ο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΚΑΙ ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.**

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Α. ΜΠΙΛΛΗΣ
Α.Δ.Τ. ΑΚ 220063

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Γ. ΓΚΟΥΜΑΣ
Α.Δ.Τ. ΑΚ 618155

ΜΙΧΑΗΛ Κ. ΜΑΣΤΟΡΑΚΗΣ
Α.Δ.Τ. Χ 625227